د نیشاپور شاهین

لیکوال:

قریب الرحمن سعید

د نیشاپور شاهین

لیکوال :

قریب الرحمن سعید

Download from: aghalibrary.com

د کتاب ټول حقوق د لیکوال سره خوندي دي.

د کتاب پېژندنه

دکتاب نوم:	د نیشاپور شاهین
لیکوال:	قریب الرحمن سعید
کمپوز:	خپله لیکوال
د پښتنې طرحه او انلاین چاري:	مختار احمد احسان - د لراوبر ډاټ کام برېښنايي کتابتون

www.Larawbar.com

WWW.LARAWBAR.COM

سریزه

بسم الله الرحمن الرحیم

دنیشاپور د شاهین دلیکلو نه مخته مې د تاریخ دهغو پاڼو داړولو اراده کړې وه چې په کې په شلمه پیړۍ کې یو چنګیزخان د اسلامي فرهنګ مرکزي هیوادونه لکه سمرقند ، بخارا ، صفایان ، ترمز ، تاشقند ، او نور ښارونه په خپله ولکه کې راوستلي و. خو د څو علتونو له مخې مې چې په کې په دې اړه دموادو د لاسته راوړو ستونزې هم شاملې وې ، په دې موضوع د لیکنې جرئت و نه شو کولې. خو بیا هم په ګجرات کې د الحدید د اونیزې خپرونې دمدیر ښاغلي مسعودالرحمن نه ممنون یم چې هغه زه په دې موضوع باندې د لیکلو له پاره په پرلپسې توګه هڅولم. په هرصورت ما دهغه سره ژمنه کړې چې یوه ورځ به هرو مرو امو او سیهون ددریابونو په دغه کانال شکله لیکي باندې دقلم د راپورته کولو جرئت کوم.

دصلیب او حرم په اړه د لیکلو نه وروسته مې د کومې نوې موضوع د پیدا کیدو له پاره په تذبذب کې شپې او ورځې سبا کولې. کله کله به مې د پوره ته موضوع په اړه زړه غوښتل خو همت مې نه شو کولې. اخر مې خپله موضوع بدله کړه او دهغو حالاتو په څیړلو مې پیل وکړ چې د محمد غزنوي نه وروسته دیوې خلا په څیر په هندوستان کې راپیدا شوي وو . هر څومره مې چې په دې موضوع فکر کاوه همغومره مې یې په اړه دلچسپي زیاتیده . ډیر وخت به مې په خوب کې د سرسوتي ددریاب په غاړه د تراوړي په میدان کې د تیروشوو جنګونو منظر کوت.خو کله به مې چې سترګې پرانیستې نو همغه کوتې به وه چې د څو خپرو ورو تاریخې کتابونو څخه په کې اخوا نور څه نه تر سترګو کیدل.

دا هغه وخت چې په هندوستان کې د محمود غزنوي د پرلپسې حملو له مخې د هند مسلمانانو د شودرانو یا (دهندوانو د هغه قوم څخه چې هلته ډیر ذلیل او پست ګڼل کیږي) څخه هم خراب ژوند درلود . دهغوي حال د اوښانو دهغو ګلو په څیر و چې څرونکي یې نه وي ،هغوي دهغو وزو د ګلې په څیر دهرې لورې څخه تر ګوابښ لاندې و چې چوپان او شپون یې نه وي ، په داسې حال کې چې د نهروالا څخه تر نګرکوټ او د بټهنډا څخه تر بنارس پورې دهندوستان راجه ګانو پتهورا او کهانډې راې ، ددوو وینه زبیښونکو لیوانو په څیر هرې لورې ته ځغاستل .... دهیڅ مسلمان عزت

WWW.LARAWBAR.COM
LARAWBAR

تري خوندي نه وو ....هيڅ‌چا مذهبي ازادي نه درلوده .... په همدې حالاتو کې په داسې وخت کې چې د کرشن مراري پر بُت دهند دخوشحالۍ په خاطر دانسانيت قرباني ورکول کېده ، دشعوره ډک قدرت او ځواک په حرکت راغي او دغزني هغه کلي يو ځل بيا په لړزيدا شو او ترې داسې يو ستر او وياړلې شخصيت او بُت ماتوونکې را ووت چې دکابل نه تر سومنات اود سيستان نه تر کشميره پورې يې لړزه او خپله قهرماني خپره کړه.

دا ځل دهندوستان د حالت د ښه کولو له پاره چې قدرت دکوم شخصيت انتخاب کړې و ، هغه شهاب الدين غوری و ، اودا هغه لمړنی مسلمان حکمران و چې په برخه يې په هندوستان کې د يوه مضبوط او مستحکم حکومت قيام ليکل شوې و.

نن يو ځل بيا اسلامي امت دهمغسې حالاتو سره مخ دې ، که له يوه اړخه مونږ د رنګ ، نسل ،ژبې او وطن په ترکيبي برخو باندی ويشل شوي او تنګ لمني شوی يو ، خو دبله اړخه زمونږ دهمدې کمزورتيا څخه دګټې اخستلو سره سم يو شمير غرني ليوان دافغانستان دخلکو ويني زبيښي ، هلته د سرو لمبو نڅا روانه ده. دتباهۍ اور او د ناهيليو تياري هرې لورې ته خپرې شوې دي اودښمن زمونږ د سترګو تر مخه زمونږ د قسمت ډيرې بدې کرښې ليکي.

اخر د افغانستان د ازادۍ د غورځنګ ننګيالي به تر څه وخته پورې په غارونو او تيارو سمڅو کې پټ او د بې نومه مجاهدينو په څير به دخپلې ازادۍ او ځان ځارۍ تاريخ ليکي... تر څو به د چنګيز خان د روح پيروان دخپل ليونتوب له مخې د جهان سوزولو او تباهيو لوبه لوبوي..... ترڅو به داسلام په سرکښه څپو سکوت حاکم وی.... تر څو به د يوه ستر قوم ملا کږه شوې وي او تر څو به يو خالي خول دخپلې ملغلرې په لټه کې تيندکونه خوري.....دا داسې يوه پوښتنه ده چې د فنا د غږ اوتريخ دود په څير هرې لورې ته خپرېږي... خو د اسلامي امت سره يې هيڅ ځواب نه شته ؟!!

درنو لوستونکو !مونږ خو د لمر د ډوبيدو منظر کتلي شو خو عبرت ترې نه شو اخستلې. مونږ (د وجد اوسماع) دذکر په يوه ډير بې مفهومه دور کې ور پريوتي يو ، مونږ په ښخو ښايسته خوبونو کې خپل ځانونه ډوب کړي دي خو دغه ژوندبخښونکې رنګين خوبونه به مونږ تر ډيره وخته پورې و نه شي ساتلې ، راتلونکې ځوان نسلونه به يوه ورځ هرو مرو زمونږ څخه پوښتنه کوي چې مونږ ولې د شاهينانو تر منځ د توتکيو او کارغانو په څير ژوند تيراوه. ولې مو د ليوانو په ډله کې د

WWW.LARAWBAR.COM

LARAWBAR

پټېدونکې اوبې وسه هوسې په خیر کړچار تر سره کړي.... اخر به مونږ په کومه هیله ، د کوم طلایی سهار په امید خپل ځوان نسل ته ددې ویلو څخه تیښته کوو چې د ښمن ولې زمونږ د کوپړیو څخه د خپل ځان له پاره ګلدانونه جوړوي!

ځرګنده نه ده چې هغه به څوک وی ، چیرې به وی چې د اسلامي امت د غه ډوبیدونکې کشتۍ ساحل ته را وکاږي ، خو زه ایمان لرم چې هغه وخت به هرو مرو راځي چې زمونږ د مقدر یو ساتونکې به را پورته کیږي ، په هغه ورځ به ملي ریښې یو د بل سره ټینګښت مومي. خو ماته ډاګیزه نه ده چې د ملت هغه مهمه دفاعي کلا به څوک وي. خو بیا هم د ژوندانه د لوټ کړل شوو کاروانونو د لارښوونو له پاره به قدرت هرو مرو وی څوک ټاکي ، هغه ورځ به انسانیت د نوي ژوند خاوند شي. او وینه زبیښونکي لیوان به بیرته خپلو تیارو غارونو ته په تیښته شي.

په اخرکې زه د میرپور د ښارګوټي د کالګرې د سیمي د خپل هغه مربي ډیر زیات ممنون یم چې په خپلې مادي او اخلاقي مرستې یی زما له پاره داسې چاپیریال تیار کړ چې زه په کې د نیشاپور د شاهین کتاب د خپل ټاکل شوي وخت نه مخته په پوره بریالیتوب سره پاي ته ورسوم ، زما دا محسن او مربي محمد رفیق العصري نومیږي.

اسلم راهي – ایم ، اې.
۴۲ /حیدر بلډنګ ،موهني روډ ، لاهور ، پاکستان

WWW.LARAWBAR.COM

LARAWBAR

لومړی برخه

د سختې یخنۍ اوږدې شپې د تیارو د یخو دیوالونو د ټټر سره په ټکر کې خپل ټول اعضاء او غړي له لاسه ورکړي و. په هره شپه به د نیشاپور په لور تلونکې ، په غرونو کې کنل شوې شاهراه د وخت په وخت د خپرې شوې زمانې په چُپو او د اسرارو نه د ډکو لمحو په ژورو نالو کې ډوبېده.هرې لورې ته خاموشي خپره وه. سکوت و. د دې غرنۍ شاهراه دواړو خواو ته ښکلې بوټي ولاړ وو چې په ځینو ځینو ځایو کې به د اوښانو کتارې او اغزن بوټي هم تر سترګو کیدل. یو ناڅاپه د کوهستان دغه ورانه ویجاړه لمن د آسونو د تیزو قدمونو د خرپار نه ډکه شوه. لږه شیبه وروسته په دې لاره درې کسان را څرګند شول چې خپل آسونه یې په وهلو وهلو د هرات نه د نیشاپور په لور په ځغاسته کړي وو.

د زړه وړونکې دغه بیابان هره زره چې د خاموشۍ تر څادر لاندې یې ځان را نغاړلې و د دې آسونو د قدمونو د خرپار سره سم را پورته شوه. ټوله وادي د تیږو د یخو اهونو څخه ډکه شوه. د شپې هیبت نور له منځه تلونکې او خپل اخر ته رسېدونکې و. درې واړو سپرو یو ځای خپل آسونه د کوهستان د یوې ویالې تر څنګ تم کړل. بیا دغوی څخه یوه یې د شرق لورې ته وکتل او خپلو دواړو ملګرو ته یې وویل:

»ملګرو ! د سهار د لمانځه وخت شوې دې ، راځئ چې لمړی خپل لمونځ ادأ کړو او بیا خپل سفر ته دوام ورکړو.« درې واړه سپاره د آسونو څخه را ښکته شول ، خپل آسونه یې د تیږو سره وتړل او بیا د ویالې تر څنګ کیناستل او د لمانځه له پاره یې اودسونه کول پیل کړل.

د شرق له لورې د یلدا د شپې د سهار په خیر تباشیر شکله رڼا را ښکاره شوې وه. د البرز د کوهستان په لور د شمال غرب څخه را الوتونکې توپاني سیلیو دلیونتوب بنه خپله کړې وه. په همدې خاطر دهوا یخوالې زیات شوې و. درې واړو سپرو د اودسونو کولو وروسته خپل آسونه پرانستل او د یوه غره سر ته وختل. هلته یې د خپلو آسونو څخه قیضې وویستلې او هغوې یې د خوراک او څرلو له پاره ازاد پریښوول. بیا د دوې د ډلې څخه همغه چې خپلو نورو ملګرو ته یې د سهار د لمانځه له پاره ویلې وو په یوه تیږه و درید او اذان یې وکړ ، لهجه یې خالصه عربي وه او د دې څخه دا ډاګیزیده چې اذان ورکوونکې کوم عرب دې. د اذان د اواز د اوریدو سره سم د ځنګل مرغان هم را پورته شول او په فضا کې یې د نوې سهار د پیلیدو الهام ورکړ.

WWW.LARAWBAR.COM

LARAWBAR

دري واړو يو ځاې د سهار لمونځ ادا کړ ، بيا يې خپلو آسونو ته قيضې واچولې ، د شرق څخه د تيارو د له منځه تلو سره سم د سهار بادبان هم را څرګند شوي و .بيا لمر را وخوت ، چې شعلو يې يو په بل پسې پر ځمکه د راپريوتو سره سم د ويلې شوو سرو زرو د نڅاکونکو شعاعو ستر قرمزي جال خپور کړي و . اوس نو په دې نوي سهار کې توتکيو هم خپلې ځالې پريښې او د هوا په څپو کې يې الوت کاوه . د اوږدې شپې وږو مرغانو د درود او سلام نغمې په ډيرو ښکلو او زړه وړونکو اوازو سره زمزمه کولې او د خپلې روزۍ په لټه کې د نا معلومو زمکو په لور په الوت کې ډوبې وې.
خپلو آسونو ته د قيضې د وراچولو په وخت کې دغو دريواړو تکان وخوړ او په ډيره حيرانتيا او تعجب سره لاندې د ويالې په لور په ځير شول ، هغوې کتل چې څو کسه آسپ سواره د هغوې په لور په ډيره بيړه ور روان دي. د ويالې په دا بله خوا کې د شمال غرب له لورې د البرز د کوهستان تر ټولو ستر ، د واورو ډک ، غرونه را څرګند شوي و. هغه شاهراه چې لړه شيبه مخکې يې پرې خپل آسونه را ځغلول، اوس بلکل په څرګنده توګه تر سترګو کيده ، د هغې دواړو خواو ته د صنوبر ډيرې پخوانۍ ونې داسې ولاړې وې لکه پهره داران چې تر لرې لرې پورې خپاره شوي او د دې ګونګې لارې د ورانو ويجاړو د واټڼ څارنه کوي .
ورځې ته د سهار د رڼا وړانګې ور رسيدلې وې. د رڼا شعاعګانې تر ډيره لرې پورې خپرې شوې وې ، ونې د تيزو هواګانو په واسطه د زانګو په څير زنګيدې ،اوپاڼو يې شرارې کولې ، هغوې درېواړه دغره په څوکه و دريدل او د دې راتلونکو آس سپورو د را رسيدو انتظار يې پيل کړ. د کومې ناڅاپي پيښې سره د مقابلې له پاره دريواړو خپلې تورې له تيکو را ويستلې وې، لږه شيبه وروسته دغه آسپ سپاره د ځنګلي ګلونو او بوټو د هغې ورانو ويجاړو څخه را بيرون شول کومې چې د ويالې له لورې دې غرنيزې څوکې ته را تلې. د هغوې شميره دولس کسان و ، او په ډيرو ښو جنګي وسايلو سنبال شوي و ، هغوې د را رسيدو سره سم د دې دريواړو تر مخ د خپلو آسونو څخه پياده شول ، بيا د هغوې د ډلې څخه يوه يې ، چې د هغوې سرخيل او لارښود معلوميده ، دې دريواړو ته مخ کړ او ورته يې وويل:
»تاسې څوک ياست او کومې لورې ته ځئ ؟«
هغه عرب چې د دې غره په سر يې په يوه تيږه د سهار اذان ويلې و ، څو قدمه ورمخته شو او ورته يې وويل: « مسافر يو او دنيشاپور په لور روان يو .» هغه ترې يو ځل بيا وپوښتل چې: « د کومه ځآيه راغلي ياست ؟«
هغه عرب په داسې حال کې چې قدم په قدم بدليدونکي حالات او خپل احساسات يې تر کنټرول لاندې نيولي و د خپلې مضبوطې او مستحکمې لهجې له مخې وويل: « مونږ د نيشاپور د يوې

WWW.LARAWBAR.COM

LARAWBAR

تجارتي قافلې سره يو ځاې دهغوې د ساتونکو په څېر دهند په لور تللي وو. هغه تجارتي کاروان دخپلې ګټې او راکړې ورکړې وروسته بيرته راستون وې دي. اوس هغه تجاران ټول هلته د هرات په ښار کې اوسيږي. هغوې به هلته يو څو ورځ تم کيږي ، څرنګه چې هغوې مونږ ته خپل مزدوري راکړې ،په دې خاطر مونږ اوس په نيشاپور کې دخپلو کورو په لور روان يو«.

د راغليو وسلوالو کسانو مشر ترې يو ځل بيا وپوښتل:«ايا تاسو د نيشاپور اوسيدونکي ياست ؟

» عرب ورته د ا ځل په ډيره ستومانه او بيزاره لهجې ووېل: « د نيشاپور څخه څلور فرلانګه جنوب کې يو کلي دي چې د سمراباد (دا د نيشاپور يوه ښايسته غرنې کلې دې چې اوس هم همغسې په خپل ځاې پاته او اباد دې) نوميږي ، مونږ دريواړه دهمغه کلي اوسيدونکي يو«.

د څو لمحو د خاموشۍ نه وروسته د راغلی ډلې مشر يو ځل بيا ووېل: « تاسو دريواړه زمونږ سره يو ځآې د ناصرالدين ځاې ته ولاړشئ ، هغه تاسو دريواړه بللي ياست» (ناصرالدين د سلطان شهاب الدين غوری خورين او د هرات والي و (

دا ځل عرب لږ څه ناخوالې شو او ورته يې ووېل: « ناصرالدين څوک دې او زمونږ سره څه کار لري ، مونږ يې ولې ور بللي يو ؟«

هغه مقابل لوري ورته په ډيره مينه ووېل:« ناصرالدين د شهاب الدين غوري دخور زوې او د هرات والي دې ، په دې ورځو کې هغه هلته د لک (د هرات سره نژدې يو ډېر ښايسته ښار ګوټې و ، دشهاب الدين غوري د مړيني وروسته ، کله چې پرې جنګيز خان يرغل راوست نو دا ښاری په کنډوالو بدل کړ ، اوس ددې ښار نښې نښانې هم نه تر سترګو کيږي)په ښار کې اوسيږي. دا ښار ددې ځايه دوه مايله لرې واټن کې پروت دې ، د کومه ځآيه چې تاسو همدا اوس راغلي ياست. هغه د يوه داسې ځوان په لټه کې دې چې بهادر، جرئتمنده ، ميړنې او د سترې حوصلې خاوند وي ، هغه غواړې دغه ځوان ته دسلطان له اړخه په هندوستان کې داسې يو کاروسپارې چې دا سلامي امت خير او ښيګڼه په کې را نغښتې وې«.

دا ځل ورته هغه عرب په ماته لهجه او نښتې اواز سره ووېل: « ايا دا کار د اسلام د خپرولو او ترويج سره هم اړيکي لري ؟«

د هغه ډلې مشر ورته پرته له خنده ووېل: « هو ! ستاسې خبره او اټکل سهي دی«

د عرب لهجه نوره هم خوږه او خوشحالوونکي شوه « که چيرې همداسې وې نو د لک ښار خو پريږده چې مونږ د دنيا هغې سر ته هم دتللو لپاره تيار يو . ددې خبرې سره سم په خپل آس سپور شو ، دهغه ملګرو هم دهغه په پيروۍ سره په خپلو آسونو پښې را واړولې ، بيا دغه دريواړه

WWW.LARAWBAR.COM

LARAWBAR

مسافر دهغو دولسو کسانو سره یو ځای دهرات دښار په لور بیرته ستانه او په لویه راغلي لار یې خپل آسونه ځغلول.

WWW.LARAWBAR.COM

LARAWBAR

دوهمه برخه

د تولک د ښاره بیرون په کوهستاني لړۍ کې دننه په یوه پخوانی شکل د جوړه شوي حویلۍ تر مخې دغه ټول آسپ سپاره و دریدل. بیا ددوې څخه یو یې د خپله اسه را ښکته شو او په منډه دغه حویلۍ ته ور ننوت. لږه شیبه وروسته د ساتونکو تر منځ یو کس په ډیره ښه بڼه د حویلۍ څخه را بیرون شو ، دا د هرات والي ناصرالدین و. دغه په کتلو سره ټول آسپ سپاره دخپلو آسونو څخه را ښکته شول او نیغ ودریدل ، هغه عرب هم دخپلو دوو ملګرو سره یو ځاې پیاده شوي و او ولاړ و.
ناصر الدین نیغ په نیغه دهغه عرب په لور ورغې او دهغه سره یې روغبړ وکړ او ورته یې وویل: «زه دهرات والي ناصر الدین یم. که چیرې ستا د جسم او قواري څخه مې غلط اټکل نه وي کړې نو ته همغه ځوان یې چې زه یې په لټه کې یم. کیدې شی چې همته زما شرط پوره کړاې شې. نوم دې څه دې ؟»
دې عرب ترې د روغبړ لاس راښکود او ورته یې وویل: «حسن نومیږم ، حسن بن خلدون ، ایا راته ویلې شې چې څه شرط لرې ؟ او څه ډول کار راته سپارل غواړې ؟»
ناصرالدین دهغه ښیي لورې ته ورنژدې شو او ورته یې وویل: زما سره را ځه ، زه به هر څه درته ووایم.
هغوې ټولو د آسونو واګې و نیولې او دهغه پسې روان شول. ناصرالدین هم په ویلو پیل وکړ.«
واوره ! زه د یوه داسې بهادر او میړنې ځوان په لټه کې یم چې هندوستان ته ولاړ شي او هلته د سلطان شهاب الدین له پاره جاسوسی وکړاې شي. سلطان غواړی ډیر ژر په هندوستان باندی حمله وکړي خو د حملې نه مخته هغه غواړي دخپلو جاسوسانو په واسطه دهند د مختلفو راجاګانو د عسکرو او ځواک د څرنګوالې په اړه معلومات تر لاسه کړي. په دې وخت کې هلته په هند کې زمونږ یو شمیر جاسوسان په کار کولو بوخت دي ، څو میاشتې مخته مو د دې ځایه یو ځوان د هند د ټولو جاسوسانو دامیر په څیر ور استولې و چې په میړانه او بهادری کې یې نمونه نه وه. هغه ایلک خان نومیده او د کوهستان دالبرز دیوه کلي او سیدونکې ترک نژاده و. تر شپږو میاشتو یې په ډیره ښه توګه خپله دنده تر سره کړه او ډیر مهم اطلاعات یې برابر او دلته را ولیږل خوبیا یو ناڅاپه غایب شو او زمونږ سره یې اړیکې و شلیدل. داسې څرګندیږي چې هغه به نیول شوي وي. اوس مونږ ته دهمغسې یو ځوان پیدا کول اړین دي چې هندوستان ته ولاړ شی او هلته د مسلمانو جاسوسانو امارت په غاړه واخلې او تر څنګ یې دایلک خان د ځاې ځیری د پیدا کیدو

WWW.LARAWBAR.COM

LARAWBAR

لټون هم وکړي ، همدا راز د هند د راجاګانو د ځواک او عسکرو په اړه هم ښه معلومات برابر او را ولیږي ترڅو سلطان د همغې اطلاعات له مخې په هندوستان باندی د حملې کولو له پاره ځان تیار کړي«.
ناصرالدین په تلو تلو کې په غرونو کې د را چاپیر کوچني میدان تر منځ ودرید . په دې میدان کې د هغه تر مخه د صنوبر یوه ستره او اوږده ونه ولاړه وه . د دې ونې په ډډ باندې د سنډو یوه مضبوطه رسۍ تړل شوې وه . ناصرالدین د دغې ونې په ډډ باندې د را چاپیره تړل شوې رسۍ په لور اشاره وکړه او ویې ویل:
»د هندوستان د جاسوسانو د امیر د ټاکلو له پاره د ایلک خان انتخاب هم ما پخپله کړې و . د هغه له پاره هم همدا سې یوه رسۍ د ونې څخه را تاوه کړل شوې وه ، هغه د زمري په څیر ترک نژاده ځوان دا رسۍ راښکوده او دوه ځایه یې کړه . اوس هم زه د همدا سې یوه ځوان په لټه کې یم چې د ایلک خان په څیر دا رسۍ را کاږي او ویې شلوي . حسن بن خلدونه ، واوره ! ستا دا دوه نور ملګري کمزوري او نري وچ کلک دي ، خو ته ځواکمن ، غښتلې او زړه ور ښکارې ، مخته ورشه او خپل قسمت و ازمایه«.
حسن بن خلدون تر لږې شیبې پورې د ناصرالدین په لور په حیرانتیا سره وکتل ، بیا یې خپلو ملګرو ته هم په سرسري توګه وکتل او د لږ څه فکر کولو نه وروسته د صنوبر د هغې تنومندې ونې د ډډ په لور ور روان شو چې د سنډو یو مضبوطه رسۍ ترې را تاوه شوې وه . د رسۍ یو سر په تیږلوړه زمکه پروت و خو بل سر یې د ونې د ډډ سره تړل شوې و .
حسن مخته ورغي او دغه درنده رسۍ یې را واخسته ، څو ثانیې یې هغې ته وکتل ، بیا یې خپل لستوڼي راپورته کړ او زور یې پیل کړ . حسن تر ډیره پورې زور واهه خو د رسۍ په شلولو کې ناکامه شو ، رسۍ یې پریښوده او خپل ځای ته راستون شو او سرښکته و درید ، د ناصرالدین حالت هم د ناهیلیو ګواهې ویله . هغه په ژور فکر کې ډوب و ، کله چې حسن بیرته راغې او د هغه تر څنګ ودرید نو هغه ورته په غمژنه لهجه وویل:
»زه افسوس کوم چې ما ستا د قوت او ځواک په اړه غلطه انګیرنه کړې وه ، اې ځوانه ! تا زه په ستونزو کې لټاړ کړم ،زړه مې وایې چې اجازه درکړم چې ولاړ شې ، تر څو ستا څخه د بل کوم ښه ځوان په لټه کې شم ، خو د بله اړخه مې زړه وایې چې نه ، تا باید همد لته له ځانه سره وساتم ، شونې ده چې ستا په څیر بل داسې ځوان به راته تر لاسه نه شي چې دا رسۍ و شلوي . په هغه وخت کې به ته ما ته ډیر مناسب شخصیت اوسې . په دې خاطر چې«.....

WWW.LARAWBAR.COM

LARAWBAR

د حسن یو عرب ملګري ناصر الدین ته مخ کړ او ورته یې وویل: «دا ځوان پرېږده چې ولاړ شي او که نه دده مشر ورور که خبر شي نو توپان به جوړ کړي او په زوره به خپل ورور ددې ځایه بوځي ، هغه داسې یو ځوان دې چې په خپل ژوند کې یې د هیچا نه ماتې نه ده خوړلې».
ناصرالدین د هغه عرب په لور متوجه شو او سمدلاسه یې په حیرانوونکې لهجې سره وویل: « ایا دده مشر ورور په ځواک کې دده نه پورته او ارفع دې ؟ »
هغه عرب ورته سینه تانده کړه او ویې ویل: « هغه له ده څخه لس هومره ځواکمن او قوي دي ، هغه د تیږې او فولادو په څیر دروند ، د بلوط د ونې په څیر دقد خاوند ، او زړه ورتیا او میړانه یې بې انتها او استقامت یې لا محدود دې. هغه د تقدیر جوړ کړل شوې موحد انسان دې ، هغه د اسمان د هسکوالي او دزمکې د ښکته والي په څیر مضبوط او د نه تسخیریدو وړ شخصیت لري» .
ناصرالدین په خپل مخ باندی د راخپریدونکې خوشحالۍ دکنترولو وروسته وویل: « ایا راته د ولس ددغه زمري انسان نوم ښوولې شې ، چې تا یې دومره ستاینه وکړه ؟»
دغه عرب یو ځل بیا دپخوا په څیر په همغه لهجه وویل: « دهغه نوم حماد بن خلدون دې ، او هغه داسې یو ځوان دې چې د سراب نا تالاب جوړوي او سمندر په څاڅکو کې ډوبوي».
د ناصرالدین حالات بدلیدل ، حسن ته را وړاندې شو او په ډېره حیرانوونکې توګه یې ورته وویل: «ایا هغه څه دې چې ملګري وویل هغه سهي دې ؟ او یا داچې ما به سهي نه وي اوریدلې ؟»
حسن ورته په خندا وویل: « هو ! هغه څه چې زما ملګري وویل هغه سهي دې. زما ورور همداسې او سپنه ماتوونکې دې ،په ځواک او قوت کې یې هیڅوک د مقابلې نه شته. هغه زمونږه غر او زمونږ ځواکمن برج دې. دهغه پیژندونکې هغه ته د نیشاپور شاهین وایی ، کله چې هغه په خپل دښمن باندی حمله کوي نو دهغه په زړه او ذهن باندی را پریوځي او د ګلال د لوښو په څیر یې ټوټې ټوټې کوي، تر اوسه چې چا ورسره ټکر کړې نو دهغه ښایست او عزت یې د هغه دماتې غاړې غاړه کې ګرځولې».
حسن څو لمحې تم شو او یو ځل بیا یې په خپل دروند اواز سره وویل: « ناصرالدینه ، واوره چې ! لکه څنګه چې د جهاز لاره په سمندر کې ، د مار لاره په غرونو کې ، اودشاهین لاره په فضا کې نه شي موندل کیدې ، په همدې توګه زما دمشر ورور مقابل هم څوک نه شي پیدا کیدې ، هغه دخپلو دوستانو او خپلوانو له پاره د چراغ او امصا په څیر دې خو ددښمنانو له پاره دبرق ، او هلاکت نه هم زیات تیز دې»... .
ناصرالدین د حسن دواړو ملګرو ته وکتل او بیا یې په خپل غټ غږ په تحکمانه بڼې سره وویل: « ورشئ ، تاسو دواړه نیشاپور ته ولاړ شئ او ددې ورور حماد بن خلدون ته ووایاست چې

WWW.LARAWBAR.COM

LARAWBAR

ناصرالدین یې ورور نیولې ، نو که همت لرې نو د توري په زور دې یې له ما څخه خلاص کړې ، هغه ته دا هم ووایاست چې په دې وخت کې ناصر الدین د هراته لرې د لک په ښار ګوتې کې مقیم دې«.
د حسن دغو دواړو ملګرو په ډېره قهرجنه توګه د ناصرالدین په لور وکتل ، د حسرت نه په ډکو سترګو یې تر نظره تیر کړ،بیا په خپلو آسونو سپاره شول او لړه شیبه وروسته د هرات څخه د نیشاپور په لور په لویه لاره یې خپل آسونه په ځغاسته کړي وو.
ناصر الدین د حسن په لور وکتل او ورته یې وویل: « لما سره راځه ،»....
حسن خپل څټ را تاو کړ او د آس په لور یې لاس ور اوږود کړ او دهغې واګې یې و نیولې ، دهغه په آس یوې لورې ته یو لوې تبر او بلې لورې ته قران پاک را ځوړند و. هغه کرار کرار د ناصرالدین او دهغه د ساتونکو سره یو ځاې د هغه پخوانۍ حویلې لورې ته روان وو.
لږه شیبه وروسته هغوې ټول حویلۍ ته ور ننوتل ، ساتونکو د ناصرالدین او حسن آسونه د آسونو د اصطبل په لور یوړل ، ناصرالدین حسن له ځانه سره یوې خونې ته یوړ او په یوه ناستځاې کې یې خپل ځان ته مخامخ کیناوه. او ورته یې وویل:
»که ماته د خپل ورور حماد بن خلدون په اړه لږ څه ووایې. زه غواړم په پوره تفصیل سره د هغه په اړه معلومات تر لاسه کړم. ایا هغه د هند دزمکو سره بلدتیا او اشنایې لري ؟«
حسن ورته لږ څه په اندیښنې سره وویل: « لمړی خو ماته زما د یوې پوښتنې ځواب راکړه »
ناصرالدین ورته په خندا وویل: « ووایه څه پوښتنه لرې ؟»...
حسن ورته وویل: « ایا زه ریښتیا هم له تا سره بندي یم ؟ او زما ورور به راځي او ما به د توري په زور له تا خلاصوي ؟«
ناصرالدین ورته په خندانه ژبه وویل: « ته بندي نه یې ، زما میلمه یې ، او کله چې هم وغواړې هیڅوک ستا مخه نه شي نیولې ، که چیرې ما ستا ملګرو ته داسې نه وو ویلي ، نو کیدې شي چې ورور دې دلته نه وو راغلې ، اوس چې ستا دبندي کیدو په اړه خبر واوري نو هرو مرو به دلته را ځي. نو که چیرې هغه زما د شرایطو په مطابق وخوت نو د هغه څخه به د مذهب او ملت له پاره هغه کار واخلم چې دهغې په واسطه به یوا ځي دهغه دنیوي ژوند نه بلکه عاقبت هم ښایسته شي ، اوس نو چې ما دهغه په اړه له تا څخه څه پوښتلي ، ماته یې ځواب راکړه »
اوس نو حسن په ډاډه زړه سره خبرې پیل کړې « مونږ درې ورونه یو ، زه یې تر ټولو کشر یم ، دوه نور زما نه ستر دي ، تر ټولو مشر حماد او دویم یې حارث نومیږي ، زما پلار خلدون نومیږي او د مور نوم مې زبیب دې. مور مې شله شوې ده . له آسپه لویدلې وه اوس یې یو پښه بیکاره شوې ده خو دامصا په مرسته تللې شي. حماد او حارث د نیشاپور دښاره بیرون د چونې په تنورونو کې

WWW.LARAWBAR.COM

LARAWBAR

ورځ مزدوري کوي ، پخوا هغه دواړه ورونه هم زما په څير ، هند ته د تجارتي کاروانو د ساتونکو په څير تلل. هغوې دواړه د هند د زمکې په اړه پوره معلومات لري.
زما مور تر ټولو زياته مينه دخپل مشر زوې حماد سره کوي ، لمړی خو هغه دهغې مشر زوې دې او دويم داچې هغه زمونږ څخه زيات دخپلې مور خدمت کوي ، هره ورځ مور سره د اوداسه په کولو کې مرسته کوي، دهغې پښې پريمنځي. څرنګه چې زمونږ کور د يوې غونډۍ په سر پروت دې او ددې غونډۍ لاندې يوه چينه بهيږي ، نو حماد ورور هره ورځ مور را په شا کوي او دغونډۍ نه لاندې يې تر چينې پورې راوړي. هغه ددې چينې تر څنګ يو کوچنۍ شانته دځان پريمنځلو ځاې او يو بې ديوالو جومات هم اباد کړې دې، مور مو د اوداسه کولو وروسته د حماد سره يو ځاې همدلته لمونځ ادا کوي. دحماد ورور سره دمور دعا ګانې هم شاملې دي ،په دې خاطر هر کار ته چې هغه لاس وروړی هغې کې ورته بريا په برخه کيږي.
يو ځل مې پلار ، په داسې حال کې چې ځوان و د يوې تجارتي قافلې سره هندوستان ته تللې و ، هغه وخت زه او حارث کوچنيان و خو حماد ورور مو د پوره پوهې خاوند و . بد قسمتی سره مو مور ډيره سخته ناروغه شوه ، ما او حارث به دمور د ناروغتيا حالت کوت او ژړل به مو . خو ورور مو مونږ ته دتسلی راکولو تر څنګ دمور خدمت هم کاوه . او د نيشاپور څخه به يې طبيب راغوښت او دهغې علاج به يې کاوه.
په همغو ورځو کې چې مور مې سخته ناروغه وه يوه ورځ د نيمي شپې په وخت کې ، په داسې حال کې چې زه او حارث په خواږه خوب ويده شوي و ،او ورور مو د مور د کټ تر څنګ ويښ ناست و ، مور مو د خوبه را بيداره شوه او اوبه يې وغوښتې ، زما ورور چې کله منډه کړه تر څو اوبه راوړي نو ويې کتل چې صراحي خالي ده ، صراحي يې را واخسته او د غره لاندې چينې ته يې منډه کړه ، صراحي يې را ډکه او سمدلاسه بيرته را ستون شو ، کله يې چې اوبه په پياله کې واچولې او مور ته يې ورنژدې کړې نو ويې کتل چې مور بيرته ويده شوې ده.
هغه و نه غوښتل چې مور بيرته دخوبه رابيداره کړي ، په دې فکر کې و چې هسې نه چې دمور خوب مې خراب نه شي. بيا يې د اوبو هغه پياله په لاس کې ونيوله او همدلته د مور د کټ تر څنګ و دريد . مور تر سهاره پورې په خواږه خوب ويده وه او ورور مو د اوبو ډکه پياله په لاس تر سهاره پورې دهغه د کټ څنګ ته ولاړ و . سهار چې دمور سترګې پرانستل شوې نو ويې کتل چې ورور مې ورته د اوبو نه ډکه پياله په لاس ولاړ دې او سترګې يې دخوبه ډکې وې ، مور مې د ورور ددې دخدمت نه ډيره اغيزمنه شوه ، او دخپل رب په دربار کې يې په ډيره عاجزۍ سره د ورور حماد په

WWW.LARAWBAR.COM

حق کې دعا وکړه. زه داسې ګڼم چې دا به د مور د دعاو پایلې وې چې ورور مو په هر میدان کې بریالي او کامران دي«.
حسن د لږ څه دمې وروسته یو ځل بیا وویل: »ورور مې د ټاټ لباس اغوندي«
ناصرالدین یې خبرې ور پرې کړې او ترې ویې پوښتل: »ولې د ټاټ لباس اغوندي ؟«
حسن ورته په خندا کې وویل: »په پیل کې مې د مور او پلار اولاد نه پیدا کیده ، حماد ورور مې ورته الله تعالې دډیرو دعاګانو وروسته ورکړې دې ، مور مې ورته په کوچنیوالي کې په دې خاطر د ټاټ کالي اغوستل چې د خلکو دبد نظرنه خوندي پاته وي. خو د ټاټ دغو کالیو دهغه ذهن دومره مانوس کړ او په هغه کې یې دومره عاجزي او نکسار راپیدا کړ چې اوس دځوانۍ په وخت کې هم د ټاټ دکالیو پرته نور څه نه اغوندي. مور مې ورته په خپلو لاسو ډیر ښه او ښایسته کالي جوړوي خو هغه په یوې نه یوې بهانې سره دمور خبره شاته غورځوي او د رخت د کالیو د اغوستن څخه ډډه کوي. کله چې د کوره دکوم کار د انجامولو په خاطر بیرون ځي نو زمونږ پلار ، په دې خاطر چې زوې یې دخلکو دبدو سترګو نه خوندي پاته وي دهغه خوله چوف کوي.
حسن خاموشه شو ، ناصرالدین تر څو لمحو پورې په ژور فکر کې ډوب ناست و ،بیا دخپله ځایه را پورته شو او ویې ویل: »زه درته ډوډۍ را لیږم ، دهغې نه وروسته ته ارام وکړه ، ستا د ورور حماد بن خلدون تر راتلو پورې ته زما د ډیر معزز او دروند میلمه په څیر همدلته اوسه«
ناصرالدین پورته شو او بیرون ولاړ ، اوحسن په نا لیدلي سوچونو کې ډوب پاته شو.

WWW.LARAWBAR.COM

LARAWBAR

درېيمه برخه

دنيشاپور دښاره نژدې دوه فرلانګه لرې په يوه کوهستانې سيمه کې د ننه تر لرې لرې پورې پراته د چونې تنورونو سرونه را پورته کړي و. په دوې کې د يو څو څخه دود خوت خو څو نور خاموشه وو ،خو په دوې کې هم تيرې اينبوول کيدې ، د يوې ډيرې پخوانۍ زمانې د تنور تر څنګ يو زوړ سړې په تيره ناست و او په ډير غور او دقت سره يې دې تنور ته کتل. دا د حسن پلار خلدون و. دهغه ږيره او د سر ويښتان سپين شوي وو. دهغه ښې لورې ته دغره په لمن کې دوو ځوانانو کدالونه را خيستې و او د چونې له پاره يې سترې سترې ګټې را پورته کولې او دغره نه به يې لاندې را رغړولې ، لاندې ولاړو دوه نورو ځوانانو به دا تيرې را اخستې او بټۍ ته به يې راوړې ، کله به هم چې دغو دواړو ځوانانو کومه تيره دپورته نه ښکته لورې ته را ورغړوله نو په لوړ اواز به يې د خبردار غږ کاوه ، دهغوې دغږ سره سم به د تيرو پورته کونکې دواړه ځوانان متوجه کيدل او ځانونه به يې خوندې کول.

دغره نه د تيرو را رغړوونکو دواړو ځوانانو يو ځل د تيرې د را رغړولو په وخت کې په پوره زور سره دخبردار غږ وکړ ، ځکه چې دا ځل هغوې يو ډير ستر ګټ را رغړاوه ، په تيره ناست خلدون دخپله ځايه پورته شو ، کله چې دغه درون ګټ لاندې را ورغښت او تم شو نو يو ځوان يې د پورته کولو له پاره ور نژدې شو ، دا د حسن مشر ورور او د خلدون تکړه ځواکمن زوې حارث و. حارث د ډير ښه قد و خال خاوند او ځواکمن انسان و ، ورښکته شو او غوښتل يې تيره را پورته کړ ي ، خو ناهيلې شو ، ځکه ګټ يې له ځايه پورته نه شو کړاې. ګټ ډير ستر او دروند و .خلدون د حارث په لور وکتل او ورته يې په ډيره شفقت سره وويل:

»زويه ! په پلک يې دوه ځايه کړه ، بيا به يې په اسانۍ سره يو وړاې شې«

حارث د پلک د را خستو او ددې ګټ ددوه ځايه کولو په ځاې په خپل څنګ کې ولاړ د بل ځوان په لور وکتل ، کيدې شي چې هغه به اشاره کوله چې را څه چې دغه درنده تيره دواړه يو ځاې پورته کړو. هغه بل ځوان چې دحارث څخه لږ څه لوړ او د قوي غړو خاوند و ، دحارث په لور وکتل او په خندا شو ، هغه د ټاټ زوړ او رژيدلي لباس اغوستې و او هغه حماد بن خلدون و. دحسن تر ټولو مشر ورور او د خلدون ستر زوې. دهغه سترګې د اور د سکروټو په څير تيزې او د لمبو ډکې وې ، ويښتان يې تور او سترګې يې غټې او شريانونه يې د وينې څخه ډک و.

WWW.LARAWBAR.COM

LARAWBAR

متې يې د ونو د مضبوطو تنو په څیر وې او خپره او تانده سینه يې د تیږلوړې غره په څیر پراخه وه. څهره يې د راختونکې لمر په څیر ښایسته او سره ښېښنه وه. لاسونه يې د څیرونکو ځناورو په څیر مضبوط او ګوتې يې د ونو د کلکو جرړو په څیر سختې وې. په لاسو کې يې د اوسپنې یوه ستره او درنده امصا وه چې کیدې شي د تیږو دماتولو له پاره به يې ترې کار اخست.

کله چې حارث دغه دروند کانې پورته نه کړاې شو ، او د ډیرې بې وسۍ په حال کې يې دحماد په لور وکتل نو د حماد په مخ بې شمیره جذبې او احساسات خپاره شول ، مخ يې لکه د وینې په څیر را روښانه شو ، په لاس کې نیولې اوسپنیزه درنده امصا يې و غورځوله ، په دې وخت کې يې په جسم کې د برق په څیر تیز والې راپیدا شو ، د خوله اچونکې شغلې په څیر مخته ورغې ، ورښکته شو او هغه درنده تیږه يې په خپلو دواړو لاسو کې و نیوله ، بیا پښې کلکې کړې او د تیږې د پورته کولو هڅه يې پیل کړه ، په دې وخت کې يې په خپل پوره ځواک سره غږ کړ چې: « الله». د غږ سره سم يې دخپل یوه ټکان سره هغه تیږه را پورته کړه او اوږې ته يې ورسوله ، د زوړ خلدون په مخ د خوشحالۍ څپې تلې راتلې ، په منډه ورغې او د حماد په خوله يې چوف وکړ ، تر څو د نظره نه شي.

حماد دا تیږه را پورته کړه او د تنور په لور يې یوړه ، خلدون او حارث دواړو هغه په ستایونکو سترګو کوت.

حماد او حارث دواړو ورونو تیږې پورته کولې او د چونې تنورونو ته وررسولې ، خو پلار يې په یوې تیږه ناست او دخپلو دواړو زامنو دغه دروند کار ته يې په شفقت او محبت سره کتل. تر غرمې پورې هغوې دواړه هغه تنورونه ډک کړل او خپل کار يې پای ته ورساوه ، دواړه ورونه دخپل پلار خواته راغلل ، دپلار کالې يې هم شلیدلې او رژیدلې و. زوړ خلدون راپورته شو او د خپلې اوږې دستمال يې را واخست او دخپلو دواړو زامنو دکالیو څخه يې د ګرد په څنډولو يې پیل وکړ. بیا دوې هر یو هلته پراته خپل خپل پوستینونه را واخستل او وا يې غوستل. دحارث پوستین د اوښ د پوستکې څخه جوړ شوې و ، خو د حماد پوستین هم د ټاټ څخه جوړ و. هغه د ټاټ په دواړو اړخونو کې وړی ایښودې وې او ورته يې د پوستین بڼه ورکړې وه. حماد خپله د اوسپنې امصا راواخسته او دواړه دخپل پلار سره یو ځاې دکور په لور روان شول. د هغوې سره یو ځاې هغه دواړه ځوانان چې د غره څخه يې دکدالونو په مرسته تیږې را ویستلې او لاندې يې را رغړولې هم خپلو کورنو ته ولاړل.

درې واړه پلار او زامن خپل کلې سمر اباد ته راغلل. دا کلې د نیشاپور څخه جنوب لورې ته څلور فرلانګه لرې په یوې ښایسته کوهستانې سیمه کې پروت و. ددې د اوسیدونکو کورونه د غره په تیږو کې اویا هم د غره په لمن کې خواره واره پراته و. هغوې درې واړه دغره په لوړه یو کوچنې

WWW.LARAWBAR.COM

LARAWBAR

ښایسته کور ته ورننوتل ، هلته یوې ښځې ډوډۍ پخوله. دا د خلدون ښځه او د حماد او حارث مور زبیب وه. ددوې کورته د ورننوتلو سره سم زبیب د یوه لرګي په مرسته دخپله ځایه راپورته شوه مخته ورغله او دحماد او حارث مخونه یې ښکل کړل. دهغه یوه پښه بیکاره وه ، ګوډه ګوډه تله ، درې واړه یې په خپله کوټه کې کینول اوبیا یې ورته غذا ورووړه.

دخوراک څښاک وروسته دوې ټولو د لږې شیبې لپاره ارام وکړ. بیا راپورته شول ، د ماسپښین د لمانځه وخت شوې و ، حارث او پلار یې خلدون دواړو هملته په کور کې د لمانځه له پاره ځانونه تیار کړل او هملته یې لمونځونه اداَ کړل ، حماد دخپلې مور خواته راغې ، مور یې همله په انګړ کې منتظره ناسته وه. هغه د خپلې مور زبیب خواته راغې او هملته ورسره په زمکه کیناست. زبیب خپل لاسونه دهغه په څټ کې را واچول او دهغه په ملا باندی سپره شوه، حماد دهغه امصا هم له ځانه سره واخسته ، بیا دکوره ووتل او دغره لاندې برخې ته روان شول اود غره په لمن کې دبیدونکي چیني خواته ورغلل.

دواړه مور او زوې لاندې راغلل ، دواړو اودسونه وکړل، بیا حماد یوه تیږه راپورته کړه ، اودخپلې مور پښې یې پرې و منبودې اوپاکې یې کړې ، بیا دواړه مور او زوې راپورته شول او د چینې تر څنګ په یې دیوالو اودروازو جومات کې یې دماسپښین لمونځونه ادا کړل.

خلدون او حارث هم خپل لمونځونه اداَ کړل او بیرون را ووتل او دخپل کور چار چاپیر شنو غنمو او اوربشو کې د ګوډاې کار پیل کړ. دهغوې دکور څلورو خواو کې ان د غره تر لمنې پورې په تدریجي نشیب او ناستې سره نژدې لس ستر کرنځایونه وه چې دهمدوې خپل ملکیت و . په دې کرنځایو کې غنم ، جیوار ، اوربشې ، وریجې او .... کرل کیدل. ددې کرنځایو په غاړو میوه لرونکي بوټي ، دګلاب ګلونه ، او نور ډول ډول بوټي او ونې ولاړ وو ، د نرې باد په لګیدو سره به ددوې څخه ډیر خوږ غږ را پورته کیده. دا ونې او بوټي هم ددوې خپل ملکیت و. په میوه لرونکو ونو کې یې ګڼې د منو ، انځرو ، بادامو ، الوچو ، زیتون او لوکاټو شاملې وې.

WWW.LARAWBAR.COM
LARAWBAR

څلورمه برخه

دواړه پلار او زوي د اسونو د قدمونو په غږ را پورته شول ، دوي دواړو هلته په خپله زمکه کې کار کاوه. هغوي وکتل چې دوه آسپ سپاره په دغه نرۍ غاړه باندې خپل آسونه را ځغلوي ، دا لاره د هرات څخه د نیشاپور په لور د تللې لارې څخه را جدا شوې او ددوي د کور په لور راغلې وه.
دهغوي تر سترګو لاندې دغه دواړه آس سپاره په غره راپورته شول او دهغوي زمکو ته را ورسیدل او هملته د خپلو آسونو څخه را کیوتل. خلدون او حارث دواړه ورمخته شو او دهغوي سره یې ډیر ښه روغبړ وکړ. داسې څرګندیده چې دغو پلار او زوي دا دواړه اس سپاره د پخوا څخه پیژندل. دا همغه اس سپاره وو چې د حسن د نیولو خبر یې له ځانه سره راوړې و. پخوا له دې چې دا دواړه خپله خبره وکړي ، خلدون پرې را مخته شو او ورځخه یې وپوښتل:
»زوي مې حسن چیرې دې ؟... ولې له تاسو سره یو ځآي نه دې راغلی ؟«
دهغوي دواړو څخه یوه یې په ډیر ادب سره وویل: « حماد چیرې دې ؟«
خلدون یو ځل بیا په خپل نیولي اواز سره وویل: « هغه خپله مور لاندې چیني ته وړې ده ، هغوي دواړه هملته هره ورځ لمونځونه کوي ، اوس به بیرته راستانه شوي وي«
سپور ورته په زړه نیونکي اواز سره وویل:« مونږ تاسو ته یو خراب خبر له ځانه سره راوړې دې. دهرات حاکم ناصرالدین حسن له ځانه سره بندي کړې دې.» خلدون یی خبره پرې کړه او ورڅخه یې وپوښتل:
»ولي یې زما زوي نیولي او بندي کړې ؟«
سپور په ناهیلۍ سره ځواب ورکړ او ورته یې وویل: « مونږ ته یې علت نه دې ویلي ، داسې څرګندیږي چې هغه یوه زړه ور ، میړني او ځواکمن ځوان ته اړتیا لري. او غواړي هغه ته کوم ډیر مهم کار وسپاري ، حسن یې دهمدې مقصد له پاره له ځانه سره بندي کړې دې ، مونږ ته یې ویلي دي چې: دهغه مشر ورور حماد بن خلدون ته وواياست چې که چیرې همت لری نو دلته دې راشی او خپل ورور دې له ما خلاص کړي«
دا ځل ترې خلدون په ډیر مدهم اواز سره وپوښتل: « ناصرالدین اوس چیرې قیام کړې ، او زما زوي یې په کوم ځآي کې محبوس کړې دې«
هغه سپور ورته یو ځل بیا وویل: « هغه په دې ورځو کې د تولک د ښاره بیرون د شمال په لور په غرنۍ حویلۍ کې مقیم دې او حسن یې هم هملته له ځانه سره بندي کړې دې«.

WWW.LARAWBAR.COM

LARAWBAR

دا ځل خلدون ورته په ډېره مینه وویل: «راځئ ، دلته کېنئ ، زه به ستاسو د خوراک څښاک غم وکړم. خو حماد ته دا خبره مه کوئ چې حسن بندي کړل شوې دې. که نه هغه به د اور لمبه شي او د ناصرالدین څخه به د بدلې په لور منډه کړي. اودا به زمونږ له پاره ډېره بده ثابته شي«.
دغه سپور په خپل اس د سپرېدو په وخت کې وویل: «مونږ ستاسو مننه کوو ، مونږ به هرو مرو دلته تم شوي واي ، خو مونږ غواړو سمدلاسه خپلو کورونو ته ستانه شو. په دې خاطر دلته نه شو تم کېدې«
دواړو سپرو د خپلو آسونو مخونه را وګرځول او غوښتل یې چې د هغه ځایه یې په ځغاسته کړي چې په همدې وخت کې حماد را څرګند شو. دهغه مور د هغه په شا باندې سپره وه ، داسې معلومېده چې هغه د دیوال تر څنګ ولاړ و او ټولې خبرې یې اورېدلې وې. او کله چې هغه دواړه سپاره بېرته روان شول نو هغه د دیوال د اړخ څخه را ښکاره شو او په خپل دروند اواز یې وویل:
»تم شئ ،زما د یوې پوښتنې ځواب راکړئ بیا درځئ» ، دواړه سپاره ودریدل ، حماد ترې وپوښتل:
»ناصر الدین په کومه سیمه کې زما ورور بندي کړې دې ؟«
هغه سپور ورته یو ځل بیا ځواب ورکړ: «مونږ دریواړه د خپلو کورو په لور را روان وو چې د تولک د ښار نه بیرون په څو میله واټن کې مو د غره د پاسه د سهار لمونځ ادأ کړ او بیا مو غوښتل بیرته د خپلو کورونو په لور ولاړ شو چې د ناصرالدین د ولس کسان سپاره په منډه منډه راغلل او مونږ دریواړه یې و نیولو او د تولک ښار ته یې بوتلو. هلته یې هغه حویلۍ ته یوړو چیرې چې ناصرالدین اوسیږي ، د حویلۍ نه بیرون د صنوبر د یوې تنومندې ونې د ډډ څخه یوه رسۍ تړلې وه ، ناصرالدین حسن ته وویل چې که چیرې دا رسۍ دې را کش کړه او و دې شکوله نو زه به درته داسې یو کار وسپارم چې د مذهب او ملت دواړو له پاره به ګټور وي، خو حسن هغه رسۍ و نه شوه شکولې ، په دې خاطر ناصرالدین هغه له ځانه سره تم کړ او مونږ ته یې هغه پیغام را کړ چې تاسو ته مې ووایه« .
ددې خبرې د کولو څخه وروسته هغه دواړه سپاره روان شول ، دغره څخه کیوتل او په هغه لاره یې خپل آسونه په ځغاسته کړل چې د نیشاپور او هرات د لوی لارې په منځ کې د ستري شاهراه سره یو ځای کیږي.
حماد ډېر اندېښمن شوی و ، هغه داسې حال ته راغلی و لکه دیو ډېر شنیع اوبد کار پیلونکی چې وي. دهغه د مخ څخه داسې ډاګیزیده لکه چا یې چې په زړه کې د اور لمبې بلې کړې وي ، هغه خپله مور پورته کړه او په پټه خوله کور ته ننوت. خلدون او حارث هم خپل کارونه پریښول اود

WWW.LARAWBAR.COM

LARAWBAR

حماد تر شا کور ته ننوتل. حماد خپله مور د کور په انګړ کې کېوسته. کله چې هغه د خپلې امصا په مرسته و دریده نو حماد ورته په ډېر ادب سره وویل:

»اې زما مورجانې ! اجازه راکړه چې د خپل ورور د خلاصون پسې ولاړ شم. هغه به د بندیتوب په حال کې ما غواړي ، که زه ورنه شم نو څوک به د هغه مرسته وکړي ، هغه زما ورور او زما د وجود یوه برخه ده.« زبیب خپله امصا په زمکه وهله او مخته ورغله ، او په ډېره مینه یې د حماد په ملا لاس کش کړ او ورته یې وویل:

»هرو مرو ولاړ شه ، زویه. خو حسن د سولې او امن له مخې خلاص کړه. د چاسره جنګ جګړه و نه کړې ، که چیرې حسن کوم جرم نه وي کړې نو د هرات والي به یې هرو مرو را پرېږدي ، اې زما زویه ! ته زما دکور چراغ یې ، ژر بیرته راستون شه ، زه به ستا انتظار کوم. زویه ! زما نصیحت له یاده و نه کاږې ، تا تل د خپلې مور د خوشحالولو هڅې کړي دي ، الله تعالي به دې په هر میدان کې بریالي لري ،او هیلې به دې تل د ښېګڼو ډکې وي «

حماد لا د هغه ځایه خوزیدلی نه وچې پلار یې خلدون او ورور یې حارث هم انګړ ته را ننوتل او تر څنګ یې و دریدل. بیا زاړه خلدون ورته په ډېره ښه لهجه او میني سره وویل:

»اې زما زوګیه ! زه پوهیږم چې تا څه اراده کړې ده. ما خو ویل چې زه به پخپله حسن پسې ځم او راوړم به یې. خو اوس دې زه نه منعه کوم. ځکه زه پوهیږم چې زما د اقدام څخه به ته ناهیلې شې ، خو ځانته دې نه پرېږدم. حارث به درسره یو ځای لیږم. بچیانو ! تاسو ددې کور چراغ او روښنایي یاست. په کور کې زما او دزبیب سره نور هیڅ نه شته ،یوازې همتاسو زمونږ د سترګو رڼا او زمونږ د زړونو راحت یاست. اوس ته او حارث دواړه د خپل منزل په لور وخوځیږئ ، زه به په ډېره نا کرارۍ ستاسو ددریواړو ورونو د بیرته راستنیدو انتظار کوم«.

حماد او حارث دواړه ورونه دکور د ښیې برخې په لور ورغلل ،هلته د آسونو په اخور درې آسونه ولاړو ، دواړو ورونو په خپلو خپلو آسونو باندی زینونه و تړل ، یو ځل دواړه ورونه کوټې ته ورغلل ،وسله یې را واخسته او بیرته بیرون را ووتل. حماد د خپل ټاټ کالیو دپاسه زره اغوستې وه د زرې دپاسه د هغه د ټاټ نه جوړشوې پوستین و او بیا یې د دې ټولو د پاسه د عربو روایتې چپنه واغوسته ،چپنه هم د ټاټ څخه جوړه شوې وه. په سر یې د اوسپنې خولۍ ،په متویې د اوسپنو درانه بازو بندونه او په ملا یې توره را ځوړنده شوې وه. په یوه لاس کې یې یو ستر ناقوس او په بل لاس کې یې جنګي تبر و او په آس یې خورجین را ځړول شوې و.

WWW.LARAWBAR.COM

LARAWBAR

هغه خپل جنګي وسایل په خپل آس باندی په ترتیب سره کیښول ، هملته په آخور یی خپل کمانونه او د غشو ځخه ډکې خلطې د آسونو د زینونو سره وتړل، بیا یی آسونه را پرانستل او د کوره بیرون راووتل.

هلته په دروازه کې یی مور زبیب د خپلې امصا سره ولاړه وه. په یوه لاس کې یی قران کریم پورته کړې و ، ترڅنګ یی زوړ خلدون هم ولاړ و ، چې په یوه لاس کې یی د نقدي پیسو کڅوړه او په بل کې یی دواړو ورونو ته د لارې توخه وه. کله چې دا دواړه ورته را نژدې شول نو هغه دغه دواړه شیان د حماد د آس په خورجین کې ور واچول ، مخته ورغې او د دواړو زامنو مخونه یی ښکل کړل او د سوبې او خیر دعا یی ورته وکړه. دواړه ورونه ور مخته شول او بیا بیا یی د خپلې مور زبیب لاسونه او په لاسو کې نیولې قران کریم ښکل کړ. بیا زبیب ورته په ډیره مینه او شفقت سره وویل:

ورشئ زامنو ! زه تاسو ته خدای پامانی وایم. دواړه ورونه په خپلو آسونو سپاره شول او د خپلې تنګې لارې ځخه په وتلو د هرات په لورې په تللې لوې شاهراه کې ور ننوتل ، هره لمحه یی د خپلو آسونو ځغاسته زیاتوله او یی په پوره تیزې سره ځغلول ، هغوې اوس د تولک د ښار په لور روان وو ، چیرې یی چې کوچنې ورور حسن منتظر ناست و.

WWW.LARAWBAR.COM

LARAWBAR

پنځمه برخه

یوه ورځ په داسې حال کې چې حسن د سهار د لمانځه د اداء کولو وروسته دعا کوله ، چې په همدې وخت کې څو کسه سپاره په تیزۍ سره د خپلو اسونو سره یو ځاې دهغه حویلۍ ته ور ننوتل. حسن په دغه حویلۍ کې د بندي په څېر شپې سباکولې ، هغه ته شک پیدا شو چې کیدې شي دهغه ورور حماد بن خلدون راغلي وي، دعا یې ژر ژر خلاصه کړه اوبیرون راووت. وېې کتل چې دحویلۍ په انګړ کې څو کسه سپاره د ناصرالدین تر څنګ ولاړ دي اودهغه سره خبرې کوي ، حسن ډیر ناهیلي شو ، ځکه هغه سپاره اجنبي خلک و اودهغه وررور حماد په کې نه تر سترګو کیده. هغه سپاره څو لحظې د ناصرالدین سره ولاړ وو او خبرې یې کولې بیا بیرته په خپلو آسونو سپاره شول او په کومه چې راغلي وو په همغې لاره بیرته ستانه شول. حسن وکتل چې دهغې سپرو دبیرته ستنیدو نه وروسته ناصر الدین لږ څه اندیښمن شوي غوندې ښکاري. کرار کرار راغې او د ناصرالدین تر څنګ و درید. او په ډیره مینه یې ترې وپوښتل:

»ایا دې خلکو تاسو ته کوم بد خبر له ځانه سره درلود. ځکه ته ډیر اندیښمن او غمګین ښکارې ؟«

ناصرالدین ورته په نښتي اواز ووېل: « ستا اندازه سهي ده ، دا سپاره د جیحون ددریاب د غاړو څخه راغلي و ، هلته په دې ورځو کې زمونږ د سلطان شهاب الدین او د خوارزم دحکمران سلطان شاه تر منځ د نه پاې ته رسیدونکې جنګونو یوه لړۍ روانه ده، دې خلکو ماته د سلطان شهاب الدین له اړخه یو پیغام راوړې و. سلطان د یوه ډیربد خبر سره یو ځاې د خوراکي او عسکري توکو مرسته هم غوښتې ده«.....

حسن ترې په مینځ کې یو ځل بیا وپوښتل: « هغه بد خبر څه ډول دې ؟«

ناصرالدین ورته ووېل: « چې په یوه جنګ کې د خوارزم حکمران سلطان شاه زمونږ یو جرنیل قطب الدین ایبک نیولې او هغه یې د وسپنې په یوې پنجرې کې بندي کړې دې (۱ دا هغه قطب الدین ایبک دې چې قبر یې د لاهور په یوه سړک پروت دې. په هغو ورځو کې چې د سلطان شهاب الدین او د خوارزم د حکمران سلطان شاه تر منځ سرحدي نښتې رواني وې نو قطب الدین د سلطان شهاب الدین د آسونو د اصطبل ملازم و. دجنګ په ورځو کې یوه ورځ هغه دخپلو لښکرو د یوې ډلې سره د لښکرو د آسونو د خوراک له پاره د شنو وښو د راوستلو په خاطر ځنګل ته ولاړ. نو دخوارزم شاه دلښکرو ډلې پرې حمله وکړه ، قطب الدین په ډیر جرئت سره دهغوې مقابله وکړه خو څرنګه چې دملګرو شمیره یې ډیره لږه وه نو ماتې یې وخوړه اودهغوې په لاسو کې بندي

WWW.LARAWBAR.COM
LARAWBAR

شو ،هغه يې د خوارزم حکمران ته يوړ ، خوارزم ورته د اوسپنې يوه پنجره جوړه کړه او قطب الدين يې په دې پنجره کې بندي کړ(.

اوس هغه نوموتي جنريل چې د خوارزم په بند کې دې د پوره ميړانې او بهادرۍ ځرګندونه يې کړې او ويلي يې و چې: « ايا دا به زمونږ له پاره شرم نه وي چې دوه مسلمان حکمرانان يو د بل په مقابل کې د جنګ په ليکو کې ولاړ وي.» ريښتيا هم د غزني سلطان شهاب الدين او د خوارزم حکمران سلطان شاه په خپلو منځو کې جنګ کول همداسې دي لکه يو ورور چې د بل په خلاف توره ويستلې وي«

ناصرالدين د خبرې د ختمولو په وخت کې وويل: « دا يوه معمولي سرحدي شخړه ده چې ډيره ژر به د دواړو مسلمانو حکمرانانو تر منځ هواره کړل شي ، د دې وروسته به سلطان شهاب الدين خپل ټول ځواک د هندوستان په لور متوجه کوي ، زه به نن تر ناوخته پورې ستا د ورور انتظار وکړم که چيرې هغه را ورسيد نو زما او ستا د دواړه د خوښۍ ځای به وي او که چيرې هغه را نه غي نو زه به سبا سهار وختې د هرات په لور کوچ کوم او د هغه ځايه به د ډيرې زياتې مرستې سره يو ځای د جيحون د درياب په لور ورځم ، هملته سلطان شهاب الدين په جنګ کې ښکيل دي ، او ته به هم زما سره په دې جنګ کې د برخې د اخستو له پاره ورځې«.

حسن لږ څه فکر وکړ او بيا يې وويل: « ايا نن يو ځل بيا زه د هغې رسۍ د راښکودو او ستا د شرط د پوره کولو موقع تر لاسه کولې شم.؟ شونې ده چې زه به نن هغه رسۍ و شلوم. او ستا شرط به پوره کړم« .

ناصر الدين ورته په خوشحالۍ سره وويل: « ته همدلته تم شه ، زه به د دې کار له پاره تياري و نيسم . »

ناصرالدين حويلۍ ته ورننوت ، لږه شيبه وروسته بيرته راووت. دا ځل يې خپله ساتونکې ډله هم له ځانه سره راوړې وه ، ټولو د اصطبل څخه خپل آسونه را وويستل او سپاره شول او د حويلۍ شمال لورې تيږلوړې غرنۍ سيمې ته چيرې چې د صنوبر هغه پخوانۍ او تنومنده ونه ولاړه وه روان شول ، د همدې ونې سره د شرط هغه رسۍ هم تړلې وه.

د صنوبر د غې ونې ته د رارسيدو سره سم ټول د خپلو آسونو څخه راښکته شول ، ناصرالدين د همدې رسۍ تر څنګ و دريد او ويې ويل:« د خلدون زويه ! که نن دې دا رسۍ و شلوله نو داسې و ګڼه چې د يوه ډير ستر کار له پاره ستا ټاکنه پوره شوه«.

حسن ورمخته شو او څنګه يې چې رسۍ و نيوله او د هغې د راښکلو اراده يې وکړه ،چې ټکان يې وخوړ ، ناڅاپه يې رسۍ پريښوده او ديوه اواز د اوريدو هڅه يې پيل کړه. د کوهستانو تر منځ

WWW.LARAWBAR.COM

LARAWBAR

دناقوس(ښکر چې په پوه کولو يې اواز ترلرې لرې پورې رسيږي) يو زهرناکه او تيز راغبرګيدونکې اواز يې ترغوږو شو . په داسې لهجې سره لکه يو څوک چې بل څوک په ډيره مينه او محبت رابولي. حسن ټکان وخوړ او د ناصرالدين په لور يې وکتل او ويې ويل چې:
»د ناقوس اواز په غور سره واوره ، داسې وګڼه چې زما ورور حماد بن خلدون را رسيدونکې دې په خداې سوګند چې دا دهمغه د ناقوس اواز دې او ماته بلنه راکوي«.
حسن خپله ساه و نيوله او يو ځل بيا يې وويل: « ناصرالدينه واوره ! په غور سره دناقوس اواز واوره. زما ورور رارسيدلې دې او هغه همدلته دکوم غر په سر ولاړ دې. د خپل ناقوس په غږولو سره ماته اواز کوي ، پوهيږې چې هغه په ناقوس کې څه وايي ؟ هغه ماته اواز کوي او وايي چې: اې زما وروره ! ته چيرې يې ؟ ناصرالدين او دهغه ساتونکې ډلې هم دغه اواز اوريده ، د ناقوس دغه اغيزکونکې اواز په دې وادي کې راغبرګيده.
حسن دخپل آس په لور منډه کړه او ويې ويل: صبر وکړئ ، زه هم دخپل ناقوس دغږولو په واسطه خپل ورور ته خبر ورکوم ترڅو هغه خبر شي چې زه دغلته يم. حسن دخپل آس څنګ ته ورغې ، د آس د زين سره را ځړول شوې ناقوس يې را خلاص کړ او هغه يې پوه کړ ، کله يې چې ناقوس دخپلې خولې څخه لرې کړ نو ټوله وادي په پوره خاموشۍ کې ډوبه شوه ځکه چې دهغه بلې لورې هم ناقوس بند کړل شوې و. لږ شيبه وروسته د آسونو د قدمونو توپاني اواز ترغوږو کيده ، اوبيا د لږ ځنډ وروسته د دغه کوچني ميدان په هغه برخه کې چې دصنوبر ونه ولاړه او د تنې څخه يې رسۍ تاوه شوې وه ، حماد او حارث دواړه را ښکاره شول.
دهغوې په کتلو سره دحسن مخ د خوشحالۍ نه وغوړيد ، حماد چې کله دميدان منځته را ورسيد نو دخپل آس واګې يې را ښکودې ،آس يې هم دخپل ځواک په غرور په دوو پښو و دريد او و شنهيد.حماد سمدلاسه دآسه را ښکته شو او د حسن په لور يې ور منډه کړه او هغه يې کلک په غيږ کې ونيوه. دهغه وروسته حارث هم دخپل ورور حسن په لور راغې او هغه يې په غيږه کې کلک کړ . کله چې د روغبړ څخه خلاص شول نو حماد د ناصر الدين په لور اشاره وکړه او ويې ويل چې: « که زه غلط شوې نه وم نو دا به د هرات والي ناصرالدين وي چې ته يې له ځانه سره بندي کړې يې« .
حسن ورته په ډير لطافت سره وويل: « اې وروره ! هغه زه نه بندي کړې اونه محبوس کړې يم. هغه داسې يوه ځوان ته اړتيا لري چې هندوستان ته ولاړ شي اود خپل مذهب او ملت خدمت وکړي ، خو دهغه ځوان د انتخاب له پاره شرط دادې چې هغه به دصنوبر دونې د ډډ نه را تاوشوې پړې شلوي. اې زما ورورجانه ! ددې ډول ځوان څخه چې ناصرالدين کوم ډول کار اخستل غواړي په هغې کې د اسلام خپرول او ترويجول هم شامل دي. ما يو ځل مخته په دې رسۍ باندې خپل زور

WWW.LARAWBAR.COM

LARAWBAR

ازمایلې دې ، خو په شلولو یې نه یم توانیدلې. نن یو ځل بیا د خپل زور د ازمینښت په خاطر راغلې یم ، ما رسۍ په لاس کې نیولې وه چې ستا د ناقوس غږ مې واورید ، اوس یو ځل بیا په دې رسۍ باندې خپل زور ازمایم ، کیدې شي په کې بریالې شم« .

حسن د رسۍ په لور ورغې ، ناصرالدین مخته راغې او د حماد او حارث سره یې روغبړ وکړ او ویې ویل: « چې زه که غلط شوې نه وم نو تاسو دواړه به حماد او حارث یاست ،زه په دغه وادې کې تاسو دواړو ورونو ته ښه راغلاست وایم« .

ناصرالدین خاموشه شو ، ځکه چې حسن د رسۍ سره خپل زور ازمایی کوله. حسن تر ډیره پورې خپل زور و ازمایه ، خو د رسۍ په شلولو بریالې نه شو ،په دې خاطر یې رسۍ پریښوده او بیرته تیټ سر را وګرځید. شاته شو او د خپلو ورونو تر څنګ و درید او په ډیر رحم غوښتونکو سترګو یې هغوې ته وکتل.

دا ځل حارث ورمخته شو ، او په رسۍ یې خپل زور و ازمایه. هغه هم تر ډیره پورې د رسۍ د شلولو هڅې وکړې خو بریالې نه شو . بیرته راستون شو او د حماد په لور یې په کتلو پیل وکړ. په دې وخت کې د حماد حالت د کتلو وړ و. د هغه مخ په ښایسته توګه ځلیده ، مخته راغې ، رسۍ ته ور نژدې شو ، خپله د تاټ چپنه یې وویستله او په زمکه یې کیښوده ، بیا یې د سر نه خول لرې کړ ، د تاټ پوستین یې هم له ځانه لرې کړ او په زمکه یې کیښود. اوس نو د هغه د تاټ په کالیو باندې د هغه زره ځلیده .بیا یې د ناصرالدین په لور وکتل او ورته یې وویل:

»اې د خداې بنده ! په دغه رسۍ خو زما دواړو ورونو خپل زور ازمایلې دې ، په دې خاطر دا کمزورې شوې ده. زما په لاسو به ډیره ژر وشلیږي. ایا بله نوې رسۍ نه لرې ، چې زه پرې زور و ازمایم او ته هم زما توان او طاقت ووینې«.

ناصرالدین ورته په ډیرې مینې او محبت وویل چې: « دا رسۍ کمزورې شوې نه ده ، همداسې ده ، که تا وشلوله نو زما شرط به دې پوره کړې وي«.

حماد ورته یو ځل بیا وویل: « نوبیا دا رسۍ دوه هومره کړه او بیا یې د صنوبر د ونې د ډډ څخه را تاوه کړه او بیا یې وویته. چې زه یې څه ډول شلوم.» د ناصرالدین په حکم د هغه سپاهیان ورمخته شول ، او رسۍ یې دوه هومره کړه او بیا یې د صنوبر د ونې د ډډ څخه را تاوه کړه او ویې تړله.

حماد ورمخته شو ، دوه هومره شوې رسۍ یې په خپل مټ کې را ونغاړله او خپل دواړه لاسونه یې د اسمان په لور په دعاییه شکل پورته کړل ، بیا په دواړه زنګونو په زمکه کیناست او په ډیرې عاجزۍ سره یې په دعا و پیل وکړ.

WWW.LARAWBAR.COM

LARAWBAR

اې زما پالونکيه ! هر صفت او صمديت همتا لره دي ، ته د سهوې او خطا نه لاريب يې. ستا په حکمت کې د شکايت کولو مجال نه شته. اې جليل ذاته ! ته همغه ذات يې چې د تاج خاوندان په خاورو کينوې ، اې زما ربه ! زما دعا واوره ، او دخپل نوم په برکت دې ما په دغه ازميښت کې بريالي کړه. اې الله ! ته زما محکم برج او زما مضبوط تکيه ګاه يې. په ما نظر وکړه او له ما سره مرسته. ماته همت را ، ترڅو په دې امتحان کې بريالي را ووځم» د دعا د پای ته د رسيدو سره سم حماد نيغ و دريد . د هغه د مخ شغلې لمحه په لمحه په يوه توپان بدليدې. د اسې انګيرل کيده چې دغه زړه ور انسان د زمکې درزونه پرانيځي. هغه دومره قهريدلی و لکه چې د غرونو د ټوټه ټوټه کيدو او زمکه د هلاکت په کندو کې د ورغورځولو له پاره پيدا شوي وي. بيا يې د تيرو په څير د ځواکمن هوډ سره رسۍ په دواړو لاسو و نيوله دهغه د اوسپنې په څير متې ښه را پړسيدلې وې او د سترګو څخه يې د اور دسکورټو په څير لمبې راختلې ، بيا يې په خپل ټول توان سره غږ کړ چې: (الله). دهغه دغه په غرونو باندې لړزه راوړونکې اواز هرې لورې ته خپور شوې و ، ددې سره سم يې يو ځل زور وکړ او دخپل لمړني ټکان سره سم يې دوه هومره شوې رسۍ يې په منځ کې دوه ټوټې کړه .

ناصرالدين ورمخته شو او هغه يې کلک په غيږ کې ونيوه او ورته يې وويل: « په خداې سوګند چې ته همغه يې چې ما يې لټه کوله. هغه بې عيبه ذات د ملت د يوه ډير مهم کار د تر سره کولو په خاطر همته انتخاب کړې يې. لمړی مې اراده کړې وه چې سبا سهار به له دې ځايه کوچ کوم ، اوس چې ته راغلې نو ما خپله اراده بدله کړه ، زه به همدا نن شپه دهرات په لور روانيږم. او دهغه ځايه به له ځانه سره کومکې شيان اخلم او د جيحون د درياب څنډو ته به ځان رسوم چيرې چې سلطان شهاب الدين خيمه وهلې. ته به هم له ما سره ولاړ شې ، او په دې جنګ کې به برخه اخلې ، دا دوه ګټې لري ، لمړی دا چې زه به ستا د جنګ کولو څارنه وکړم ، او دويم دا چې تا به د سلطان سره معرفي کړم. په دې جنګ کې د برخې داخستلو وروسته به ته هندوستان ته ځې.

څه موده کيږي چې همستا په څير يو ځوان مو هندوستان ته دکار کولو او هلته د مسلمانو جاسوسانو د مشر په څير ليږلی و .هغه هم دهمدې ځايه هندوستان ته روان شوې و. هغه هلته يو اځې څو مياشتې کار وکړ خو يو ناڅاپه ترې تم شو . زه ويريږم چې هغه نيول شوې نه وي. هلته کارکوونکې مسلمان جاسوسان دهغه په لټه کې دي. هندوستان ته به د تللو سره سم ته د ايلک خان لټه کوې ، که چيرې هغه درته په لاس درشي اوژوندې وي نو ته به يې امير يې ، او هغه به ستا تر لاس لاندې کار کوي ،خو که چيرې هغه شهيد کړل شوې وي نو بيا به په هندوستان کې کار کونکې ټولو مسلمان جاسوسان ستا تر لاس لاندې وي او ته به يې امير يې. ته به هلته د

WWW.LARAWBAR.COM

LARAWBAR

هندوستان د راجه ګانو د فوځي ځواک اندازه معلوموي ،د هغوی د عسکرو د نقل و حرکت ځارنه به کوي او مونږ ته به يې په اړه خبر راکوي ،ځکه سلطان هوډ لري چې ډير ژر په هندوستان باندی حمله وکړي ، هلته به ستا د قومندې لاندې څو تيز تلونکې اسپ سپاره وي چې زما او ستا تر منځ به د پيغام رسولو کارونه تر سره کوي. هغه لورې ته د تللو نه مخته به دې زه د ټولو تفصيلاتو نه خبر کړم. او درته به ډاګيزه کړم چې هندوستان ته د ورسيدو وروسته به ته د چا چا سره وينې ، څوک څوک زمونږ باوري جاسوسان دي ، او د هغوی د اوسيدو ځايونه چيرې دي«.

کله چې ناصرالدين خاموشه شو نو حماد ورته وويل: »زما پلار زوړ او مور مې فلج شوې ده ، زما خور نه شته چې د هغوی خدمت وکړي ، همدا زه د هغوی ځارنه او خدمت کوم. لمړی به زه کور ته ولاړ شم که چيرې زما پلار او مور ما ته د دې کار کولو اجازه راکړي نو زه به هرو مرو ستا په خدمت کې حاضر شم. او که نه ، زما مجبوريت ته به ګورې«

ناصرالدين ورته وويل چې زه لږه شيبه وروسته له دې ځايه د هرات په لور خوځيږم. د هغه ځآيه مرستندويه مواد له ځانه سره اخلم او د جيحون په لور ورځم ، په دې توګه نيشاپور زمونږ تر مخه دې ، زه به ستا د مور او پلار نه ستا له پاره اجازه واخلم ، زه هڅه کوم چې ستا په خير حارث او حسن هم په خپلو لښکرو کې شامل کړم«.

کله چې ناصرالدين خاموشه شو ،نو د هغه د وينا سره سم ټول خلک حويلۍ ته ولاړل ، لږه شيبه وروسته ناصرالدين ،حماد ، حارث او حسن د خپلې ساتونکې ډلې سره يو ځاي واخستل او د هرات په لور روان شول.

WWW.LARAWBAR.COM

LARAWBAR

شپږمه برخه

شپه شوې وه ....د شپې ناوې ځلورو خواو ته د خپلې سپوږمکۍ وړانګې شیندلې وې ، د اسمان په ځینو برخو کې سپینې وریځې خوزیدې ، په کوهستانو کې د ننه کږې وږې او نه تم کیدونکې لارې ورانې ویجاړې پرتې وې ، سپوږمۍ او دهغې تر څنګ نژدې ستورې دواړه د خپلو هستوې مرکزونو سره نښتې کرار کرار د غرب په لورې په سفر بوخت و ، داسې بریښیده چې دوه محبوبان یو دبل نه خوابدې او په جدا جدا لارو روان وې.

خلدون او زبیب د ماخوستن د لمانځه څخه فارغه شوی و او ناست و ، په دې وخت خلدون متوجه شو او خپلې ښځې ته یې وویل:

»زبیب .... اورې ! دا اواز په غور سره واوره« ..... !

د زبیب په مخ د خوشحالیو څپې خورې شوې وې او په خندا یې وویل:

»زه د آسونو د قدمونو اواز اورم ، دا اواز لمحه په لمحه زمونږ د حویلۍ په لور را نیژدې کیږې ، زړه مې وایې چې حماد او حارث به حسن هم له ځانه سره را وړستې وې«.

خلدون و درید او ویې ویل: « لږ صبر وکړه ، زه یې ګورم چې څوک دې . که جیرې هغوې زما زامن وې نو زه به مخته ورشم او ښه راغلاست به ورته ووایم. » خلدون د خپله ځایه راپورته شو او په ډیره بیړه د کوره ووت.

لږه شیبه وروسته ویې کتل چې درې اسپ سپاره د غره د پاسه را خیژې ، بیا هغوې د حویلۍ نه بیرون د خلدون تر مخه د خپلو اسونو څخه رابښکته او پیاده شول ، هغوې حماد ، حارث او حسن درې واړه و. خلدون ورمخته شو او بیا بیا یې درې واړه ته غاړه ورکړه . او بیا یې له ځانه سره د ننه کور ته بوتلل . خپل آسونه یې هملته دانګړ په منځ کې و تړل او بیا ټول د زبیب په لور ورغلل. د زبیب مخ د خوشحالیو نه غوړیدلې و . پورته شوه او دریواړه یې د مورنې محبت په غیږ کې ونیول او بیا یې د خپله ځانه سره کینول . خلدون د خپله ځایه را پورته شو او ویې ویل:

»تاسو دریواړه د خپلې مور تر څنګ کښینۍ او خبرې کوئ زه به مو آسونه په اخور و ترم. او بیرته به را شم«.

حماد سمدلاسه راپورته شو او خپل پلار یې له لاسه و نیوه او او په خپل ځاې یې کینوو. ورته یې وویل: « ته دلته کینه زه له تاسو څخه درخصت داختسو په خاطر راغلې یم« .

زبیب ترې په حیرانتیا سره وپوښتل: « د رخصت اجازه ؟«

WWW.LARAWBAR.COM

LARAWBAR

خلدون ترې هم وپوښتل: «تاسو خو حسن له ځانه سره راوست، اوس تاسو چیرې تلل غواړئ؟»
حماد لمړی په ډیر غور او دقت سره د حارث او حسن په لور وکتل او بیا یې وویل: ناصرالدین غواړي ما د سلطان شهاب الدین په لښکرو کې شامل کړي او هندوستان ته مې و استوي، شهاب الدین ډیر ژر په هندوستان حمله کوي او زما کار به دا وي چې زه به هغه ته د هغه ځای د راجا ګانو د عسکري ځواک او د هغوی د عسکرو د نقل و حرکت په اړه معلومات را لیږم. هغوی غواړي حارث او حسن هم په خپلو لښکرو کې شامل کړي».
زوړ خلدون یې په خبرو کې ور پریوت او ترې و یې پوښتل: «ایا د کوم کار له پاره چې ته هندوستان ته استول کیږې په هغې کې د اسلام خپراوي او رواجول هم شامل دي؟»
حماد ورته په خوشحالۍ سره وویل: «اې زما پلار جانه! شهاب الدین خو د اسلام د خپرولو له پاره په هندوستان حمله کوي،»
خلدون ورته د خپلې پریکړې د اعلانولو په وخت کې وویل: «که چیرې همداسې وي، نو بیا واورئ چې: ته او حارث په لښکر کې د شمول په خاطر ور تلای شئ خو حسن به زمونږ سره د لته او سي. ستا په نشتوالي کې به د خپلې مور خدمت کوي او زما سره به په زمکو او کیله او کرهنه کې مرسته کوي».
حماد د زبیب په لور وکتل او ترې و یې پوښتل: «مورجانې ته په دې اړه څه وایې؟»
زبیب د حماد په سر لاس راښکو د او ورته یې وویل: «زه مو د پلار پریکړه تائیدوم».
حماد د خپل پلار خلدون په لور وکتل او بیا ی وویل: «یا مهربانه پلاره! څه نصیحت را ته وکړه»
خلدون د څو لمحو له پاره خاموشه وو، په ناستځای کې هم هرې لورې ته چپه چپتیا وه. بیا خلدون کرار کرار خپل ټیټ سر را پورته کړ او په ډیره فقیرانه توګه یې د حماد په لور وکتل او ورته یې وویل:
»اې زوې جانه! کله چې د اسلام د دښمنانو په مقابل کې د جنګ موقع او فرصت درته تر لاسه شي نو په خپل ټول توان او ځواک سره د هغوی په خلاف و جنګیږه. د دښمن په مقابل کې د یوې لمحې له پاره هم د پټ سترګی او یا کمزورتیا څرګندونه و نه کړې، که چیرې د لښکرو د کومې برخې قوماندانې درته وسپارل شي نو د خپلو ملګرو له پاره د دوستۍ د سهار په څیر رڼا او د هغې ونې په څیر خوشګواره اوسه چې د ویالې په غاړه ولاړه وي او پاڼې یې هیڅکله هم نه مړژواندې کیږې
.

WWW.LARAWBAR.COM

LARAWBAR

خلدون څو لمحې تم شو او بیا یې وویل: « زویه !شپې د خوب په واسطه نه را لنډیږي او نه ورځ یوازې د غلطو کارونو په کولو سر ته رسیږي. په جنګ کې د (لایموت فیها ولا یحیی) په څیر ، او د خپلو ګرمو نارو په زور او ځواک سره د کفارو په خلاف جهاد وکړه.
اې زما زویه ! په یاد ساته ، چیرې چې د نمرود د اور کړې شتون ولري هلته زمونږ الله تعالی د خلیل ګلزار هم جوړ کړې وي ، که چیرې ته د اسلام په ترویج او خپراوي کې د کفارو په خلاف د اور د سکروټو او د اسماني تندر په څیر ور وغورځیږې نو زما دې په هغه کور ، چې خلک یې په چار چاپیر کې طوافونه کوي ، زما رب به ستا په پښو او قدمو کې کهکشان هم په ګرد او غبار بدل کړي .
د څو لمحو د خاموشۍ وروسته خلدون یو ځل بیا وویل: یابُنَیّ (اې زما زویه !) ، ډاډه زړه ، د جسم قوت او روح وي ، خو حسد او کینه انساني هډوکې وراسته کوي. خپل ضمیر او احساس بیداره ساته ، او خپلې دندې په پوره دقت سره سرته رسوه. ته ددې کور چراغ او رڼا یې ، زه او زبیب به د ورځې په رڼا کې او د وروستۍ شپې په ستورو کې ستاسو ددواړو ورونو د بریو له پاره دعاګانې کوو. ایا تاسو دواړه ورونه به ځانته د خوارزم د زمکو په لور روانیږئ ؟«
حماد خپل ټیټ سر را پورته کړ او ورته یې وویل: «د هرات والي ناصرالدین ، د سلطان د مرستې له پاره ددې ځایه د یوه لښکر سره روان دې مونږ دواړه ورونه به د همغه سره ځو ، هغه د خپل لښکر سره یو ځای د غره په لاندې برخه کې ولاړ دې او په ډیره بې صبرۍ سره زمونږ انتظار کاږي. هغه مونږ ته ویلې و چې د خپل مور او پلار نه اجازه واخلئ او ژر بیرته را ستانه شئ ، که چیرې هغوې تاسو ته په جنګ کې د ګډون د کولو اجازه درنه کړه نو زه به پخپله هغوې ته ورځم او ستاسو له پاره به ترې اجازه اخلم.
خلدون په حیرانتیا سره ورته وویل: « نو بیا ژر ورشئ او د هغه په لښکرو کې ورګډ شئ ، ستاسو د خنډیدو څخه هغه ته داسې څرګنده نه شي چې وو ایی یو عرب خپل زوې د اسلام د خدمت د نیکبختیو څخه بې برخې کول غواړي«.
د حماد د ځواب د ورکولو څخه مخته زبیب را پورته شوه او حماد ته یې وویل: « لږ څه تم شه زویه .زه همدا اوس بیرته راځم» هغې خپله امصا را واخسته او د یوې کوټې په لور روانه شوه.
حماد د حارث په لور وکتل او ورته یې وویل: « ولاړ شه زما او خپل آس دې را وکاږه .زه همدا اوس درځم«
خلدون ، حارث او حسن درې واړه بیرون راووتل. حماد هغه کوټې ته راغې چې د خوب له پاره یې استعمالوله. لمړې یې د دیوال څخه خپل دروند ګرز را واخست او په زمکه یې کیښود . بیا یې

WWW.LARAWBAR.COM

LARAWBAR

داوسپني څخه جوړه شوي پنجه راواخسته ، ددې او سپنيزې پنجې ګوتې ډيرې کلکې ، مضبوطې او د شاهين د پنجو په څير جوړې کړل شوي وې.بيا يې د ديوال څخه د مضبوطو رسيو يوه کړۍ هم را واخسته ، دا ټول شيان يې را واخستل او بيرون په حويلۍ کې يې د خپل آس د زين سره وتړل.
لږه شيبه وروسته زبيب هم خپله امصا په زمکه وهله او د کوټې څخه را ووتله ، دهغه په لاسو کې يوه ټوکرۍ وه چې د حماد او حارث له پاره په کې غذا اېښوول شوې وه ، هغې هغه ټوکرۍ د حماد د آس د زين سره و تړله ، بيا يې خپله کړوپه ملا سمه کړه او د حماد په لور د کتلو وروسته يې وويل:
»زويه ! که په جنګ کې يو ځآې واست نو د حارث خيال به ساتې ، د خداې نه وروسته يې همته محافظ او ځارونکې يې. او زما زامنو غوږ شئ چې !د خپل پلار نصيحت مو د زړه په ديوالو وليکئ او عمل پرې وکړئ«
زبيب د لږ څه وخت له پاره خاموشه شوه ، بيا يې د بنديخانې د بندې په څير د سندريز اواز په ويستلو په غمناکه توګه وويل: « اې زما زامنو ! تاسو زما د کور روښانه چراغ یاست. هسې خو به زه په ډيره ناکرارۍ سره ستاسو د بيرته راستنيدو انتظار کوم. خو ددې سره سره بيا هم زه له تاسو دا هيله لرم چې د اسلام د دښمنانو سره د جنګ کولو په وخت کې به هغوې ته شا نه ورګرځوئ ، زما بچيانو ! په جنګ کې په دښمن باندې داسې ګذار کوئ..داسې ګذار لکه د ګردونو لاندې زمکه چې د چا څخه پوښتنه کوي. تاسو دواړه د خپلې سوبې په نعرو باندې د دښمن په پنځو واړو حواسو باندې د غم وريځې را ماتې کړئ ، که چيرې تاسو په خپل مقصد کې مخلص واست نو فطرت به پر تاسو باندې ټول رازونو الم نشرح کړي ، اوس تاسو روان شئ ، زه تاسو دواړو ته د الله پاماني وايم
»
حماد او حارث دواړه په خپلو آسونو باندې کيناستل ،اود لاندې ولاړ ناصرالدين لښکرو ته يې ځان ورساوه. خلدون ، زبيب ، او حسن درانه درانه او خراب طبيعت سره بيرته د حويلۍ په لور ستانه شول.

WWW.LARAWBAR.COM

LARAWBAR

اوومه برخه

سلطان شهاب الدین د جیحون د دریاب په غاړه خپله خیمه وهلې وه ، او نژدې پنځه مایله واټن کې ورته د جیحون هغه غاړه او د (ارا) د بحیرې په غاړو د خوارزم شاه توپانې لښکرې پرتې وې. دوې د جنګ د پیلولو انتظار کاوه. خو داوړو حکمرانانو یو په بل د جنګ د پیلامې څخه ډ ه ډه کوله.اما اوس د شهاب الدین له پاره دا جنګ ضروري ګرځیدلی و. ځکه چې خوارزم شاه یې جرنیل قطب الدین ایبک نیولی و او هغه یې د اوسپنې په پنجره کې بندي کړې و . قطب الدین ایبک داسې یو جرنیل وچې شهاب الدین ته ډیر ګران او دهغه د زوې حیثیت یې درلود (دا باید یاده وې چې سلطان شهاب الدین کوم زوې نه درلود ، یوازې یوه لور یې وه چې هغه ته یې هم په خپل ژوند کې قبر تیار کړې و ، خو د قدرت کارونه داسې وو چې سلطان د شهادت وروسته په خپله په همغې قبر کې ښخ کړل شو . د زوې د نه درلودلو له مخې سلطان شهاب الدین ، قطب الدین خپل زوې ګرځولی و (

دشهاب الدین خیمه دلښکرو په مینځ کې پرته وه . دا د ځرمنې څخه جوړه شوې ډیره ښایسته اوپراخه خیمه وه ، ددې په منځ کې د پردې په واسطه دوه کوچنۍ کوچنۍ کوټې جدا کیدې ، دخیمې په دروازې د اطلس پردې را ځوړول شوې وې او دځرمنې داخلې رنګ یې په وریښمې ټوټې باندې پوښلې و .دکمرې فرش د غبرګ ټاټ نه جوړ شوې و او په همدې ټاټ د سلطان بستره هم غوځیدلې وه..

یوه ورځ په داسې حال کې چې د یخنۍ لمر نور د غرب په لمنو کې ډوبیده دهرات حکمران ناصرالدین دحماد سره یو ځاې د شهاب الدین دخیمې تر مخه دخپلو آسونو څخه را ښکته شول. ناصر الدین حماد ته هملته د تم کیدو اشاره وکړه اوپخپله نیغ د سلطان شهاب الدین خیمې ته ورغې ، دناصرالدین دکتلو سره سم د خیمې ساتونکو خپل سرونه ټیټ کړل اویوې لورې ته شول ، ناصرالدین خیمې ته ورننوت...... سلطان د سختو یخو بادونو څخه د خوندې پاته کیدو په خاطر په خپله بستره ناست و .دناصرالدین دکتلو سره سم راپورته شو ، برستن یې یوې لورې ته کړه او مخته راغې او دناصر الدین سره یې کلک روغبړ وکړ.

»ته په ډیر ښه وخت کې راغلې یې ، ما نن شپه اویا سبا سهار د قطب الدین د راخلاصولو له پاره جنګ پیلاوه«.

بیا شهاب الدین خپل خورین له لاسه و نیوه اوپه خپله بستره یې کیناوه. سمدلاسه یې ترې وپوښتل چې «د هراته دې څومره ځواک له ځانه سره راوړې دې ؟«

WWW.LARAWBAR.COM

LARAWBAR

ناصرالدین په خپلو پښو باندې د برستنې د را اچولو وروسته وویل: «ما له ځانه سره پنځه زره کسیز فوځ راوستې، چې همدا اوس یې ستا د مقدمة الجیش په اړخ کې پړاو کړې دې».
سلطان ترې یو ځل بیا وپوښتل چې: «ایا د هندوستان څخه دې د ایلک خان په اړه کوم خبر ترلاسه کړې؟»
ناصرالدین لږ څخه اندېښمن شو او په داسې حال کې چې څټ یې ټیټ کړې و وویل: «زه د ایلک خان په اړه ډېر اندېښمن یم. د هغه ورک کېدل ماته ډېر ستونزمن ګرزېدلي دي او زه یې په عذاب کړې یم».
شهاب الدین په داسې حال کې چې خلا ته یې کتل، په اندېښمنه توګه وویل: «د ایلک خان په څیر مېړني ځوان د ښه بختورو میندو په کورو کې پیدا کیږي. که چیرې هغه ته زیان ورسیږي نو دا به زمونږ له پاره ډېر دروند تمام شي، د ایلک خان په څیر ځوان باید د یوه لښکر قوماندان او او سالار په څیر کار وکړي، هغه ډېر مېړني او زړه ور انسان و»....
ناصرالدین یې خبره ور پرې کړه او ورته یې وویل: «ما دې زیان تلافي کړې ده»...
شهاب الدین ترې په حیرانوونکې توګه وپوښتل چې: «د داسې زیان تلافي به څه ډول او څنګ وکولی شي»...
دا ځل ناصر الدین خپل سر راپورته کړ او سینه یې تانده کړه او ویې ویل: «ما داسې یو ځوان پیدا کړې چې د ایلک خان څخه هم زړه ور، ځواکمن او مېړنې دې»...
سلطان ترې په ناکرارۍ سره وپوښتل «هغه اوس چیرې دې او څه نومیږي؟»
ناصرالدین د سلطان د ناکرارۍ نه خوند واخست او ورته یې وویل: «هغه د نیشاپور اوسیدونکې دې، نوم یې حماد بن خلدون دې او خلک ورته د نیشاپور شاهین وایي... د غه پنځه زره لښکر مې چې له ځانه سره راوړې په هغې لښکر کې هغه او د هغه کوچنې ورور هم شامل دي»..
»تاته لازم وچې هغه دې هم له ځانه سره د لته ماته راوړې و».
دا ځل ورته ناصرالدین په خندا کې وویل: «ته ناکراره کیږه مه، هغه همدا اوس ستا د خیمې نه بیرون ولاړ دې، زه غواړم هغه له تاسره د پیژند ګلوۍ وروسته هندوستان ته ولیږم، هغه زما درسۍ د پریکولو شرط هم پوره کړې دې»...
سلطان برستنه یوې لورې ته کړه او د بسترې څخه راپورته شو او ویې ویل: «تا خو په هغه ظلم کړې چې د خیمې څخه بیرون دې حیران او پریشانه منتظر درولې دې. په خداې سوګند چې په ملت کې د اسې ځوانان هره ورځ نه ترلاسه کیږي، زه به د خپلې خیمې څخه بیرون ورشم او د هغه ښه راغلاست به وکړم».

WWW.LARAWBAR.COM

LARAWBAR

ناصرالدين سمدلاسه راپورته شواو دخيمې ددروازې په لور ورغې او ويې ويل:« ته کېنه ، زه يې له ځانه سره راورم»

لږه شيبه وروسته ، کله چې ناصرالدين بيرته راستون شو نو حماد يې هم له لاسه نيولې و. دخيمې ددروازې تر څنګ ورته سلطان خپل د روغبړ لاس ور وابږود کړ ، په ډېره خوشحالۍ او روڼ تندي يې ورته وويل:

»زه په خپله خيمه کې د نيشاپور شاهين ته ښه راغلاست وايم«

حماد لږ څه خپل ځېڼ ښکته کړ او په خپلو دواړو لاسو يې د سلطان د روغبړ لاس و نيوه په ډېر درنښت او احترام يې ورته وويل: « دا زما له پاره ډېر ستر سعادت دې چې زه ستا په خيمه کې ولاړ يم او له تاسره روغبړ کوم« .

سلطان دوې دواړه دخيمې هغه بلې خونې ته له ځانه سره يوړل ، او درې واړه په هغې بسترې کيناستل چې په فرش باندې خپره شوې وه. بيا سلطان حماد ته وويل:

»ماته ستا په اړه ناصرالدين ډېر څه ويلي دي ، ايا د هندوستان دزمکو سره اشنايي لرې ؟«

حماد ورته په ډېره عاجزۍ سره وويل:« زه زيات وخت د تجارتي قافلو سره هندوستان ته ځم راځم ، تاسو چې کوم کار ماته راسپارۍ ، زه به هغه ستاسو د خوښې او هدايت په مطابق تر سره کوم ، هيڅکله به تاسو ناهيلي نه کړم«.

سلطان ورته په اوږه لاس کيښود او ورته يې وويل: « ته همدا نن شپه دخپل منزل په لور روان شه ، ستا لمړی کار به هلته دايلک خان لټون وي ، که چيرې هغه دې وموند ،نو په راتلونکې کې به هغه ستا تر لاس لاندې کار کوي. په دې اړه به ناصر الدين درته ليکلي ليک هم درکړي ، ناصرالدين به درته دا هم ووايي چې هلته څوک څوک ستا دوست او د مصيبت په وخت کې د چا سره کتلې او مرسته ترې اخستلې شي ، که چيرې ايلک خان ژوندې وي نو هغه په هر کار کې ستا مرسته کولې شي. هغه ډېر مخلص او نفيس انسان دې او ستا تر لاس لاندې په کار کولو به خوشحالي احساس کړي ، څو که چيرې هغه دکومې حادثې ښکار شوې وي نو بيا هلته په رسيدو سره به ته خپله لار په خپله پيدا کوې«... .

شهاب الدين د څو لمحو دخاموشۍ وروسته بيا وويل: « هلته به د رسيدو سره سم د تجارت کارو بار پيلوې ،دهمدې دندې تر سيورې لاندې ته هر چيرې تللې شې او هر چيرې خپل کار پيلولې شې ، هندوستان ته د ورننوتلو سره سم دابوالفتح سره ووينه ، هغه د (سرسوتې) ددرياب په غاړه د (بهيم سين) په کلي کې اوسيږي ، هغه هسې هندو ښکاري ، (بدري ناتهـ) نوميږي ، خو هغه دهغه ظاهري بڼه ده. هغه څه موده مخته د يوه مسلمان مبلغ په لاسو مسلمان شوې خو هيچا ته يې دا نه

WWW.LARAWBAR.COM

LARAWBAR

دي ويلي چې مسلمان دي ، هغه د خپل لمړني مذهب په لباس کې اسلام او مسلمانانو ته جاسوسي کوي ، هغه دې په هر مصيبت کې په کار راتلي شي. ابو الفتح به پخپله هم د ايلک خان لټون کوي ، شوني ده چې ستاتر ورسيدو پورې به هغه د ايلک خان کوم درک خرک هم لږولې وي».
کله چې شهاب الدين خاموشه شو نو حماد ورته وويل: «ايا زه په دې جنګ کې چې همدا اوس ورته تاسو پړاو کړې دې د شريکيدو اعزاز نه شم تر لاسه کولي ؟ زه له تاسو سره ژمنه کوم چې په دې جنګ کې د ګډون نه وروسته به زه خپل کور ته د تللو په ځاې نيغ د هندوستان په لور مخه کړم»
شهاب الدين ورته پرته له ځنډه وويل: «بلکل تاته اجازه ده»
ناصرالدين او حماد دواړه د سلطان د خيمې څخه بيرون ووتل او هغه ځآې ته راغلل چې دهراته راغلي لښکر په کې پړاو کړې و. ناصرالدين دآسه ښکته شو او خپلې خيمې ته ولاړ ، دهغې دخيمې خواو ته وسله وال ساتونکې ولاړ وو. حماد د ناصرالدين دخيمې په ښي اړخ کې د خيمې د تنابونو سره خپل آس و تړه. او په خپله همغې خيمې ته ورننوت. هلته يې ورور حارث منتظر ناست و. دحماد په کتلو سره سم حارث ورمخته شو او تري وپوښتل: «وروره ! دسلطان سره د ي وليدل ؟»
حماد يې تر مخه کيناست او ورته يې وويل: «هو ! دسلطان سره مې وکتل ، زه به په دې جنګ کې دبرخې اخستو وروسته دهندوستان په لور روانيږم».
حارث تري په حيرانتيا سره وپوښتل: «اوزه ؟»
حماد ورته په خندا شو او ويې ويل: «ته به همدلته دسلطان په لښکرو کې اوسې ، که چيرې ته په خلوص او ځان ځارني سره کار وکړې نو نوم به پيدا کړې»..
حارث خاموشه شو ، بيا يې دخيمې په يوه ځاې کې خپله غذا را وويستله اودواړه ورونه کيناستل او په مينه يې هغه وخوړه...

WWW.LARAWBAR.COM

LARAWBAR

اتمه برخه

بله ورځ ما سپښين ناوخته د سلطان شهاب الدين او خوارزم شاه لښکرې يو بل ته مخ په مخ ولاړې وې ، ددوې دواړو ترمنځ يوه ډيره کوچنۍ سرحدی شخړه پيدا شوې وه خو د قطب الدين ايبک د نيولو نه وروسته يې د يوه خطرناک جنګ بڼه خپله کړه . اوس نو په يوه ازاد ميدان کې ددواړو پادشاهانو لښکرې يو بل ته د جنګ او وينو تويولو له پاره ولاړې وې . شهاب الدين د خپلو لښکرو په ميمنه کې خپل کاکازوې ضياء الدين دلښکرو سالار و ټاکه . او د ميسره قومنده يې خپل وراره محمود ته او په مينځ کې يې پخپله سلطان د خپلو لښکرو سره و دريد . هغه لښکرې چې د هرات څخه د مرستې له پاره راغلې وې هغوې ته يې د مقدمة الجيش بڼه ورکړه او قوماندان يې پخپله د سلطان خورين او د هرات والي ناصرالدين وټاکل شو . حماد وحارث هم د لمړۍ ليکو په عسکرو کې ولاړ وول.

د سلطان او ناصرالدين ترمنځ دا ويل شوې و چې کله چې جنګ په قوت سره روان وي نو ناصرالدين دې په هغه ځآې حمله وکړي چيرې چې خوارزم شاه خپل پړاو کړې دې اوبيا دې د همغه ځايه قطب الدين ايبک ازاد کړي او يوه خوندي ځآې ته دې يې ورسوي ،

د جنګ د پيلامې نه مخته ناصرالدين درې زره تکړه ځوانان د حماد په قومنده کې ورکړل او هغوې ته يې دنده وسپارله چې په همغه ځآې دې حمله وکړي چيرې چې قطب الدين ايبک بندي دي ، هغه به ازادوي او له ځانه سره به يې راوړي . کله چې ددواړو حکمرانانو ترمنځ جنګ پيل شو ،

ناصرالدين سمدلاسه په پړاو کې په پرتو عسکرو حمله وکړه اودهغوې توجه يې په خپلې لورې راواړوله . ددې سره سم حماد دخپلو درې زرو ملګرو سره يو ځآې په هغه ځاې يرغل ور وست چيرې چې قطب الدين ايبک بندي و.

قطب الدين ايبک د خوراکې موادو د خيمو ترمنځ په ډير سخت تکليف اوستونزو کې په پنجره کې بند ژوند تيراوه . حماد دخپلو ملګرو سره هلته وررسيد اوغوښتل يې قطب الدين دهغې شکنجې نه ازاد کړي خو هره هڅه يې ناکامه شوه ځکه چې پنجره د اوسپنې دداسې مستحکومو سيخانو څخه جوړه شوې وه چې ماتول يې اسانه کار نه و. د پنجرې وړه او کوچنۍ دروازه هم په داسې اوسپنيز کلف باندې بنده شوې وه چې هلته يې ماتول شوني نه و.

حماد هغه د پنجرې سره يو ځآې د هغه ځايه راپورته کړ ، په خپل آس يې له ځانه سره کيناوه شاو خوا يې ساتونکي وټاکل اوپه داسې حال کې چې ساتونکي يې په جنګ کې اخته و ، قطب الدين

WWW.LARAWBAR.COM

LARAWBAR

یی دهغه ځآیه وویست. کله چې ناصرالدین ته خبر ورسید چې قطب الدین ازاد کړل شوې دې نو په پړاو یی خپله حمله بنده کړه او د حماد سره یو ځآي شو .بیا یی یوه اوږده پټی ووهله او دخپلو عسکرو شاته را ستون شو ، هملته یی کلف مات کړ او قطب الدین یی د دې ازاره راویست. د پنجرې څخه د راوتلو او دحماد سره دپیژندګلوی وروسته قطب الدین د حماد سره غاړه غړی شو او دهغه ممنونیت یی ادا کړ.

»تا ماته نوې ژوند راکړ. که کله وخت راغې نو ددې احسان بدله به دې هرو مرو اداء کړم.« ددې خبرې وروسته قطب الدین دخپلو پیژندګلو خلکو لیکو ته ورغې.

کله چې سلطان شهاب الدین ته د قطب الدین د ازادیدو خبر ورسید ، سمدلاسه یی جنګ بند کړ او خپل پړاو یی دهغه ځآیه پورته کړ او دشپې په تیاره کې دخپلو لښکرو سره یو ځآې دغزنی په لور روان شو .خو حماد د سلطان او ناصرالدین د ویناو سره سم هندوستان په لور وخوځید.

WWW.LARAWBAR.COM
LARAWBAR

نهمه برخه

سلطان شهاب الدین د خپلو لښکرو سره یو ځاې د امو ددریاب (دجیحون ددریاب)غاړه پرېښوده لمرېء دمشهد په لور ولاړ ، بیا د هغه ځآیه دهرات په لور وخوځید ، ناصرالدین یی دخپلو لښکرو سره همدلته دهرات په ښار کې پرېښود او هلته د یوې شپې دتم کیدونه وروسته خپله برخه لښکر یی له ځانه سره راواخست او د جنوب شرق په لور روان شو ، لمرېء دهلمند ددریاب څخه تیر شو (دهلمند دریاب دکابل دغرنیو سیمو څخه پیلیږي او دجنوب په لور بهیږي ، دا دریاب د خش ددشتې تر څنګ تیریږي او د ایران د سیستان ولایت خړوبه کوي(.
بیا د ارغنداب ددریاب څخه تیرشو (دا دریاب دغزني د شاوخوا سیمو څخه پیلیږي او دقندهار څخه څو مایله ښیتې دهلمند ددریاب سره یو ځآې کیږي.) او په دې توګه خپل سلطنت غزني ته را ننوت.
حماد د امو ددریاب په غاړه غاړه دشرق په لور سفر کوو ، د یخنۍ د واورو او بارانونو د پروا کولو پرته یی خپل سفر جاري ساته.دترمز څخه را تیر شو او د کندوز سیمي ته را ورسید ، دلته د امو ددریاب یو معاون خپل مخ د جنوب لوري ته بدلوي په دې خاطر هغه د دریاب په غاړه غاړه د جنوب په لور روان شو او دبغلان کوهستانی ښار ته راننوت(بغلان ، په شمالي افغانستان کې یو مشهور ښار دي ، ددې ښار چار چاپیر اوږده غرنۍ لړۍ دامو ددریاب د یوه معاون دریاب سرچینه ګڼل کیږي). دلته یی یوه شپه او یوه ورځ ارام وکړ او دخپل ځان له پاره یی د خوراک څښاک شیان وپیرل اوبیرته د شرق په لوریی خپل منزل ته دوام ورکړ.
د دیر اوسیدو دسیمو تر منځ هغه د هندوکش دکوهستاني سیمي ستره څوکه ووهله او د باجوړ سیمي ته راورسید(دا سیمه د سوات او دکابل ددریاب تر منځ منځنۍ سیمه ده). اوس نو دهغه تر مخه د کوهستاني لړیو لوړه سیمه پرته وه ، تر څنګ یی په ځینو ځایو کې په مایلو مایلو پراخه دشتې او میدانونه تر سترګو کیدل. په دې خاطر هغه په ډیره چټکتیا سره خپله مخه ووهله ، خو د نیلاب ددریاب غاړې ته د را رسیدو سره سم تم شو (دسند دریاب پخواني نوم دي.)
دیخني دموسمي بارانونو په واسطه د نیلاب دریاب سیلابونو توپاني کړې و . هلته تر لرې لرې واټن پورې کوم پُل هم نه تر سترګو کیده،ترڅو پرې ددریاب څخه بلې لورې ته تیر شي ، ددې نه علاوه ددریاب په غاړه ، کوم ځاې چې هغه تم شوې و کڼ ځنګلونه وو ، او ډیر زیات تم کیدل ورته د خطر اوګواښ نه خالي نه و. په دې خاطر یی ددې توپاني دریاب څخه د تیریدو پریکړه وکړه.

WWW.LARAWBAR.COM

LARAWBAR

حماد د آس د زین سره تړلې رسۍ راپرانسته ،او غوټې غوټې یې کړه. د رسۍ یو سر یې ددریاب د غاړې دیوې تیږې سره وتړه اوبل سر یې دخپله ځانه پورې و تړه. بیرته خپل آس ته راغې او د خورجین څخه یې خپله اوسپنیزه پنجه را وویستله او د آس د زین څخه یې یوه رسۍ راپرانسته او دپنجې دلاندې برخې د یوې ګوتې سره یې وتړله ،بیا ددریاب غاړې ته راغې او ودرید. اوخپله اوسپنیزه پنجه یې په پوره قوت سره و څرخوله او ددریاب منځته یې ور واچوله اوبیا یې کرار کرار دخپل ځان لورې ته راښکوده ، اوسپنیزه پنجه ددریاب په منځ کې د تیږو تر منځ کلکه ونښته.
حماد رسۍ په پوره قوت سره راښکوده او د پنجې نښتل یې په خپل ځواک سره و ازمایل. بیا د نیلاب ددریاب څپو ته ورننوت او د اوسپنیزې پنجې سره دتړلې رسۍ په مرسته هغې تیږې ته ورسید چې د اوسپنې پنجه په کې نښتې وه. دهغې تیږې څخه یې دخپلې اوسپنیزې پنجې د خلاصون وروسته یې دا پنجه یو ځل بیا دپخوا په څیر په پوره قوت سره و څرخوله او ددریاب په منځ کې یې ور ویشته. دوه درې ځلې یې رسۍ د مختلفو خواو څخه کش را کش کړه او په یوې بلې تیږه کې د پنجې په ورننښلولو بریالې شو. په دې توګه دخپلې اوسپنیزې پنجې په مرسته هغه کرار کرار د دریاب د توپانې څپو څخه دهغې بلې غاړې ته ور نژدې شو.
هلته یې یو ځل بیا همغسې خپله اوسپنیزه پنجه استعمال کړه، حماد د رسۍ په مرسته ددریاب څخه ووت او دریاب غاړې ته ور وخوت. تر ټولو لمړۍ یې خپله پنجه له رسۍ پرانیسته ، او هغه یې دملا پورې و تړله ، بیا یې د ملا پورې تړلې رسۍ دیوې ونې سره و تړله. اوس ددې د اوږدې رسۍ یو سر ددریاب دهغې غاړې د تیږې سره تړل شوې و او دې غاړې ته هم د یوې مضبوطې ونې د ډډ سره تړل شوې و او په دې توګه رسۍ ددریاب ددې غاړې څخه تر بلې غاړې پورې په پوره توګه غوځیدلې وه.
حماد د پنجې رسۍ راپرانسته او دخپلې ملا پورې یې و تړله ، او د تړل شوې رسۍ په مرسته هغه ددریاب هغه بلې غاړې ته بیرته را ستون شو . هلته یې آس تړلې و. دتیږې سره تړلې رسۍ یې راپرانسته اودخپل آس د زین سره یې و تړله اوبیا په آس سپور شو او آس یې دریاب ته ور وغورځاوه. څرنګه چې آس د رسۍ سره تړلې و ، په دې اساس په اسانۍ سره ددریاب په تیزو څپو کې په چټکۍ سره ددریاب بلې غاړې ته ورسید. او ددریاب په غاړه را پورته شو. هلته د ور رسیدو سره سم هغه درسۍ هغه بله خوا هم د ونې څخه راپرانسته اوبیرته یې د زین سره وتړله.
دپنجې په ګډون یې دهغې رسۍ او نور شیان ټول بیرته د زین سره وتړل اوپه خپل اوږود سفر روان شو.

WWW.LARAWBAR.COM

LARAWBAR

د ټانګاپربت د غرونو (ددې غره څوکه ۲۶۲۲۰ فټه لوړه ده) سترې او اوږدې کوهستانې لړۍ یې یو په بل پسې شاته پرېښودې او په لاره کې د ډېر کم تم کېدو وروسته مخته ولاړ او د ولرد جهیل (دا جهیل د ټانګاپربت او سرینګر په منځ کې پروت دې ،) څخه د تیرېدو وروسته یې خپل مخ د جنوب شرق لورې ته واړاوو . او پیرپنجال (د سرینګر په شمال غرب کې پروت دې) او جهیل دل (د سرینګر په شمال شرق کې پروت دې) څخه په تیرېدو سره په توپانې شکل مخته روان و. په لاره کې یې د پهټ او چناب دریابونه د خپلې او سپنیزې پنجې په مرسته همغسې ووهل لکه څنګه یې چې د نیلاب دریاب وهلې و . اوس نو هغه د چمپا له لارې مدهیاپردیش ته ورننوتې و. بیا یې ددې ځایه د جنوب په لور حرکت وکړ او د کوهستانو څخه په تیرېدو سره د سرسوتې ددریاب په لور ور وغوځید. هلته یې د سلطان شهاب الدین د لارښوونو سره سم لمرۍ د بهیم سین کلې ته ولاړ تر څو بدرې ناتهـ سره ووینې ، ددې سړې نوم ابو الفتح و او د سلطان له پاره یې جاسوسی کوله.

یوه ورځ د ماسپښین نه لږ څه مخته په داسې حال کې چې د سرسوتې ددریاب په لور د کوهستانې لړۍ تر منځ د بهیم سین د کلي په لور په ګړندۍ توګه ور روان و ،یو ناڅاپه د خپل آس په درولو مجبور کړل شو . دلته کوهستانې لړیو په لوړو ژورو کې د یوه انسان چیغې واورېدل شوې. داسې چغې لکه یو انسان چې د ګاډۍ د غوایې په څیر حلالوې.

حماد هلته تم شو او په فکر کې ډوب. دغه د اندیښنو او عواقبو نه ډک ، ویروونکې او غمژنونکې اواز یې یو ځل بیا په غوږو شو . حماد خپل آس همغې لورې ته ور و ګرځاوه او دهغې په ځغاسته یې پیل وکړ. خو آس همدلته و درید او خپلې پښې یې هوا ته پورته کولې خو هغه لورې ته د تللو نه یې معذرت غوښت. په دې وخت کې یو ځل بیا هغه زړه داغونکې اواز واورېدل شو او بیا کرار کرار داسې ډوب شو لکه په چا چې ستومانتیا او او خوب غلبه کړې وې. اویا دهغه مرغه په څیر چې دخپلې جالې په لټون کې سرګردانه او ستومانه شوې او چیرې پریوتې وې.

حماد دخپل آس څټ و ټپاوه او په محبت یې ورته وویل: بې زړه کیږه مه ، حوصله وساته. مضبوط اوسه او ویره مه کوه. کیدې شي په دغه اجنبي زمکه باندی دا زما او ستا لمړنۍ ازمیښت وي.

حماد د همغه اواز په لور خپل آس ور وځغلاوه ،لږه شیبه وروسته یې یو ځل بیا خپل آس و دراوه. او سمدلاسه یې د آسه را ټوپ کړ. په دې وادي کې دهغه تر مخه د یوه ځوان په وینو ککړ لاش پروت و . حماد ورمخته شو او ویې کتل ، هغه یو ډېر توانمند او د ښه شکل هندو ځوان و ، حماس یې ساه وکتله ، هغه لا ژوندې و . کیدې شي چې هغه به بې هوشه شوې و ، په ډېره ستونزمنه توګه یې ساه اخسته.

WWW.LARAWBAR.COM

LARAWBAR

حماد خپل آس ته راغې د زین څخه یې د ابو پټک پرانست او لړې لړې اوبه یې د هغه څوان په وجود ور وشیندلې. اوبیا هملته و درید تر څو د خپل کار عکس العمل ووینې. څو ساعته وروسته هغه څوان سترګې پرانیستې او د حماد په لور د کتلو سره سم یې وویل:

)اې منش «انسانه» ته څوک یې ؟... د څهرې او کالیو څخه مسلمان معلومیږې«....

حماد یې خبره ور پرې کړه او ورته یې وویل: «لمړی ته ووایه چې څوک یې ، او ولې په داسې حالت کې ککړ شوې یې ؟«..

هغه په چغو سره وویل چې: «نوم مې پشپال دې... د خپلې خور سره مې د نګرکوټ په لور تللم ، خو زمونږ د ښمنانو زمونږ لاره څارله او پرمونږ یې حمله وکړه. هغوې زما خور له مانه یوړه.... هغوې زه مړ وګڼلم او را څخه ولاړل....ته زما له پاره دیوتا وګرځیدلې، زه تا ته ستا د خداې او ستا د رسول صلې الله علیه وسلم واسطه کوم او هیله درڅخه لرم چې زما د خور عزت را ته وساته«...

پشپال خاموشه شو. کیدې شي یو ځل بیا بې هوشه شوې وې ، حماد وکتل چې په کوم ځاې کې چې پشپال پروت و هلته د آسونو د پښو نښې نښانې هم موجودې وې ، حماد ور ټیټ شو او په ډیر غور سره یې د هغې قدمونو جایزه واخسته. په دې وخت کې یو ځل بیا د پشپال اواز د هغه غوږو سره ټکر وکړ.

»ته خو ماته د قوارې او وجود څخه ډیر توانمند او تنومند انسان ښکارې ، په ډاډمنه توګه به ته د هغوې څخه زما خور را خلاصه کړې. کیدې شي چې زه تر ډیره ژوندې پاته نه شم. خو زه درته د خپلې خور نښې نښانې وایم. هغه د لوړ قد خاونده او ښایسته پیغله ده. د همغې ښایستوالې د هغې اوزما دواړو له پاره مصیبت ګرځیدلې دې، ګوره دیوتا ! د هغې په تندې ټیکه ، په لاسو کې یې بنګړې ، په غاړه یې غاړه کۍ ، په غوږو کې یې غوږوالۍ ، او.....

حماد یې خبره پرې کړه او ورته یې وویل: «زه به لمړی ستا ژوند خوندی کړم بیا به دې د خور د راخلاصون هڅې کوم. ته اندیښنه مه کوه ، ما د هغوې د آسونو د قدمونو څارنه کړې او س که هغوې د زمکې منځ ته ور کوز هم شی بیا به یې هم زه د لټون څخه لاس و انخلم« .

پشپال په لړزیدلې اواز وویل: «زما فکر مه کوه ، زه اوس ډیر د پاتې نه یم. ولاړ شه او زما خور د هغوې څخه خوندې کړه ، اوکه نه هغه خلک به یې......

پشپال یو ځل بیا خاموشه شو ، څکه یو ځل بیا هغه بې هوشه شوې و. حماد سمدلاسه حرکت وکړ ......د خپلې خرجین څخه یې د ملهمو او پټیو سامان را وویست ، لمړی یې د هغه په ټولو زخمونو دوا ولګوله ، اوپټې یې پرې وتړلې ،بیا یې پشپان را پورته کړ او په خپل آس یې کیناوه ، پخپله هم سپور شو او هغې لورې ته ولاړ چیرې چې د آسونو د قدمونو نښې نښانې معلومیدې.

WWW.LARAWBAR.COM

LARAWBAR

پنځه مایله واټن به یې وهلې و چې پشپال بیا په هوش کې راغې ، او د حماد څخه یې او به وغوښتې د حماد مشکیزه (پتک) خالي شوې و ، د اوبو د لټون له پاره یې د خپل آس په تلو کې نوره هم چټکتیا راوسته. نژدې یو نیم میل واټن وهلو وروسته یې د یوه مندر طلایې مناره وکتله ، په دې خاطر یې خپل آس همغې لورې ته ور وګرځاوه.
لږه شیبه وروسته هغه د یوه ستر مندر تر مخه ولاړ و . د غرونو په لمن کې جوړ شوې دا مندر ډېر پراخه او ډېره عمارت خاوند و. تر مخه یې د اوبو یو ستر ډنډ و ، په غاړو کې یې کوچنۍ لارې وې ، د مندر سره څنګ کې یو بل عمارت ولاړ و چې کیدې شي هغه د پنډتانو د اوسیدو ځای و . د تالاب په غاړه یو پنډت ناست و ، حماد د هغه سره نژدې د خپله آسه را کیوت ، کله یې چې خپل پتک واخست او د حوض په لور ور روان شو نو پشپال ورته په زګیروي شکله اواز وویل:
»دیوتا ! زه ستومانه شوې یم ، ماهم له آسه ښکته کړه ، تر څو لږ څه آرام وکړم«..
حماد هغه په دواړو لاسو ونیو او لاندې یې را ښکته کړ . او دیوې تیږې د پاسه یې کیناوه. هغه دوباره خپل پتک راواخست او د حوض غاړې ته راغې او هڅه یې وکړه تر څو یې د اوبو ډک کړي، یو ناڅاپه پرې د حوض په غاړه د ناست پنډت سترګې ونښتې او پرې نارې یې کړې چې:
»اې ځناوره ! صبر وکړه ، ولې ټول ډنډ مرداروې ، « حماد یې په لور هیڅ توجه و نه کړه او د خپل پتک ډکولو ته یې دوام ورکړ. پنډت د غصې او قهر نه خوټیدلې راپورته شو او نژدې راغې او حماد یې د ښې په زنګون باندې په سختۍ سره وواهه او ورته یې وویل:
»ته څوک یې مرداره ! ته نه پوهیږې چې دا حوض یوازې او یوازې د پنډتانو له پاره دې«
پخوا ددې چې حماد څه وو ایي ، پشپال پرې د قهر او غصې نه ډک اواز کې وویل: « مهاراجه ! ولې دلارې د ډنډ له پاره جګړه کوې«...
حماد خپل پتک د اوبو ډک کړ او راپورته شو او هغه پنډت ته یې په قهرجنو سترګو وکتل. پنډت هم په قهرجن او لړزیدلې اواز وویل:
)اې ذلیله انسانه ! ماته مسلمان ښکارې ، تا څه فکر کړې ؟ زه به درته ددې ګناه په مقابل کې سخته سزا درکړم«
پشپال په داسې حال کې چې د پنډت د کنترولو هلې ځلې یې کولې وویل: « ستاکار خو امن ته وده ورکول دي. مهاراجه ! د هر انسان روح او فکر یو شان اوسي ، تو پیر یوازې په عبادت او یوګ کې راپیدا کیږي. همدغه شیان دي چې یو انسان د بل څخه جدا کوي ، ددې نه اخوا هر انساني بیلتون هسې دوکه او فریب دې«

WWW.LARAWBAR.COM

LARAWBAR

پنډت د غوایي په خیر تاو راتاو شو او پشپال ته یې وویل: «نجسه ! ته خو هندو یې ، تا هم خپل هندویت له لاسه ورکړې ، ایا ته هم دمندر د اصولو په خلاف روان یې ؟»

اوس نو دحماد غصه اخر ته رسیدلې وه ، په یوه درز سره یې خپله ځلیدلې توره راویستله ، او په ډیر قهر سره یې وویل:

»ته څه ځنګه پنډت یې ، چې دانسانیت بوې هم نه لرې. ایا ستا مذهب تاته همدا درښیي چې د کوم اړمند اړتیاوې مه پوره کوه. یو تیږې پریږده چې ومري ، خو اوبه مه ورکوه. زه به دې اوس دا هر څه دخاورو سره خاورې کړم. ایا نه پوهیږې چې الله تعالې دغه ټول شیان دانسانانو د ګټو له پاره پیدا کړې او ټول انسانان ترې یو شان ګټه اخستلې شي. اې ګنهګاره انسانه ! ته نه وینې چې داوبود نم ، داور دځلیدا ، د لمر دګرمۍ ، اودهوا دلمسولو څخه هر انسان دخپلې خوښې په مطابق ګټه اخلي .بیا تاسو پنډتانو دا حق چا ورکړې چې ښکته او پورته طبقات پیدا کړئ ،حماد په خپلو شونډو باندې ژبه راښکوده او ویې ویل:

»دا ګنګا ، جمنا ، دجله ، سرسوتي ، سرجو .....راوي ، نیلاب ...دریابونه دانسانانو له پاره د عظیم او ستر خداې له اړخه تحفې دې. تاسو پنډتانو هسې په هسې خپل هندو قوم په څلور ډلو ویشلې ، (پنډت منو په خپل کتاب هرم شاستر کې هندوان په څلورو طبقو ویشلي: براهمن ، کشتري ، ویش او شودر. دهغه د وینا له مخې برهمنې زوې جنتي وي ، درياضت له پاره کشترانیا جنتي دي ځکه چې هغوې د جنګ په میدان کې تر مرګه پورې جنګیږي. ویشاني جنتیان دي ځکه چې هغوې حیوانات څروي او ساتي یې. او د شودرو بچیان به ددې پورته دریو ډلو خدمت کوي.» ایا ته اچهوتان مردار او کثیف ګڼې ، هغوې انسانان نه دی ، ....ان تر دې چې تاسو یې د ګنګا دریاب ته هم نژدې نه ور پریږدئ. ګنګا خو دچا ملکیت نه دې ، هغه یو دریاب دې چې هر انسان ترې دخپل ضرورت په اندازه ګټه اخستلې شي«...

حماد خپله توره په هوا کې خوځوله او مخته راغې او په ډیره غصه یې پنډت ته وویل: «خپل کوم دیوتا یا بګوان را یاد کړه ځکه چې زما توره به دې اوس دوه نیمه کړي«

پنډت د سرنه تر پښو پورې په لړزان و. د یخنۍ سره سره دهغه وجود دخولو نه ډک شو. په دې وخت کې پشپال حماد ته راغږ کړ چې: «دیوتا ! ګناه د انسان څخه کیږي ، .... ددې څخه هم خطا شوې ده ، غصه د ګناه جرړه ده. لرې یې وغورځوه ،تو یې کړه او دې بیچاره ته ښنه وکړه«...

هغه پنډت ناڅاپه رامخته شو او دحماد په پښو کې ور وغورځید. راجن (راجه) ته په رښتیا هم دیوتا یې....ماته ښنه وکړه ، ....اوس به کله هم داسې خطا نه کوم«

WWW.LARAWBAR.COM

LARAWBAR

دحماد په شونډو خندا راغله ، کیدې شي چې هغه به هغه پنډت هسې ویراوه. هغه یې په ورانه وواهه او ورته یې وویل: « پورته شه او زما دخبرې ځواب راکړه. یاد ساته که دروغ دې وویل نو ښځې به دې همدلته پرې کړم«.
پنډت ورته په لړزانده اواز وویل:« وو ایه مهاراجه« !
حماد ورته په سختې لهجې وویل: « ایا ددې ځایه دې داسې تلونکي څلور کسه سپاره کتلي چې یوه پیغله یې هم له ځانه سره وړې وي«
پنډت ورته سمدلاسه وویل: « ستاسو د راتلو نه څو لحظې مخته هغوې ددې ځایه ولاړل. خو هغوې چې په کوم رفتار سره تلل که په همغه رفتار سره روان وي نو هغوې به ډیر تر ډیره یو میل واټن وهلي وي«.
حماد سمدلاسه پشپال ته ورغي ، او به یې ورکړې ، پنډت هم دهغوې څنګ ته راغي او دپشپال په لور یې اشاره کولو سره وویل: « شاید چې دا ډیر زخمي شوي وي ، دا ستا څه کیږی ؟«
حماد په غور سره د پنډت په لور وکتل او ورته یې وویل: « همغسې لکه یو انسان یې چې د بل سره لري«
پنډت په اندیښمني لهجې یو ځل بیا وپوښتل: « ته مسلمان یې ، دا هندو دې ، ستاسې ددواړو عقیده اوفکر یو دبل سره نه لګي ، بیا تاسو دواړه څه ډول ملګري شوي یاست«.
حماد په خفګان سره ورته وویل: « ایا د انسان د ذات په نسبت دهر انسان د بل انسان سره څه اړیکي نه شته» بیا حماد پشپال پورته کړ او په خپل آس یې کیناوه او پنډت ته یې وویل:
»ته زمونږ وخت ضایع کوې ، ...ورځه او په مندر کې دې عبادت کوه. زه دوخت د ضایع کیدو پرته د یو چا په تعقیب پسې روان یم«...
حماد په آس سپور شو او هغه بیچاره پنډت ورته په حیرانه سترګو کتل.
حماد خپل آس مخته ځغلاوه ، په دې وخت کې دهغه مخته ناست پشپال ترې وپوښتل:
»دیوتا ! تر اوسه دې را ته خپل نوم و نه ښوده ؟«
حماد یې په اوږو لاس کیښود او ورته یې وویل: « زما نوم حماد دې ، حماد ابن خلدون«
»ایا عرب یې ؟«
»هو« !
»دکومه ځایه راغلې یې ؟«
»دنیشاپور ښځه«
»د څه له پاره ؟«

WWW.LARAWBAR.COM

LARAWBAR

»تجارت کوم«
دلږ وخت د چپتیا وروسته پشپال وویل: « دحوض په غاړه دهغه پنډت سره ستا خبرو زما روح ته ارام ورکړ«.
حماد ورته په خندا وویل: « زه داسې وپوهیدم چې ته خفه او ناراضه شوې یې«
پشپال ورته په ډاډ او اطمینان سره وویل چې »که څه هم زه کشتري یم ، خو ماته د مسلمانانو تر منځ د اوسیدولو پوره وخت تر لاسه شوې ، ماته ستاسو نظریه او عقیده ډیره محبوبه ده ، دا چې خداې هرځاې موجود دې او زوال نه لرې«
حماد یې تائید وکړ او ویې ویل: « هو ! الله تعالې هر ځاې موجود دې ، او هغه دازل څخه تر ابده پورې دې ، هغه ته فنا او زوال نه شته«
حماد یو ناڅاپه متوجه شو او په حیرانتیا سره یې وویل:« پشپاله ، مخته وګوره ،څلور کسه آس سپاره روان دې ، هغه پیژنې ، ایا هغوې خو همغه نه دی چې ته یې زخمي کړې یې او خور یې در څخه وړې ده«
د پشپال په مخ د خوشحالۍ نښې را څرګندې شوې اوپه ډیره خوشحالۍ یې وویل: « هو ! دوې همغه مجرمین دې ، هغه ګوره ، تر ټولو مخکې یې زما خور له ځانه سره کینولې ده« .
حماد خپل آس نور هم تیز کړ او هغوې ته په ور نژدې کیدو سره یې په خپل لوړ غږ وویل: « و دریږئ ! «
هغوې څلور واړه و دریدل او په ډیره بده یې حماد او د هغه سره سپور پشپال ته وکتل ، بیا د هغوې څخه یې یوه ، چا چې د پشپال خور له ځانه سره کینولې وه د پشپال په لور په حیرانتیا سره وکتل او ویې ویل:
»ته تر اوسه ژوندې یې ؟«...
پشپال ورته په ډیر قهر او غضب وویل: « هو ! زه د بګوان په مرسته او ددې دیوتا د په وخت رارسیدو سره ژوندې یم. تاسو خو زه مړ وشمیرلم او راڅخه ولاړئ ، خو مرګ او ژوند د بګوان په لاسو کې دې«...
حماد د اسه راکیوت ، پشپال یې هم د آسه راکیوست او په یوه تیږه یې کیناوه . بیرته په خپل آس سپور شو او خپله توره او ډال یې واخستل او د هغوې مخې کې و درید او ورته یې وویل:
»د کوهستاني لرۍ په دې ځاې کې تاسو څلور واړه د خپل مرګ له پاره تیار شئ«
په ځواب کې هغوې هم خپلې تورې را وویستلې ،د پشپال خور ته موقع تر لاسه شوه او د آسه را کیوته ، ځکه هغه چا چې هغه له ځانه سره سپره کړې وه هغه خپله توره او ډال راخیستي و او دغه

WWW.LARAWBAR.COM

LARAWBAR

پیغله یې د پنجو څخه ازاده شوې وه. هغه نیغه را غله او د خپل ورور پشپال تر څنګ کیناسته .دهغه سر یې په خپله غېږ کې کېښود او پوښتنه ایګنه یې ترې وکړه.
کوم ځوان چې د پشپال خور له ځانه سره کینولې وه ، هغه خپل آس څو قدمه د حماد په لور ورنژدې کړ او په خپل لوړ غږ یې ورته وویل:
»بې عقله ! زمونږ په کار کې خنډونه را پیدا کوې ، زه به دې روح او جسم دواړه ټوټې ټوټې کړم او لاش به دې همدلته په دې وادي کې ښخ کړم. بدبخته ! تا ته زمونږ د لارې دبندیدو هیڅ اختیار نه شته. زمونږ د لارې څخه لرې شه او که نه زه به په ځانته ځان ستا مقابله وکړم او ژوند به دې نشت سره مخ کړم.دلته به ستا څوک مرستندویه هم پیدا نه شي. یاد ساته. مونږ کشتربان یو او په جنګ کې د مرګ نه وروسته کشتري ته جنت ور کول کیږي«
کله چې هغه خاموشه شو نو حماد خپله درنه توره په لاس کې اړوله را اړوله، او ورته یې وویل: « رامخته شه او پر ما حمله وکړه ، زه تاسو څلورو واړو ته په یوه ځل د جنګ بلنه درکوم. خو یاد ساتئ چې ددې کوهستاني سیمې په داخل کې له تاسو سره زما مقابله به زما دټول عمر د ریاضت ازمیښت وي ،یاد ساتئ: لکه څنګه چې اسپ د خپل مالک او غوایی خپل خرونکې پیژني په دې توګه زه هم د جنګ په فن پوهیږم. زه به ستاسو ټوله بدې پریمینځم او ستاسې موجونه به سر نیغ کړم. زما تر مخه به ستاسو هیڅ فریاد اوریدونکې نه وی ، زه تاسو ته ډاډ درکوم چې ستاسو هیڅ وار به پر ما اغیز ونه وکړي ، او زه به دې د تورې په زور د خاورو په څیر خپل مطیع او فرمانبرداره وګرځوم او د تیارو په څیر به دې ړوند کړم. کله چې زما توره په تاسو را پریوځي نو بیا به تاسو د خرونکې د سپې په څیر احمق او ګونګیان وګرځئ ، راشئ ، اوس پر ما باندې یرغل وکړئ تر څو زه پر تاسو باندې خپلې ټولې بدۍ پریمینځم« .
هغه یوا ځې ورمخته شوې ورته یو ځل بیا وویل: « ته ځانته مسلمان یې ، زمونږ د څلورو سره یو ځآې مقابله کول ، زمونږ د کشتریانو سپکاوې دې. ځان ټینګ کړه ، زه درباندې حمله کوم ، او بیا وینم چې ته د څومره توان او طاقت خاوند یې« .
حماد هم خپل آس ورمخته کړ تر دې وخته پورې هغه مقابل کس خپل اس رامخته کړې و او په حماد یې حمله کړې وه. خو حماد یې ګذار په خپل ډال باندې واخیست او خپل ځان یې ترې خوندي کړ. په ځواب کې یې چې کله حماد خپل ګذار وکړ نو هغه و نه توانید د حماد د ګذار په مقابل کې تم شي ، د حماد توره د هغه د څټ تر څنګ ولګیده او د هغه ټول جسم یې څیري کړ او د آس د ملا پورې ورسیده.

WWW.LARAWBAR.COM

LARAWBAR

په فضا کې یوه هولناکه چیغه پورته شوه. اوس نو دهغو لار وهونکو یو ملګرې دخپل آس سره یو ځآی ددې نړۍ څخه تللې و. پاته درې کسان هم دحماد تر مخې ټینګ نه شول ، حماد پرې د توپان په څیر حمله وکړه ،څرنګه چې هغوې وار د مخه دخپل ملګري دمرګ پیښنه کتلې وه نو په دې اساس حماد یې دهمدې کمزورتیا څخه ګټه واخسته او په څو لمحو کې یې هغوې هم د تیغه تیر کړل.
خپله توره یې وچه کړه او په نیام کې یې کیښوده او د پشپال څنګ ته راغې ، پشپال ور ته په خندا وویل: « دیوتا ! ستا توان او طاقت په رښتیا هم لامحدود دې» بیا یې دخپلې خور په لور اشاره وکړه او ویې ویل:
»دا رتنا زما خور ده» په همدې وخت کې یې خپلې خور ته وویل:
»دا حماد بن خلدون دې ، زما له پاره دیوتا ثابت شو. که دا نه و راغلې نو تر اوسه به زما روح له ماسره خداې پاماني کړې وه. اوس ما محسوس کړې ده چې زه به ژوندې پاته شم« .
رتنا راپورته شوه او دحماد تر مخه یې احترام په ځاې کړ ، بیا یوې خواته شوا او خاموشه و دریده.
حماد د لمړي ځل له پاره هغې ته په غور سره وکتل. هغه د تازه شودو په څیر زېړه وړونکې ، او په کوم بهار کې د یو اځنې ګل په څیر مړژواندې ولاړه وه. هغه دحماد تر مخه داسې ولاړه وه لکه په تیاره شپه کې چې سپوږمۍ را ختلې وي ، حماد دهغې په دغې معجزه شکله څهره کې ور ننوتې شانته و. خو سمدلاسه یې ځان سنبال کړ او د پشپال په لور دکتلو سره سم یې څه ویل غوښتل خو رتنا پرې را دمخه شوه او ورته یې وویل:
»تا چې زما د ورور سره کومه مرسته کړې ده دهغې په بدل کې خداې تا سربلنده وساتي. ستا کشتۍ دې لازواله اوسي ، او ارمانونه دې پوره شه. زه درته ډاډ درکوم چې که کله هم کوم تکلیف درته پیدا شي نو مونږ خپل مرستندویه اودوستان وګڼه ،د بګوان په مرسته به ستا هر کار پوره کړل شي« .
د رتنا اواز داسې خوږ و لکه دیخې شپې په دریمه اخري برخه کې چې د مرغابیو د افسوس ساز او اواز اوریدل کیږي. هغې دحماد په لور په کتلو سره د شرم احساس کاوه ، دهغې رنګ د ګُندن په څیر ځلانده و. او دګلاب په څیر ښایسته او غټې غټې سترګې یې تر لرې لرې پورې د شرم څخه ډکې اوښتې را اوښتې.
حماد د څو لمحو پورې رتنا ته کتل بیا یې خپلې سترګې داسمان په لور واړولې او پشپال ته یې مخ کړ او ویې ویل:
»پشپاله ، پشپاله: داسمان په لور ووینه ، وریځې څومره ګڼې او خوځنده دي ، مونږ باید ددې ځایه کوم خوندي ځاې ته ولاړ شو او که نه دیخنۍ دا باران به زمونږ له پاره مصیبت وګرځي«.

WWW.LARAWBAR.COM

LARAWBAR

پشپال دهغې دخبرې سره خبره یوه کړه او ویې ویل: « ستا خبره سهي ده ، خو د تللو مخکې یوه کار کوو . ته ګورې چې هغه څلور کسان چې تا ووژل دهغوې سره شپږ آسونه و. څلور دهغوې خپل و او دوه یې زمونږ دخور او ورور و . زمونږ د آسونو په خورجینو کې د ډیرزیات شمیر نقدي رقم نه علاوه قیمتي زیورات ، دخوراک څښاک شیان او د سرو زرو او سپین زروخو لوښې پراته و«.
حماد یې خبره پرې کړه او ورته یې وویل: «ستا مقصد دادي چې لمړی هغه آسونه را ونیسو ، «
پشپال چې دخپلو زخمونو درد په مشکله توګه هضماوه ، ویې ویل: « ستا خبره سهي ده«
حماد کرار کرار مخته ورغې ، کرار کرار یې ټول آسونه راونیول ، او پشپال او رتنا خواته یې راوستل. لمړی یې د پشپال او رتنا د آسونو تر څنګ دوه نور آسونه هم دهغوې سره و تړل. اوس نو دوه آسونه پاته و ، چې په یوه یې رتنا سپره کړه او په بل یې پشپال دخپل ځان سره سپور کړ اودهغه ځایه روان شول.
لږ څه مخکې تلو سره سم هغوې د پشپال نه پوښتنه وکړه: « په دې کې څه حکمت دې چې تا څلور آسونه دخپل آس پورې و تړل او پخپله د هغو لټیرانو په اس سپور شوې«
حماد ورته په خندا کې وویل: «څرګنده ده چې زمونږ اوستاسو اسونه زمونږ سره اموخته دي ، هغوې به هرو مرو زمونږ سره را روان وي ، په دې توګه هغه دوه آسونه چې دهغوې سره تړل شوي دي هغه به د تیښتې نه ووځي ،او دغه دوه آسونه چې مونږ پرې سپاره یو ددوې د تیښتې خو پوښتنه هم نه را پیدا کیږي« .
پشپال د اطمینان ساه واخسته او ویې ویل: « ته ډیر زیات زړه ور او نیک انسان یې«
حماد د څو ساعتو د څنډ نه وروسته ترې وپوښتل: «پشپاله: تا خو ماته و نه ویل چې کومو خلکو چې تاته زیان در رسولې و دهغوې سره دې څه ډول دښمني درلوده«
پشپال یوه سړه ساه واخسته او ویې ویل: « ما هم همدا فکر کاوه چې ته به راڅخه دا پوښتنه هرو مرو کوې ، مونږ د اجمیر اوسیدونکي یو . زما دخور ښایست زما له پاره د مصیبتونو سبب ګرځیدلې دې. دنن څخه څه موده مخته د اجمیر راجه (راې پتهورا) دخپلې مشرې لور سوئمبر لمانځه. په بد قسمتۍ سره هلته زما مور و پلار ، زه او زما خور رتنا هم شریک وو. هلته د کرم پهوتین د راجه سترګې زما په خور ورسمې شوې اوسمدستي پرې عاشق شو .د سوئمبر نه سمدلاسه وروسته هغه زما د مور وپلار سره اړیکي ونیول او درتنا سره یې د واده کولو غوښتنه وکړه. زما مور و پلار بانه جوړه کړه اودا خبره یې شاته و غورځوله او ورته یې وویل چې رتنا یې نه مني. هغوې پوهیدل چې راجه راې یو ذلیل او اوباش انسان دي ،کومه ښایسته پیغله چې خوښه کړي دهغې سره واده کوي اوکله یې چې زړه سوړ شی نو وژني یې. دهغه هوس تر دې ځایه زیات

WWW.LARAWBAR.COM
LARAWBAR

شوي دي چې د اجمير په راجمندر کې چې کومې منجاوراني او عبادتکونکې ښځې دي د هغوې عزت ترې هم خوندي نه دې پاته شوې. هغه د ډير لالچ له مخې زما په مور او پلار فشار راوست تر څو د رتنا سره دواده کولو هوکړه وکړي ،خو هغوې ترې په ځرګندو ټکو انکار وکړ. په دې وخت کې هغه زه او رتنا د يوه دوست کورته واستولو ، هلته مونږ په يوې تاخانې کې اوسيدو . زما مور اوپلار راجه راي ته وويل چې پشپال او رتنا چيرې تښتيدلي دي.
راجه په دې خبره ډيره قهريدلي شو اوزما مورو پلار يې دواړه ووژل اوپه ډيره بيړه يې زمونږ ددواړو د پيدا کيدو هڅې پيل کړې. لږه موده مخته زه اورتنا د اچهوتانو په کاليو کې دښار نه را ووتلو اودې لورې ته را وتيښتيدو . خو دراجه خلکو مونږ د سپيو په څير بوې کولو او زمونږ تر شا شا را روان وو. مونږ دخپلو ځانو دخلاصون له پاره ډيره هڅه وکړه خوبريالې نه شو ، هغوې زه زخمي کړم او رتنا يې راڅخه و تښتوله. مخته چې څه وشول هغه ټول تا پخپله وکتل« .
حماد ترې يو ځل بيا وپوښتل: « هغوې دکومه ځايه ستاسو تعاقب پيل کړې و ؟«
پشپال په ستوني کې ښتې خبره را وويسته او وې ويل: «هغوې د جمنا اوسرسوتې ددريابونو تر منځ ديوه کوهستاني کلي نه بيرون زمونږ تعقيب پيل کړې و ، او دا تعقيب دومره اوږود شو چې مونږ يې پوره ستومانه کړو . اخر هغوې پر مونږ باندې راوختل. ددې تعقيب په جريان کې مونږ خپل اصلي منزل پريښود ،ځکه مونږ غوښتل چې بهيم سين کلي ته ولاړ شو ، خو د تعقيب نه مجبور شو لاره بدله کړو« .
حماد ترې يو دم بيا وپوښتل « دبهيم سين په کلي کې د چا خوا ته تللئ ؟«
پشپال په زړېروني غږ وويل: « هلته زما دوه ماماګان اوسيږي ، د يوه نوم بدري نات اود بل نوم ليکهراج دې«
حماد په فکرونو کې ډوب شو ځکه چې هغه هم دسلطان شهاب الدين د هدايت له مخې دبدري نات سره کتل. پشپال يو ځل بيا دخپلو خبرو له مخې هغه په فکر کې ډوب کړ.
»ليکهراج زما مشر ماما دې ، دهغه دزوې ارجن اورتنا تر منځ نکاح هم شوې ده. ارجن د هستناپور د راجه کهانډا راې په لښکرو کې جرنيل دې ، په بهيم سيم کې هم مونږ دواړه ورور او خور په احتياط سره غواړو واوسو. ځکه دا ټوله سيمه د هستناپور (ددهلي دښار پخواني نوم دې) د راجه کهانډا راې په حکومت کې شامل دې. او دې د اجمير د راجه پتهوراې سکه ورور دې. په دې خاطر مونږ ته دلته هم خطره شته. خو محبور يو ، ددې نه اخوا بل کوم ځاې هم نه لرو.
پشپال خاموشه شو ، په فضا کې نرې نرې باران هم پيل شوې و ، دوې د سرسوتې ددرياب څخه تير شول اوس ددوې تر مخه د خامو کورونو او جونپړيو اباد يو کلې پروت و . ددې څخه بيرون په

WWW.LARAWBAR.COM

LARAWBAR

لښتیو او ویالو کې د سرسوتي د دریاب او به بهیدې. حماد د دې ویالو څنګ ته را ورسید او هلته یې د یوې نجلۍ ښځه وپوښتل:

»خورې ! مونږ مسافر یو ، زما دا ملګرې ډیر سخت زخمي دې ، باران وریږي. او شپه هم را غله. ایا ستاسو په دې کلی کې به مونږ ته د سرد پټولو کوم ځای پیدا شی ؟ کله چې باران تم شي نو مونږ به دوباره روانیږو«.

دغې نجلۍ ورته په غمژنه لهجه وویل: « زه د رزیل او ټیټ قوم لور یم ، شاید تا راته هسې په هسې د خور غږ کړې وي ، زه شودره یم او د دې کلي او سیدونکې ټول شودر دي. په داسې حال کې چې ستا ملګری او دغه نجلۍ د کالیو څخه کهشتریان معلومیږي ،خو ته راته مسلمان ښکارې ، زمونږ په مسلک کې مونږ ته نجس او پلیت ویل کیږي. حال دا چې تا ماته د خور غږ وکړ« .

حماد دهغې حوصله ور زیاته کړه او ورته یې وویل: « زه خو هغه دهرم او مسلک نه منم چې د انسانیت عظمت او وقار و نه پیژني. زه چې په کوم مذهب ایمان لرم په هغې کې دعزت خاوند هغه څوک دي چې پر الله تعالي ایمان راوړي ، او نیک کارونه وکړي ، ددې نه علاوه زما مذهب د نورو ګروهو او عقیدو خاوندانو ته هم د عزت او درنښت په سترګو د کتلو درس ورکوي«

پخوا له دې چې هغه پیغله ځواب ورکړي ،رتنا دغصي نه تاوه راتاوه شوه او په حماد یې ورغږ کړ او په ډیره کرکه او نفرت سره یې ورته وویل:

»تا ته چا دا واک درکړې چې زمونږ د عقیدې او ګروهې په خلاف خوله خلاصه کړې ،ته پخپله نجس ، ناولې ، ګنهګار او پلیت یې. هغه څه دې چې زمونږ د عقیدې او ګروهې په خلاف وویل دهغې سزا به هرو مرو وینې. دهر چا عقیده دهغې خپله ده ،یو انسان عبادت کوي ، بل انسان معبد او مندر ته ځي ، یو کلیسا ته ځي بل جومات ته. څوک د ښو خلکو په څیر نیک کارونه کوي او څوک د شیطان له ویرې د بګوان په لور پناه وړي.« رتنا تر ډیره پورې په غصې او قهر کې اوخته را اوخته.

»ته پخپله بې شرمه یې ، د کومه وخته چې برهما دغه پیدا کړې نو دهمغه وخته زمونږ دهرم د وطن په هره برخه کې خپور شوې دې ، که چیرې ستا په خپل ځان کې کوم کمي نه وي نو زمونږ د عقیدې په غاړه چاړه مه را کاږه. خو ګوره یوه خبره یاده ساته. څوک چې پاک دې همغوې زمونږ دهرم ښه پیژني ، زه تا ته څه نه وایم ، خو داسې خبره چې زمونږ ددهرم په خلاف وي د بل چا سره یې که وکړې نو ګردن به دې پرې کړل شی«.

حماد په ډیره سړه سینه رتنا ته وویل: « ته نه یې پوه شوې ، ما ستاسو ددهرم په خلاف هیڅ نه دي ویلي ، ما دهغو رسمونو او رواجونو په خلاف خبره کړې چې خلک یې په زوره په خپل دهرم کې

WWW.LARAWBAR.COM

LARAWBAR

رانښاسي. اوکه نه زما مذهب هر بل مذهب ته په احترام او درنښت سره ګوري او دهمدې درس راکوي« .
رتنا یو ځل بیا په قهرجنه لهجې سره وویل: «ستا مقصد څه دې، ایا زمونږ په دهرم کې خلکو په خپله غلطې خبرې را ننویستي ؟ واوره«....
رتنا مجبوره شوه چې خوله بنده کړي، ځکه پشپال چې تر اوسه یې په پوره صبر سره هر څه اوریدل په غصې او قهر کې رتنا ته مخ کړ او ورته یې وویل:
»ذلیلې، کمینې ! خوله ونیسه، پوهیږې ته د چا په خلاف چاپیره یې. حماد زما محسن دې، نوموړې ډیر نیک او نیک خویه انسان دې، زما له پاره دیوتا دې، هغه دیوتا چې خلک یې عبادت کوي، ته د مذهب په تعصب کې ړنده شوې یې. که چیرې داسې کومه خبره دې چې د حماد په خلاف وې دژبې څخه را ووته نو زه به دې د بیتې په څیر دغهس تیزه ژبه په بیخ کې پرې کړم. بیا پشپال خپل دواړه لاسونه جوړه کړل او د حماد په لور یې وکتل او ورته یې وویل:
»مهاراجه ! ستا په مقابل کې د خپلې خور دناروا سلوک په خاطر ستا نه بښنه غواړم« .
حماد د پشپال جوړه شوې لاسونه په خپلو لاسو کې ونیول او ورته یې وویل: « ته په دې مه غمژن کیږه، ستا د خور خبرې ماته د زخم او ذلت سبب نه ګرځي، که چیرې ماته په بدو سپکو ویلو د هغې زړه ته سکون پیدا کیږې نو دا زما له پاره د ثواب او نیکبختۍ سبب ګرځي.» بیا حماد هغې بلې پیغلې ته وویل:
»خورې ! تا زما د خبرې ځواب را نه کړ. په داسې حال کې چې ته وینې چې باران هره شیبه زیاتیږې او زما د غه ملګرې زخمي هم دې«
هغې نجلۍ ورته په ژړغوني اواز وویل: «مهاراجه ! تاسو اکاش یاست، او زه دهرتي یم. ماته دوباره دخور د ویلو په خاطر ته دا خبره هیروې، چې زه شودر یم او شودریان دخدمت له پاره پیدا کیږې« .
حماد ورته د خورې نغمې په څیر وویل: « خپل ځان دومره ښکته مه ګڼه، دا اسمان زما د خداې جلال او زمکه او فضا د هغه صنعت ډاګیزوي، ټول انسانان د ادم اولاد دې او د ادم ضمیر د حق او تعجیل څخه خلط جوړ شوې دې. دخاورو څخه په دغه جوړشوې کالبد کې لغزش او سهو اخکل شوې ده. زه یو ځل بیا تاته دخور په نامه غږ کوم» هغه پیغله په ژړا شوه، دسترګو څخه یې د اوښکو سیلاب را روان و، حماد ترې په ډیره غمژنه لهجه وپوښتل:
»خورې، ته خو ژاړې. که چیرې ته مونږ ته په خپل کور کې پناه نه شې راکولې نو خیر دې، زما د خداې زمکه ډیره پراخه ده، همغه به زمونږ له پاره هرو مرو یو نه یو پناهځاې راکړي، «

WWW.LARAWBAR.COM

LARAWBAR

ددې خبرې سره سم حماد خپل اس ته لغته ورکړه او مخته ولاړ ، ويې ويل: « که چيرې زما په خبرو تاته کوم تکليف در رسيدلي وي نو زه درڅخه بښنه غواړم«
هغه پيغله په بيړه ور مخته شوه ، په يوه لاس يې په سر اېښودې منګې و نيو ، او په بل لاس يې دحماد د آس واګې و نيولې او ورته يې وويل:
»صبر وکړه وروره ! زه به دې هرو مرو خپل کور ته يوسم ، زما دا اوښکې دخوشحالۍ دي ، په دې دنيا اوپه دې ځاې کې هيڅوک دهيچا نه دي ، هر سړې دخپل ځان په غم کې دي ، زه ورور نه لرم ، تر ننه پورې ماته چا د خور غږ نه دي کړي ، ته لمړی انسان يې چې ماته دې دا عزت را وبښه.
وروره واوره ! زه وينا نوميږم. زما مور اوپلار دواړه مړه شوي دي. زه په کور کې دخپل نيکه سره اوسيږم. هغه ته زه بابو وايم. هغه به ستا په کتلو ډير خوشحاله شي. لږه شيبه صبر وکړه زه دا منګې را ډک کړم بيا له تاسو سره يو ځآي کور ته ځم. نورو شودريانو نجونو دا خبرې په ډير غور او حيرانتيا سره اوريدلې خو هيچا څه و نه ويل.
کله چې وينا درياب ته ولاړه تر څو منګې را ډک کړي ، نو رتنا د مار په څير په راتاوه ټبه پشپال ته وويل: « ستا دې ديوتا خو يوې ذليلې نجلۍ ته خور وويله ، زمونږ له نظره اوس دا هم ذليله دې. ددې دلاسو هر شې پر مونږ حرام دې.زه به ددې شودرانو په کلي کې و نه اوسيږم. وروره ! ته د برهمنو په څير زړه سواندې کيږه مه.کهشتريان تل بې رحمه وي ، که د برهمنو دهرم زړه سواندې دې نو دکهشتريانو دهرم قهرجن دې ، وروره ! راځه چې دواړه ورور او خور دغه ذليله اوسپک مسلمان پريږدو . او که نه هرې لورې ته به زمونږ د ذلت او سپکاوي خبرې خپرې شی. او په دې توګه به زمونږ دهرم دمرګ سره مخ شي« .
پشپال رتنا ته په خوړونکې لهجې وويل: « ذليلې ، کمبختې ، ستا زړه د تيږې او کليجې دې د اوسپنې جوړې دې.زه درته وايم چې د تفريق اوبې اتفاقۍ خبرې مه کوئ ، زه به دحماد سره يو ځآي ددې شودرانو کلي ته هرو مرو ورځم. که چيرې ته بلې لورې ته تلل غواړې نور ورځه ، ورکه شه ددې ځايه. دا ټول مصيبتونه اوغمونه چې پرمونږ بار شوي همستا په خاطر دي ، خپله ژبه دې بنده کړه او که نه ستا په څير سخت زړې به زه هيڅکله هم ونه بښم. ته دکوم دهرم خبرې کوې ، دهغې دهرم چې د ټيکدارانو په کورونو کې يې هم ستا عزت خوندي نه و. او زه دې کوڅه په کوڅه او ځآې ځاې د عزت د خوندي ساتلو په خاطر ستومانه کړې يم«.... .
پشپال خاموشه کړل شو ، څکه چې وينا خپل منګې را ډک کړې و اوبيرته راستنه شوې وه. هغې دحماد په لور وکتل او ورته يې وويل: « را ځه وروره چې ځو«

WWW.LARAWBAR.COM
LARAWBAR

حماد خپل آس ته لغته ورکړه اورتنا هم ورسره شوه. خالي آسونه چې یو دبل سره تړل شوي وو دهغوي تر شاشا روان و.

لږه شیبه وروسته دوې د شودرانو هغه کلی ته ورننوتل چې درې خواو ته یې د سرسوتې ددریاب ترڅنګ ډیر زیات ځنګلونه خپاره پراته و. ددې ځنګل تر مخه د کلي نه دوه مایله لرې واټن کې د یوه ستر غر په سر یو مندر و چې دخپل عمارت او جوړښت له مخې ډیر زیات پخوانې ښکاریده.

د شودرانو دا کلي چې سدانیر نومیده ډیر ستر و ، تر لرې لرې ځایو پورې د لرګیو کورونه خپاره پراته وو. په دې کورونو کې څه یې دوه منزله هم وو. په ځینو ځایو کې یې د لرګیو ستر ستر دیوالونه تاو کړي و او دکورونو انګړونه یې پرې خپل کړي و. په دې انګړونو کې به وزې ، میږې او نور حیوانات اوسیدل.

ځایی اوسیدونکو به د هغه ځاې دحکومت په معاش ددې ځنګلونو څخه لرګي پریکول او خپل ژوند به یې پرې تیراوه.

حماد ،پشپال اورتنا درې واړه د وینا سره یو ځاې د لرګیو یو ډیر ښکلي کور ته ورننوتل. کور ډیر ستر انګړ هم درلود . په یوې خوا کې یې یوه غوا تړلې وه، حماد د رتنا اوپشپال سره یو ځاې د کوره بیرون تم شو ، وینا دننه ولاړه ، دسرد پاسه یې داوبو ډک منګې د لرګیو په ګړونجې باندی کیښود ،او د دروازې په لوریې مخ کړ او حماد ته یې وویل:

»وروره ! بیرون ولې تم شوئ ، دننه راشئ دا ستاسو خپل کور دې. « حماد دخپلو ملګرو سره یو ځاې دننه ورننوت. څرنګه چې باران نور هم تیز شوې و په دې اساس وینا دهغوي آسونه او خپله غوا او خوسکې ټول یوې خونې ته ورننویستل او هملته یې وتړل. بیا یې دوې یوې پاکې کوټې ته بوړل. حماد پشپال په خپلو لاسو را پورته کړ ، وینا د یوه کټ په لور اشاره وکړه تر څو حماد پشپال هملته څملوي.

د کوټې په منځ کې یو بل کټ هم و. پر هغې باندی رتنا کیناسته. حماد وینا ته وویل:« زه به د آسونو څخه زینونه او خورجینونه را کیباسم. ستا بابو چیرې دې«

وینا ډیره زیاته خوشحاله شوه او ورته یې وویل: « مونږ څلور وزې هم لرو ، وروره ، بابو هغه څرلو ته بوتلې دي.څرنګه چې باران اورې په دې اساس به ډیر ژر را ستون شي« .

حماد هغه کوټې ته راغې چیرې یې چې آسونه تړلي و. د ټولو آسونو څخه زینونه او قیضې لرې کړې او لاندې یې کیښودې ، په همدې وخت کې رتنا هم دغې کوټې ته راننوتله. اودخپل او پشپال دآسونو څخه یې خپلې تړلې بسترې را پرانیستې او خورجینونه یې هم له ځانه سره

WWW.LARAWBAR.COM

LARAWBAR

واخستل ، په دې وخت کې هغې ته دا احساس شوه چې د وینا باپو هم را ورسید. ځکه په انګړ کې د کوم نارینه دروند اواز اوریدل کیده چې د وینا سره یې خبرې کولې.
بیرون په انګړ کې وینا تر لږې شیبې پورې د خپل باپو سره خبرې کولې ، هغې ورته د حماد سره د مخکیدو ټول حالات وویل. کله چې هغوې دواړه خاموشه شول نو حماد را پورته شو او بیرون را ووت ځکه هغه اوس د خپل کاره فارغ شوې و. خو د کوټې څخه د راوتلو په وخت کې هغه یو ځل بیا و پښه نیولې شو. ځکه چې د وینا د باپو اواز اوریدل کیده ، هغه د خپلې لمسۍ وینا څخه وپوښتل: « په کور کې د خوراک څښاک څه شته او که نه ؟» وینا په ډیره بې وسۍ سره په ډوب شوي اواز کې وویل:« په مټکې کې لږ څه اوړه شته ، او په ډبلې کې لږ څه غوړي هم شته«
هغه زوړ د هغې د حوصلې په خاطر وویل: ته همدلته اوسه زه به له چا څخه لږ څه قرض راوړم. که چیرې چا راکړل خو ښه به وي او که نه د وزو څخه به یوه وپلورم. ته مه ویریږه لورجانې. که هغه ستا ورور دې نو زه به د هغه په خدمت کولو کې هیڅ کمې و نه کړم. کله چې هغه زوړ بیرون وتلو ته چمتو شو حماد په منډه راغې او د وینا په نیکه باپو یې غږ کړ چې :
»صبر وکړه«...
هغه زوړ و درید او بیا د حماد په لور ورمخته شو او خپل دواړه لاسونه یې جوړه کړل او په ډیره عاجزۍ او انکسار سره یې ورته وویل: « رام رام مهاراج«
حماد مخته ورغې او د زوړ سړي پښې یې و نیولې او ورته یې وویل « ته زما د مشرانو په ځاې یې ، ولې زما تر مخه په دومره عاجزۍ سره دواړه لاسونه جوړه کوې ؟ هغه زوړ دوباره خپل لاسونه جوړه کړل او په خپل لړزانده اواز یې وویل: مونږ شودران خو ستاسو نوکران یو ، مهاراجه. زمونږ کار ستاسو خدمت کول دي ، ته ولې زما پښې لمس کوې ؟«
حماد خبره بدله کړه او ورته یې وویل: « زما نوم حماد دې ، زه د وینا ورور یم ، «
زاړه په ډیره خوشحالۍ سره وویل: « زما نوم سیوارام دې ، د وینا نیکه یم ، خو دا ماته باپو وایي ، تاسو کینئ زه ستاسو د خوراک څښاک غم کوم«.
حماد د سیوارام مخه و نیوله او ورته یې وویل: « ما ستا او د وینا ټولې خبرې واوریدلې ، تا ته د خپلو وزو او یا د هغې د بچیانو د پلورلو ضرورت نه شته ، له ما سره پوره نقدي رقم شته«
وینا سمدلاسه مداخله وکړه او ورته یې وویل: « نه وروره ! ته به ولې مصرف ورکوې«
حماد ورته په سختۍ سره وویل « ته چپ شه. کوچنۍ خویندې د ورونو تر مخه خبرې نه کوي ، «
هغه یو ځل بیا سیورام ته وویل:

WWW.LARAWBAR.COM

LARAWBAR

»تم شه ، زه په خپله له تاسره بیرون ځم ،« حماد هغه کوټې ته ورننوت چیرې یې چې آسونه تړلي و ، هغه د خپل آس د زین څخه یوه بوری او یو لوي ټاټ راواخست. سیورام ترې په ډیره مینه وپوښتل:
»په دې بورۍ او ټاټ کې به څه راوړې ؟«
حماد ورنژدې شو او ورته یې وویل: « په بورۍ کې د آسونو له پاره دانه ، او په ټاټ کې ورته وابنه او ګیاه راوړم«.
سیورام ورته په خندا شو او ورته یې وویل: په کور کې وچ بوس شته ، هو ! دانه به راوستل غواړي.
حماد د څه فکر کولو وروسته ورته وویل: ایا په کلی کې کوم بازار شته ؟«
»هو ډیرستر بازار دې د ضرورت هرشې په کې تر لاسه کیږي«
»له ماسره څلور فالتو آسونه دي ، که چیرې زه هغه پلورل وغواړم ، نو ایا څوک اخستونکې به یې پیدا شي«
سیورام ورمخته شو او د حماد د لاسه یې بورۍ او ټاټ واخست او ورته یې وویل « دا دواړه شیان ماته راکړه ، ته آسونه له ځانه سره را وړه ، که چیرې ستا آسونه ښه او په غوښنه پټ وي نو هلته به د رسیدو سره سم وپلورل شي«.
د آسونو د راوستلو نه مخته حماد یو ځل بیا د سیورام څخه وپوښتل: « وینا به تاته ویلي وي چې زما یو ملګري سخت زخمي دي ، ایا د هغه د علاج له پاره به کوم حکیم پیدا شي ؟«
»ته آسونه راوړه ، د هر څه بندوبست به وکړل شي«.
حماد چې د رتنا د عزت د خوندي ساتلو په خاطر هغه څلور کسان وژلي و ، د هغوې څلورو واړو آسونه حماد را پرانستل او د سیورام سره بیرون ووت.
اوس نو باران نور هم تیز شوې و. اوس یې د پربنک په ځای په پوره ځواک سره اوربنت پیل کړې و . وینا کوټې ته ولاړه او د غوا او وزو څخه یې د شیدو لوشلو کار پیل کړ. رتنا چې د خپلو آسونو د خورجینو څخه سامان را ویستلې و د غه ټول حال په سترګو کوت. هغې د پشپال په لور وکتل او ورته یې وویل:
»وروره ! ته به وږې شوې یې ، ایا څه خورې ؟«
که څه هم پشپال ترې خفه شوې و خو بیا یې هم په ډیره نرمۍ سره ورته وویل: « حماد بیرون تللې تر څو هغه بیرته را ستون نه شي غذا ته زمونږ دواړو لاس وروړل هم ګناه ده. هغه چې راشی نو بیا به ټول یو ځاي ډوډۍ و خورو . رتنا خاموشه شوه او نژدې راغله او د پشپال په خوا کې کیناسته.
کرار کرار یې د هغه سر زور کاوه او بیا یې په مینه کې د ضد کولو په بڼه وویل:

WWW.LARAWBAR.COM

LARAWBAR

»وروره ! زه خو دهغوي ډوډۍ او دهغوي لوښو ته لاس هم نه ور وړم. زمونږ سره دخوراک کافی شیان اولوښي شته دي«.

پشپال ورته دا ځل په نرمۍ سره وویل:« هر هغه څه چې ته غواړې ویې کړه. زه پوهیږم چې ته د دهرم په اړه ډیره سخته یې. خو بیا هم یوه خبره یاده ساته. کله چې زه دحماد تر څنګ کینم او غذا خورم نو ته به خاموشه اوسې. دخولې نه یو بد لفظ هم را ونه کاږې ، او که نه زما او ستا ترمنځ به جنګ وشی .«

رتنا کوم ځواب ورنه کړ ، هغه خاموشه وه او کرار کرار یې دخپل ورور سر زور کاوه. لږه شیبه وروسته دواړه ورور او خور په حیرانتیا سره بیرون وکتل چې حماد کور ته را ننوتې دې ، دهغې په یوه اوږه د دانو ډکه بوجۍ ده او په بله اوږه یې په ټرلې ټاټ کې د یوه ستره ګنډ ده. انګړ ته د راننوتلو سره سم دهغه پښه وخویده او په ډیره خرابه توګه په ختو کې ککړ شو . هلته په کوټه کې پشپال یو ناڅاپه چیغه کړه.

»حماده ....حماده ... کوم ځاې خو به دې زخمي شوي نه وي ؟» رتنا بې حسه او بې حرکته په خپل ځاې کې ناسته وه. دبلې کوټې څخه وینا هم په یوه منډه بیرون راووتله ، په دې وخت کې حماد بیرته راپورته شوې و خو د ټاټ کالي یې په ختو کې لیت پیت شوې و ، وینا ترې په اندیښنې سره وپوښتل.

»وروره ! څه درپیښ شول ؟» حماد ورته په خندا شو او ویې ویل:

»د پښې په خویدو باندی لاندې را پریوتم ، باران خو ختې جوړې کړې دي ،» دوینا تر سترګو یې هغه درنه بوری په یوې جټکې سره اوږې ته واچوله او هغې کوټې ته ولاړ چیرې چې آسونه تړلي وو. وینا ور مخته شاو او په ټاټ کې یې تړلې ګنډې ته وکتل ، حیرانه شوه چې په هغې کې د خوراک څښاک ډیر زیات شیان تړل شوي دي. حماد بیا بیرون راووت او وینا ته یې وویل:

»دا ستاسو له پاره دخوراک څښاک سامان دې ،دا چیرې کیږدم ؟«

وینا د یوې کوچنۍ کمرې په لور اشاره وکړه او ورته یې وویل: « هلته یې په پخلنځي کې کیږده .«

حماد هغه ګنډه را واخسته او پخلنځي ته یې راوسته ، وینا یې هم تر شا شا را روانه وه. په زمکه باندی د ګنډې د ایښوولو وروسته کله چې حماد خپله ملا نیغه کړه نو وینا ورته په ډیره بې وسه احساس سره وویل:

»وروره ! دا دومره سامان دې د څه له پاره اخستې دې ، په دې خو به تا ډیرې زیاتې پیسې مصرف کړې وي.زمونږ کار ستاسو خدمت کول و ، خو برعکس تاسو پر مونږ احسان بار کړ«

WWW.LARAWBAR.COM

LARAWBAR

حماد ورته په خندا وویل:« ته بې عقله یې ، په خویندو به د ورونو احسان لا څه وي. ته خو زما خور یې ستا د هرضرورت پوره کول زما په غاړه دي«

وینا ورته په ډوب شوي اواز کې وویل: « تاسو خو د اسمان ستوري یاست ،وروره ! څوک به د چا داسې خیال وساتی« .

حماد غوښتل څه ووایی چې په دې وخت کې سیوارام کورته راننوت. دهغه سره یو حکیم هم و چې په لاسو کې یې د پوستکي څخه جوړه شوې یوه خلطه نیولې وه. سیوارام هغه حکیم له ځانه هغه خونې ته یوړ چیرې چې پشپال اورتنا دواړه پراته و. حماد هم وینا ته د څه ویلو پرته دهغوې تر شاشا ورغې ، وینا په پخلنځي کې کیناسته په ډوډۍ پښولو یې پیل وکړ.

کله چې سیوارام ، حکیم ، او حماد ټول هغه کمرې ته ورننوتل نو رتنا دخپل ورور د کټ نه پورته شوه او لږ څه شاته ولاړه او هملته ودریده. حکیم د پشپال په لور په اشارې کولو سره د سیوارام څخه وپوښتل:

»دا څه ډول زخمي شوې دي ؟» پخوا له دې چې سیوارام څه ووایی حماد په خبرو پیل وکړ. او درتنا په لور یې اشاره وکړه او ویې ویل:

»دغه مخته ولاړه پیغله ددې زخمي ځوان خور ده. دهغه څو پیژندونکو خلکو دهغه څخه دهغه دخور لاس و غوښت ،خو دوې ونه منله ، په همدې خاطر یې هغوې دښمنان شول ، دموقع اوفرصت نه یې په ګتې اخستو سره ددوې مور اوپلار دواړه ووژل. خو دوې دخپله کوره په تیښته بریالي شول خو هغوې ددوې پسې لاره و نیوله. او دا ځوان یې زخمي کړ او خور یې ترې و تښتوله. اتفاقا چې زه هم دهمغې لارې څخه تیریدم. ما ددې زخمي پشپال سره مرسته وکړه اودهغه ددښمنانو سره و جنګیدم اودهغه خور مې ترې خوندي کړه .بس همدومره کیسه یې ده«.

حکیم په ډیرې حیرانتیا سره د حماد په لور وکتل او په ډیرې خوشحالۍ سره یې ورته وویل« که زه غلط شوي نه یم نو ته راته مسلمان ښکارې«

حماد ورته په ډیره انکسارۍ سره وویل: « ستا خبره سهی ده. زه مسلمان یم«

حکیم یو ځل بیا د روغبړ په خاطر د حماد په لور لاس ور اوږود کړ او ورته یې وویل « السلام علیکم«

حماد په ډیره حیرانتیا سره د حکیم په لور لاس ور اوږود کړ اود هغه لاس یې په خپلو لاسو کې ونیوه ، پخوا له دې چې ددې دواړو څخه کوم یو څه ووایی ، هلته ولاړ سیوارام حماد ته وویل: « حکیم صیب هم مسلمان دې ، او ابوبکر نومیږیَ«

حماد یو ځل بیا د ابوبکر سره په ډیره مینه روغبړ وکړاود پشپال د علاج هیله یې ورڅخه وکړه.

WWW.LARAWBAR.COM

LARAWBAR

ابوبکر ورمخته شو ، رتنا ته یې یوې لورې ته د لرې کیدو وویل. بیا یې د پشپال دزخمونو پټۍ را پرانیستې او دحماد په لور د کتلو په وخت کې یې وویل:
»که زه غلط شوي نه یم نو دا پټۍ به همتا تړلي وي ،ځکه چې د جراحۍ او د مرهمو او پټۍ دغه ډول تړلو طریقه په منځنۍ ختیځ کې مسلمانانو رواج کړې ده«.
حماد ورته په ځواب کې سر وخوځاوو.
ابوبکر ، اوبه را وغوښتې او لمړی یې ټول زخمونه په ښه توګه پریمینځل ، بیا یې په زخمونو باندې دوه ډوله سفوف وشیندل او هغه یې وچ کړل.بیا یې ټول زخمونه د مرهمو څخه ډک کړل او پټۍ یې پرې و تړلې ،بیا یې خپل سامان په خپله خلطه کې د اېښودو نه وروسته پشپال په اوږه و ټپاوه او ورته یې وویل:
»که زما الله وغواړي نو لږه شیبه وروسته به دې دزخمونو درد راټول شي او په ډاډ سره به ویده شې. زه اوس ځم اوسبا بیا راځم«
حماد دخپلو کالیو څخه څو سیکې را وویستلې او دابوبکر په لور یې لاس ور وغځاوه او ورته یې وویل چې « دا له ځآنه سره کیږده«...
ابوبکر یې خبره ونه منله او ورته یې وویل: « زما سره دالله تعالي له اړخه راکړل شوي هر څه شته ، زه دې ته اړتیا نه لرم ، په دې زمکه تاسو اجنبیان یاست ، ستاسو اړتیاوې زما څخه ډیرې اړینې دي ، زه دا نه اخلم«
حماد ورته په زوره هغه سکې په جیب کې واچولې او ورته یې وویل: « دا ستا حق دې ،ته په دې سخت باران کې دلته راغلې یې ، همدا ستا مهرباني ده«
ابوبکر پاڅید او د حماد لاس یې پوره زور کړ او ورته یې وویل « ته له ماسره بیرون راشه ، بیرون اوس تیاره شوې ده ، زه به ددې په اړه تاته احتیاطي تدابیر و ښایم« .
بیرون کوڅې ته د راوتلو سره سم ابوبکر یو ځل بیا دحماد لاس و نیوه او په راز داره توګه یې ورڅخه وپوښتل:
»دکومه ځآیه راغلې یې ؟«
حماد ورته په ډیره عاجزۍ سره وویل: « د نیشاپور څخه«
ابوبکر ترې یو ځل بیا وپوښتل: « د راتګ مقصد دې څه دې ؟«
حماد خبره ګول مول کړه او ورته یې وویل: « زه د تجارت په سلسله کې ډیر ځم راځم. خو اوس مې منزل د سرسوتي ددریاب په غاړه د بهیم سیم کلې دې ،هلته به دیوه سوداګر بدري نات سره ملازمت کوم ، هغه زما سره پیژند ګلوي لرې ، او زه هم پرې پوره باور او اعتماد لرم« .

WWW.LARAWBAR.COM

ابوبکر په تیزو سترګو د حماد په لور وکتل او ورته یې وویل: « ستا د سترګو ژور والي او عقابي بڼه ،ستا د جسم دغه توانايي او د مخ نښبې نښاني دا هرڅه دا ډاګیزوي چې ته د تجارت له پاره نه یې پیدا شوې ، که زه په غلطه نه اوسم نو قدرت ته د یوه خاص کار له پاره ټاکلې یې. او په ډاډه سره به په هغه کار کې زما د ملت او مذهب ارامتیا او اسودګي پټه وي» حماد ځواب ورنه کړ او خاموشه شو.

ابوبکر یو ځل بیا ورته وویل: « زه نه غواړم چې ته ما ته کوم راز ووایې. خو دعا کوم چې د کوم مقصد له پاره دغو اجنبي زمکو ته راغلې یې، زما رب درته برې او کامیابي در کړي«

حماد او زوړ ابوبکر په خوشحالۍ سره مخته روان و . د لږڅه مخته تللو څخه وروسته ابوبکر یو ځل بیا حماد ته په غوږ کې وویل: « زما د ملت زړه ور بچیه ! د عمر او تجربې له اړخه له تا څخه د زیاتوالي په خاطر یو نصیحت درته کوم ، واوره یې ! د دې زمکو خلک په طبقاتو ویشل شوي دي او خمیر یې د تزویر او فریب څخه ډک دي د لته به ته د دوی د هر ډول فریب ،مکر او غدر سره مخ کیږي ، دوی به د خپل باطني خباثب له مخې پر تا د تیارو په خیر د راخپرېدو هڅې کوي«

ابوبکر لږ څه تم شو او بیا یې وویل: « ته به دلته هرې لورې ته مختلف ډول رنګونه ویني ،خو د هر رنګ اغیز وپیژنه او په مقابل کې یې خپل عکس العمل څرګند کړه . د ضرورت په وختو کې ورته د مرغۍ ترانه او د بلبل اواز وګرځه ، او په خرابو ورځو کې ورته سوځونکې شعله او بلونکې لمبه وګرځه ، ترڅو دا خلک له تا څخه وویرېږي او ستا عزت او احترام وکړي ، که چیرې ته د لته ځانته د کار له پاره راغلې اوسې او کوم رهبر او رهنما و نه لرې ، نو بیا زما د ملت بچیه ، واوره چې ! ملخان هیڅ پادشاه او لارښود نه لری خو بیا هم ټول یوه اړخ ته وزرونه ښندي او الوزي ، لکه څنګه چې کوچ د شودو د پریمینځلو څخه اووینه د پوزې د تاویدو له امله پید کیږي په همدې توګه به ته هم دلته د حکمت او تدبر سره اوسې. زما زړه وایي چې ستاسو اړیکې به د غزني د حکمرانانو سره وي ، که چیرې همداسې وي نو هغه وخت به ډیر ژر راشي چې دغه بت پاله او شرک کونکې قوم ،کوم چې نن مونږ مسلمانان د ذلیلو انسانانو څخه هم کم ګڼي د مسلمانانو په لاسو فتحه شي او هغسې به له منځه ولاړ شی لکه څنګه چې بني اسرائیلو خداې پریښود او د غوایانو پالل یې پیل کړل او په دې توګه تباه او برباد کړل شول«.

ابوبکر په یوه ځاې کې تم شو او په خپل مخکې یوې دروازې ته یې اشاره وکړه او ویې ویل: « دا زما کور دې ،نن شپه به زما سره دلته پاته شې او ماښامې به راسره تیر کړې ، زه غواړم له تا څخه ډیر څه واورم« .

WWW.LARAWBAR.COM
LARAWBAR

حماد ورته د عذر په توګه وویل: « ماته د بیرته تللو اجازه راکړه ، او که نه هغوي به زما په اړه شک وکړي ځکه د بهیم سیم دکلي په لور چې د بدرنات سره د کتلو له پاره ورځم نو دغه دواړه هم دهغه خورین او خورزه دي او دوي هم هملته روان دی ،زه به ستا دنصیحت په مطابق په دې زمکو کې محتاط اوسم« .

دواړو یو دبله سره خداي پاماني وکړه او په باران او تیارو کې دواړه یو دبل سره جدا شول. ابوبکر دخپل کور په دروازه کې و درید او تر لرې لرې یې حماد کې سترګې تومبلې وي او څاره یې. کله یې چې هغه د سترګو څخه پناه شو نو ددعا په بڼه یې لاسونه پورته کړل او دخپلو اوښکو ډکو سترګو سره یې په ډیرې عاجزۍ سره دعا وکړه چې:

»اې زما ربه ! ته کردګار او کریم یې. زما دملت دغه پاسبان د سهار د تازه والي په څیر تازه و ساته ، او هره ورځ د شرق نه د راختونکي لمر په څیر یې کامیاب او کامران کړه» بیا زاړه ابوبکر دخپلې دروازې پله و تړکوله.

کله چې حماد بیرته ستون شو نو رتنا د خپل ورور سره ناسته وه او خبرې یې کولې ،او دهغه د زړه دخوشحالولو هلې ځلې یې کولې ، کله چې هغه د کوټې په لور روان و نو په دې وخت کې وینا د پخلنځي څخه را ووتله او ورته یې وویل: « وروره ! ډوډۍ نه خورې ؟» حماد د پشپال د کوټې په لور اشاره وکړه او ویې ویل:

»هلته یې راوړه«

حماد چار چاپیر وکتل ، کیدې شي چې سیوارام به یې کوت ، ویې کتل چې هغه د وینا سره یوځای هلته په پخلنځاي کې ناست دي ، کیدې شي هغه ته څه را په یاد شوي وي نو په دې خاطر یې وینا ته وویل:

»وینا ، وینا خورې ! باپو دلته لږ راولیږه» پخپله هغه همغې کوټې ته ورننوت چې آسونه یې په کې تړلې و.

لږه شیبه وروسته سیوارام هم همغې خونې ته ورننوت او ویې ویل: « ما سره څه کار لرې ؟«

حماد دخپل آس په شا باندې لاس راښکود او ویې ویل: « تا ویلې و چې په کور کې پروړه شته«

سیوارام ورته وویل: « پروړه خو دلته ډیره ده. بیا یې د کمرې کونج ته اشاره وکړه او ویې ویل: هلته د پروړې ډیرې پروت دي. اوس یې څه کوئ یو ځل ډوډۍ وخوره«..

حماد د تلل شوو چېو بوجۍ پرانیسته او ویې ویل: « لمړۍ به دد دې بې ژبو د خوراک بندوبست وکړم بیا به یې په خپله وخورم«

WWW.LARAWBAR.COM

LARAWBAR

سیوارام هم ورسره د هغه په کار کې مرسته وکړه. دواړو یو ځاي آسونو، غوا ، خوسکي ، او وزو ته خوراکي شیان په اخورو کې ور واچول.

سیوارام بیرته پخلنځي ته ستون شو، حماد هم لاس و مخ پریمینځل او د پشپال خوني ته ورغې.

حماد د پشپال په بستره کیناست، څولمحې په فکر کې ډوب ناست و بیا یې په ټیټ اواز سره پشپال ته وویل:

»پشپاله ! که بده یې و نه ګڼې نو یوه خبره درته وکړم«

پشپال ورته په خندا شو او و یې وویل: «څه چې وایې، زما څخه د پوښتنې پرته یې ووایه، که ښکنځلې راته وکړې هم بده به یې و نه ګڼم«

حماد خپل سر و نیژدې کړ او په غوږ کې یې ورته وویل: «راځه چې نن شپه یو ځای د دهرم دغه ګنده تو ټې ټوټې کړو. راځه چې د لړې شیبې پورې د دغو رسیو د جال څخه ځان ازاد کړو چې انسان یې په طبقاتي جنګ کې راښکیل کړې. زما دوسته ! راځه چې د لږ وخت له پاره دا له یاده وکاږو چې زمونږ د ولې څخه څوک کشتهري دی ، څوک ملیچ او شودر دې او... نن شپه د دهرم ټول هغه اوازونو تر مخه خپل غوږونه بند کړه چې دا حکم درته کوي چې ملیچ، هندو په ټولنه کې د ګلې (رمې) د تیریدو د ګرد غبار دې او دا چې د پنډتانو د مقدسو سندرو اوریدل اړین دي. او نن شپه یو ځاي خپلو میزبانانو ته دا احساس ورکړو چې مونږ ټول یو اځي انسانان یو ددې نه اخوا زمونږ تر منځ هیڅ ډول طبقاتي ښکته پورته وجود نه لری. ددې ځایه د وتلو وروسته زما تګلاره به د مسلمانانو په څیر وي او تاسو د خپل د هرم په طبقاتي تیارو کې هر څه له یاده و کاږئ. زما په مذهب کې کوم انسان زړه خفه کول ستره ګناه ګڼل کیږي ، راځئ چې نن شپه دا ټول هر څه هیر کړو او خپل شودر میزبانان د ذهني او قلبي شقاوت نه خوندي وساتو«.

حماد لږ څه نور هم په پشپال باندې زور راوست او ورته یې وویلې: ایا په دې معامله کې له ما سره لاس راکولو ته تیار یې ؟«

پشپال په خوشحاله زړه او خندا وویل: «ته خو د دهرم دروح او د سهار د رڼا په څیر پاک انسان یې . ستا خبرې او مرکې لکه د شهدو په څیر خوږې او ژوند بخښونکې دي.» بیا پشپال د حماد څنګ ته سر ور نژدې کړ او په خوشحالوونکې اواز یې وویل:

»حماد ، حماد ! زه د خپل ماما بدري نات کور ته ډیر تګ راتګ کوم ، هغه د مسلمانانو سره ډیر لین دین لری. ما ته هلته د مسلمانانو سره د خبرو کولو ډیر فرصت تر لاسه کیږي. ما ته ستا په مذهب د پوهیدو په اړه د همغه ځاې ډیر معلومات تر لاسه شوی دي. زه له تاسره ژمنه کوم چې د نن نه وروسته به د ذات پات په خلاف اواز پورته کوم.ما ته ستا د مذهب دا فرمان ډیر محبوب دي

WWW.LARAWBAR.COM

LARAWBAR

چې وايي: ټول انسانان يو ډول دي ، د الله تعالي په وړاندې د عزت خاوند هغه څوک دي چې ډير پرهيزګاره اوسي. حماده ، واوره ! ما ستاسو د صحرايي رسول صلي الله عليه وسلم هغه طلايي الفاظ هم لوستي چې د حجة الوداع په موقع يې فرمايلي و. زما زړه وايي چې ډير ژر به هغه وخت راشي چې زه او ته لاس په لاس يو ځاي په يوې لاره روان اوسو«....

معلوم نه شوه چې پشپال کله خاموشه شو .بيا يې د خبرو مخه بدله کړه او ويې ويل: « زما ايمان دي چې د کوم انسان روح چې د خداې سره وريو ځاې شي همغه مصؤن دي او همغه ته د پيدا ايښت او مړيني نه اخوا هغې لورې ته د تللو موقع او فرصت ور کول کيږي«.

حماد او پشپال په خپلو کې خبرې اترې کولې او بل اړخ ته يې د کټ په سر ناسته رتنا د لنډې مار په څير د قهر او غضبه اوښته را اوښته. په همدې وخت کې وينا هم دننه راغله. د هغې په لاسو کې يو ستر پتنوس و چې مختلف ډول سابه ، ډوډۍ او د خوراکي نور شيان يې په کې دونو په پاڼو ايښودي و. وينا هغه پتنوس د حماد تر مخه د پشپال د کټ د پاسته کيښود او ويې ويل:

»حماده وروره ! دا ستاسو د دريوارو له پاره ده.» بيا يې په ډيره همدردۍ سره وويل:

»وروره ! کالي دې لامده شوي دي ، په ختو ککړ دي ، هغه وکاږه او نور واغونده ، که چيرې له تاسره نور کالي نه وي نوزه به د باپو اضافه کالي درته را واخلم«.

حماد راپورته شو او ويې ويل « ته اوبه راوړه ، زه به کالي بدل کړم«

حماد راپورته شو او هغه کوټې ته ولاړ چې اسونه په کې تړل شوي و. لږه شيبه کې يې کالي بدل کړل او بيرته راستون شو ، هغه د ټاټ نوي کالي اغوستي و. وينا لا تر اوسه همدلته ولاړه وه. د حماد په کتلو سره يې وويل:

»حماه وروره ! ته ولې د ټاټ کالي اغوندې ،...ايا د سوندړو اويا تار نورې کپړې نه لرې....؟«

حماد ورته په خندا وويل: « بس همداسې يې وګڼه. زما په وجود هغه کالي ښه نه لګي. نو ته لا تر اوسه همدلته ولاړه يې ، اوبه نه راوړې ؟«

وينا په غمژن غږ سره وويل: وروره ! که له تاسره کوم لوښې وي نو رايې کړه په همغې کې به درته اوبه راوړم« .

حماد ترې په حيرانتيا سره وپوښتل: « ايا له تاسو سره کوم لوښې نه شته ؟«

»لوښې خو زيات دي وروره ! ما داسې انګيرله چې کيدې شي تاسو زمونږ په لوښو کې خوراک څښاک ښه و نه ګڼئ ، په دې خاطر مې په پاڼو باندې سابه او نور خوراکي شيان کيښودل اورا مې وستل.

WWW.LARAWBAR.COM

حماد د خوراک څخه ډک پتنوس بیرته وینا ته ورکړ او ورته یې وویل: دا ټول بیرته یوسه او هرشی په خپل خپل لوښي کې کیږده. ته زما خور یې، او ددې نه اخوا بله ستره رشته به له کومه شي«!
وینا ولاړه او څو لمحې بیرته راستنه شوه، دا ځل یې په پتنوس کې د خوراک شیان ټول په خپلو خپلو لوښو کې ایښودي و، تر څنګ یې داوبو لوښې هم راوست. هغې دا ټول شیان د حماد تر مخه کیښول او پخپله بیرون ووتله. حماد رتنا ته د څه ویلو پرته پخپله هم په خوراک پیل وکړ او پشپال ته یې هم دخوړلو وویل. رتنا دخپل آس د زین څخه دخپل خوراک شیان را وویستل، هغه یې د سرو او سپینو زرو په لوښو کې کیښول او د اوبو پتک یې خپلې مخې ته کیښود او په خپل خوراک یې پیل وکړ.
وینا یو ځل بیا کمرې ته راننوتله، او د خوراک د خالي لوښو د پورته کولو په وخت کې یې حماد ته وویل: «تاته به هم په همدې کمره کې کټ واچوم».
حماد راپورته شو او ویې ویل: «نه، زه به په هغه کمره کې ویده کیږم چیرې چې آسونه ولاړ دي. او واوره! ماته کټ او بستره مه راوړه، ما له ځانه سره د ویدو کیدو پوره شیان راوړي دي«.
وینا ترې په خفګان سره وپوښتل: «هلته خو هیڅ نه شته نه بستره شته، نه کټ، تا له ځآنه سره څه راوړي دي او هلته چیرې ویده کیږې؟«
حماد په چینګه خوله ورته وویل: «هلته هر څه شته، له ماسره بستره شته، او هلته په کمره کې د وښو ډیر لوې ډیرې پروت دې ما دهغې ډیرې څخه وانښه خواره کړي دي او دهغې د پاسه خپله بستره اواروم، اوس ماته نه د بسترې ضرورت شته او نه د کټ«.
وینا ورته په تروه توګه وویل: «نه وروره! زه به درته په وښو د ویده کیدو اجازه درنکړم. زه به په همدې کمرې کې ستاکټ او بستره هم جوړه کړم. ځکه دشپې له اړخه به ته دخپل زخمې ملګری خیال هم ساتې«
حماد دوینا په سر لاس راښکود او ورته یې وویل: «زما دملګري غم مه کوه، دهغه سره یې خور شته، همغه به یې دشپې خیال ساتي، تر څنګ یې دحکیم ملهمو دهغه د زخمونو درد راکم کړې دي، دشپې به هغه ته یو آځي د اوبو اړتیا پیدا کیږي، خو دهغې له پاره رتنا شته، او درتنا سره مشکیزه هم شته. ددې سره سره بیا هم که چیرې اړتیا ورته پیدا شوه نو ماته په دې څنګ کوټه کې غږ کولې شي« .
پشپال هم څه ویل غوښتل خو د حماد په اشارې سره خاموشه شو. وینا حماد ته ګوانښ وکړ چې که چیرې د وښو دپاسه ویده شو نو باپو ته به یې شکایت وکړي«
حماد ورته په ډیره نرمه توګه وویل «ښې خویندې دخپلو ورونو نه شکایت نه کوي«

WWW.LARAWBAR.COM

حماد پشپال ته شپه په خیر وویلې او بیرون راووت. وینا هم ورسره وه. دواړه هغې خونې ته راغلل چیرې چې آسونه تړل شوي و، وینا وکتل چې حماد په ریښتیا هم دکوټې په کونج کې واښه پراخه کړي دي او دهغې دپاسه یې خپله بستره اواره کړې ده.د وښو د پاسه غوړول شوې څادر هم د ټاټ و ، او بړستن یې هم دټاټ څخه جوړه وه.

پخوا له دې چې وینا څه ووایي ، حماد خپلې یوې لورې ایښودل شوو جامو ته چې لمدې او په ختو ککړې وې اشاره وکړه او ورته یې وویل:

وینا خورې !که چیرې ته دخپل ورور له پاره څه کول غواړې نو هغه دادې چې زما دا کالي واخله او پرې یې مینځه.

وینا کالي له ځانه سره را واخستل او چپ چاپ دکوټې څه راووتله. حماد اسونو ، غوا، خوسکي ، او وزو ته نوره ګیاه هم ور واچوله او پخپله په بستره کې ورننوت. خو بیرون سخت او ویروونکي باران وریده.

WWW.LARAWBAR.COM
LARAWBAR

لسمه برخه

د شپې غمجنې لمحې نورې له منځه تلونکې وې ، د لمر راختلو او د سهار غوړېدو په خپلو کې سرونه نژدې کړي و . د ټولې شپې د اوریدلي باران او دیخې هوا نه ستومانه شوو مرغانو په خپلو ججورو کې د سهار د بیدارۍ اعلان کاوه ، سهار د بندصدف په څیر را ځرګند شوې و او د کائیناتو د خالق دارادې او مقصود په څیر یې د انسان د جوهر دازمیښت کار پیل کړې و.

حماد هملته په وښو باندې په خپور کړې د ټاټ په څادر د سهار لمونځ ادا کړ. بیا را پورته شو او خپلو اسونو او نورو ولاړو حیواناتو ته یې نوره دانه او ګیاه واچوله. په همدې وخت کې رتنا هم دغې کوټې ته راننوتله. د سهار په وخت کې هغه د خپل ګلګون مخ او اوږد قد او اوږدو زا ځوړندو زلفو او د مخ په ښایست کې څه بل منګه معلومیده. هغه حماد ته نژدې راغله او خپلې شونډې یې پرانیستې او ویې ویل:

»له تا سره څه ویل غواړم«

حماد دهغې لورې ته دکتلو پرته د خپل آس تر مخه دانه او ګیاه سره ګډوډوله او ورته یې وویل « ووایه«

رتنا لږ څه فکر وکړ او بیا یې د یوې جاذبې پیغلې په څیر د شرر او شوخۍ نه په ډکې لهجې باندې وویل:

»تا خو د خپل احسان تر چتر لاندې زما د ورور دهرم اخستې دې ، تا دومره ستر کار کړې دې چې له پاره یې کومه بدله نه شته. تا زما د ورور دهرم دومره لاندې را پرېیباسلې دې چې هغه د یوه کهشترې سره سره بیا هم ستا په خاطر ملیچ ګرځیدلې دې. ته چل بازه یې او زما ورور ته د لارښود او رهنما په څیر را ځرګند شوې یې او هغه دې د خپل دهرم څخه بې لارې کړې دې. حال دا چې ته ښه پوهیږې چې ته مسلمان یې او مونږ هندوان یو . او په دې هم خبر یې چې ستاسو او زمونږ تر منځ هیڅ ډول رشته هم نه پیدا کیږي. بیا دې ولې زما په ورور د شودرانو غذا دهغوې په لوښو کې وخوړله«.

حماد د رتنا په لور ور وګرځید او دهغه خبره یې پرې کړه او ورته یې وویل: « ته یوائې د دیوتاګانو او بتانو د سترګو نه وینې.» بیا یې د رتنا په اوږې لاس کیښود او ورته یې وویلوې:

»دیوي ! واوره چې زه ستاسو دښمن نه یم«.....

WWW.LARAWBAR.COM

رتنا دحماد خبره پوره کیدو ته پرې نښوده . او د ډیر نفرت او کرکې څرګندونه یې وکړه او سمدلاسه یې دهغه لاس دخپلې اوږې څخه هیسته ټیل واهه او ورته یې وویل: « ورځه ، ورځه ، زما په اوږې لاس مه ږده ، ستا(دمسلمان) له خوا زما د وجود لمس کول زما ددهرم او عقیدې مرګ دې«
حماد ډیره خفه شو او په غوصې او قهر سره یې وویل: « تا زه د محبت او شفقت په لباس کې کتلې یم ، خو کله چې زما غصه او قهر ووینې نو خپل ژوند به له یاده و کاږې ، خپل ځان کنترول کړه او بیا له ماسره خبرې وکړه زه خو ستا غلام یو نوکر نه یم . ما ستا د ورور ژوند او ستا عزت خوندي ساتلې او پر تاسو مې احسان کړې خپل ځان مې په تاسو نه دې پلورلې«....
رتنا دخپلو کالیو څخه یوه لویه کڅوړه را وویسته ، او په ډیر قهر او غضب یې وویل: « ووایه ! زمونږ ددواړو ورور او خور سره دکومک څومره بدله غواړې«...
حماد هم په غصې کې تاو راتاو شو او ویې ویل: دا انساني جذبې او احساسات دی چې هیڅوک یې نه شی اخستلاې ،څوک پلورونکې یې نه شته ، ورځه او ددې ځاېه لرې شه او مادې نه اخوا نور مه په قهروه«.
رتنا یو ځل بیا په قهریزه توګه وویل: « ته خو ماته یو معمولي اوبداخلاقه انسان معلومیږې ، دلته که زما تر مخه ستا د مذهب او په خپل خداې او رسول صلي الله علیه وسلم باندې دپاخه یقین لرونکې هم وی نو دهغه ایمان به هم واخلم ، ته خو هیڅ حیثیت نه لرې«....
دحماد رنګ د غصې نه تک سور شو ، بیا یې ښې لاس پورته کړ او رتنا یې په خولې باندې په پوره قوت سره ووهله.هغه په هوا کې پورته شوه اولرې پریوته. د تکلیف اودرد له مخې یې د خولې څخه چیغه ووتله. او په نازکه اوسرو و سپینو غومبرو باندی یې د حماد داوسپنیزو لاسونو دګوتو نښې را ډاګیزه شوې داسې بریښیده لکه دهغې مخ چې د اوسپنې په ګرمو سیخانو داغل شوي وي.
ددې سره سم حماد په هغه کوټه کې په زوره ورغږ کړچې:
»اې د حوا د لوڼو ذلیلترینه روحه واوره ! تا زما خداې او زما رسول صلي الله علیه وسلم ته سپکاوې کړې. زما خداې زما سپر او زما رسول صلي الله علیه وسلم زما فخر او سرفرازي ده. تا چې څه لغوه او چټیات دخولې نه وویستل په همغه اندازه زما دیني روح او زما انقلابي شعور را بیداره شوې ، ته چې هر څومره زما څخه دکرکې څرګندونه وکړې په همغه اندازه زما د کرچار او وینا نیکې او ریښتونوالې او زما دایمان ضد زیاتیږي. اې ذلیلې نجلۍ واوره ! زه دهغه قوم سره تړلې یم چې په هغوې کې نه دحوصلې کمښت او نه د همت قحت شتون لری ، که چیرې بیا دې دخپلې ناولې ژبې څخه زما دخداې ، رسول صلي الله علیه وسلم او زما دمذهب اوملت په خلاف یوه خبره هم را وویسته نو خبره اوسه چې ژبه به دې پرې کړم. که چیرې ستا دهرم تاته د انسانانو

WWW.LARAWBAR.COM

LARAWBAR

 څخه دنفرت او کرکې درس درکوي نو زه دداسې دهرم څخه نفرت لرم چې انسانان په طبقاتو باندي ویشي او دهغوې تر منځ د نفرت او بې اتفاقۍ تخم شیندي ، ورځه ، ددې ځایه ورکه شه ، اوبیا هیڅکله هم زما تر مخه په داسې موضوع د خبرو کولو هڅه او جرئت و نه کړې ، ته دخپل ورور ضد یې. هغه چې ځومره شریف انسان دی ته همغومره شریره او ذلیله یې«

رتنا لړزیده او راپورته شوه اود سرو ګلونو د شاخ په څیر لړزندانه دهغې کوټې څخه را ووتله. حماد بیرته خپل کار ته دوام ورکړ. رتنا په خپل مخ باندي خپل لاس ایښودي و اوخپلې کوټې ته ولاړه.

هغې وکتل چې پشپال هم را ویښ شوی دی ، د هغه د اوښکو ډکې سترګې په چت نښتې وې ، کله یې چې رتنا د څنګه تیریدله نو پشپال ورته په سخت اواز وویل:

»داسې بریښې چې حماد یو اځې یوه څپېړه په مخ وهلې یې.چې ته یې اوس د ښو د پټولو هڅه کوې ، رتنا ته ښځه نه یې بلکه شیطانه یې. ما دلته په ملاسته ملاسته ستا او دحماد خبرې دهغې بلې کوټې څخه اوریدلې ، حماد اوتار اوفریښته ده ، تا دهغه زړه مات کړې ، تا دهغه خداې ، دهغه رسول صلي الله علیه وسلم ، دهغه مذهب او دهغه دملت سپکاوې کړې. تا غوښتل هغه په قیمت واخلې. تا دهغې داحساناتو د بدلې ورکولو هڅه کوله. تا دهغه تر مخه د خپل دهرم رازونه راپرانستل. ایا ته پوهیږې چې زمونږ دهرم انسانانو ته دنفرت درس ورکوي. رتنا کاشکې چې زه دې ورور نه وې. اونه مې ته خور وې ، تا دخپل عمل له مخې زه هم دحماد تر مخه سپک او ذلیله کړم. زه به اوس څه ډول دهغه مخ ته ورځم.» دپشپال اواز ډوب شو او خاموشه شو. رتنا په خپل کټ باندی کیناسته. اوخپل سر یې په دواړو پښو کې ننویستې و او په سلګو سلګو یې ژړل. بیرون لاتر اوسه هم سخت باران وریده. او دکمرې فضا ډیره درنده او غمژنه وه.

حیواناتو ته د ګیاه او دانې د اچولو نه وروسته ، حماد دهغه کوټې څخه بیرون راووت. ویې کتل چې باران همغسې په زور سره اوري. په انګړ کې هم اوبه را جمع شوي دي ، د نغرې څخه دود پورته کیږي. هلته سیوارام او وینا دواړه ناست و. کیدې شي دواړو یو ځاې ددې میلمنو له پاره د سهار غذا تیاروله. حماد د پشپال کوټې ته ورننوت اودهغه په تندې یې لاس کیښود او ترې ویې وپوښتل: « پشپاله څه حال دې دې ؟«

رتنا کوټې ته د حماد په راننوتلو سمدلاسه ارامه شوه ، پشپال په ډیره مینه دحماد لاس په خپل لاس کې ونیوه او ورته یې وویل « تر هغې چې ستا په څیر همدرده اومهربان ملګرې ولرم دتولې نړۍ ستونزې به هم ماته زیان و نه شي رسولې«

بیا پشپال دحماد لاس لږ زور کړ او ورته یې وویل: « حماده ! که بده یې نه ګڼې نو یوه خبره درته وکړم«

WWW.LARAWBAR.COM

حماد چې دغه تر خنګ دغه په کټ ناست وو ، ورته یې وویل: « ووایه ، څه ویل غواړې»
پشپال اوږده ساه واخسته او ورته یې وویل: « دا خبره مې پرون په زړه کې وه چې تاته یې وکړم. خو ستا د ستومانتیا فکر را سره شو او پرې مې ښوده. حماده واوره ! د راجه راې پتهورا د خلکو ډلې یوه نه بلکه څو ډلګۍ زمونږ په لټه بوخت دي ، مونږ دغوې د ډلې څخه یو اځې یوه ډله له منځه یوړه. خو دغوې په څیر په سلګونو خلک زمونږ لټون کوي ، دغه باران چې د پرون ورځې راهیسی پیل شوې دې د جړیو بڼه یې نیولې ده او تر څو ورځو پورې به دوام پیدا کوی. دا زما د بګوان او رب نعمت وګڼه چې دغې له مخې مونږ ته په ارام او امن سره دلته د را رسیدو او د بهیم سیم په لور د تللو موقع تر لاسه شوې ده. زه اراده لرم چې همدا نن شپه ددې ځایه هغه لورې ته کوچ وکړم. ددې ځایه د سرسوتې په غاړه غاړه به د بهیم سیم کلې درې څلور فرسانګه لرې وي. او مونږ به په شپه شپه کې هلته ور ورسیږو او ددې ګواښونو او خطراتو څخه به خوندي پاته شو. که چیرې مونږ د باران د تم کیدو له پاره څو نورې ورځې هم انتظار وکاږو او بیا د موسم د ښه کیدو وروسته د خپل منزل په لور روان شو نو مونږ به په هر صورت ونیول شو. زه پوهیږم چې په دې باران او بادونو کې به سفر لږ څه ستونزمن وی خو زه هیله من یم ، تا چې زمونږ سره څومره احسان کړې دې نو دیوه بل احسان په کولو به زمونږ څخه مخ وا نهړوې».
حماد په ډیره مینه د پشپال په تندې لاس راښکود او ورته یې وویل: « ستا خبره بلکل سهي ده خو په دې باران کې به سفر کول ستا زخمونو ته ډیر زیات زیان ورسوي. خو بیا به هم زه د سیوارام سره خبره وکړم. که چیرې د کوم غوایی ګاډي د پیدا کیدو امکانات وي نو همدا نن شپه به مونږ ټول ددې ځایه هغه لورې ته کوچ وکړو».
بیا حماد د راپورته کیدو په وخت کې وویل: « زه به همدا اوس د سیوارام سره خبره وکړم»
حماد پخلنځي ته ور ننوت. دغه په کتلو سره وینا په خوشحالۍ سره راپورته شوه او ویې ویل: « راځه وروره !» بیا یې یو کټګې را واخست او دغه تر مخه یې کیښود او ویې ویل:
»راځه کینه وروره !» حماد په هغه کټګي کیناست او د سیوارام په لور د کتلو سره یې وویل:
»زه یو تکلیف درکول غواړم»
سیوارام ورته وویل: « څومره به ښه وي چې زه له تاسره مرسته وکولې شم»
حماد ځان سنبال کړ او ورته یې وویل: « ایا ددې ځایه د کوم غوایی ګاډي بندوبست کیدې شی. زما ملګري غواړی نن د ماښام سره سم ددې ځایه حرکت وکړي خو دغه له پاره یو چت لرونکې د څلورو پایو غوایی ګاډي ته ضرورت دې. ځکه چې د باران په اساس په ښکاره ګاډي کې دغه کیناستل دغه زخم ته زیان ور رسوي».

WWW.LARAWBAR.COM

LARAWBAR

سیوارام دلږ څه فکر کولو نه وروسته وویل: «غوايي ګاډي خو يو نه چې بې شميره دي ، ځکه چې ددې کلي خلک د همدې غوايي ګاډو په واسطه د ځنګله څخه لرګي او نور شيان را وړي ، خو معلومه نه ده چې په دغه توپاني باران کې به کوم څوک تګ ته زړه ښه کړي او که نه. او بيا تاسو ځئ کومې لورې ته ؟«

»مونږ د بهيم سيم د قصبې په لور ور ځو. که چيرې زمونږ د تللو وروسته زمونږ کوم دښمن دلته راشي او ستاسو څخه زمونږ په اړه پوښتنه وکړي نو ورته ووايا ست چې د نګرکوټ په لور تللي دي «

»ته دهغې په اړه فکر مه کوه ، دا به زه سنبال کړم خو تاسو به په داسې موسم کې«....

وينا د سيوارام خبره غوڅه کړه او په ويره او اندښنه کې يې وويل: « حماده وروره ! په دې سخت باراني موسم کې دبهيم سيم په لور سفر مه کوئ«

حماد ترې وپوښتل چې: « ايا په لاره کې کوم خطر شته ؟«

وينا ورته په ويرې کې وويل: « هو وروره ! ډيره خطره ده. د بهيم سيم په لور د تللو له پاره دوه لارې دي ، يو خو ددرياب نه د تيريدو نه هغه لورې ته کومې څخه چې تاسو راغلي ياست. په دې لارې به تاسو يو اوږد چکر وهۍ او دغرونو د ننه به د منزل کولو وروسته د بهيم سيم کلي ته رسيږئ ، خو دا لاره به تاسو ته شپږ فرلانګه اوږده شي. تر څنګ يې دا لاره هم ډيره خرابه ده. د بارانونو په وخت کې په لاره کې ځاي ځاي د اوبو ګړنګونه دريږي چې د غواي ګاډي تيريدل ترې شوني نه دي. بله لاره ددرياب د شرقي برخې څخه سره يو ځاي ځي. لږ څه ډير مخته د تللو وروسته په درياب باندې د لرګيو پل مخته راځي او ددې پل څخه د تيريدو وروسته تاسو بهيم سيم ته ور رسيږئ. ددې لارې ټول واټن نژدې درې فرلانګه جوړيږي ،دڅه مودې راهيسې دا لاره بنده ده او هيڅوک پرې د تللو جرئت نه کوي«.

حماد په ډير غور سره د وينا په لور وکتل او ورته يې وويل: « څنګه خطرناکه ده ؟«

وينا په نيولي نيولي لهجې وويل:« په دې اړه به درته بابو څه ووايي«

حماد د سيوارام په لور وکتل او ورته يې وويل: «ووايه چې دا لاره ولې خطرناکه ده«

سيوارام لکه ډوب شوي په خير دلږې څخه وويل: « دا يو پخواني او هولناکه داستان دې ،«

»ته يې ووايه، زه غواړم چې واى ورم«.

سيوارام په خپلو شونډو ژبه را ښکوده او ويې ويل: «واوره ! څو کاله مخته خبره ده چې زمونږ دکلي په جنوبي برخې او ډهلان ددرياب په لور د غره دپاسه يو ډير ستر مندر دې چې تر اوسه هم همغسې ولاړ دې. ددې مندر تر څنګ يو ډير ستر کلې و چې متهلا نوميده. هلته يو ځوان برهمن

WWW.LARAWBAR.COM

اوسیده ،نوم یې منوهر لال و . منوهر لال ددې متهلا د کلي یوه پیغله خوښه شوه او غوښتل یې چې واده ورسره وکړي ،دا پیغله هم ډېره ښایسته او خپل سرې وه . هغې ددې برهمن د عشق او محبت ځواب په کرکې او نفرت سره ورکړ او د هغه سره یې د واده کولو څخه انکار وکړ.
د همغې ورځې څخه وروسته هغه برهمن ددې مندر تر شا ځنګل ته ولاړ. د بګوان کار داسې پیښ شو چې هغه برهمن هملته په ځنګل کې و مړ. خو پخپل دویم پیدا ایښت کې یې د زمري بڼه خپله کړه ، بیا یې د متهلا د کلي داوسیدونکو څخه د انتقام اوبدلې اخستلو کار پیل کړ. او په دې کلي یې حملې پیل کړې هیڅ انسان او هیڅ ځناور یې د حملو څخه مصؤن پاته نه شو ، اوریدلي مې دې چې هغې د متهلا یوه ښایسته او ځوانه پیغله نجلۍ له ځانه سره وړې ده. خو هلته یې په ځنګل کې هغه وژلې ، هغه نجلۍ د همدې برهمن په قوت په خپل دویم پیدا ایښت زمرۍ ګرځیدلې ده . او د همغه زمري سره یو ځاې او سیږي. د همدې زمري د حملو له ویرې د متهلا د کلي اوسیدونکې داسې خپاره واره شول چې کورونه یې لکه د ډیرانو په څیر په ملبو وا وختل. ددې کلي ګڼ شمیر خلک د سرسوتي د دریاب هغه غاړې ته کډه شول. او هلته یې یو نوې کلې اباد کړ. هلته د مندر تر څنګ اوس ددې کلي کنډرې پرتې دي. او هیڅ انسان هغه لورې ته د تللو جرئت نه شی کولې. هغه زمري او زمرۍ دواړه اوس هملته په دغه وران ویجاړ مندر کې اوسي او د دریاب په غاړه غاړه چې کومه لاره د دریاب سره یو ځاې لاندې ځي د هغه ځایه څوک تیریدو ته نه پریږدي«.
حماد په طنز سره ورته په خندا کې وویل: « ته پرې هم یقین لرې ؟او وایې چې هغه برهمن په دویم پیدا ایښت کې زمري وګرځید ،او همغې د متهلا کلي وران او ویجاړ کړ ؟«
سیوا رام ورته وویل: « د نه منلو څه خبره ده مهاراجه ! دا خو د هندو دهرم اعتقاد دې ، چې هر انسان د مرګ وروسته بیا را ژوندې کیږي«....
حماد یې خبره غوڅه کړه او ورته یې وویل: « زما مذهب ددې نفي کوي چې انسان دې د مرګ وروسته بیرته په دې نړۍ کې په بل شکل را ژوندې شي ...هغه زمري منوهر لال پنډت نه دې ،او نه هغه زمرۍ کومه انسانه ښځه ده چې په بیا راژوندي کیدو کې په زمرۍ بدله شوې . دا دواړه د ځنګله عام خیرونکې ځناور دي او په کوم علت به یې دا کلي وران کړي وي. کیدې شي چې ددې کلي کوم کس یې بچیانو ته زیان رسولې وي ، اویا یې کوم یو وژلې وي او د هغې نر یا ښځې ددې کلي د اوسیدونکو څخه د خپلو بچیانو انتقام اخستې وي. په هر صورت هغه زمري منوهر لال پنډت نه دې. دا زما د مذهب په ضد خبره ده . او زه یې هیڅکله هم نه منم. که پخوا په دې لاره نه تلم نو اوس به پرې هرو مرو ورځم. که چیرې مونږ سلامت تیر شو نو د خلکو دا عقیده به له منځه ولاړه شي او که چیرې هغه زمري یا زمرۍ پر مونږ حمله وکړه نوزه به هغه ووژنم او دا به ثابته کړم چې

WWW.LARAWBAR.COM

LARAWBAR

هغه د ځنګله عام ځناور دي. دا به دوه ګټې ولري ، لمړی دا چې هغو خلکو چې په خپلو زړونو کې یې دا غلطه عقیده ځاي کړې ده ، هغه به ترې لاړه شي ، دویم دا چې دلته به په خلکو کې د مذهب ریښتونوالې راپیدا شي. بس ته زمونږ سره یوه مرسته وکړه ، د خپل کلي د کوم کس سره خبره وکړه تر څو زمونږ له پاره د غوایي ګاډي انتظام وکړي«
سیوارام څه ویل غوښتل چې په دې وخت کې د کور دروازه و ټکیده. سیوارام په پورته کیدو کې وویل: زه به یې ووینم چې په دې سهار وختي څوک راغلې دي.» حماد هم ورسره ولاړ .
کله چې سیوارام دروازه پرانستله ، ویې کتل چې هلته ابوبکر ولاړ دی. سیوارام ورته په ډیره خوشحالۍ سره وویل: « راځه راځه ، حکیم صیب«.
ابوبکر د حماد په لور لاس وروا ړود کړ او روغبړ یې ورسره وکړ او ورته یې وویل: چې پرون مې له تاسره د خبرو په دوران کې دومره اغیز اخستې و چې بیګاه ټوله شپه خوب رانه غې. فکر مې کاوه چې کله به سهار کیږي تر څو ستا په خیر د یوه ستر بچې سره ووینم. ما د دوایانو کڅوړه هم له ځانه سره راوړې ده. فکر مې وکړ چې له تاسره د کتلو تر څنګ به ستا د ملګري پټۍ هم بدلې کړم. ایا هغه را ویښ شوې دی ؟«
حماد د پشپال د کمرې په لور ور روان شو او ورته یې وویل: « راځه ، له ما سره راځه ، پوره وخت وشو چې رابیداره شوې دې«
ابوبکر د حماد سره یو ځاي هغه کمرې ته ورننوت ، هلته رتنا په خپل کټ ناسته وه ، د ابوبکر د کتلو سره سم پشپال خپل سر را پورته کړ د هغه ښه راغلاست یې وکړ او بیا یې په ډیره همدردۍ سره د هغه په لور وکتل. ابوبکر د هغه پخوانۍ پټۍ را پرانیستې ، د هغه زخمونه یې په مختلفو پوډرو پریمینځل او بیا یې د هغه زخمونه په ملهمو ډک کړل او پټۍ یې پرې و تړلې ، تر دې وخته پورې وینا هم د پخلنځي څخه را غلې وه او ولاړه وه. ابوبکر خپله کڅوړه را واخسته او د حماد په لور یې وکتل او ورته یې وویل:
»ته له ما سره ولاړ شه ، زه دې له ځانه سره د بوتلو ته راغلې یم. د شپې مې په کور کې ستا د راتلو وینا وکړه ، زما د کور لوې او واړه ټول غواړي تا ووینې او ما ته یې وویل چې هرو مرو دې له ځانه سره راوړم«.
وینا ورته د خبرو په منځ کې ورټوپ کړ او ورته یې وویل: « حکیم صیب ! سهارنۍ تیاره ده ، هغه وخورئ ،بیا یې بې شکه له ځانه سره یوسه« .
ابوبکر ورته په اصرار کولو سره وویل: « هلته هغوې هم دده سره یو ځاي د ډوډۍ خوړلو انتظار کوي«

WWW.LARAWBAR.COM

LARAWBAR

وینا یې خبره ونه منله.« نه حکیم صیب ! اوس خو به سهارنۍ همدلته وي ،ته یې هم ددوې سره یو ځاي وخوره بیا ورځئ ، زه یې همدا اوس بې له ځنډه راوړم«.
وینا بیرون را وتلله او بې له ځنډه ډیره ژر راستنه شوه. خوراک څښاک شیان یې هم له ځانه سره راوړل اوددوې مخې ته یې کیښوول. حماد ، ابوبکر ، سیوارام ، اوپشپال ټولو یو ځاي ډوډۍ وخوړه. ابوبکر درتنا په لور اشاره وکړه او ویې ویل:
»دې لور ته به مو هم د خوراک ویلي وي ، تاسو دهغې سره داسې سلوک کوئ ، چې ګویا دهغې سره هیڅ ډول اړیکې نه لرئ«...
پخوا له دې چې بل څوک څه ووایي ، پخپله پشپال دخپلې خور په لور وکتل او په طنز سره یې وویل: هغې دخبرو دنه کولو قسم خوړلې دې ، دا به خپل ځاي ته درسیدو سره سم خپله خوله خلاصوي» ټولو په پوره خاموشۍ سره ډوډۍ وخوړله.
کله چې وینا خالي لوښې پورته کړل او روانه شوه نو حماد ابوبکر ته وویل: « زه درته یو تکلیف درکول غواړم«
ابوبکر ورته په خندانه لهجه وویل: « ستا له اړخه تکلیف به ماته راحت اوډیر ستر سعادت وي. ووایه څه امر دې چې په ځاي یې کړم«
»له چا سره خبره وکړه چې زمونږ له پاره د یوه غوایي ګاډي انتظام وکړي. زما ملګري اراده کړي چې نن ماښام ددې ځایه کوچ وکړي خو دهغه حالات داسې دي چې په ریښتیا هم په دې توپانې باران کې باید له دې ځایه ولاړ شي«
ابوبکر حماد ته ډاډ ورکړ او ورته یې وویل: « غوایي ګاډي والا خو به د یوه په ځاي څو کسان تیار شي ، ته غم مه کوه«.
حماد ورته وویل: « داسې کوم غوایي ګاډي وي چې ته پرې باور ولرې. چې د کوم چا د پوښتنې په وخت کې ورته ووایي چې مونږ دبهیم سیم په ځآې نګرکوټ ته روان یو«.
ابوبکر دخپأه ځایه راپورته شو او ویې ویل: « راپورته شه او له ماسره راځه ،دلته زما یودوست او ډیر معتبر اوباوري ګاډۍ چلوونکې شته، ته راشه اودهغه سره په خپله خبره وکړه ، زه هیلمن یم چې د هغه سره په خبرو کولو به خوشحاله شې«
حماد هم راپورته شو اودواړه په هغه سخت وریدونکې باران کې بیرون ولاړل ، ابوبکر چې د باران څخه دخوندي پاته کیدو له پاره د څرمنې کوم څآدر له ځانه سره راوړې اوپه ځان یې اچولې و ، اوس یې دهغې څادر نیمایي حماد ته په سر وراچوله ، دواړه په خبرو خبرو کې هغې کوڅې ته را ورسیدل چې دبازار په لور ورګرځیدله.

WWW.LARAWBAR.COM

LARAWBAR

یوې محلې ته د ورننوتلو سره سم ابوبکر حماد ته وویل « دا محله ټوله د مسلمانانو ده ، او په کومه کوڅه کې چې همدا اوس مونږ روان یو ددې په ښیي لورې کې زما کور هم پروت دې«.
حماد ترې په پلټونکې توګه وپوښتل : « په دې کلي کې به د مسلمانانو څومره کورونه شتون ولري ؟«
ابوبکر ورته په فخر سره وویل :« پوره کورونه شته«
»ایا د مسلمانیدو نه مخته ...... « ابوبکر یې خبره په خوله کې واخسته او ویې ویل:
»مونږ ټول شودر وو . د محمود غزنوي د توپاني حملو په وخت کې د مسلمانو کورنیو نیکونه او پلرونه مسلمانان شوي وو . اوس په دې کلي کې زمونږ د هم مذهبو شمیره پوره زیاته شوې ده«.
حماد په ځواب کې څه ویل غوښتل چې په دې وخت کې دوې د یوه کور مخې ته تم شول. ابوبکر دروازه و ټکوله او په لوړ اواز یې وویل « اسماعیله....اسماعیله«!
لږه شیبه کې یو ښایسته لوړ ځوان دروازه پرانیسته ، هغه ډېر ښه کالي اغوستي و او په سریې لونګۍ هم ښایسته او ښکلې وه. دابوبکر په کتلو سره یې د ډېر عزت او درنښت نه کار واخست او ویې ویل:
»حکیم صیب ! ته بیرون ولې ولاړ یې ، دننه راځه. «بیا یې د حماد په لور اشاره وکړه او ویې پوښتل چې « دا څوک دې ؟«
ابوبکر د حماد په لور په اشارې کولو سره وویل : « هو ! له ده سره اشنا شه ، دا مسلمان او زمونږ مذهبي ورور دې. حماد نومیږي او د کوم مهم کار له پاره د نیشاپور څخه دلته راغلې دې. یاد ساته چې دا مهم کار هسې دې چې په هغې کې ستا او زما د ملت او مذهب دواړو خیر او ښیګڼه پټه ده. ته به نن شپه دوې په خپل غوایی ګاډي کې د بهیم سیمي کلي ته رسوي. که چیرې دې ځانته وې نو تر اوسه به وختي په خپل آس سپور هغه لورې ته خوځیدلې و . خو له ده سره دوه کسه نور ملګري هم شته ، چې یو یې نارینه او بل یې ښځینه ده . نارینه ډېر سخت زخمي شوې دې. زه د هغې د زخمونو علاج معلاجه کوم. د هغه زخمي په خاطر دوې په غوایی ګاډې کې تلل غواړي ، ځکه په باران کې به د سفر کولو له امله د هغه زخمونو ته نور هم زیان ورسیږي.
اسماعیل سینه تانده کړه او ویې ویل: « حکیم صیب ! دا خو زما مسلمان ورور دې ، بهیم سیم خو پریږده چې د هستناپور (دهلي) په لور تلل هم وغواړي بیا به یې هم هلته ور ورسوم«... .
حماد ورته په منځ کې راټوپ کړ او ورته یې وویلې: « که چیرې زه درڅخه وغواړم چې غوایی ګاډې د سرسوتې د دریاب په غاړه غاړه په ښکته لورې بوځه نو ته خو به انکار نه کوې....؟«

WWW.LARAWBAR.COM

LARAWBAR

اسماعیل لږ څه تم شو او بیا یې په ترټره ژبه وویل: « دهغې پخوانۍ مصیبت وهلي مندر په لاره ... چیرې چې هیڅوک سلامت نه شي وتلای«......

حماد یې ایماني جذبه را وپاروله او ورته یې وویلې:« ایا ته هم د هندوانو په څیر په دې باور یې چې په هغه مندر کې چې کوم زمرې او سیږې هغه پنډت منوهرلال دې چې دویم ځلې په دې بڼه را ژوندي شوي دي ، ایا تاسو په داسې حال کې چې مسلمانان یاست هم په داسې ګمراه کونکو عقیدو ککړ شوي یاست ؟«

اسماعیل خپل څټ د نفي په توګه وخوځاوو ، او ویې ویل: «نه ، نه ، هیڅکله هم نه ، زمونږ په مذهب دغه ډول ګمراه کونکي عقیدو ته ځای نه شته« .

حماد ورمخته شو او د اسماعیل په اوږو یې د محبت او مینې لاس کیښود او ورته یې وویل: « نو واوره ! چې زه په همدې لاره ځم او غواړم چې د هندوانو دا عقیده غلطه ثابته کړم. که چیرې مونږ په سلامتۍ سره د هغه ځایه تیر شو نو بیا به هم دهغوې دغه عقیده زیانمنه شي ، او اسماعیله دا هم واوره چې که چیرې هغې نر یا ښځې زمرې پر مونږ حمله وکړه نو زه درته ډاډ درکوم چې زه به هغوې پخوا له دې چې تاته او یا ستا غوایانو ته زیان د ورسوي له منځه یوسم« .

اسماعیل یو ځل بیا خپله سینه تانده کړه او ویې ویل: « ته په دې اړه اندیښنه مه کوه. زه به له تاسره یو ځای دهندوانو په دې عقیدې دروند ګذار وکړم. زه له تاسره دهمدې مندر په لارې سفرکولو ته تیار یم« .

اوس نو حماد ډاډمن معلومیده. یو ځل بیا یې د اسماعیل څخه وپوښتل: « ایا ستا د ګاډې وروستۍ برخه چت لري ؟«

اسماعیل ورته په خندا شو او ورته یې وویل: « اندیښنه مه کوه زه به داسې انتظام وکړم چې د باران اوبه دننه را نه شي« .

داځل ابوبکر اسماعیل ته وویل: « نو بیا نن د ماښام دلمانځه وروسته خپل غوایي ګاډې د سیوارام کورته را وړه«

اسماعیل ترې په حیرانتیا سره وپوښتل چې: « کوم سیوارام .... ایا هغه زوړ خو نه دې چې لور یې وینا زمونږ د مسلمانانو په کورونو کې کار کوي ؟«

ابوبکر دهغه د خبرې سره خپله خبره یو ځای کړه او ورته یې وویل: « هو ! همغه - اوس نو مونږ ته اجازه راکړه. مونږ له دې ځایه ځو. زه حماد له ځانه سره کورته بوځم. او که نه ستاسو په کور کې به هرو مرو لږ څه ناست وو«

ابوبکر او حماد د اسماعیل سره مصافحه وکړه او دهغه ځایه روان شول.

WWW.LARAWBAR.COM

LARAWBAR

کله چې ابوبکر د کوڅې ښيي لورې ته وګرځيد نو حماد ترې وپوښتل: « ایا وینا د خلکو په کورونو کې کار کوي ؟»

ابوبکر ورته په ډیره همدردۍ سره وویل: « هو ! د هغې بې چاره خو څوک د ګټلو نه شته ، په دې خاطر هغه د مسلمانانو په کورونو کې د پاکۍ او نظافت کارونه کوي . او د خپل ځان او خپل باپو د ژوند د تأمین له پاره هلې ځلې کوي».

حماد د دې خبرې په اوریدو درووند شانته شو . بیا یې د خبرې مخ بدل کړ او ویې ویل: « ما دلته یو څه نور هم محسوس کړل چې د هندوانو او مسلمانانو په ژبو او خبرو کې توپیر شته».

ابوبکر ورته په خوشحالۍ سره وویل: «ستا خبره سهي ده ، په حقیقت کې زمونږ پلرونو او نیکونو د ترکانو په لاسو اسلام منلې دې ، هغوې څه موده زمونږ په کورنو کې او سیدل .په دې خاطر زمونږ خبرې اترې د هغوې د ژبې څخه اغیزمنې شوې دي».

حماد نور څه و نه ویل: ځکه چې ابوبکر اوس د خپل کور دروازه و رټکوله .لږه شیبه وروسته یو ځوان دروازه پرانیسته او ابوبکر او حماد دواړو ته یې د دننه د راتلو بلنه ورکړه . هغوې یې کوټې ته یوړل چې دروازه یې پرانیستې وه او د خپل شکل او بڼې نه یو میلمستون معلومیده . د لږ ځنډ وروسته دوه ځوانان راننوتل او د حماد سره یې خپله پیژندګلوي وکړه . ابوبکر حماد ته مخ کړ او ورته یې وویل:

»داټول زما زامن دي . بیا دوې ټول په میلمستون کې کیناستل او یو ځای یې د خپل مذهب او خپلې عقیدې په اړه خبرې اترې پیل کړې».

WWW.LARAWBAR.COM

LARAWBAR

۱۱مه برخه

دماښام دلمانځه وروسته اسماعیل دخپل کورڅخه د غوایانو ګاډي را روان کړ.....پخپله یې ځان داسې په وسلې سنبال کړ لکه دغوایانود ګاډي د چلولو په ځآې چې د جنګ ډګر ته روان وي. خپل وجود یې په زره کې را ونغاړه ، خپله توره او ډال یې په ښیي لورې کې را وځړول او په سر یې د اوسپنې خولۍ کیښوده. په ګاډي کې سپور شو او د سیوارام دکور په لور یې خپل ګاډې روان کړ.
باران اوس هم وریده. په دې خاطر د ماښام په همغه لمړیو شیبو کې شپه تیاره شوې وه. خلک د ورځې دباران دپرلپسې اورخت او دیخنۍ له لاسه په خپلو کورنو کې خوندې ناست و. اسماعیل به چې کله خپلو غوایانو ته لښته خوځوله نو هغه دلویو لویو ښکرونو غوایانو به خپل ښکرونه او څټونه په زوره زوره یوې لورې ته غورځول او په تلو کې به یې بیړه کوله.
اسماعیل خپل ګاډې د سیوارام دکور تر مخه د ودراوه. په بیړه یې د خپل سره د پاسه د خرمني څادر راغبرګ کړ ، راښکته شو او مخته ورغې او د سیوارام دکور دړه یې ور وټکوله. لږه شیبه کې سیوارام دروازه پرانیسته ،اسماعیل ورته وویل:
»څنګه باپو ! هغه ددې ځایه تلونکې میلمانه تللو ته تیار دي ؟هغوې ته زما د راتلو خبر ورکړه«
سیوارام ددروازې دواړه دړې پرانیستې او ورته یې وویل:« میلمانه خو تیار دي خو ته دننه راشه او کینه«
اسماعیل دننه ورننوت. او دسیوارام سره یو ځآې دهغې کمرې په لور ولاړ ،چیرې چې پشپال پروت و. ویې کتل چې هلته هغه زوړ مسلمان حکیم ابوبکر هم ناست دې ، اسماعیل ورمخته شو او د ابوبکر او حماد سره یې روغبړ وکړ او دهمغوې تر څنګ کیناست ، دحماد څخه یې وپوښتل چې « تاسو به کله کوچ کوئ ؟«
حماد د پشپال په لور وکتل او ورته یې وویل « مونږ خو تیار یو «
اسماعیل راپورته شو « نو بیا راځئ ولې وخت ضایع کوئ«
حماد راپورته شو ، اسماعیل وکتل چې حماد هم ډیر ښه جنګې کالي په ځان کړې دي.دخپل ټاټ د چینې لاندې یې یوه درنه او سپنیزه زره اغوستې ، په متانو یې او سپنیز بازو بندونه راتاو کړې په اوږو او سر یې هم د اوسپنې درانه خولونه پراته دي او د ملا څخه یې درنه او تیزه توره را ځنګیږي.
تر ټولو دمخه رتنا او وینا یوځاې د ګاډې په منځ کې د پشپال له پاره بستره هواره کړه ، هغه یې په بستره څملاوه او دپاسه یې پرې برېستن را واچوله ، تردې وخته پورې سیوارام هم دهغوې درې

WWW.LARAWBAR.COM

واړو آسونه د اخور څخه راپرانستي و او بیرون یې راوستل. آسونه یې دغوایانو دګاډی سره وتړل ، رتنا هم ګاډی ته ورو ختله او دخپل ورور تر څنګ کیناسته.
ابوبکر دګاډی څنګ ته راغي او و درید ، درې لوې لوې څراغونه یې په لاسو کې نیولی و ، حماد دخپل آس د زین سره تړلې لوی او دروند تبر ، ډال او ګرز درې واړه راپرانستل او اسماعیل ته یې ورکړل.
»دا شیان دخپل ګاډي په لمړۍ برخه کې کیږده .« اسماعیل درې واړه شیان راواخستل او سنبال یې کړل. او په ګاډۍ کې کیناست.
د ګاډۍ خیمه ډوله چت د ځرمنې څخه جوړ کړل شوې و ، څلورو خواو کې یې هم همغسې ځرمنې را تاوې شوې وې په دې خاطر دباران اوبه او څاځکې دننه نه شو ور تلاې ، د ګاډۍ په لمړۍ برخه کې یوه ښکته پرته چجه جوړه شوې وه چې تر لاندې یې د ګاډۍ چلوونکې د بارانه خوندې پاته کیده.
ابوبکر د اسماعیل خواته راغي او درې واړه چراغونه یې ورکړل او ورته یې وویل: « د کلې نه دوتلو سره سم یو چراغ روښانه کړه او خپلو دندو ته دې سخت متوجه اوسه«
اسماعیل ورته خپله سینه تانده کړه او ورته یې وویل: « حکیم صیب ! ته اندیښنه مه کوه ، د رب په مهربانۍ سره به دوې ته هیڅ ډول تکلیف ونه رسیږي«
ابوبکر د حماد خواته راغي او غوښتل یې څه ووایي چې په دې وخت کې وینا په ژړا شوه. د حماد خواته راغله او په سلګیو سلګیو ژړا کې یې ورته وویل:
»وروره ! زه د یوه پست کورنجلۍ یم. تاته ماته د خور په ویلو عزت راکړ ، زه هیڅ ورور نه لرم ، ته لمړۍ کس یې چې ماته دې د خور په نوم غږ وکړ. ایا داسې هیله ولرم چې بیا به هم کله دغه ورور ددې خور په سر د محبت لاس راکاږي« .
حماد ورمخته شو او دوینا په سر یې د شفقت او محبت لاس راښکود او په ژړغوني اواز یې ورته وویل: « وینا...وینا ! لکه څنګه چې ته ورور نه لرې دغسې زه هم خور نه لرم ، زه له تاسره ژمنه کوم چې زه به له تاسره هرو مرو تګ راتګ کوم.« بیا حماد ناڅاپه راتاو شو او د ګاډۍ د وروستۍ برخې څخه یې پرده پورته کړه او پشپال ته یې وویل:
»پشپاله ! ستاکوم څلور دښمنان چې ما وژلې وو ، ما دهغوې څلورو واړو آسونه پلورلې دي ، ځکه چې په هغو آسونو ما حق درلود .دهغوې مالکان زما په لاسو وژل شوي و. خو ددې سره سره بیا هم زه له تاڅخه اجازه اخلم چې کومې پیسې چې د هغې آسونو د پلورلو څخه ماته تر لاسه شوي دي ایا هغه په کوم نیک کار کې خرڅ کولې شم ؟«

WWW.LARAWBAR.COM

LARAWBAR

پشپال خپل سر راپورته کړ او ویې ویل: «حماده ! له ماڅخه په اجازې اخستلو ما شرمنده کوې. د هغې آسونو سره یوځاي زما او رتنا آسونه هم وپلوره او په کوم نیک کار کې یې پیسې مصرف کړه. په خداي سوګند، په دې به زما روح په سکون کې شي«
حماد را وګرزید او بیرته د وینا لورې ته راغي، د خپلو کالیو څخه یې دنقدو پیسو یوه غټه خلطه را وویسته او دوینا په لور یې لاس ور اږود کړ او ورته یې وویل: « خورې دا له ځانه سره کیږده. په بد وخت کې به دې دا په کار راشي«
وینا شاته شوه او ویې ویل «نه وروره ! زه یې نه اخلم«
حماد نور هم ور مخته شو او ورته یې وویل: « خویندې دورونو په خبره کې ډیل نه کوي... زما سره نورې پیسې ډیرې دي، دا مې دخپلو مصارفو څخه اضافه کړی او تاته یې درکوم. که چیرې تا وانه خستې نو زه به داسې وانګیرم چې تا لا تر اوسه پورې زه ددې ورُ نه یم بللې چې ورور دې واوسم«.
وینا سمدلاسه ور مخته شوه، هغه دنقدي پیسو کڅوړه یې راواخسته او په داسې حال کې چې خپلې اوښکې یې وچولې وویل: « هیڅ داسې خبره نه شته، وروره«
حماد ورته یو ځل بیا تسلي ورکړه او ورته یې وویل: « زما په نشتوالي که ستا دخپل ځان او بابو د مصارفو له پاره څه اړتیا پیدا شوه نو د ابوبکر یا اسماعیل څخه به یې قرض واخلې، چې زه راشم نو قرض به یې ادا کړم« .
پخوا له دې چې وینا څه ووایي، زوړ او ډنګر سیوارام په خپل ژړغوني اواز وویل: « مهاراجه ! ته انسان نه یې، پیغمبر یې، کاش«....
سیوارام په خپل ژړغوني اواز باندې کنترول پیدا نه کړ او الفاظ یې په حلق کې وچ پاته شول. حماد دابوبکر سره خداې پاماني وکړه، اود اسماعیل سره یو ځاي په بګۍ کې کیناست.
اسماعیل غوایانو ته لښته ورکړه. سیوارام په ډکو سترګو ورته کتل، « دا به څومره خوشبخته مور او پلار وي چې دومره نیک او ښکلې ځوان زوې یې په برخه شوې دې. » غوایی ګاډې په باران او تیارو کې ژر د سترګو څخه پناه شو، وینا سلګۍ وهلې او بیرته خپل کورته ور ننوتله. زوړ سیوارام هم دخپل لنګ په پیڅکه خپلې سترګې وچې کړې، سر یې ښکته کړ، کورته ننوت او دروازه یې وتړله. په درنو درنو قدمونو د پخلنځي په لور روان شو، هلته وینا ناسته وه او سلګۍ وهلې. دداسې یو انسان سره چې نه یې ورسره کومه رشته درلوده، نه یې ورسره عقیده او دهرم شریک و د لږ وخت دتیریدو او دهغه انسان دښو اخلاقو پایلې وې چې دوې یې ټول تر خپل اغیز لاندې راوستي و او په بیلتون یې ټولو ژړا کوله.

WWW.LARAWBAR.COM
LARAWBAR

۱۲مه برخه

دکلي ځخه دوتلو سمدلاسه وروسته اسماعیل خپله بګۍ د سرسوتي ددریاب غاړو ته راوسته ، بیا یې دهغې مخ ښیې لورې ته کړه او ددریاب په غاړه غاړه د جنوب په لور روان شو. د اسماعیل تر څنګ حماد هم ناست و. ددریاب غاړې ته په را رسیدو سره اسماعیل چراغ روښانه کړ ، د سخت باران په اساس ځای ځای د اوبو ډنډونه ولاړ و. خو په لاره کې د تیرو د شتون له مخې غوایانو ته دګاډۍ په راښکودو کې دومره ستونزه نه وه.

د یوه میل د واټن د وهلو وروسته د جنوب په لور تلونکې دغه تیرلوړه لاره ، په کومه چې ګاډۍ روانه وه ،د سرسوتي ددریاب ځخه جدا او په ګڼو ځنګلونو کې ورننوته. سفر همغسې په ارام سره روان و. اسماعیل په یوه لاس کې مشال او په بل کې یې د ګاډۍ دغوایانو پړې نیولې و. او دوخت د تیرولو په خاطر یې دحماد ځخه اخوا دیخوا پوښتنې ګرویزنې کولې . د ګاډۍ دننه ناستو پشپال او رتنا هم یو له بله سره په خبرو اترو کې مصروف و. دیخنۍ ځخه د خوندي پاته کیدو په خاطر رتنا هم ځآن په برستن کې را نغاړلې و. او په ډیره ارامه توګه د پشپال تر څنګ ناسته وه.

اسماعیل د غوایانو تګ څه نور هم ګړندي کړ ، اوس نو هغوي دهغه ګڼو ځنګلو څه تیرېدل چې په ښیې لورې یې دغره دپاسه زوړ او کارلویدلې مندر پروت و ، تر څنګ یې ددې غره په لمن کې دهغې وران ویجاړ شوې کلي کنډرې پرتې وې چې متهلا نومیده او تباه کړل شوې و. د مندر لاندې ددې کنډرو ځخه دتیریدو په وخت کې حماد د اسماعیل ځخه ،په تیارو کې دډوب شوي دغه مصیبت وهلي مندر په لور په اشارې کولو ځخه وپوښتل:« ایا هغه همدا مندر دې چې یو مصیبت کړځیدلې او د هندوانو او نورو کمزور عقیدو دخاوندانو په ذهنونو باندې سپور دې«

دمندر تر څنګ د تیریدو نه وروسته یو ځل بیا دواړه خواو ته ګڼ ځنګل پیل شو. ګاډې هم په ډیره چټکتیا سره مخته روان و. په دې وخت کې حماد په خندا شو او د اسماعیل په لور د کتلو سره سم یې وویل:

»ما خو دا سفر د مرګ او ژوند سفر ګاڼه ، چیرته دې هغه ناولې روح ، چې له مخې یې دغه لاره د طاعون وهلې په خیر ورانه ویجاړه پرته ده.» اسماعیل هیڅ ځواب ورنه کړ بلکه دحماد په لور یې په محبت سره کتل او خاموشه و.

په دغه ګڼ ځنګله کې به هغوې یو میل نور واټن هم وهلې و چې د غوایانو ګاډې پخپله و درید.

حماد په پریشانۍ سره وپوښتل:

WWW.LARAWBAR.COM

LARAWBAR

»اسماعیله ! ولي دې ګاډي و دراوه.» اسماعیل ورته په وارخطایی سره وویل: « ما ګاډی نه دې درولي ، بلکه ګاډي پخپله ودرید.» بیا اسماعیل په خپل غمژن اواز سره وویل:

»حماده وروره ! زما زړه وایی چې څه کیدونکې دي«

حماد خپله توره را ویستلي وه. او په بل لاس کې یې خپل اوږود او قوي ډال نیولي و. په همدې وخت کې د ګاډي دننه پشپال هم غږ راوکړ.

»حماد .... حماد ! څه چل وشو. ګاډي ولې و درید. خو نه حماد او نه اسماعیل د پشپال د خبرې ځوار ورکړ. په دې وخت کې رتنا هم د پردې نه سر را ښکاره کړ او د حماد څخه یې و پوښتل:

»څه چل شوې چې ګاډي و درید«

حماد ورته د تسلي ورکولو په خاطر وویل: « تر اوسه څه معلوم نه دي ،ګاډي پخپله درید لي دي«

اسماعیل مشال راواخست او مخته ورغي د خپلو غوایانو په ملایی لاس راښکود او بیا یې د هغوې غوږونه و مخل او بیا بیرته راغي په خپل ځاې کیناست، او ویی ویل.

»حماده وروره ! دلته نژدې کوم ځناور دي ،«

حماد په خپل توره او ډال باندی خپله ولکه ټینګه کړه او ویی پوښتل: « ته څنګه پوه شوې« !

اسماعیل په لړزانده اواز وویل: که چیرې په وریځو اوبارانو کې د غوایانو ملاګانې لمدې شوې نه واې نو ما به درته ویلي و چې خبره څه ده. په دې خاطر ما دغوایانو د غوږونو دننه برخه و مخله. دواړه غوایان د ویرې څخه خولې خولې شوي دي. اودوې دکوم ځیرونکې حیوان بوې درک کړې او پخپله درید لي دي«.

د اسماعیل دخبرو په اوریدو سره د رتنا ښایسته او حسینه څهره دغریبانو دماښام په څیر توره ګرځیدلې وه. دهغې شونډې لړزیدې ، لړه شیبه مخته یې هغه معطره څهره اوس دکلونو کلونو د ناروغانو بڼه خپله کړې وه. د شپې چغې اوسورې او بیا دځنګل دیوه ځیرونکې ځنارو دخبر په اوریدو سره رتنا د لمر د غروب په څیر تیاره کیده. داسې بریښیده چې د ویرې او ترهې له مخې لکه شمعه په یوه ځاې ناسته او ویلې کیده. په دې وخت کې یې همت وکړ او یو ځل بیا یې د حماد څخه وپوښتل:

»اوس تاسو دواړه څه کول غواړئ ؟» د رتنا په خبرو کې ناهیلي او وحشت و. په دې وخت کې یې دحماد څخه خپله کرکه له یاده ویستلې وه. حماد دهغې د یوې خبرې ځواب هم ورنه کړ. رتنا هم په خپل ځاې پټه خوله کیناسته.

داسمان بریښنا او د وریځو توپاني باران په پوره قوت سره راوریده. دځنګل څخه تیریدونکې دغه ناهمواره لاره دکوم تللې کاروان د کیسې په څیر خاموشه او ورانه پرته وه. په بیابانو کې

WWW.LARAWBAR.COM

LARAWBAR

دباران د وربښت له کبله ویالي چاودیدلې ، د شپې په فرش باندې د نم نه د ډکو هواګانو لمن خپره شوې وه. ځنګل په پوره توګه خاموشه او د سکوت نه ډک و . په همدې وخت کې دځنګل څخه یوه وحشتناکه او ویرووونکې چیغه راوخته ، اودځنګل چاپیریال یې نور هم دا سرارو نه ډک کړ.
رتنا د یوې بندې مرغۍ په څیر په پوره خاموشۍ سره پرده پورته کړه اودحماد په لور یې کتل.
دواړه غوایان داسې بې حرکته ولاړوو لکه میږه چې دخپلو ویښتو ماشینونکې تر مخه ولاړه وي.
اسماعیل سخت ویرې اخستې و ،حماد په خپلو شونډو باندې ملکوتي خندا کوله او د اسماعیل لورې ته یې کتل اوبیا یې په خندا کې وویل:

»اسماعیله... اسماعیله ! ونه ویریږې. زه کیوزم اود غوایانو مخته ځم ، ته مشال پورته کړه او زما تر شا غوایان را روان کړه. خو اسماعیله یاد ساته چې: دا زما او ستا عزم نه بلکه زما او ستا د عقیدې ،مذهب او ایمان امتحان هم دې. ځان سنبال کړه. ویریږه مه ، زه درسره یو ځای یم ، زما په موجودیت کې به هیڅ شې درته زیان ونه شی رسولاې.
دا ځل پشپال هم خپل سر د پردې نه را وویست اوویې ویل: « حماده وروره ! ټولې خبرې مې ستا اوریدلې دي ، په احتیاط سره لاندې کوز شه ، کاشکې چې زه زخمې نه واې او په دې وخت کې له تاسره څنګ کې واې ترڅو ستا په کار راغلې وم«.
کله چې حماد لاندې را کیوت نو اسماعیل ورسره ضد وکړ او ورته یې وویل چې ځانته دې نه پریږدم ، حماد ورته په ګواښنه توګه وویل چې:« لکه څنګه چې زه درته وایم همغسې عمل وکړه اسماعیله. په دې کې زموږ د ټولو خیر دې. کیدې شې چې د ځناورو شمیره دوه وي ، زما مقصد دې چې کیدې شې ښځه او نر دواړه وي. په ګاډې کې ستا ناسته په دې خاطر اړینه ده چې زما په نه موجودیت کې به ته د پشپال او رتنا ساتنه هم وکړاې شې«.
حماد د ګاډې څخه لاندې راښکته شو .ډال یې خپلې مخې ته کړ او په ښي لاس کې یې خپله توره په ټینګه توګه ونیوله.
دغوایانو مخې ته د راتلو سره سم لمړۍ هغه دغوایانو په سرو په مینه لاس راښکود ، بیا دهغوې مخکې روان شو ، اسماعیل په خپلو لاسو کې مشال پورته کړ. اوغوایانو ته یې دتللو حکم وکړ.
غوایان د حماد تر شاشا روان شول. دغوایانو ګاډې به ایله شل قدمه مخکې تللې و چې حماد په خپل ټول قوت سره غږ کړ چې:
»اسماعیله... اسماعیله ! غوایان تم کړه« .

WWW.LARAWBAR.COM

LARAWBAR

اسماعیل د حماد په اواز سره وارخطا شو .د غوایانو رسۍ یې راښکودې اومشال یې پورته کړ او
ترې ویې پوښتل :« حماده ! څه شي دې وکوت«
حماد لاتر اوسه خبره نه وه کړې چې پشپال هم په ویریدلې اواز وویل: « حماده ! څه دې وکتل«...
حماد څو قدمه مخته ورغي ، او ورته یې وویل: « زمري دې.خو ځانته دې ، تاسو غمژن کیږئ مه«.
درتنا دخولې څخه لړزیدلې اواز راووت. « هاې رام ، مړه شومه«.
پشپال بې چاره خپلې خور رتنا ته تسلې ورکول پیل کړل ، حماد وویل:
»اسماعیله ...اسماعیله ! مشال نور هم لږ څه پورته کړه . اوخلورو خواو ته نظر کوه ، زمرې زما
ترمخه دې ، کیدې شي چې ښځه یې هم همدلته چیرې پټه وي . او دخپل پټنځاې څخه را ووځي
اوپرتاسو حمله وکړي«.
کله چې مشال پورته کړل شو نو اسماعیل ، پشپال او رتنا درې واړو وکتل چې د غوا یې ګاډې څخه
څو ګزه واټن کې ستر زمري دیوې ونې د ډډ سره ولاړ دې. اود باران په تیارو کې یې سترګې لکه د
برقونو په څیر ځلیږي. په تیز باران او تیزه هوا کې د مشال رڼا هم نه شو کولاې چې د زمري شاوخوا
پوره روښانه کړې. په دې وخت کې دحماد اواز هم د ځنګل په خاموشه فضا کې را غبرګ شو.
»اسماعیل ....پشپال ...رتنا ! تاسو درې واړه مه ویریږئ ، دا خو ځانته زمري دې ،په رب مې
سوګند چې که ښځه یې هم ورسره واې نو زه به ددواړو تر مخه ولاړ وم. هغه دحملې کولو پریکړه
کوي خو تاسو ګورئ چې زه یې ځنګه له منځه وړم« .
حماد ورمخته شو دهغه په چال کې ژوندې عزم او حوصله وه . اسماعیل داسې انګیرله چې څه ډول
به دغه ټاټ اغوستونکې دغه عرب ددې درې واړو تر مخه (لاینام قلبي عیناني تنام)« زما سترګې
ویدې دې خو زړه مې بیداره دې» په څیر دخپلو اعمالو جادو ، ذوق او ... دخپلو نیکونو د کیسو
او حکایاتو د ژوندې کولو پیلامه کوي.
حماد کرار کرار د زمري لورې ته ورنژدې شو . اسماعیل، پشپال او رتنا ساه نیولې ولاړ وو ، ځکه
زمري په خپل ځاې ولاړ او غریده ، آسونه ډیر بد ویریدلي و ،اوهڅه یې کوله دتیښتې له پاره د
ګاډۍ سره تړلې پړې په زورو وشکوي. خو دواړه غوایان داسې ولاړ و تا به ویل چې سترګې یې
پټې کړې دي«.
زمري په همغه ځاې کې ولاړ او دحماد په لورويني او غوریږي ، بیا یې خپل وجود و ځنډه او
رامنډه یې کړه اوپه حماد یې ورټوپ کړ ، رتنا یوه چیغه ووهله اوپه دواړو لاسو یې خپل مخ پټ
کړ ، زمري اوحماد دواړه په زمکه را پریوتل . اسماعیل مشال پورته کړ تر څو هغوې ووینې ، خو
څه یې تر سترګو نه شول ، زمري داسې غراهټ کاوه لکه کوم شې چې په پوره قوت سره زبیښي ،

WWW.LARAWBAR.COM

اسماعيل د اسې وپوهيده چې کيدې شي زمری حماد تر ځآن لاندې کړې وي او همغه زبيښي ، په دې اساس يې په زور چيغه کړه.

»حماد....حماد ! ته چيرې يې ؟«

رتنا هم د خپلو سترګو څخه لاسونه لرې کړل او هغې لورې ته يې په کتلو پيل وکړ چيرې چې زمری کوم شې زبيښه. په دې توګه د زمری او حماد تر منځ سخته مقابله روانه وه.

اسماعيل يو ځل بيا په ځنګله کې چيغه کړه: « حماده ...حماده ! ووايه ، چيرې يې. .... زه دې پريشانه کړې يم ،...که ته خبره و نه کړې نو زه هم لاندې راکيوزم« .

په دې وخت کې د حماد قهرجن اواز واوريدل شو . «همل‌ته د ګاډې د پاسه اوسه ، زه دومره کوچنې او کمزورې نه يم چې دا ما په دومره اسانۍ سره تر ځان لاندې کړې.

اسماعيل، پشپال او رتنا وکتل ، حماد د غوايانو سره نژدې يوې لورې ته ولاړ و ، د هغه د سره خود لويدلې و او يوې خواته پروت و . او زمرې هغه په خولې کې نيولې و او څنډه يې. حماد يو ځل بيا غږ وکړ.

اسماعيله ... ! زمرې خپله حمله کړې ده اوس به پرې زه حمله کوم.

زمرې په حماد باندې ټوپ وهلې و په همغه وخت کې حماد په زمرې باندې د خپلې تورې د ګذار کولو اراده کړې وه خو په دې ګذار کولو نه و برياليې شوې. او د سر نه يې خولۍ را لويدلې او په زمکه پرته وه.

کله چې زمرې خپل ځان څنډه حماد خپله توره خوځوله او په هغې يې د حملې له پاره ځآن تيار اوه .

زمرې چې کله حماد د خپل ځان په لور راتلونکې وکوت نو د خپلې ناکامۍ غصه يې د هغه د اوسپنې په خولۍ د سرولو په ځاې يو ځل بيا پرهغې د حملې کولو هڅه وکړه ، هغه په پوره قوت سره په خپله پنجه حماد وواهه، خو حماد د زمرې پنجه په خپل ډال باندې و نيوله او کله چې زمرې خپله خوله د هغه د سر په لور ور نژدې کړه، د حماد ښيې لاس په حرکت کې راغې او خپله درنه توره يې د زمرې په څټ راخلاصه کړه ، تورې د زمرې ملا ووهله او دوه ټوټې يې کړه ، يو ځل بيا په ځنګل کې د زمرې چيغې او واويلا پورته شوه اوبيا دا چيغې په مکملې خاموشۍ بدلې شوې. ددې چيغو په واسطه نژدې ونو کې ناست مرغان ټول والوتل او نامعلومه لورې ته ولاړل.

حماد د هغه ځايه لرې شو او د خپل آس په لور راغې ، آسونو د حماد په کتلو سره خپله ويره او ترهه بنده کړه. حماد د زين څخه ناقوس راپرانست ، دا همغه ناقوس و چې د تولک د ښار نه بيرون يې د غره په څوکه وواهه او ددې په واسطه يې خپل کوچنې ورور حسن ته خبر ورکړ.

WWW.LARAWBAR.COM

LARAWBAR

حماد خپل ناقوس له ځانه سره راواخست او د مړ زمري د جسد په لور راغي ، خپله چپه پښه يې د زمري په سر کېښوده ، ناقوس يې په خوله کې ونيوه او مخ يې ورته اسمان ته کړ. او په ډېره غمګينه توګه يې دا ناقوس و غږاوه . کيدې شي چې دا به دهغه د سوبې اوبري اعلان و. بيا حماد خپل ناقوس په بغل کې ونيوه او دواړه لاسونه يې د اسمان په لور پورته کړل او په ډېر عجز سره يې د الله تعالى په دربار کې دعا پيل کړه.

»اې پروردګاره ! ستا نوم څومره ستر او عظيم دې ، ستا شکر ادا کوم ، تا زه په خپل مقصد کې بريالي کړم. اى زما خدايه ! ته د خپل الهامي تائيد له مخې ماته د زمري او وزې ديو کولو توفيق را په برخه کړه«

حماد خپل خود را واخست او د غوايي ګاډي په لور را روان شو ، په دې وخت کې په فکرونو کې د ډوب اسماعيل د خيال بوتان ټوټې ټوټې شول او د حماد په لور يې په کتلو سره په ډېرې مهربانۍ او شفقت سره وويل:

»اې زما دملت زويه ! ستا په هيبت او زړه ورتيا افرين وايم. ستا جرئت او ستا شجاعت پريکونکې دليل دې ، تا د خپل ژوند د خوشحالۍ ډيره ستره څرګندونه وکړه« .

کله چې حماد را نژدې شو نو اسماعيل د ګاډۍ څخه را ټوپ کړ او د حماد نه يې غيږه چاپير کړه او ورته يې وويل:

»حماده ...حماده ! ته رينښتيا هم دخپلو دوستانو له پاره د سهار ستورې او دخپلو دښمنانو له پاره د ظلم ماتولو امسا يې . ته لمرۍ ځوان يې چې ما په خپل ژوند کې په دغسې زړه ورې او بريمندې څرګندونه کې کتلې«.

کله چې حماد په ګاډي کې کيناست نو پشپال ور غږ کړ: « حماده ! دا لاس خو دې لږ زما لورې ته را وغځوه«

حماد خپل ښيې لاس دهغه لورې ته ور وغځاوه نو پشپال يې لاس ښکل کړ او ورته يې وويل: « حماده ! ته انسان نه يې بلکه اوتار يې . ديوتا او مهابلې يې . تا پرمونږ د احسانونو بار بار کړې دې . که چيرې ته له مونږ سره نن نه واې نو مونږ دواړه ورور او خور به هلاک شوي وو.

حماد ترې خپل لاس را ټول کړ او ورته يې وويل : « دومره حساس کيږه مه پشپاله . دا زما فرض و چې ادا مې کړل«

اسماعيل د غوايانو رسۍ را کش کړې او هغوې يې په لاره ګړندې روان کړل ، هغه يو ځل بيا په دغه ويروونکې ځنګل او وراني ويجاړې لارې دغه خطرناکه سفر پيل کړ. د لږ څه مختنه تللو وروسته اسماعيل ورته وويل:

WWW.LARAWBAR.COM

LARAWBAR

»حماد ولې خاموشه يې. لږ څه خو ووايه«
حماد ورته په خندا شو او ورته يې وويل « څه ووايم«
»کومه خبره خو وکړه«
»څه خبره وکړم ؟«
»څه راته واوروه» اسماعيل ورځخه په ډېرې درمندۍ سره وغوښتل:
»شپه او د ځنګل اوباران په دې هولناکه تیارو کې د خپل مقدس کتاب ځخه راته یوه برخه واوروه
،
ما په خپل ژوند کې د لمړي ځل له پاره د يوه عرب سره ليدنه کړې ، په دې اساس به له تانه د قران کريم اوريدل د لطف او خوند نه ډک وي. تر څنګ يې د دې چاپيريال د ورانو ويجاړو نه به هم لږ څه خلاصون را په برخه شي«.
حماد خپله غاړه خلاصه کړه او بيا يې اسماعيل ته د النزاعت د سورې ديوې برخې تلاوت پيل کړ.

WWW.LARAWBAR.COM

LARAWBAR

۱۳مه برخه

نیمه شپه حماد دخپلو ملګرو سره یو ځاې د سرسوتي ددریاب دپاسه دا ینبوول شوو لرګیو دپُل ښخه تیریده. دهمدې ځایه او دځنګله دتیاره او تیرلوړې کړې وړې لارې د وهلو وروسته دبهیم سیم کلي ته لاره ور سمه شوې وه.هغه وخت چې غوایي ګاډی د پُل ښخه تیر شو نو حماد د ګاډي پرده پورته کړه او دننه یې وکتل. پشپال په خوارږه خوب ویده شوې و ،خو رتنا خپله درنه بړستن له ځانه را چاپیره کړې وه او د لرګیو دتختو په مرسته په ناسته ویده وه. ددوارږو وړور او خور په څهرو کې داسې ډاډ معلومیده ،چې تا به ویل چې دحماد په مرسته دسفر کولو په دوران کې هغوې ته هیڅ ډول غم او اندیښنه نه شته.

حماد بیرته پرده پریښوده او د اسماعیل په لور یې وکتل او ورته یې وویل:«اسماعیله ! په بهیم سیم کې درته دبدري نات کور معلوم دې ؟»

اسماعیل دهغه په خبرو کې دلچسپې واخسته او ورته یې وویل:

»ایا همغه بدري نات چې دبهیم سیم سپین ږیري او ملک دې«

حماد ورته په ډیر معصومیت سره وویل چې: «زه نه پوهیږم چې هغه څه او څه کار کوي ، ایا هلته بل کوم بدري نات هم شته. ؟»

»هو ! یو بل بدري نات هم شته«.

»هغه څه کاره دې ؟«

»اهنګر دې«

حماد لږ څه فکر وکړ اوبیا یې ترې وپوښتل: «نوبیا دا هغه کس نه دې ، ایا هغه بل بدري نات د تجارت کاروبار کوي ؟»

اسماعیل په ډیر غور سره حماد ته وکتل او ورته یې وویل: « ستا خبره سهی ده ، بل بدري نات چې ددې سمیې مشري په غاړه لری هغه ډیر لوې سوداګر دې ، هیڅ داسې ښار او کلې نه شته چې دهغه نمانیدګان په کې کاروبار او راکړه ورکړه ونه لري. هغه دانساني اړتیاود هر شي کارو بار کوي«

حماد ورته په پریکنده توګه وویل چې:« بس دهمدغه بدري نات دکور لورې ته ولاړ شه«

حماد خاموشه شو. غوایان مخته تلل ،..لږه شیبه وروسته یې مخې ته دبهیم سیم کلې راغې ، ددې کلي ستر ستر برجونه په تیاره کې هم دلرې لرې ښخه تر سترګو کیدل، کلي ته د ورننوتلو په

WWW.LARAWBAR.COM

LARAWBAR

ځای اسماعیل خپل غوایي ګاډي بیرون دیوې لوې حویلۍ ترمخ و دراوه. او دحماد په لور دکتلو په وخت کې یې وویل:
»ته د بدرې نات دحویلۍ ترمخه ولاړ یې«
حماد ورښکته شو او ددروازې په لور ورغې او ویې ویل: « ته ګاډې همدلته و دروه زه د حویلۍ دروازه پرانیزم«.
حماد مخته ورغې او دحویلۍ دروازه یې ورو وټکوله. هلته دسپې غپار او ددروازې په لور یې د رامنډو وهلو اواز اوریدل کیده. څو لمحې وروسته سپې ددروازې ترشا په خطرناکه توګه غړمبیږي.
بیا لږه شیبه وروسته په حویلۍ کې رڼآ را څرګنده شوه ، په تیز او توپاني باران کې یو چا په تحکمانه بڼه وویل « ګیانه ، ګیانه ! راپورته شه. وګوره چې په دروازه کې څوک ولاړ دي«....
دیوه لرې ځایه د یوې کوټې نه دیوه چا غږ را پورته شو: « همدا اوس یې ګورم مالکه«
دهغه لمړي کس اواز یو ځل بیا واوریدل شو :« لمړی سپې وتړه بیا دروازه خلاصه کړه«.
دا ځل یو څوک دخپلې کوټې څخه راووت او په ځواب کې یې وویل: « ښه ! اوس به سپې و تړم«
دلږ ځنډ وروسته یو څوک دروازې ته راغې او په خپل لړزانده اواز یې وویل: « څوک یاست« !
حماد د دروازې سره خوله یو ځاې کړه او ورته یې وویل: دروازه پرانیزه ، زما سره غوایي ګاډې دې اوزه ستا دمالک بدرې نارت سره کتل غواړم« .
داسې معلومیدل چې دروازې ته راتلونکې کس لمړی خپل سپې تړلې وي ، لږه شیبه وروسته یو تکړه ځوان دروازه پرانیسته ، حماد یې په لور وکتل او ورته یې وویل:
»ته ما دخپل مالک ترخنګ یوسه ، ګوره هغه زما غوایي ګاډې بیرون ولاړ دې اوزما ملګرې دیخنۍ نه را منجیله شوي دي«.
دغه ځوان دروازه په مکمله توګه پرانیسته او ویې ویل: « خپل غوایي ګاډې دننه راوړئ ، «
حماد ورمخته شو او ورته یې وویل: « نه ! اوس به غواې ګاډې همدلته ولاړ وي ، زه اول ستا دمالک سره خبره کوم ، ما هغې ته یوسه« .
هغه ځوان چې ګیان نوم یې ورته اخیست حماد له ځانه سره دننه یوړ ، حویلۍ د زمکې څخه نژدې درې فټه پورته جوړه کړل شوې وه. دحویلۍ دننه پراخه لاره او نیمه دایروي جوړه شوې برنډه درلوده. چې د ورننوتلو له پاره یې پنځه پاتخې اینبودل شوې وې ، هلته د پوخ عمر یو زړه راښکونکې شخصیت ولاړ و. په ښي لاس کې یې مشال نیولې و او په چپ لورې کې یې یوه زړه ښځه ، چې کیدې شي دهغه ښځه وه ، او یوه ډیره ښایسته پیغله ولاړه وه.

WWW.LARAWBAR.COM

LARAWBAR

حماد دګیان سره یو ځاې دهمدې درې واړو په لور ورغې ، دپاتخو نه ور پورته شو او کله چې هغوې ته ورنژدې شو نو دګیان د خبرو نه مخته حماد هغوې ته مخاطب شو.
که چیرې زه غلط شوې نه یم اولکه څنګه چې ماته ستا دښې اوشکل په اړه ویل شوې و دهغې په مطابق که په اندازه لګولو کې له ماڅخه څه کمې زیاتې نه وي شوې نو ستا نوم بدري نات دې»
دغه اورېدو قدې زړه راښکونکې شخصیت خپل مشال د حماد مخ ته ورنژدې کړ او په ډیره اغیزمنه لهجه یې ورته وویل: « هماغه دټاټ اغوستونکې عرب چې زه یې منتظر وم»
حماد ورته وویل: « ایا.....یا ؟»
بدري نات حماد لږ څه نور هم تر اغیز لاندې راوست: « دخلدون زویه ! زه د تیرو دوو ورځو څخه ستا انتظار کې ناست یم. ایا زما داخبره سهې ده چې ستا نوم حماد ابن خلدون دې»
حماد په ترټرې ژبه ورته وویل « تاته زما په اړه دا اطلاعات له کومه راغلې دي ،اوتا زه څنګه وپیژندلم»
بدري نات نور هم حماد تر فشار لاندې راوست: « هغه حماد بن خلدون به زه څنګه ونه پیژنم چې دتولک دښار نه بیرون یې د ناصرالدین تر مخه د صنوبر د ونې د ډډ نه را چاپیر د سونډو غبرګه رسۍ شلولې ده»
حماد په اندیښمنه لهجه ورته وویل: « ته دداسې انکشافاتو په کولو سره زما ذهن تر اغیز لاندې راوړې ، ایا زه په دې وپوهیږم چې....
بدري نات یې خبره وررپرې کړه او ورته یې وویل: « اې زما دملت زویه ! د اسلام ځان ځاروونکیه ! ته خپل راز ماته مه وایه. زما او د ناصرالدین تر منځ دتیزتلونکو نمایندګانو په واسطه پیغام رساني کیږې ،زما پیغام راوړونکو دوره ورځې دمخه ستا په اړه ماته ټول معلومات را رسولي دي،ایا له تاسره زما په نامه د ناصرالدین کوم لیک شته ؟»
حماد دګیان ، زړې ښځې او دهغې ځوانې پیغلې په لور په کتلو سره د اضطراب په حالت کې د څه ویلو هڅه وکړه.....لیکن... حماد ددې نه زیات نور څه و نه شو ویلاې.» بدري نات ورته پخپله په ویلو پیل وکړ:
»ددې درې واړو په اړه هیڅ اندیښنه مه کوه. بیا یې دهغوې پیژندګلوي وکړه او ویې ویل: « داګیان چند نومیږي ، خومونږ ورته ګیان وایو. بیا یې دهغې زړې ښځې په لور اشاره وکړه ، دا زما ښځه ساوتري ده. په اخر کې یې دهغې ځوانې پیغلې په لور اشاره وکړه او ویې ویل چې دا زما لور بملا ده. ددې درې واړو په اړه فکر مه کوه ، مونږ ټول مسلمانان یو. بلکه داسې یې وګڼه چې په دې کور کې ګڼ شمیر ملازمین ټول مسلمانان دي. تاته د چا داصل نوم د یادولو ضرورت نه

WWW.LARAWBAR.COM

LARAWBAR

شته. ما دکور هر وګړي ته ستا دراتلو په اړه ویلي دي. ته په دې زمکه د ټولو کارکوونکو امیر یې. زه هم ستا د لاس لاندې یم. او ستا د هر ضرورت پوره کول پر ما فرض دي.

حماد دخبرې مخ بلې لورې ته کړ او ورته یې وویل: «له ماسره یو غوایی ګاډي دې چې ستا خورین او خورزه په کې دي،»

بدري نات ترې په حیرانتیا سره وپوښتل: «زما خورین او خورزه ....» په ځواب کې یې ورته حماد د پشپال او رتنا ټوله کیسه واوروله.

کله چې حماد خاموشه شو نو بدري نات ورته یو نوې انکشاف وکړ. «زه به درته یوه خبره وکړم چې په کوچنیتوب کې د پشپال او زما د لور بملا تر منځ رشته کړل شوې وه. خو اوس به زه هغه رشته ماتوم، ځکه چې یوه مسلمانه پیغله د هندو هلک سره واده نه شي کولې. او واوره ! زه ستا مننه کوم چې د پشپال ژوندي خوندي کړې او د رتنا عزت دې ساتلې دي. دلته د میشت کیدو په وخت کې که څوک د رخځه وپوښتي چې څوک یې او چیرې اوسې نو ورته وو ایه چې زه د بدري نات د کارکوونکو څخه یو کس یم او کار مې ښار ښار او کلي کلي ته د تجارتي اموالو ور رسول او د قیمتونو معلومول دي.

حماد داصلي موضوع په لور راغې او ترې ویې پوښتل: «ایا دایلک خان په اړه«....

بدري نات مشال په لاسو کې را واخست او د پاتخو څخه د کیوتو په وخت کې یې ورته وویل:« په دې اړه به زه له تا سره په مناسب وخت کې خبره وکړم. راځه چې لمړی خو پشپال او رتنا را دننه کړو ،هغوې به پریشانه شوي وي»

حماد دهغه سره روان شو او ویې ویل: «دهغوې اندیښنه مه کوه ، هغوې په خوا اړه خوب ویده دي» ګیان ، ساوتری او بملا درې واړه هم دهغوې تر شا روان شول.

لمړي بدري نات ګاډی ته ور ننوت او رتنا یې دخوبه راببدا ره کړه ، رتنا درابیداریدو سره سم کله چې بدري نات وکوت نو سمدلاسه یې ترې غیږه چاپیره کړه او په زوره زوره یې وژړل. د دې وروسته بدري نات پشپال هم را پورته کړ، دبدري نات په کتلو سره پشپال خپل لاسونه جوړه کړل او د بدري نات درنښت یې وکړ. هغه د راپورته کیدو هڅه وکړه خو د زخمونو په خاطر و نه توانید راپورته شي. حماد اسماعیل ته ورغږ کړ او ورته یې وویل:

»اسماعیله...اسماعیله ! ګاډی دننه را ننباسه» اسماعیل د غوایانو رسۍ رانښکودې او د خولې نه یې هغه مخصوص اواز را وویست چې د غوایانو د ځغلیدو له پاره به یې کاوه. په دې وخت کې رتنا د ساوتری او بملا سره هم روغبړ کړې و. ګیان د حویلۍ څو نور ملازمین هم رابللي و. تر څو د

WWW.LARAWBAR.COM

LARAWBAR

حماد ، پشپال اورتنا سامانونه دننه یوسي. دوو ملازمینو دکور دننه یو ستر پالنګ راخیستې و
،پشپال یې په هغې کې واچوو او دننه یې یوړ.
بملا او موریې ساوتري دواړو یو ځاي یو دبل په مرسته د پشپال کټ یوې خوني ته ورننویست ، بیا
بملا ګیان ته وویل چې په دې کمره کې یو بل کټ هم واچوي. رتنا د بملا په لور په کتلو سره وویل:
»زما کټ دلته مه اچوئ ، د ورور سره مې دې یا ماما اویا کوم بل داسې ملازم پاته شی چې په پاته
شپه کې دهغه خدمت وکولې شی ، زه سفر ستومانه کړې یم اودلته پاته کیدل راته ګران دي ،زه
غواړم خوب وکړم او ویده شم«.
بملا وخندل او ورته یې وویل: « ته به زما او زما دمور سره یوځاي ویده شی ، دلته به په دې کمره
کې پلارجان او ورور مې ویده شی«.
رتنا ورنه په حیرانتیا سره وپوښتل چې ورور دې څوک دې ؟
بملا د شونډو لاندې مسکۍ شوه او ورته یې وویل زما ورور حماد بن خلدون ، چې تاسو دواړه یې
په غوایی ګاډي کې تر دې ځایه را ورسولئ ،«
رتنا ترې په اندیښمنه توګه وپوښتل چې «ته حماد څه پیژنې ؟«
پشپال ددوې دواړو خبرې په غور سره اوریدلې ، دکمرې په یوه کنج کې ولاړ حماد ، بدري نات ،
اوګیان هم ددوې خبرې په پوره دلچسپۍ سره اوریدلې. بملا د رتنا ښایسته او نرم لاس په لاس کې
ونیوه او زور یې ورکړ:
»حماد ورور ! د پلارجان په کارو بار کې شریک دې ، هغه ښار ښار اوکلي کلي کې ګرځي او
دشیانو قیمتونه او ارزښتونه یې معلوموي« .
رتنا په حیرانتیا سره وویل: «بیا خو هغه زمونږ تر مخه ددې کاروبار یادونه نه وه کړې«
بملا خپلې خبرې ته اخري غوټه ورکړه او ورته یې وویل: « تا به ترې پوښتلې نه وي او هغه به درته
ویلې نه وي«
رتنا دا ځل په پریکنده توګه وویل: « هغه دلته په دې کمره کې نه شی پاته کیدې«
بملا پرې اعتراض وکړ« ولې هغه دلته نه شی پاته کیدې ؟«
رتنا دخپلې غصې دضبطولو هڅه وکړه اوویې ویل: « هغه دحویلۍ دننه نه شي اوسیدلې ، هغه
ملیچ او نیچ (ناولې او ذلیل) دې. تیره شپه هغه دشودرانو په کور کې اوسیدلې اودهمغوې
خوراک څښاک یې خوړلې اوڅښلې دې. ددې نه علاوه هغه زمونږ ددهرم په خلاف خبرې کوي ،
پرمونږ باندې د احسانونو سره سره زه دهغه څخه کرکه کوم. که چیرې هغه دلته اوسیږي نو دنورو
ملازمانو سره دې واوسیږي خو هغه به ددې کور په لوښو کې خوراک څښاک نه کوي«.

WWW.LARAWBAR.COM

LARAWBAR

د ساوترۍ په ذهن کې څه کشمکش راپیدا شو ، پشپال هم د غصې څخه شونډې خوړلې خو څه یې ونه شو ویلای. بدري نات رامخته شو او غوښتل یې چې رتنا ته څه ووایي ،خو حماد یې لاس و نیوه او د کمرې نه یې رابیرون کړ او ورته یې وویل:

»ته زما خبره واوره» ګیاه هم د دې دواړو سره یو ځاې شو ، درې واړه د پاتخو څخه را کیوتل بیا حماد په ډیره پټه توګه بدري نات ته وویل:

»ته په دې اړه څه مه وایه. او که نه شکوک و شبهات به راپیدا شي. او بیا به زه په سهي توګه کوم کار و نه شم کړاي. ما ته په دې حویلۍ کې د یوه شودر په څیر ځاې راکړئ ، زما بستره د ګیان سره یو ځاې واچوئ« ...

بدري نات ورته په سخته لهجه وویل: « دا څه ډول ممکن دي ، هغه پیغام وړونکې چې ستا په اړه د سلطان شهاب الدین او ناصرالدین پیغامونه ماته را رسولي دي په هغې پیغام کې یې ته د دې سیمي د مسلمانو کارکوونکو د امیر په څیر او د نشاپور د شاهین په څیر راپیژندلې یې. او واوره ! زما د ملت شاهین به په دې حویلۍ کې ولي د یوه شودر په څیر ژوند کوي ....نه ، نه ، نه هیڅکله هم نه«.....

حماد یې خبره ورپرې کړه او ورته یې وویل:« ته د رتنا خبره ومنه. هغه یوه ضدي او د مذهب په اړه متعصبه پیغله ده. که چیرې تاسي یې د ضد او تعصب د ماتولو هڅې وکړې نو هغه به نوره هم زیاته و چوي ،او اندیښنه ده چې هغه به ستا په خلاف راپورته شي. په هغه صورت کې به مونږ ته څومره ستونزې راپیدا کړل شي. بس زه به د ګیان سره د هغه په خونه کې اوسم.» بدري نات ورته په ستونزمنه توګه وویل: « ایا دا ستاسي حکم دي ؟»

حماد د بدري نات دواړه لاسونه و نیول او ورته یې وویل:« نه ! دا زما هیله ده«

بدري نات دوباره د ننه ولاړ او ویې ویل: « تاسو همدلته تم شئ ، زه په کور کې څه هدایات ورکوم او بیرته راځم». بدري نات همغه کمرې ته راغې او خپلې لور ته یې ورغږ کړ او ویې ویل:

»بملا...بملا ! د پشال سره په کمره کې زما بستره وغوړوه. زه به ورسره د شپې پاته شم. رتنا تاسو مور او لور له ځانه سره یوسئ ، او ګورئ چې د رتنا لور کوم داسې ضد پاته نه شی چې پوره یې نه کړئ. د حماد په اړه تاسو مور او لور بې فکره اوسئ ، هغه به د ګیان سره یو ځاې د ملازمانو په احاطه کې ویده شي.

ساوترۍ او بملا په دې خبره باندی اعتراض کول غوښتل خو بدري نات ورته اشاره وکړه او خاموشه یې کړل. او پخپله په ګړندۍ توګه بیرون راووت.

WWW.LARAWBAR.COM

LARAWBAR

دحویلۍ ملازمینو دهغوي آسونه اخورو ته یوړل ، ویې تړل او هملته یې ورته دانه او ګیاه ور واچوله. دغوایانو ګاډۍ یې هم د اصطبل تر مخه و دروله. بدري نات بیرته راستون شو او دحماد لاس یې و نیوه او ورته یې وویل:

»راځئ زما سره !» دريٍ واړه دحویلۍ نه بیرون او د اصطبل سره یو ځآي دملازمینو کوټو ته ور ننوتل. حماد اوبدري نات په یوې بسترې باندې کیناستل ، خو ګیان په منډه ولاړ اویو لوي پالنګ یې راوست ،بیا بیرون ولاړ اویوه پاکه بستره یې راوسته ، ورسره یې وریښمینه بړستن هم وه. بستره یې په ډیره مینه خپره کړه اوبیا یې حماد ته وویل:

»یا امیره ! په دې بستره باندې کینه.» حماد اوبدری نات پورته شول او په هغه نوې بستره باندی کیناستل اوګیان یې تر مخه په هغه بله بستره باندی ناست پاته شو.

حماد دخپلې موضوع په لور را وګرځید او ویې پوښتل: «ایا د ایلک خان په اړه دې کوم خبر تر لاسه کړیدې ؟«

بدري نات په اثبات سره سر وخوځاوه: هو ! زما کارکوونکې دهغه په پیدا کولو کې بریالي شوي دي.ایلک خان د یوه سوالګر په کالیو کې متهرا ته د خپل یوه کارکن کتلو ته ورغلې و .هغه مسلمان کارکن په ښکاره توګه د هندو په کالیو کې د متهرا د راجه په ځآي کې نوکر اودهغه د اصطبل څارونکې و. د ایلک خان سره یوه نوې مسلمانه پیغله هم ملګرې وه ، دا نجلۍ هلته د نګرکوټ په مندر کې نڅوونکې او بت پالونکې وه. هغه خو په ښکاره توګه دمتهرا زیارت ته راغلې وه خو دهغه اصل کار د راجه په اصطبل باندې ولاړ ایلک خان ته د شمال دهندو راجاګانو په اړه مهم معلومات ورکول وو .ځکه د کوهستان د شوامک په سیمه کې چې څومره هندو راجه ګان دی هغوې خپل ټول کارونه د نګر کوټ د ستر پروهت په مشورې اوسلا سره تر سره کوي. هغه نجلۍ چې په مندر کې کار کوي ،اوما نومیږي ، او دلوې پنډت په سترګو کې ستر مقام لرې ، دا دوه علتونه لرې. لمړی دا چې دا پیغله ډیره ښایسته ده. دویم داچې هغه د مندر په ټولو نجونو کې ښه نڅا کونکې ده. ایلک خان هم دمتهرا دکارکونکو څخه دهغه ځآې د راجه په اړه معلومات تر لاسه کول غوښتل ، ځکه په دې ورځو کې په هند کې دا افواه خپره شوې ده چې دغزني حکمران شهاب الدین ډیر ژر په هند حمله کونکې دې. په دې خاطر ددې ځآي ټول راجه ګان ، مهاراجه ګان ، د اجمیر راجه راي ، د پتهورا راجه او دهستناپور راجه کهانډې راې تر نظر لاندې خپل ځآنونه را یوځای کوي. هغوې دغه دواړه ورونه خپل مشران منلي. ایلک خان دخپلو کارکوونکو په واسطه په ډیره بیړه دا معلومات را ټولوو. اودا یې معلومول چې کوم راجه څومره لښکر لري او څومره دهندوانو دمتحده لښکر سره را یوځآي کوي.

WWW.LARAWBAR.COM

LARAWBAR

هغه متهرا ته په همدې نیت راغلې و . هلته هغه د همغې کارکن سره پاته شوه چې د راجه د اصطبل مشرې په غاړه لرې. ښایسته او ما هم هلته ور رسیدلې وه. درې واړو په داسې حال کې چې په نیمه شپه کې یې په پوره راز سره خبرې کولې و نیول شول.ځکه چې د اصطبل یو هندو ساتونکې د هغوې ټولې خبرې اوریدلې وې.
د متهرا مسلمان کارکوونکې او ما او ایلک خان دواړو ته د تیښتې فرصت برابر کړې و او پخپله یې د راجه د نوکرانو لاره نیولې وه او تر مخه یې ولاړ و او د هغوې سره جنګیده. بالاخره هغه هلته شهید شو . ایلک خان ته د تیښتې لاره پیدا شوه او هغه د او ما سره یو ځای د نګرکوټ لورې ته وتښتید. خو د متهرا راجه د خپلو نوکرانو په واسطه دواړه تعقیب کړل ، ایلک خان او او ما چې څنګه د نګرکوټ مندر ته ور ننوتل نو د راجه عسکر هم هلته ور ورسیدل او دواړه یې د جاسوسۍ او غدارۍ په نامه ونیول. ایلک خان یې ونیو او بیرته یې متهرا ته یوړ ، خو د مندر د لوې پروهت په سپارښتنه یې او ما هملته له خپله ځانه سره وساتله. د لوې پروهت پریکړه دا ده چې په دې زمکه بدې او ګناه زیاته شوې ده په دې خاطر انساني قرباني غواړې. اوس را ته څرګنده شوې ده چې او ما د دې قربانۍ له پاره ټاکل شوې او هغه به د کرشن مرارې په پښو کې حلالوی. او د پروهت د وینا له مخې به د دې قربانۍ وروسته د هند په پنډتانو هر ډول مصیبت تم کړل شي.
بدرې نات لږ څه تم شو او بیا یې وویل: « که څه هم د هغه کلا شکلې مندر څخه به د او ما خلاصون شونې نه وې ، ځکه چې هغه په یوه لوې او ستر غر پروت دې او درې واړو اړخو ته یې د دیوالو په څیر عمودې شکله ستر ستر غرونه پراته دې او لاندې ترې دریاب بهیږې. مندر ته د ننوتلو له پاره یوازنۍ لاره د هغې په شرقې برخه کې ده. خو هلته هم داسې کلکه پهره ولاړه وې چې الوتونکې ترې هم د ننه نه شي تللې. خو بیا هم ما متهرا ته خپل یو کس ور لیږلې دې چې د ایلک خان د ازادیدو په اړه هڅې وکړې ، د غه سړې پرمانند نومیږې ، هغه د یوه پنډت په بڼه هلته ورغلې دې. او هملته د متهرا د ښار د ننه د شرق په لورې د جمنا د دریاب په غاړه (د پنډتانو په یوه شپېځاې) اشرم کې اوسیږې. د دې ځاې نوم نرائن اشرام دې ، د هغه سره دوه درې نور کسان هم شته. دوې ټول یو ځاې د ایلک خان د ازادیدو هڅې کوې«...
حماد ژوره ساه واخیسته او ویې ویل: د دې مقصد دا شو چې زه به لمړۍ متهرا ته او بیا کوټ نګر ته ځم«
بیا حماد خپلې پښې را پورته کړې او وویې ویل: اوس به زه ارام وکړم او سبا سهار به خپله تګلاره ډاګیزه کړم«
بدرې نات ورته په اندیښنې سره وویل: « ایا ډوډۍ نه خورې ؟«

WWW.LARAWBAR.COM

LARAWBAR

»نه ، ډوډۍ نه شم خوړلای ، ما هملته ډوډۍ خوړلې وه او راغلې یم«.
بدري نات ترې یو څل بیا وپوښتل: ستا ګاډي چلوونکې ملګرې چیرې ولاړ. هغه کس چې تاورته د اسماعیل په نامه خطاب کاوه«.
حماد په خپل وجود باندی برستن راخپره کړه او ویې ویل: « هغه وخت چې تا زه او ګیان د پاتخو تر مخه و درولو او پخپله حویلۍ ته ور ننوتلې په همغه وخت کې ستا نورو ملازمینو هغه له ځانه سره یوړ. زما په آند چې هغه به هملته په خوا ږه خوب ویده شوي وي«.
ګیان هم د حماد تائید وکړ او ویې ویل: « ستا خبره سهي ده ، کله چې ما تاته پالنګ راوړ، هغه مې هملته کتلې و ، ما غوښتل چې هغه ته د ډوډۍ بندوبست وکړم خو هغه همتله د اصطبل تر څنګ کوټې کې په خوا ږه خوب ویده شوې و او خراټې یې وهلې. ما یې د خوبه رابیدار یدل مناسب و نه ګڼل ، فکر کوم چې ډیر ستومانه شوې به وي ، خو ویریږم چې هغه به وږې وده شوي وي ، زمونږ کسانو وویلې چې هغه ته یې د خوراک وړاندیز کړې و خو هغه ورته ویلې و چې وږې نه دي ، ولاړ او په بستره کې پریوت او ویده شو«.
بدري نات داسې احساسوله چې حماد هم په ژور خوب کې ورننوتونکې دې، په دې خاطر راپورته شاو دهغه ځایه ووت.حماد په خپله بستره باندې پریوت ،لږه شیبه وروسته هغه هم په خوا ږه خوب ویده شوې و.

WWW.LARAWBAR.COM

LARAWBAR

۱۴مه برخه

شپه توره تياره او ستوري يې ځليدونکي او په ډير جبر او بې ذوقۍ سره د سهار په لور په منډه وه.
حماد په ژور خوب ويده وچې ګيان يې په اوږه لاس كيښود او غوښتل يې را ويښ يې کړي ،حماد اړخ بدل کړ او په ډير معصوميت سره يې په وخوب کې وويل: « حسنه ، حارثه !...ما پريږدئ... موري !حسن او حارث منعه کړه ، ما ټوله ورځ کار کړې او ستومانه شوې يم دوې ما بې وخته تنګوي او د خوبه مې باسي».
ګيان نيغ و دريد او په ډير رقت سره يې وويل: « زما د قوم زويه !تا د ملت په خاطر ځومره اوږود او سخت سفر کړې او دلته را رسيدلې يې. کومې مور ته چې ته اواز کوې ، هغې ته دې خير وي ، كه چيرې حسن او حارث ستا ورونه وي نو زما مولې دې هغوې پخپله پناه کې وساتي او ژوندې او خوشحاله دې يې کړي» .
ګيان ځان سنبال کړ او دوباره يې د حماد اوږه زور کړه ، ويې خوځاو او ورته يې وويل: « مالکه پورته شه» حماد سترګې پرانيستې او د ګيان په لور يې وکتل. ګيان د « السلام عليکم» په ويلو سره بيا وويل: « مالکه سهار شوې دې ، ايا د سهار لمونځ نه اداکوې ؟»
حماد راپورته شو او ويې ويل: « ډيره مننه چې زه دې راپورته کړم ، او که نه زه په ژور خوب کې تللې وم»
ګيان دلاسه ونيوه او ورته يې وويل « راځه چې زه دې طهارت ځاې ته يوسم ، هلته مې درته ګرمې اوبه ايښودې دي»
حماد دهغه سره بيرون راووت ،لمړې يې په ګرمو اوبو غسل وکړ ، بيا دګيان سره يو ځاې کمرې ته راغې او ورته يې وويل « ماته د اودا سه له پاره اوبه راوړه»
ګيان له لاسه و نيوه او ورته يې وويل: « ته کمرې ته راشه ،هلته د اودا سه له پاره ګرمې اوبه ايښې دي».
حماد بيرته په خپله بستره باندې کيناست ، ګيان يې د پښو لاندې يوه لويه پتيله کيښوده او ورته يې وويل: «ته اودس کوه زه به اوبه در اچوم»
حماد دخپله ځايه راپورته شو او د اوبو کوزه يې دګيان څخه واخسته او دپښو څخه يې پتيله لرې کړه او ويې ويل: « ګيانه !خداې په اسمان کې دې او لاندې په زمکه مونږ ټول مسلمانان يو شان برابر يو. کله چې زه خپل کار پخپله کولې شم نو ته به مې ولې خدمت کوې»...

WWW.LARAWBAR.COM

LARAWBAR

حماد کوزه راواخسته اوبیرون راووت او همهلته کیناست اودس یی وکړ ، تر دي وخته پوري بدري نات هم راغلي و اوکوټي ته ننوتي و . حماد داوداسه وروسته راپورته شو او داسمان په لوري یی وکتل ، باران ولاړ و. اسمان صاف و ،او ستورو هري لوري ته ځلا شیندله. حماد کمري ته راننوت. ګیان لا دمخه یو لوي ټادر خپور کړي و اوبیا دوي د ټولو یو ځاي دسهار دلمانځه د ادا کولو له پاره په جمع و دریدل.

WWW.LARAWBAR.COM
LARAWBAR

۱۵مه برخه

دلمانځه وروسته بدري نات او ګیان بیرون راووتل. یخني زیاته وه ،حماد بیرته په خپله بستره کې ننوت او کیناست. دهغه تر مخه دبرنډي په دیوال د لمبدل په واسطه انځورونه جوړ کړل شوي ، داسې احساسیده چې کوم حساس مسافر ته دخپل محبوب وطن کوڅې را په یادوي. دشپې دردونه خپل اخري پړاو ته رسیدلي و. په دې خاطر چې سهار په خپلو خندیدونکو شونډو دویاړ د وینو دڅاڅکو په واسطه د شپې یخ تابوت مات کړې و او تیاری یی په تل پاتې بڼه په خپل ځان کې جذب کړې وي.

لږه شیبه وروسته لمر دا دسرارو مرکز ، دهیلو او نا هیلو ، دامن او خوړلني ، دموجود او غائب او شته او نشته ، دلوبې دپیلولو له پاره په خندیدونکي توګه لکه داور دتورې په څیر را ښکند شوې و. او کرار کرار دخپل ټاکلی منزل په لور روان و. رڼا ...تیزه رڼا داسمان تر انتهاؤ پورې رسیدلې وه .او دشپې ټول رازونه له منځه تللي و.

حماد څه فکر وکړ او راپورته شو. ډیوه یی په پوکي کولو سره مړه کړه. بیرون راووت. دهوا زور مات شوې و ، او څلورو خواو ته تیزه رڼا او ګرمي خپره شوي وه. حماد اخوا دیخوا وکتل او دحویلۍ جایزه یی واخیسته. هغه ستره مانۍ وه چې د پراخې زمکې په منځ کې پرته وه. ښیي لاس ته یی اصطبل و. په شمال شرقي برخه کې یی دملازمینو کوټې جوړې کړل شوې وې او په پاته چاپیریال کې میوه لرونکي او نه میوه لرونکې بوټي ایښوول شوي و.

حماد ښیي لاس ته راو ګرځید او د صطبل په لور راغې ، اسماعیل هم هملته موجود و ، هغه دخپلو غوایانو په ملاګانو وچه ټوټه وهله. دواړو یو له بله سره تود روغبړ وکړ، بیا حماد دخپل آس د زین سره تړلې خورجین راپرانست او دهغې څخه یی د مښولو برس را واخیست ، بیرته دخپل آس په لور راغې. لمړۍ یی پرې په مینه لاس راښکود ، په جواب کې یی مطیع او فرمانبرداره آس و شنړید ، بیا حماد خپل آس په هغه برس باندی و مښود. اسماعیل هم په غوایانو باندی خپله ټوټه ګرځوله ، بیا وروسته یی دحماد په ملګرتیا د رتنا او پشپال په دواړو اسونو هم وچې ټوټې ووهلې اودهغوې ملاګانې یی و مښودې.

ګرمي پوره زیاته شوې وه ، حماد د آسونو دشا ګانو دمښولو وروسته داسماعیل خواته راغې ، بیا دواړه دکمرې په لور روان شول. ګیان یی مخته راغې. هغه لږ څه قهرجن معلومیده. دحماد په لور یی وکتل اوبیا یی په خپل خپورغږ سره وویل « راځۍ اوسبانارې وخورئ«

WWW.LARAWBAR.COM

LARAWBAR

حماد ورسره یو ځای کمرې ته راغې ، په کمره کې یو دسترخوان غوړیدلی و ددسترخوان دپاسه دوه پلیټه ایښودي و . په یوه کې دوه یا درې چپاتي ډوډۍ او په بل کې لږ څه جوش کړل شوې سبزی پرته وه.

حماد په پوره غور سره ګیان ته وکتل. او ورځخه یې وپوښتل «ایا تا سهارنۍ خوړلې ده ؟»

ګیان په تندي او دنفرت ځخه په ډکې لهجې سره وویل: «دمالک خورزه رتنا چې پرون ستاسو سره یوځای دې حویلۍ ته راننوتې ده ډیره بدخلقه او مردوده نجلۍ ده . که څه هم هغه به دمخ نه ښایسته وي خو فطرت او باطن یې د خباثت نه ډک دی.

حماد نرۍ شانته خندا وکړه او ورځخه یې وپوښتل: «تاته یې څه ویلي دي ؟»

ګیان د شکایت په بڼه وویل: «دې نجلۍ د راتګ سره سم د ښځو په ځای باندی ولکه کړې ده ،زه چې نن د ډوډۍ د راخیستلو له پاره ورغلم نو ومې کتل چې د پخلنځای ټول انتظام دهغې په لاسو کې دي .بملا خور هم ورسره ناسته وه ، کله مې چې ډوډۍ وغوښته نو بملا راته پخپله ډوډۍ تیارول خو رتنا منعه کړه او ورته یې وویل: «بملا ته یې پریږده، دې ملازمینو ته به زه په خپله څه تیار کړم.

» کله چې مې ترې ستا او د اسماعیل له پاره ډوډۍ وغوښته نو رتنا په پوره قهر سره وویل: «ته یو اځې خپله ډوډۍ وړلې شې ، هغوې دواړو مسلمانو ته وو ایه ،چې راشی او خپله ډوډۍ پخپله یوسي. هغې دا هم وویلې چې هغوې ته وو ایه چې د سابو له پاره خپل لوښې له ځانه سره راوړي.

ځکه هغوې دواړه ملیچ دي. په دې خاطر هغوې زمونږ لوښې نه شی استعمالولې. مالک تللې تر څو د پشپال له پاره حکیم راوړي ،کله چې بیرته را ستون شي نو زه به ورته د رتنا ځخه په دې اړه شکایت وکړم. دداسې هندو ذهن خاونده او په مذهب کې متعصبه نجلۍ په دې حویلۍ کې نه شی اوسیدلې« .

حماد ورمخته شو او دګیان ملایی وټپوله او ورته یې وویل: ته مه په غصه کیږه او بدرې نات ته یې هم په اړه شکایت مه کوه. ما ستا دمالک سره ددې رتنا په اړه تفصیلي خبرې کړې دي ، هغه یوه خپل سره نجلۍ ده ، دهغې د ضد په خلاف قدم اخستل پخپله زمونږ له پاره زیانمن ثابتیدای شي. اوبیا په ځانګړې توګه هغه وخت چې مونږ ټول یې په خلاف یو موتی و اوسو.

کیدای شي هغه ددې یوو الي د علت دپوهیدو له پاره زمونږ د ټولو څارنه وکړي او دهغې دا ډول څارنه زمونږ له پاره زیانمنه وګرځي. ته په دې اړه اندیښنه مه کوه ، زه پخپله ورځم او دخپل ځان او اسماعیل له پاره ترې ډوډۍ را اخلم. ته راته همدومره وو ایه چې ډوډۍ دکومه ځایه تر لاسه کیدې شي«.

WWW.LARAWBAR.COM

LARAWBAR

ګيان د شرم احساس وکړا وويې ويل: «دحويلۍ په شاتنۍ برخه کې يوه کړکۍ ده ، ټولو نوکرانو اوملازمينو ته دهمغې کړکۍ څخه ډوډۍ ورکول کيږي».
حماد بيرون را ووت دحويلۍ باغ ته راغې هغې دوه سترې سترې پانې را پرې کړې او دخپل ټاټ په پڅکه يې پاکې کړې اوبيا دحويلۍ شاتنۍ برخې ته ورغې.
دکړکۍ څنګ ته درارسيدو سره سم حماد دهغې په پله باندې لاس کيښود او ويې ټکوله. لږه شيبه وروسته رتنا راغله اوحماد په لوړ دکتلو سره سم يې وويل: «دسهارنۍ د اخيستو له پاره راغلې يې ؟»
حماد يې په لوړ دکتلو پرته وويل: «هو»!
رتنا خپل لاس ور اوږود کړاو ورته يې وويل: «خپل لوښې راوړه. سهي ده چې ته به زمونږ محسن يې ، خو دا دهندوانو حويلۍ ده او ته يو مليچ انسان يې»
حماد ورته دواړه پانې ورکړې او ورته يې وويلې «په دې پانو کې زما او دګاډي بان اسماعيل ډوډۍ واچوه».
رتنا ورته په ترخه ژبه وويل: «ديوه محسن په خير به زه هرو مرو ستا خدمت وکړم ،خو تيره ورځ چې دهغو مليچانو په کور کې تا زمونږ ددهرم سپکاوي کړې دهغې سزا به هرو مرو تاته درکول کيږي.
اوستا له پاره سزا همدا ده چې ته به دلته زما په شتون کې د يوه مليچ په څير ژوند کوې تر څو دخپلې غلطۍ احساس وکولې شې. لکه څنګه چې اور په اوبو له منځه ځي په همدې توګه به زمونږ ددهرم څخه هم ګناه لرې کيږي.
واوره ! زه دخپل دهرم سپکاوي نه شم زغملې ، ته يو ځواکمن انسان يې ، په هر ځاې کې بريالي کيږي خوزمونږ دهرم ته په سپکاوي کولو به ته هيڅ بريا و نه مومې.
حماد دغصې او قهر نه شين سور کيده ويې ويل: «دا ستا بې عقلي ده چې زه دلته ستا د يوه نوکر په څير او ديوه مليچ غوندې ژوند وکړم ، زه يو ازاد انسان يم اوددې ځايه همدا نن حرکت کوم.
واوره ! لکه څنګه چې اور په اور نه مړ کيږي په همدې توګه ستاخبرې په ما هيڅ اغيز نه کوي ، لکه څومره چې اسمان د زمکې څخه پورته دې په همغه اندازه زما لاره له تا نه جدا ده اوزما خيال اوفکر ستا ددې عبث او چټي فکر نه لوړ دې.
که څه هم زه يو انسان يم او دبشريت د خداې ورکړو غوښتنو څخه پورته نه يم خو دهغې سره بيا هم زه ستا دبدنيتۍ او بې دينۍ د سيلاب څخه خوندي يم».
حماد لږ څه تم شو خو يو ځل بيا يې د توپان په څير په خبرو پيل وکړ «ته د بد شګونۍ يوه څپه يې ، او زه ستا دبې دينه کرچار پابند نه يم. په دې خاطر چې زه اوس پوهيدلې يم چې ستا ذهن تل

WWW.LARAWBAR.COM
LARAWBAR

دبدی په لور الوت کوی ،ما ستا دورور سره مرسته وکړه ، ستاعزت مې خوندي کړ او بیا د باران او توپان دپرواکولو پرته مې تاسو دواړه دلته را ورسولئ ، په کار خو داو چې تاسو زما ممنویت کړې و ،خو برعکس ته ماته ملیچ وایې ، ایا زه همداسې وانګیرم چې تا د روایتي هندو ذهنیت ثبوت ورکړې دې ، که چیرې همداسې وي نو زه به وانګیرم چې دهندو په دې زمکو چې تر ټولو زیات ملیچ دی ته دهغوې نه هم زیاته لویدلې یې. ته سپکه ، ذلیله او پسته نجلۍ یې.کاشکې چې دکوم ملیچ په کورکې پیدا شوې وې نو تاته به دا احساس شوې و چې ټول انسانان یو خیر دي ،نیک او ستر هغه څوک دې چې د نیکو او ښو اعمالو خاوند اوسی.

رتنا په سخته غصه او ترخې لهجې سره وویل:« زه له تانه نفرت کوم ، یاد ساته چې بدن ته ورننوتلې نیزې ویستل کیږی خو نفرت ترې نه ویستل کیږی«

حماد ورته د لوټې ځواب په تیره ورکړ او ویې ویل:« څومره چې ته له ماڅخه نفرت کوې دهغې لس هومره زیات زه له تا څخه کرکه او نفرت لرم ،ته کمینه ، ذلیله او نیچ یې ، کاشکې چې له تاسره نه وې مخ شوې«...

رتنا دغصې نه شونډې خوړلې او ولاړه وه.خو بیا یې هم دضبط نه کار واخست. په لاس کې د نیولو پاڼو څخه یې په یوې کې جوش کړل شوې سابه او په بل کې څو چپاتې ډوډۍ کیښودې او حماد ته یې ورکړې.

حماد دواړه پاڼې را واخستې او د رتنا په لور یې په نفرت سره وکتل او یو ځل بیا یې ورته وویل « که په راتلونکې کې دې زما په خلاف ژبه پرانیسته نو یاد ساته چې زه به یې درنه پرې کړم«.

رتنا په پوره کرکې او نفرت سره ورته وویل « ورځه ورځه ، تا لا راغلې ژبه پرېکوونکې. ستا په څیر مې ډیر کتلي دي ، د یو چا ژبه پرې کول داسې اسانه کار نه دې. کومه ورځ چې ته زما ژبه پرې کړې هغه ورځ به ستا د ژوندانه اخری ورځ وي ،اوس ددې ځایه ورځه ،له تا سره خبرې کول هم نه غواړم«.

حماد بیرته خپلې کمرې ته راغې ، ګیان او اسماعیل دواړه ناست و ، ددواړو تر منځ هغه ډوډۍ ، چې ګیان راوړې وه ، لکه څنګه چې وه همغسې پرته وه ، یوې لورې ته د اوبو منګې او دخاورې دوه درې پیالې پرتې وې ، حماد چې کومه ډوډۍ راوړه هغه یې هم په منځ کې کیښوده ، بیا درې واړو په ډیره مینه او ښه خوشحاله چاپیریال کې خپله سهارنۍ وخوړه.

حماد ، ګیان او اسماعیل درې واړو په خپلو منځو کې خبرې کولې چې بدرې نات یې هم کمرې ته راننوت او دحماد په لور یې دکتلو سره سم وویل: « ایا تاسو سهارنۍ خوړلې ده ؟«

ګیان ورته راپورته شو او ویې ویل: « هو ! مالکه مونږه خپلې ګیډې ډکې کړې دي«.

WWW.LARAWBAR.COM

دا ځل حماد بدرى نات ته مخ کړ او ورته يې وويل: «ته چيرې تللې وې ؟»
بدري نات د هغه سره د هغه تر څنګ په ټاټ کيناست او ويې ويل: «ما د پشپال له پاره حکيم راوستې و ،هغه مرهم او پټۍ وکړل او بيرته ولاړ. نو د هغې وروسته زه ستاسو خوا ته راغلم»
پخوا له دې چې حماد يې په ځواب کې څه ووايي ، بدرى نات د ګيان په لور مخ کړ او ورته يې وويل : «ګيانه ! اسماعيل له ځانه سره واخله او د دې غوايانو او نورو آسونو ته ګياه او دانه برابره کړه»
تر څنګ يې بدري نات ګيان ته خاصه اشاره وکړه ، مطلب يې دا و چې اسماعيل له ځانه سره واخله او د دې ځايه يې وکاږه. ګيان وخت ضايع نه کړ او سمدلاسه يې اسماعيل له ځانه سره کړ او ووت.
بدري نات چې سخت دريځي مسلمان و. او اصل نوم يې ابو الفتح و د حماد په لور د کتلو وروسته وويل. «اوس راته ووايه چې تګلاره مو څه ده ؟»
حماد يې تر مخ په څرګنده توګه وويل: «اراده لرم چې نن ماښام د دې ځايه د متهرا په لور روان شم ، زه به د شپې شپې خپل سفر ته دوام ورکوم. زه هيله لرم چې په متهرا کې به ايلک خان ته د بې وسۍ د مرګ نه خلاصون ورکړې شم ، زه به د هغه د خوندي کولو پوره پوره هڅې وکړم»
بدري نات ورته په ډيره پټه توګه وويل: «متهرا ته د ورسيدو سره سم په نرائن اشرام کې د پنډت پرمانند سره ووينه. کيدې شي چې ستا تر وررسيدو پورې هغه د ايلک خان پورې د ورسيدو کوشش کړې وي او د هغه د ازادۍ په اړه کومې پريکړې ته رسيدلې وي. زما يوه خبره ياده ساته چې په دې زمکو کې زما د ملت او مذهب د کار کولو په وخت کې به څه خلک تاسې په خپلې ولکې کې د اخستلو هڅې وکړې ، هغوې به کله ديوې لارې او کله د بلې لارې ستا د کنترولولو هڅې وکړې ، يو شمير خلک به ستا د وجود د ښايست او ښه جوړښت تر اغيز لاندې راشي او تا ته به د شک په سترګو ګوري. کيدې شي هغوې د دې ځاى ډيرې ښکلې نجونې نورې هم ښايسته او ستا تر مخ راولړاندې کړې او ستا پوهه ، علم او ذکاوت تر خپل اغيز لاندې راوړې او په دې توګه له تا څخه د داسې رازونو د راسپړلو هڅې وکړي ، چې په کې به نه يواځې زمونږ د واړو بلکه د ملت ګټې هم خوندي وی».
بدري نات خاموشه شو او په فکر کې ډوب شو اويو ځل بيا يې وويل: «دا فکر وکړه او بيا دلته کار پيل کړه. په دې فکر کې شه چې د نيشاپور نه تر متهرا پورې دې دا دومره اوږود واټن د څه له پاره وهلې دې؟ ګوره چې ! د دې ځاي په جادوګر حسن او ښايست کې ډوب نه شې ، دژوندانه په دې طلسم کې جمال بې ثباته او حسن يوه دوکه او فريب دې. او د ځوانۍ په تيريدو سره دا بيا د ويجاړو شوو غارونو په څير وران ويجاړ پاته کيږي»

WWW.LARAWBAR.COM

LARAWBAR

حماد ورته په ډير عجز او انکسارۍ سره وويل: «زما محترمه ، زما مشره ! زه به ځان ځار کړم خو هيڅکله به هم دا ډاګيزه نه کړم چې زه څوک يم. اودا چې ته بدري نات نه بلکه ابو الفتح يې. زه له تاسره ژمنه کوم ، زه به خپلی ارادی فعاله وساتم او خپلې ارزوګانې او هيلې به خاوري نه کړم. زه به ددې زمکو څخه د وفا نوې مضمون وليکم. او د خپل زړه راز به هيچاته هم څرګند نه کړم. په دې کې زما ددنيا او اخرت دواړو لازواله نقوش پټ دي. لکه څنګه چې ماهي د ويده کيدو په وخت کې سترګې نه پټوي، او لکه څنګه چې هګۍ د پيدا کيدو وروسته حرکت نه کوي په همدې توګه به زه هم دخپل مقصد د ترلاسه کولو له پاره بيداره اوسم او خپل فرض به اداء کوم«....

حماد لږ څه نور هم ويل غوښتل چې په دې وخت کې ګيان رااننوت او د حماد په لور يې په کتلو سره وويل: «تاسې پشپال ور غوښتي ياست«

بدري نات هم و دريد او حماد ته يې وويل: « ورشه ، او دهغه سره ووينه ، هغه د ډيره وخته ستا پوښتنه کوي ، خو ستا د تللو نه مخته زه لږ نور څه هم درته ويل غواړم.» حماد را پورته شو او د کمرې نه راووت.

WWW.LARAWBAR.COM

LARAWBAR

۱۶مه برخه

پشپال په خپله بستره باندې پروت و چې حماد دګیان په لارښوونه هغه کوټې ته ورغې. پشپال د لاس په اشارې سره ګیان ته دوتلو وویل ،ګیان هم بیرته راستون شو . پشپال حماد ته وویل: « حماده ، دروازه وتړه او زما خبره واوره».

حماد دروازه وتړله او د پشپال په بستره کیناست اوویې ویل:« وو ایه. څه راته ویل غواړې ؟»

پشپال لږ څه فکر وکړ او حماد دتیرو څخه جوړ کړل شوي هغه بتان کتل چې دبسترې ښیې لورې ته ددیواله په منځ کې خوندی شوي و. حمادیو ناڅاپه ټکان وخوړ ځکه چې پشپال پرې نا څاپې غږ وکړ.

»حماده ! ایا ته به د تل لپار په دې حویلۍ کې پاته کیږې ؟«

حماد په مشکوکو سترګو پشپال ته وکتل او ورته یې وویل: « زه به درته ډیر کم تر سترګو شم . کیدې شي ستا له پاره دا خبره نوې وي چې نن مابنام زه له دې ځایه کوچ کوم».

پشپال ترې په اندیښنې سره وپوښتل « چیرې ځې ؟«

»متهراو ته ځم«

»د څه په خاطر ؟«

»زما کار کلي کلي ، محلي محلي او ښار ښار ته سفر کول دي او ستا دماما دتجارتي شیانو له پاره د قیمتونو او ارزښتونو معلومول دي«

»بیرته به څه وخت راستنیږې ؟«

»هیڅ نه شم ویلي ، کیدې شي چې په اونیو کې او یا په میاشتو کې بیرته راستون شم او یا کیدې شي چې دمتهرا څخه نیغ نګرکوټ ته ولاړ شم«

پشپال دحماد لاس په خپل لاس کې ونیوه او ورته یې وویل:« حماده ! کاشکې ددې حویلۍ په ځآې ته له ماسره په کوم داسې ځآې کې واې چیرې چې ماتاته پرته له ویرې ویلي شواې چې: اې زما وروره ! زما دوسته ! زما محسنه ! ماته دخپل مقدس کتاب هغه برخه واوروه کومه چې تا په هغه سخت باران او توپاني هواو کې دځنګل تر منځ داسماعیل په فرمایش اوروله. کاشکې زه هم داسماعیل په خیر ددې دهرم څخه ازاد شم او ستا ترڅنګ و دریږم. اه زه څومره بې وسه او مجبور انسان یم«

WWW.LARAWBAR.COM

LARAWBAR

په فکرونو کې ډوب حماد په ډېر غور سره پشپال ته کتل: « په دې وخت کې پشپال وويل: «حماد ! حماد ! ايا دهغه مقدس کتاب کومه برخه چې تا لوستلې وه ،هغه ستا په رسول صلي الله عليه وسلم باندې د الله تعالي له اړخه نازله شوې وه .؟«

دا ځل حماد د يوه واعظ او لارښود په څير وويل «هو پشپاله ! هغه مقدس کتاب زما په عربي رسول صلي الله عليه وسلم باندې د الله تعالي له اړخه نازل شوې دې. هغه دچا ددماغ او فکر نه راوتلې نه دې ،هغه دانساني درک او اوهامو د اغيز څخه پورته دې ،دا دژوندانه يوه مکمل قانون دې ، په دې کې د پخوانيو دعبرت د پيښو دبيانولو نه علاوه حرمتونه ، قوانين ، امن ، جنګ ، دمرګ اوژوند لوايح ، دفنا اوبقا ، دژوند او مرګ......يعنې د هرې موضوع په اړه مکملې لارښوونې موجودې دي. منطق يې ګونګ نه دې ، هر امر او هر حکم په واضحه او څرګنده توګه بيانوي«.....

کله چې حماد خاموشه شو نو پشپال ورته وويل: زمونږ ددهرم خلک وايې چې دمسلمانانو خداې وجود نه لري«

حماد ورته بيا په خبرو پيل وکړ: « خداې شته او هر ځاې موجود دې.هغه ثوک دې چې د سپوږمۍ ، ستورو ، او دلمر نظام پرمخ بوځي. او د دې نه علاوه د بحرنو جوش او طغيان او دتوپانو قهر په خپلو ضابطو کې دننه ساتی. ثوک دې چې بې اوبو چينې د اوبو نه ډکوي ، ثوک دې چې مور ته دبچې د په غيږ کې د اخيستو او دپلار ته دهغه په سر دشفقت نه ډک لاس کشول ورزده کوي.......

پشپال څه ډاډمن معلوميده ، بيا يې خپل ښيي اړخ ته اينبوول شوو بتانو ته په کتلو سره وويل: « ددوې په اړه څه فکر کوې«

حماد ورته په عاجزۍ سره وويل: « زه دچا ددهرم او مذهب ترديد نه کوم. خو دا بتان د سترګو نه ړانده او د غوږونو نه کاڼه دی ، دهغوې سماعت ،دهغوې حرکات او دهغوې ژبې بندې دي ، بيا به نو دا څه ډول خداې وي چې ستاسو په وجودونو ان تر بيخه پورې اغيز شيندي. ايا تاسو ددې ټولو د وخت ، ځاې او جوړونکې په اړه معلومات لرئ ، کله يې چې يو انسان جوړونکې وي نو بيا به دوې چا ته څه ورکړې شي؟«

پشپال په ډېره نا ارامۍ سره څرګندونه وکړه او ويې ويل: « حماد ، حماد ! زه دخپل دهرم څخه وځم او ستا په درم کې د ورننوتلو ژمنه کوم. ووايه چې څه وکړم چې زه هم ستا او د اسماعيل په څير مسلمان و ګرځم«.

حماد مسکې شو اوبيا دهغه سره يوځاې پشپال د تشهد کليمه « اشهد ان لا اله الله» ولوسته

WWW.LARAWBAR.COM

پشپال یو ځل بیا دحماد لاس په خپلو لاسو کې په ډیر احترام سره ونیوه او ورته یې وویل: «حماده ، حماده ! د نن نه وروسته ته زما ورور یې. زما دوست یې ، زما مهربانه او لاربنود یې ، ماته څه داسې کلیمات را زده کړه چې زه یې وویلي شم. په ځواب کې ورته حماد طیبه کلیمه په یاد کړله.
کله چې پشپاد کلیمه په ښه توګه یاده کړه نو حماد ته یې وویل: « ته خو نن متهراته ځي خو اسماعیل ته ووایه چې زه مسلمان شوې یم خو زما مسلماني به اوس په راز کې پاته وي ، هغه ته دا هم ووایه چې زما تر مکملې روغتیا پورې همدلته پاته شي ،بیا به زه ورسره پخپله تر کلي پورې ولاړ شم او څو ورځي به هلته دهغه او ابوبکر سره پاته شم او مذهبي رسوم به ترې یاد کړم«.
حماد په خوشحالۍ ورته وویل: « ته غم مه کوه. زه به اسماعیل و پوهوم«.
پشپال څه نور ویل هم غوښتل چې دروازه وټکیده ، خاموشه شو. کله چې حماد راپورته شو او دروازه یې پرانیسته نو رتنا راننوتله. حماد رتناته د کرکې په سترګو وکتل او دهغه کمرې څخه بیرون ووت. رتنا مخته ورغله او د پشپال تر څنګ کیناسته او خبرې یې ورسره پیل کړې.

WWW.LARAWBAR.COM
LARAWBAR

۱۷مه برخه

لمر د ماښام په تیاره کوهي کې ورډوب شوې و ،مرغان خپلو ځالو او حیوانات خپلو کلیو اوکورونو ته ورګرځیدلي و ،دکوهستانو لمنې وراني ویجاړې او غمژنې پرتې وې. داسې غمژنې لکه په سختي ناتوانۍ کې چې دلمر د پریوتو په وخت کې دکومې کونډې ښځې اوښکې رابهیږي.
دبدري نات څخه د رخصت اخستو په وخت کې حماد د بهیم سیم نه ووت او د سرسوتي ددریاب د لرګیو دهغه پل په لور روان و دکوم په واسطه چې هغه غوښتل د سرسوتي شرق لورې ته ولاړ شي.
په داسې وخت کې چې دماښام ځلیدونکې جلوې دشپې تیارو کې ډوبې شوې او سور شفق دشپې تیارو له منځه وړې و، حماد دسرسوتي ددریاب د پل څخه اخوا تیر شوې و. ددریاب څخه اخوا د تیرېدو وروسته هغه شاته وکتل چې د بهیم سیم دکلیو لوړ لوړ برجونه دسپوږمۍ په رڼا کې د ورایه ځلیدل.حماد لږ څه ورښکته شو او دخپل آس څټ یې و ټپاوو . بیا یې هغه په چپه پښه کلک وواهه ، اس و شنهیده اوبیا یې د جنوب غرب په لور په ګړندۍ توګه ځغاسته پیل کړه. شپې هم د ورځې د ټولو داستانونو باب ترلې و اودخپلو غمونو مراحل یې په ډیره چټکۍ سره طې کول..
حماد ټوله شپه سفر کاوه ، سپوږمۍ دغرب په لور تېښته او د غروب له پاره یې تیارې نیوه ، شپه د خپلو ورکو شوو خزانو په لټون کې ستومانه شوې وه ، دحیرانتیا په ډنډ کې پراته ټول کائینات را بیداره شوي و...په همدې وخت کې حماد په یوه ګڼ ځنګل کې په سفر روان و.
دځنګل دننه یې یو تالاب وکوت اوهملته تم شو . کیدې شی چې هلته به یې دسهار لمونځ ادا کاوه.
د آس دخولې څخه یې قیضه راویسته اودزین سره یې را وځړوله اوآس یې د وښو خوړلو له پاره ازاد پریښود ، پخپله د تالاب په لور ور روان شو ، په سپوږمیزه شپه کې د تالاب اوبه داسې ښکاریدې لکه د ځنګل په سترګو کې اوښکه.
د اوداسه کولو وروسته حماد راپورته شو اویوې لورې ته و درید تر څو لمونځ اداء کړي چې یو ناڅاپه یې ټکان وخوړ. دځنګل دننه نه څه عجیب اوازونه راتلل.داسې لکه کوم روح یا کوم انسان چې پرې د حملې له پاره ځان تیاروي ،حماد خپله توره را وویسته اوڅلورو خواو ته یې وکتل. بې اختیاره د حماد دخولې څخه د ځنګل په دغه ارامه فضا کې یوه خندا راپورته شوه، ویې کتل چې دهغې تر څنګ په یوه ونه کې یو ګونګې مرغه دخپلې خولې څخه عجیب و غریب اوازونه راباسي. هغه همدا اواز اوریدلې و او ټکان یې خوړلې و.

WWW.LARAWBAR.COM

LARAWBAR

خپل اس ته د رانژدې کېدو سره سم حماد د قبلې لورې ته ودرېد او د لمانځه نیت یې کاوه چې یو ځل بیا متوجه شو . بیا یې خپله توره د نیام څخه را وویستله او د آس د زین سره را ځوړند ډال یې هم را واخست. ځکه دا ځل د ځنګل د ننه د آسونو د پښو ټپار راته. او دا اوازونه هره شیبه را نژدې کېدل ، آن تر دې چې د حماد څنګ ته نژدې را ورسیدل او هملته په ګڼو ونو کې یو ناڅاپه تم شول. دا سې لکه چا چې حماد او دهغه اس لیدلې وي او ناڅاپه یې خپل اسونه درولي وی.د حماد له پاره دا حالات ربښتیا هم د اندیښنې وړ وو.

حماد په ځنګل کې په خپل درُوند اواز غږ وکړ: «څوک یاست او ولې ما پسې راځئ ؟ که چیرې له ماسره کار لرئ نو زما مخې ته راشئ ؟»

په ځواب کې ورته یو اشنا اواز راغي ، « یا امیره !زه ګیان یم د خپل مالک په هدایت د خپلو څلورو ملګرو سره ستا په تعقیب را روان یو ، مونږ ټول ستا څخه لرې روان یو او ستا ساتنه کوو . له تا سره یو ځاې زمونږ د ټولو سفر کول خطرناک و ، ته بې غمه خپل لمونځ وکړه ، تر دې وخته به مونږ هم خپل لمونځونه اداء کړو.

د حماد شونډې د خندا نه پرانیستې پاته شوې، په شنو ګیاهو یې لمونځ اداء کړ او بیرته په آس کیناست او د خپل منزل په لور روان شو.

WWW.LARAWBAR.COM

LARAWBAR

۱۸مه برخه

يوه ورځ دلمرپريواته وروسته ماښامي کې حماد خپل آس د جمنا ددرياب په غاړه غاړه دجنوب په لور ځغلاوه ، ديخنۍ دموسم په واسطه ددرياب اوبه ښکته شوې وې او د اوبو په ځينو ځايو کې شګې را ټولې اوډېرې شوې وې ، ددرياب په منځ کې په کشتيو کې ولاړ ماهي نيونکې دماښام سندرې ويلې اوخپل جالونه يې راټولول. حماد په کوم ځاې کې د تم کيدو په ځاې مخته ولاړ.
لږه شيبه وروسته هغه د نرائن اشرم ترمخه ولاړو. دآس نه دکيوتو وروسته يې لمړۍ ددې اشرم دپخواني جوړشوي تعمير نظاره وکړه ، وېی کتل چې دخپل زيات عمر له کبله نور رژول کيدو ته نژدې شوې دې. بيا يې خپل آس ديوې ونې سره و تړه. او اشرم ته ورننوت. دا ډير پخواني عمارت او د اسرارو نه ډک و. ترمنځ يې دهليزونه ترلرې لرې پورې غځيدلي او يو دبل سره نښتې و. په چت او ديوالونو يې دمختلفو ديوتاګانو او ديوي ګانو انځورونه جوړ کړل شوي و. حماد د عمارت دننه ورغې ، داسې ډاډه روان و لکه چې ټول عمر يې دې اشرم ته تله راتله کړې وي. هغه د خپل ټاټ دکاليو د پاسه دهندو کشتريانو په څير لباس اغوستې و ، دا لباس ورته بدرې نات ورکړې و. حماد دخپلې قوارې نه هم لکه يو کشتري هندو جنګجو ښکاريده.
دلږ څه مخته تللو وروسته هغه ته يو زوړ پنډت ترسترګو شو ، حماد ورغږ کړ او ورته يې وويل: « مهاراج».....
پنډت و دريد اوحماد ته يې وويل « وايه هلکه ،څه خبره ده»
حماد په ډيره عاجزۍ سره خپل سر ښکته کړ او ورته يې وويل « مهاراجه ! غواړم د پنډت پرمانند سره ووينم»
پنډت ترې په سخته لهجه وپوښتل:« ته د پرمانند سره څه پيژنې ؟»
حماد ورته په ډيرې نرمۍ سره وويل: « هغه زما د وطن دې»
پنډت ترې يو ځل بيا وپوښتل: « ايا ته هم دبهيم سيم اوسيدونکې يې ؟»
»هو ! زه دبهيم سيم څخه راغلې يم. زه دهغه ځاې د بدرې نات مامور يم. دلته متهرا ته د شيانو داړتياو د معلومولو په خاطر راغلې يم ، بس فکر مې وکړ چې د خپل پنډت سره هم ووينم»
پنډت د يوه دهليز په لور اشاره وکړه او ويې ويل: « په دې دهليز کې درې کوټې پريږده او په څلورمې کې به تاته پنډت پرمانند ترسترګو شي».
حماد همغه کوټې ته راغې ، په نيمچه خلاصه دروازه کې يې وکتل چې دننه د پوخ عمر يو پنډت په مراقبې کې په پوره سکون او انجماد سره دتورۍ اوسۍ په پوستکي ناست دې او د بګوان په

WWW.LARAWBAR.COM

LARAWBAR

فکر کې ډوب شوېدې. حماد اخوا دیخوا وکتل، شاوخوا هیڅوک نه تر سترګو کیدل، دننه ورغې او هغه پنډت ته یې وویل:
»که چیرې زه غلط شوي نه وم نو ستا نوم پرمانند دې«
پنډت دخپل ارتکاز دحالت څخه رابیداره شو ،سریې و ګرځاوه او دخپلو سرو سترګو په واسطه یې حماد ته په غور وکتل او ورته یې وویل: «ایې هلکه ! څوک یې او ولې دې زما په ځانتوالې کې لغته ووهله«
حماد سمدلاسه دخپل مطلب په لور راغې او ورته یې وویل: «زه دبهیم سیم د بدري نات له لورې راغلې یم او دیوه ډیر مهم کار په لړ کې له تاسره وینم« .
پنډت دخپله ځایه راپورته شو او ویې ویل «ایا هغه زما په نامه کوم مهم پیغام رالیږلې دې.» په ځواب کې یې حماد دخپلې تورې د نیام څخه دبدري نات لیکلې لیک را وویست او پرمانند ته یې ورکړ او ورته یې وویل: «دا ولوله، تاته به هره خبره پخپله ډاګیزه شي«.
پرمانند لیک ولوست اوبیا یې دکرتې په جیب کې کیښود او په ډیره خوشحالۍ یې د اوسۍ د تورپوستکي په لور اشاره وکړه او وویې ویل:
»راځه مهاراجه دلته کینه ! کینه«!
حماد په خپل ځاې دریدلې پاته شو اوپه پته یې هغه ته وویل: «زه دکیناستو له پاره نه یم راغلې ، ماته دایلک خان په اړه څه معلومات راکړه«
پرمانند ورته په ډیر درنښت وویل: «دا څنګه شوني ده چې د دیوتاو په دې کور کې دې زما امیر دریدلې پاته وي او پنډت پروهت ته دې ارام اوسکون په برخه شی.ته د اوسۍ په دې پوستکي کینه، دا زما له پاره ډیره ستره نیک بختي ده« کرار کرار پرمانند دخپلو خبرو لهجه بدلوله«
حماد د تورې اوسۍ په پوستکي کیناست پرمانند یې ترمخه په درنښت سره وویل:« ایلک خان دلته د راجه په بندیخانه کې پروت دې ، هغه ورته ډول ډول اذیتونه ورکوي تر څو خبرې او اسرار ترې واخلی او دا ترې ډاګیزه کړي چې په دې زمکو کې یې نور څوک څوک ملګري دي او په کومو کومو ځایو کې کارونه تر سره کوي. خو ایلک خان ډیر ثابت قدمه دې ، یواځې همدا یو ځواب ورکوي او ورته وایی چې زه نه پوهیږم« .
حماد ترې په ناکرارۍ سره وپوښتل: «ایا دایلک خان د ازادیدو کومه لاره تر سترګو کیدې شي. ما چې دنیشاپورنه تر متهرا پورې دا دومره اوږود سفر کړې مقصد یې دایلک خان ازادي ده« .
پرمانند ورته په ناهیلۍ سره وویل: «ما دخپله اړخه بیا بیا هڅې کړېدې خو زما هره هڅه ناکامه شوې ده ، هو ! که چیرې ته د همت او جرئت څرګندونه وکړې نو دایلک خان ازادیدل شوني دي«.

WWW.LARAWBAR.COM

LARAWBAR

حماد ترې په ناکرارۍ سره وپوښتل: «هغه څنګه«....
پرمانند لږ څه فکر وکړ او ویې ویل: «د راجه عسکر هره ورځ ایلک خان د یوه غوايي ګاډي مخته ته ترې او په ښار کې یې ګرځوي ، هغه ته همدا ډول اذیتونه ورکوي ، په لښتويي وهي او هغه بیچاره هم لکه د نر غوايي په څیر ګاډې راښکاږي ، هغوې یې ترې ساتي ، تر څو رازونه ترې واخلي خو هغه تر اوسه پورې پوره مقاومت کړې او سوګند یې کړې چې په دې اړه به څه نه وايي .
هغه وخت چې ایلک خان په بازار کې ګاډې راښکاږي نو په همغه وخت کې که ته دهغه د ازادولو هڅه وکړې نو د ازادیدو امکانات به یې روښانه وي او که نه دهغه ددې ځایه ازادیدل را ته شوني نه ښکاري« .
حماد دخپله ځایه راپورته شو او ویې ویل «زه په ټولو حالاتو وپوهیدم ، ته اندیښنه مه کوه ، که چیرې زما رب ته منظور وي نو په متهرا کې به سبا ورځ د ایلک خان اخري ورځ ثابته شي. اوس زه له دې ځایه ځم او په کوم سراي کې شپه کوم«.
دواړو یو بل ته خداې پاماني وویله او یو له بله جلا شول. حماد د نرائن اشرام څخه ووت او د جمنا ددریاب غاړې ته ولاړ کله چې د یوه میل واټن د وهلو وروسته دمتهرا د ښار په لور را وګرځید نو څو اسپ سورو خپل آسونه را وځغلول او دهغه مخه یې ونیوله. حماد په خندا شو ځکه هغوې ګیان او دهغه څلور کسه ملګري و. ګیان لږ څه د حماد لورې ته را نژدې شو او په ډیر ادب یې ترې وپوښتل :
»یا امیره ! مونږ ته څه حکم شته ؟ ایا په نرائن اشرام کې دې د پنډت پرمانند سره د خبرو په وخت کې څه تر لاسه کړل«
حماد خپل آس څو قدمه نور هم ور مخته کړ او ګیان ته یې په ډیره پټه توګه وویل: «واوره !نن شپه به مونږ ټول همدلته په متهرا کې په مختلفو سرايونو کې شپه تیروو .د راجه عسکر هره ورځ ماښام ایلک خان د غوايي ګاډي مخته ترې او د ښار په منځ کې یې ګرځوي ، ددغه کار څخه دهغوې مقصد عبرت اخستل او ایلک خان ته اذیت ورکول دي ترڅو دهغه څخه رازونه را وسپړي ، هغوې غواړي وپوهیږي چې په دې سیمو کې نور څوک دي چې دغزني دمسلمان پادشاه له پاره کار کوي. خو ایلک خان په پوره ثابت قدمۍ سره ولاړ دې. سبا چې هغوې هغه بازار ته راوړي نو زه به په کومه بهانه دهغه ګاډې ودروم. ته به هم دخپلو ملګرو سره همدلته موجود اوسې. خویوې لورې ته او دخلکونه به جدا درېږې.ترڅو دهغه ځایه په اسانۍ سره د تیښتې لارې درته پیدا وي. ته به زما لورې ته وینې ، کله چې زه تاسو ته د ښیې لاس اشاره وکړم نو ته به دخپلو ملګرو سره یو ځاې د راجه په عسکرو غشي ووروئ ،څه غشي هلته په ولاړو ننداره چیانو هم ووروئ ، ترڅو هلته

WWW.LARAWBAR.COM

LARAWBAR

دهغوي تر منځ ګډوډي راپيدا شی ،په همدې وخت کې به زه ايلک خان له ځآنه سره واخلم او وبه يې تښتوم. تاسو به هم دهغه ځآيه د تيښتې هڅه وکړئ ، خو دښار نه د وتلو وروسته به دبهيم سيم په لور نه ورځئ ، ځکه چې داکار به زما او د بدرې نات له پاره ډير خطرناکه وي ، زما تر شاشا د راتلو هڅه کوئ.

زه دښاره وځم او د جمنا ددرياب په غاړه غاړه به د جنوب په لور پنځه مايله واټن وهم. بيا دهغه ځايه به کيڼ لورې ته دبهيم سيم او سرسوتې ددرياب په لور دتلو په ځاې دجمنا څخه تيريږم او دشرق په لورې به ځم. په دې توګه که د راجه عسکر زمونږ په تعقيب پسې هم راشي نو دوکه به شي او مونږ به د جمنا ددرياب په شرقي برخو کې لټوي ، زه به بيا دهغه ځايه د جنوب په لور سفر پيلوم اوبيا به دهغه ځايه په عامو لارو دتللو په ځآې په ځنګلونو او ګياه ګانو کې دبهيم سيم په لور د تللو هڅه کوم«.

حماد دخپل ډاډ په خاطر د ګيان څخه وپوښتل: «ايا زما په مطلب باندی وپوهيدې ؟«

ګيان ورته په مثبته توګه سر وخوځآوه او ويې ويل: « په دې اړه هيڅ ډول انديښنه ونه کړې ، زمونږ هر کار او هر حرکت به ستاسې دحکم په مطابق وي«

ددې خبرو وروسته حماد ترې جدا شو او د متهرا دښار په لور روان شو ، ګيان هم دخپلو ملګرو سره يو ځآې دحماد څخه وروسته په پوره واټن ساتلو کې دښار په لور ور روان شو.

WWW.LARAWBAR.COM

LARAWBAR

۱۹مه برخه

دمندرونو په ښار متهرا کې يې ايلک خان د دويمې ورځې له پاره هم د زندان څخه را وويست او د يوه غوايي ګاډي مخې ته يې و تړه. هغه يو ډير ښکلې او د ښه قد وقامت خاوند ځوان و، دتورو ويښتانو او ښايسته سترګو خاوند و، يو عسکر د ګاډۍ دپاسه سپور و او ايلک خان يې په کوتک واهه او د ځناورو په څير يې ځغلاوو، د ګاډۍ دواړو خواو ته دوه دوه ساتونکې په خپلو خپلو آسونو سپاره وو او ددې ګاډۍ د ساتنې دنده يې تر سره کوله.

د ايلک خان حال شيبه په شيبه خرابيده. کالي يې شکيدلې او رژيدلې وو. دمخ نور يې هره شيبه په تور والې اوښت، هغه بيچاره په پوره خاموشۍ سره هغه ګاډۍ مخته راښکوده. دنندارچيانو يو هجوم يې هم شا شاته روان و. يو شمير خلکو ايلک خان ته بدې سپکې سپورې کولې او څه نورو پرې تيږې ورولې او خپله زړونه يې پرې په دې توګه يښول.

دبازار څخه د وتلو وروسته، هغه وخت چې دا ګاډۍ يو پراخه ميدان ته ورسيده نو د نندارچيانو څخه دوه کسه هندوان چې پخپلو کې يې سره خبرې کولې د ډلې د منځته راووتل او ګاډۍ يې د شا څخه ونيوله او غوښتيل يې ايلک خان تم کړي. ايلک خان هم مخته زور واهه. دې دواړو هندوانو خپل زور وواهه خو ونه توانيدل چې د ايلک خان مقابله وکړي ځکه چې ايلک خان د يوه مست او بې سره نرغوايي په توګه ګاډۍ مخته را ښکودله. دوې دواړو خپل يو بل ملګرې هم را وباله او غوښتل يې په زور سره ايلک خان تم کړي خو دوې درې واړو يو ځاې هم ايلک خان تم نه شو کړاې. او دغه دغره په څير ځواکمن ترک ځوان هغوې درې واړه هم له ځآنه سره راښکودل.

په دې وخت کې په ناڅاپي توګه حماد خپل اس دې لورې ته را وځغلاوه، دګاډۍ څنګ ته را ورسيد او دآسه راښکته شو، او دغو درې واړو هندوانو ته يې، چې د ايلک خان د تم کولو هڅې يې کولې اشاره وکړه تر څو وروسته شي. هغه درې واړه ځوانان شاته شول او بيرته په نندارچيانو کې ورننوتل. حماد مخته ورغې او ګاډۍ د شا له اړخه ونيوله او تم يې کړه. ايلک خان يو ځل ودريد او په ډيره انديښنه يې شاته وکتل، کله چې پوه شو چې يو آځي يوه ځوان يې ګاډۍ تم کړې ده نو دغصې څخه سور شو او په خپل پوره ځواک سره يې دګاډۍ د مخته تللو هڅې پيل کړې خو په خپلو هڅو کې بريالې نه شو، حماد يې ګاډۍ داسې تم کړې وه لکه چا چې د کوم مضبوط او مستکم څيز سره تړلې وي.

په زرګونو ننداړچيان چې شاوخوا د ننداري له پاره ولاړ و، دا مقابله په ډيره دلچسپۍ سره کتله. دهغوې په سترګو کې د حماد قدر وعزت ډيرښت موندلې و. ځکه همغه ګاډۍ د شا څخه نيولې وه

WWW.LARAWBAR.COM
LARAWBAR

او مخته حرکت ته يې نه پرېښوده، په داسې حال کې چې د هغه نه مخته د دې ګاډۍ د تم کولو له پاره د دري هندو ځوانانو ټولې هلې ځلې ناکامه شوې وې. ايلک خان هم نور په ډېر زور وهلو سره ستومانه شوې و، ټول وجود يې خولې خولې و، حماد لږ څه زور نور هم وواهه او ګاډۍ يې د ايلک خان سره يو ځاي شاته بوتله، ايلک خان هم زور واهه او غوښتل يې چې ګاډۍ د شاته تلو نه بنده کړي خو هغه بېچاره ناکامه و.

په ګاډۍ کې ناست عسکر په پرلپسې توګه ايلک خان په کوتکونو واهه او چيغې يې پرې وهلې تر څو ګاډۍ مخته بوزي. ترڅنګ يې هغه ته سپکې سپورې کولې او دغدار، حرامي او ....په ښکنځلو يې نازوو.

حماد ګاډۍ پرېښوده او د ګاډۍ چلوونکې ته راغې او په ډېر درنښت او احترام يې ورته وويل: «مهاراجه...که ستا اجازه وي زه به د دې څخه څه رازونه را وسپړم».

ګاډي بان ورته په خندا وويل: «هرو مرو هڅه وکړه»

حماد ورته يو ځل بيا وويل: «لمړې به زه د هغه سره د دوست په څير خبره کوم ترڅو څه ترې تر لاسه کړم خو که چيرې په هغې کې ناکامه شوم نو هغه د ګاډۍ نه جدا کوم او داسې سختې به پرې وکړم ترڅو پخپله چغې ووهي او ټول رازونه را وسپړي».

ګاډي بان په شکرکونکو سترګو حماد ته و کتل او ورته يې وويل «که چيرې ته داسې وکولې شې نو دا به دې پرمونږ احسان وي، په دې توګه به دراجه په وړاندې زمونږ عزت نور هم زيات شي»

حماد شاوخوا وکتل او ګاډي بان ته يې وويل: «ته د غه نندارچيان او ساتونکې لږ څه د دې ځايه لرې کړه، کيدې شی د هغوي په شتون کې هغه څه ونه وايي.» ګاډی بان د ګاډۍ څخه لاندې راکيوت او د ساتونکو په مرسته يې نندارچيان لږ څه شاته وتمبول او پخپله هم لرې و دريدل.

حماد دخپل آس قيضه ونيوله او د ايلک خان خواته راغې، او په ډېره مينه يې ورته وويلې.

»ايلک خانه.... ايلک خانه ! زه ستا دښمن نه يم بلکه ورور دې يم. ماته ووينه، زما ځاې متهرا نه دې بلکه نيشاپور دې، ايا ته هغه دبدري نات پيژنې چې ابو الفتح نوميږي« .

ايلک خان د هغه خبرې هسې يو چال و ګڼلې او د هغه نه يې مخ واړاوه. «زه نه کوم نيشاپوري او نه ابو الفتح پيژنم. له ما سره تاته د ويلو هيڅ نه شته«

حماد ورته دا ځل په زړه سوځونکې اواز وويل: «ايلک خانه د تصوراتو د ګرداب نه ځآن را وکاږه .او دخپلو سترګو حجاب لرې کړه او ماته ووينه.« بيا حماد ايلک خان داوړې څخه ونيوه او ورته يې وويل:

WWW.LARAWBAR.COM

LARAWBAR

»زما غیور او زړه ور ترک وروره ! دغه اندیښني او اضطراب پرېږده او خپل جنون او لیونتوب متحرک کړه ، را ځه چې دواړه یو ځاي د دښمنانو مقابله وکړو او له دوې سره دهابیل قابیل لوبه و لوبوو . او د دوې د مړیني د ایرو څخه ځانونه لرې وکاږو «.
دحماد په خبرو د ایلک خان حال دبرق وهلي زړې ونې په څیر ګرځیدلي و ، هغه د پخوانۍ زړې ونې په څیر غمژن او د کوم پخواني بُت په څیر خاموشه و . هغه و برېید او څه بې ربطه کلیمات یې وویل : بیا یې په سخت اواز کې وویل :« لکه څنګه چې خوند او رنګ پټ نه شي پاته کیدې په همدې توګه ستاسو د هندوانو ذهنیت هم له ما څخه نه شي پټیدې «.
حماد ورته داخل په سخته لهجه وویل : « ایلک خان له ځانه سره یې ولیکه ، زه له تاسره کومه ړنده عقیده نه لرم . ووایه چې زه ستا د ضمیر کوم عکس تاته رامخته کړم .که چیرې زما خبره دې ونه منله نو داخلک به دې په تیارو او تعذیبونو کې د سترګو دنور څخه هم بېغمه کړي ، جسم به دې ټوټې ټوټې کړي ، داسې ټوټې ټوټې لکه په سلګونو کجیران چې د خره او نورو مردارو جسمونه ټوټې ټوټې کوي .ته زما دملت د قهرمانانو څخه یو یې . راځه .....زما وروره ! دواړه یوځاي ددوې له پاره دتبره په څیر داسې ګذار ورکړو چې زخم زخم یې کړو او ددې ځایه پښې و کاږو . زما آس ستا تر مخه ولاړ دې ، دا مونږ دواړه په اسانۍ سره له دې ځایه ویستلي شي«
ایلک خان اوس هم خاموشه و ....حماد ورته یو ځل بیا په شفقت سره وویل « زما متې وګرځه او د یوه مجاهد په څیر دې خپل ضمیر را بیداره کړه . ایلک خانه ته په کومو فکرونو کې ډوب یې ، خپل روح وپیژنه ، سوګند دې چې که چیرې ته له ما سره لاس یو کړې نو زه به ددې دښمنانو کورونه وران کړم او ددوې شخصیتونه به د سهار دلمر په څیر په سرو وینو رنګین کړم«
حماد لږ څه تم شو او بیا یې وویل : « ایلک خانه ! قسم یادوم چې که چیرې زما خبره دې ونه منله نو زه به دې دویني حرمت له نظره و غورځوم او پوره سختي به در باندې وکړم او له دې ځایه به دې وتښتوم . یاد ساته زه په زور کې له تا کمزورې نه یم ، د تولک دښاره بیرون د صنوبر د ونې څخه را تاوه شوې رسۍ تا هم شکولې وه او همغه رسۍ ما دوه هومره هم د ناصرالدین تر مخه شکولې ده او همغه زه ستا د مرستې له پاره دې دیار ته را استولې یم«.
د ایلک خان مخ یو ځل روښانه شو ، په مخ یې جذبې او احساسات رابیداره شول . حماد ورته بیا خبره وکړه او هغه ته یې ټکان ورکړ : « ایلک خانه ! زه نه شم کولې تا دلته متهرا کې د مرګ په خونه کې ددوې رحم و کرم ته پریږدم . ددې او هغې دجذبو څخه پورته زما خبره واوره . زه به ستا دښمنان د یو موټي خاورو په څیر وشیندم او داسې ګذار به ورکړم چې بیا یې د علاج له پاره هم څوک پیدا نه شي . واوره ! وخت راغلې چې ته له ما سره یو ځاي ددې دیار او دښتې نه وتښتې«.

WWW.LARAWBAR.COM

د ایلک خان په شونډو نرۍ شانته خندا را پیدا شوه، خو هغه دومره صابر ځوان و چې بیا یې هم په خوله څه ونه ویل: حماد ورته بیا په غوږ کې وویل: « ایلک خانه ! ګوره زه خپل لاس په هوا کې پورته کوم او خپل عملیات پیلوم. بیا به ته وګورې چې زه څنګه د سترګو په رپ کې خاورې په کیمیا بدلوم. او دغه ځوکسه په شمار فرعونیان به چې زمونږ شاوخوا ته ولاړ دي مونږ ته هیڅ ډول زیان را ونشي رسولې« .

حماد خپل ښي لاس په هوا کې پورته کړ. سمدلاسه لرې ولاړ کیان او دهغه ځلورو ملګرو په دې ساتونکو اوګاډي بان باندې غشي وویشتل او بیا یې په تندار چیانو غشي وویشتل ، ګڼ شمیر کسان په کې ووژل شول او په نورو کې ګډوډي را منځته شوه او هر څوک چې په کومه تښتیدلې شو په همغه لاره وتښتید.

حماد سمدلاسه توره را وویستله ، هغه رسۍ یې ټولې پریکړې چې ایلک خان پرې تړل شوې و ، بیا حما په یوه ټوپ سره په خپل آس سپور شو او شاته یې غوښتل چې ایلک خان ته څه ووایې چې ایلک خان هم لکه د خونړي زمري په خیر د حماد په آس ور سپور شوې و دهغه شاته ناست و او وېې ویل:

»زه نه پوهیږم چې ته به څوک یې ، خو ددې سره بیا هم اوس مې که دوزخ ته هم بوځې درسره تللو ته تیاریم«.

حماد خپله توره او ډال ایلک خان ته ورکړل او ورته یې وویل « زما توره او ډال سنبال کړه ، زه آس ځغلوم ، هر څوک چې زمونږ دلارې د نیولو هڅه وکړي سمدلاسه یې له منځه یوسه« .

ایلک خان توره او ډال سنبال کړل ، حماد په ښي لاس د آس واګې ونیولې او په چپ لاس یې دآس د زین څخه را ځړیدلې دورند ګرز را پرانست او سنبال یې کړ او آس یې نور هم تیز کړ. اس ددواړو سره یو ځآي په پوره چټکتیا سره ځغلیده او هر چا چې هڅه کوله ددوي تر مخه راشي هغه د حماد دګرز او د ایلک خان د توري ښکار ګرځیده. په دې توګه هغوي د ښاره ووتل او دخپلو ملګرو سره یو ځآي د یوې بلې لارې په واسطه د جمنا په لور ولاړل.

WWW.LARAWBAR.COM

LARAWBAR

شلمه برخه

دماښام بې نوره تورو تیارو هرې لورې ته خپل وزرونه غوړولي و...فضا د ویده شوي چمن په څیر خاموشه او اسمان د خپلې مینې نه ډکې سپوږمۍ څخه بې برخې و ، ترخنګ یې داسمان فضا د وریځو د ګردو غبار څخه ډکه وه. دجمنا دتورې تیارې غاړې تر څنګ څنګ حماد په پوره کوشش او اخلاص سره خپل آس ځغلاوه. اودهغې سرکشه آس هم دوې دواړو ته د ګټې او زیان دپه نظر کې نیولو پرته بې پرو د ازاد خیاله په څیر پرواز کاوه. بې خوبه اوبې سپوږمۍ شپه دمرګ په سکوت کې ډوبه شوې وه.

تر پنځه میله واټن پورې دجمنا په غاړه غاړه دجنوب په لور سفر نه وروسته حماد خپل آس په دریاب کې ور وغورځاوه ،آس هم په خپل ځواک سره د دریاب هغه لورې ته ووت. ګیان هم دخپلو ملګرو سره یو ځاې دهغوې شاته روان و. بلې غاړې ته د ور اوختلو سره سم حماد هملته تم شو او دخپلو ملګرو په انتظار کې کیناست. لږه شیبه وروسته ګیان هم دخپلو ملګرو سره هلته ور ورسید. اوهغه ټولو خلکو دایلک خان سره داسې روغبړ او درنښت وکړ لکه څنګه چې دیوه لښکر عسکر دخپل جنریل تر مخه په ډیر احترام اودرنښت سره را ځي.

دخپل آس نه دکیوتلو په وخت کې ګیان ایلک خان ته وویل:« یا امیره !ته زما آس درواخله ، دهغه دزین سره فالتو توره او ډال دواړه را ځوړند دي. زه به دکوم ملګري سره په آس باندې سپور شم«.

ایلک خان د حماد ډال دهغه دآس د زین سره را وځړاوه او توره یې دهغه د ملا په پټۍ کې را وځړوله اوبیا یې ترې وپوښتل:

»راته دې تر اوسه ونه ویل چې څوک یې. اودکومه ځایه راغلې یې...د نیشاپور سره څه اړیکي لرې....ناصرالدین دې څه ډول پیژني ، او داخبره دې ولې راته وکړه چې د بدري نات اصلي نوم ابوالفتح دي» ایلک خان د آسه را ښکته شو اودخپلو پوښتنو دځواب اخستو منتظر شو.

حماد ورته په خند شو او ویې ویل: لا تر اوسه ددې پوښتنو دځواب وخت نه دې راغلې.مونږ باید سمدلاسه ددې ځایه کوچ وکړو. ددې ټولو پوښتنو ځواب به ته د بدری نات او یاهم د ګیان دخولې واورې. دوې دواړه زما دټولو رازونو او اصلیت نه ښه خبر دي«.

حماد په خپل آس سپور شو او یوځل بیا د جمنا ددریاب دغاړې په کږو وږو لارو یې خپل اسونه وځغلول.

پنځه مایله نور هم مخته ولاړل اویو ځل بیا یې دجمنا څخه آسونه را تیر کړل او د بهیم سیم په لور یې مخه کړه. په شرق کې لږې لږې دسپومۍ د راختلو نښې هم را څرګندې شوې. دځنګل ونې بوټي

WWW.LARAWBAR.COM

LARAWBAR

د سپوږمۍ په دې رڼا کې ډېر غمژن او مړژواندي ښکاريدل ، دا سې لکه د لمر د پريوتو په وخت کې چې د بنديخانې کوم بندي د خپلې بې وسۍ څخه پرده لرې کوي ....يا....يا د کلونو کلونو پخوانيو ورانو ويجاړو خانقاه ګانو کې غمژنه سپوږمۍ په سلګيو سلګيو ژړا کوي ، بلکل همغسې لکه دځنګل هر بوټې چې د سپوږمۍ په شپه زړه نيونکي او غمزده وي او دا سې ولاړ وي لکه څوک چې دمشيت دهغه کارکوونکو مامورينو انتظار کوي چې دخپلو لارو څخه بې لارې او بې درکه شوي وي.

حماد ناڅاپه خپل آس تم کړ او دخپلو ملګرو په لور يې په غور سره وکتل او ورته يې وويل: « تم شئ »

دهغه په اواز کې دا سې فکري ژورتيا وه لکه څوک چې يو ډېر زيات مکروه څيز ووينې او د شر څخه يې دخپلو ملګرو دژغورولو او ساتنې اراده لرې. په ځنګل کې يې په ډېره ناکرارۍ او غور سره مخته دا سې په زير سره وکتل لکه يوه روږه نيونکي چې په بې کرارۍ سره دماښام په لور ويني.

په همدې وخت کې ايلک خان دحماد په لور مخ کړ او ورته يې وويل:

»ولې تم شوې ؟ ايا کومه خطره درته تر سترګو کيږي ؟» حماد خپل غوږ په لاس کې ونيوه او بيا يې وويل:

»ايلک خان ! واوره ، غور سره ورته غوږ شه ، تاته په ځنګله کې د آسونو د پښو دقدمونو اواز تر غوږو کيږي ؟

ايلک خان تر ډېره پورې غوږ نيولي و تر څو دغه اوازونه واوري ، بيا يې په اند يښنې سره حماد ته وويل: « ستا خبره سهي ده ، په ځنګل کې په يوه وار د ډېرو آسونو د پښو اواز تر غوږو کيږي. اودا اواز هره شيبه را لنډيږي. ددې مقصد دادې چې دا خلک هم زمونږ په لور را روان دی« .

اوس نو دا سونو د پښو اوازونه په ازاده توګه اوريدل کيدل. حماد يو ځل بيا ددې اوازونو په اوريدو سره وويل: « ايلک خانه واوره ! ددې راتلونکو سپرو شميره د لسو کسانو څخه کمه نه ده . زه به ددوې په راتلو کې په دې غلطۍ کې نه لويږم چې ووايم چې دمتهرا عسکر په لړو لړو ډلو کې په ځلورو خواو کې خپاره شوي دي او زمونږ لټون به کوي. خو ايلک خانه واوره چې : ...(الحب لله و البغض لله) ترهغې چې زما په جسم کې د وينې اخري څاڅکې هم وي زه به د اوسۍ په څير دښکارې او دمرغې په څير د مرغۍ خورو نه ستاسو د ټولو ساتنه کوم. ايلک خانه ، حوصله اوهمت له لاسه مه ورکوه.... .

ايلک خان سينه تانده کړه او ويې ويل: « اې زما نوم ورکې او اجنبي دوسته او لارښوده ! کله چې دښمن پر مونږ حمله وکړي نو ته به ووينې چې ايلک به د پنځو اوو کسانو د وژلو پرته مرګ ته زړه

WWW.LARAWBAR.COM
LARAWBAR

ښه نه کړي. زما دې د مجاهدینو د ښېښو د آسونو په ګردونو سوګند وي چې ایلک خان به په جنګ کې خپل دوست هیڅکله هم ناهیلي نه کړي«......

ایلک خان خاموشه شو. ځکه مخې ته څو کسه سپاره راغلل. او هغوې ټولو د دوې د کلابند کولو هڅې پیل کړې. ایلک خان وشمیرل او ویې کتل چې د حماد د خبرې سره سم هغه لس کسان و. ایلک خان وکتل چې د حماد یو لاس کې ډال او په بل کې یې درونډ ګرز نیولې دې. ایلک خان او نورو ملګرو یې هم خپلې خپلې وسلې په لاسو کې نیولې وې، بیا حماد هغو سپرو ته ورغږ کړ او ورته یې وویل: »تاسو څوک یاست او ولې مو زمونږ د کلابندۍ کولو هڅې وکړې«

د هغوې څخه یوه یې د ایلک خان په لور اشاره وکړه او ویې ویل »د متهرا د غه بندي به په داسې اسانۍ سره زمونږ له لاسو په تیښته بریالي نه شي. تا ددې په ازادولو کې د خپلې خاورې او وطن سره خیانت کړې، زموږ په لاسو د مړینې نه مخته مونږ ته ووایاست چې تاسو د کومو سیمو پورې اړوند یاست او د کوم ځای اوسیدونکي یاست«

د حماد څخه داسې ځیرونکې او افعي مار جوړ شوي و چې هره ثانیه یې زړه غوښتل دوې و چیچي، خپل او سپنیز ګرز یې د ماهي نیونکو د جالونو په څیر په هوا کې خوځآوه او د هغه مار په څیر یې غږ ویست چې د خپل قهر په وخت کې د خپل قهرجن روح دژورتیا نه چیغه وهي.

»ستاسې خبرې دومره بې کاره او بې حقیقته دي لکه د یوه احمق د خولې نه چې د حماقت اواز راوځي. زه به مو په ځیرو باندې د غم، قهر او تیارو ناهیلۍ راخپرې کړم. ستاسو په هډوکو کې به بې کرارۍ او د یوه نوي قهر سره به پر تاسو د خپل ګرز باران و اوروم. په دې تیاره شپه کې به زه تاسوته د فنا ننداره و ښایم او تاسو ته به د ځنګلي خنزیرانو په څیر په پوزه کې د مرګ نتکۍ دروا چوم او زه به در څخه د خپل منزل په لور روان شم. زما رب زما سره دې او همغه به ما ته برې او سرفرازي را په برخه کوي.

مخته راغلي سپرو لا تر اوسه خپله کلابندي نه وه پوره کړې چې حماد د غصې او قهر څخه د سکرو سکروټه وګرځید، خپل ګرز یې و ګرځاوه....آس ته یې پونده ورکړه او په ټولو دښمنانو یې سرګرځونکې د تکبیر غږ (الله اکبر) پورته کړ او د هغه جوپان په څیر یې پرې حمله وکړه چې تر مخه یې رمې ته څوک د زیان د ورسولو هڅه کوي. هغه په ټولو یوه وحشتناکه حمله وکړه او په همغه لمړۍ حمله کې یې د خپلو درې کسو دښمنانو سرونه پرې کړل.

د هغه شاته ایلک خان، ګیان او د هغه ملګري هم په دې جنګ کې را ګډ شوي و، د ایلک خان د جنګ کړچار داسې و لکه په یوه وران ځنګل کې چې لوږې اخیستې ځیرونکې په قهر شوي وي،

WWW.LARAWBAR.COM

LARAWBAR

هغه هم په خپله لمړنی حمله کې د دښمن دوه کسان له منځه وړي و ، کله چې حماد بیا ځل د الله اکبر غږ وکړ نو ایلک خان په عجیبه جوش او ولولې سره د حماد په لور وکتل او ورته یی وویل:

»زما دوسته ، زما حبیبه ! وایه وایه...بیا یی ووایه...دغه مقدس غږ یو ځل بیا پورته کړه«...

حماد یو ځل بیا د تکبیر غږ پورته کړ ، دا ځل ایلک خان د ګیان او ملګرو په لور یی په کتلو سره وویل... :

»دوستانو ! تاسو هم دا غږ پورته کړئ ، هو ! د همدې څخه د اسم اعظم غږ پورته کړئ«...

ګیان او ملګري یی د ایلک خان سره یو ځاي شو او د تکبیر داسې غږونه یی پورته کړل چې ځنګل یی په لړزه واخست او کله چې دوې خپل اړخونه بدل کړل او بیا یی حمله کوله نو ویی کتل چې حماد د څو نورو دشمنانو سرونه هم ور پرېکړي دي. اوس نو دري کسان پاته و. د هغوې د ډلې نه یو د ایلک خان ښکار و ګرځید او هغه نور دواړه یی د ګیان او ملګرو په لاسو دژوند نه بیغمه شول.

WWW.LARAWBAR.COM
LARAWBAR

۲۱مه برخه

د سپوږمۍ په دې نیمايي رڼا شپه کې ایلک خان د حماد لورې ته رانژدې شو د حماد د تاټ کالي او دهغه ګرز په وینو ککړ و. ایلک خان په ډیر درنښت او احترام سره د حماد په لور وکتل او ورته یې وویل: «زما محسنه! زما حبیبه! دخداي له پاره را ته ووایه چې څوک یې او د کومه ځایه راغلې یې. ما په خپل ژوند کې د لمړي ځل له پاره ستا په څیر افسانوي جنګجو کتلې دې. زه همدا اوس له تانه دهغه څه په اړه ډیر څه اوریدل غواړم چې په متهرا کې دې هغه غوايي ګاډی تم کړ چې دمتهرا خلکو پر ماباندې لکه دغوايي په څیر راښکود.

حماد خپل آس د ایلک خان څنګ ته راوړ او هغه یې په اوږه و ټپاوه او ورته یې وویل: «ایلک خانه! ته په دې اړه فکر مه کوه. د بهیم سیم په کلي کې به د بدرې نات کور ته ورځو او هملته به در ته په ارام سره هر څه ووایم. له ما سره ستا په نامه یو لیک هم شته، چې ماته د هرات والي ناصر الدین راکړې. راځه چې لمړی دغه ټول لاشونه ښخ کړو او د ويني دغه څاڅکي پاک کړو ترڅو ددې وینو په کتلو سره څوک زمونږ د آسونو تعقیب و نه کولې شي. ټولو یو ځای هغه لاشونه ښخ کړل او د پښو په منښودو سره یې د وینو هغه ښښې ښناني هم له منځه یوړې بیا یې د شمال غرب په لور د بهیم سیم کلي ته مخه کړه.

WWW.LARAWBAR.COM

۲۲مه برخه

سهار ته لا تر اوسه ډیر وخت پاته و چې ګیان د بدري نات د کور دروازه ور وټکوله. حماد ، ایلک خان او نور ملګري یې تر شا ولاړ وو . لږه شیبه وروسته د حویلۍ د ننه د سپې اواز پیدا شو ، خو سمدلاسه څوک را پورته شو او سپي یې بند کړ او بیا یې د حویلۍ دروازه پرانیسته. د دروازې پرانیستونکې د حویلۍ یوه ملازم و. ټول حویلۍ ته ورننوتل. د ګیان ملګرو ټول آسونه د اصطبل په لور یوړل. خو ګیان ،حماد او ایلک خان د خپله ځانه سره خپلې کمرې ته یوړل. لږه شیبه وروسته بدري نات هم د کوره راووت. په لاسو کې یې روڼ مشال نیولی و ، د اصطبل په لور د تللو په وخت کې یې هغه ملازم ته ورغږ کړ چې دروازه یې پرانیستې وه . کله چې هغه ملازم په یوه منډه د بدري نات خواته راغې نو بدري نات ترې په پلټونکې توګه وپوښتل: « د حویلۍ دروازه چا و ټکوله«..

ملازم ورته په خوشحالۍ سره وویل: « مالکه !ګیان د خپلو ملګرو سره را ستون شوې دې«

بدري نات ترې په ډیر شوق سره وپوښتل: « ایا حماد هم ورسره شته ؟«

ملازم ورته په خندا کې وویل: « مالکه !یوا ځې حماد نه چې ایلک خان هم ورسره دې«

بدري نات د ګیان د کوټې په لور ورغې او ویې ویل « زما زړه د پخوانه ویل چې د نیشاپور دا شاهین چې هر کار ته لاس واچوي ، ناکامیږي نه« .

حماد ، ایلک خان او ګیان درې واړه ناست و او خبرې یې کولې ، چې بدری نات هم ورننوت.د هغه د کتلو سره سم ایلک خان را پورته شو او بدری نات سره یې غیږه ورکړه. او ویې ویل « زه هم ستا منتظر وم» بیا یې د حماد په لور اشاره وکړه او ویې ویل « زه د دغه ورور په برخه کې معلومات تر لاسه کول غواړم خو هغه د خپل ځان په اړه تر اوسه ما ته څه نه دي ویلي«....

پخوا له دې چې بدری نات څه ووایي ، حماد د خپل سر څخه خود لرې کړ او د هغې د لاندې اېښودل شوې څرمني د منځ څخه یې یو لیک را وویست او ایلک خان ته یې ورکړ او ورته یې وویل: « دا ولوله ، دا ستا په نامه د ناصرالدین لیک دې«...

بدري نات او ایلک دواړو د مشال په رڼا لیک ولوست ، د لوستنه وروسته ایلک خان لاندې ښکته شو او د حماد دواړه زنګونونه یې ونیول او ورته یې وویل: « د ننه وروسته ته زما امیر یې او زه ستا یو ډیر ادني سپاهي«

حماد ورته په ډیره عاجزۍ سره وویل: « نه د دې ځای امارت به له همتا سره وي زه به ستا تر لاسه لاندې په کار کولو خوشحالې محسوسوم«.

WWW.LARAWBAR.COM

LARAWBAR

ایلک خان ورته په ډیر درنښت وویل: «دا به ښنګه شوني وي ، ستا په شتون کې ایلک خان بلکل دامارت وړتیا نه لري. ته زما څخه ډیر ځواکمن او دجنګي امورو ماهر یې. ما ته د خوښې ځاي دې چې ستا په څیر دیوه امیر تر لاس لاندي کار وکړم. په خداې قسم چې ایلک خان دحکم کولو له پاره نه بلکه د اتباع له پاره پیدا شوې دې«

حماد راپورته شو او ایلک خان ته یې وویل: «دسهار د لمانځه وخت داخل شوې دې ، راځئ چې لمړی لمونځ اداء کړو بیا به دواړه دخپلو نورو امورو په لور توجه کوو«

بدري نات ترې په اندیښنې سره وپوښتل «کوم نوي امور«...

حماد ورته وویل: «نګرکوټ....چیرې چې زما دملت یوه لور د پنډتانو په بند کې پرته ده... که چیرې هغه ژوندۍ وي نوزه به دهغې دخلاصون او بیرته راوړو په برخه کې هرو مرو بریالی کیږم. خو که چیرې هغو قصابانو هغه په خپلو بتانو قرباني کړي وي نو خداې تعالي دې دهغې روح ته سکون اوراحت ورکړي«...

حماد لږ څه تم شو او ویې ویل: «دهغې مسلماني نجلۍ نوم څه دې ؟ تا ماته ویلی و خو زما دذهن نه یې نوم وتلې دې«.

بدري نات ورته وویل: «دهغې نوم اوما دې او دنګرکوټ په مندر کې خدمتګاره وه ، ډیره صابره او ذهینه پیغله ده ، که چیرې د وزې په څیر یې هم پوست وویستل شی بیا به هم دخپلو ملګرو او پټ تحریک په اړه یوه خبره هم ونه کړی. هغه داسې پیغله ده چې هر ډول باور ، ویاړ او اعتماد پرې کیدې شی«.

حماد په دعایه توګه وویل: «خداې دې وکړي چې زما تر ورسیدو پورې زما دقوم دغه لور ژوندې اوسلامته اوسي ،نو زه به هغه د دې دوزخ څخه د هغې په راویستلو بریالي شم او«....

بدري نات یې په منځ کې راټوپ کړ او ویې ویل: «دهغې پیغلې سره یو بل راز هم تړلې دې«..

حماد ورته و کتل او ویې پوښتل «څه ډول راز..؟«

بدری نات د ایلک خان په لور وکتل او په نرۍ شانته خندا یې وویل: «هغه پیغله چې اوما نومیږي ، د ایلک خان سره ډیره زیاته مینه کوي ،ایلک خان یې هم هغه خوښوي ، نژدې و چې ددواړو تر منځ نکاح وکړل شي ،چې دا پیښه وشوه«.

حماد وخندل او ایلک خان ته یې وکتل او ویې ویل: «غم مه کوه ، هغه به هرو مرو ددې جهنم څخه راباسم او دهغې نه وروسته به په همدې حویلۍ کې ستا دښځې په څیر له تا سره اوسیږي«.

بدری نات یو ځل بیا وپوښتل: «نګر کوټ ته به څه وخت روانیږئ ، تر څو ستاسو د خوراک څښاک بندوبست وکړم.ایا داسې به شوني نه وی چې«....

WWW.LARAWBAR.COM
LARAWBAR

حماد ورته په منځ کې راټوپ کړ او ويې ویل «د سهار دلمانځه وروسته ددې ځای‌ه روانیږم، له ماسره به یو اځي ایلک خان سفرکوي ، اوس راځئ چې ناوخته کیږي. لمونځ وکړئ»

ټولو اودسونه وکړل ، بیا هغوې ټولو د ګیان په کوټه کې د بدري نات په امامت سره د سهار لمونځ اداء کړ».

WWW.LARAWBAR.COM

LARAWBAR

۲۳مه برخه

د څو ورځو پرلپسې سفر کولو وروسته حماد او ایلک خان یوه ورځ د نګرکوټ کلا ډوله مندر ته د
نژدې پنځه مایله واټن په لرېوالي سره وررسیدلي و. په دې وخت کې لمر د سر پاسه ولاړ و، دوې
هم د خپلو اسونو رفتار کم کړی و، ځکه چې هغوې غوښتل چې د شپې په تیاره کې مندر ته
ورسیږي او هلته شپیني حمله وکړي. په همدې خاطر هغوې کرار کرار د کوهستان په نالو او ښکته
پورته ځایو کې پټ پټ د شمال په لور مخته روان وو.
کله چې لمر پریوت نو هغوې د کلا شکله مندر د شرقي برخې څخه تیرشوي و او ډیر مخته تللي و.
هغوې د مندر څخه یو دوه مایله نور هم لرې ولاړل او بیا بیرته د غرب په لور ور وګرځیدل او
د کوهستاني دریاب هغې غاړې ته راغلل چې د دیوال شکله غرونو د دې برخو څخه تیریده او په
سر یې مندر پروت و. هغوې وکتل چې د یخنۍ په واسطه د دریاب اوبه ډیرې کمې او غاړې یې
پوره وچې شوې دي، حماد او ایلک خان دواړو د دریاب په همدې وچو غاړو باندې خپل آسونه
ځغلول او بیرته د مندر په لور را روان وو.
د مندر شا ته د غره نه لاندې یې په یوه تیاره ځای کې خپل آسونه وتړل، دواړو لمرې د ماسختن
لمونځ اداء کړ، بیا حماد خپله او سپنیزه پنجه را وویستله، د غره په سر د مندر په کتلو سره یې
د هغه ځای د پورتوالي اندازه واخسته او بیا یې د زین څخه رسۍ را پرانسته او د دې او سپنیزې
پنجې سره یې وتړله. د هغه ټول کار ته ایلک خان په ډیر غور او دلچسپۍ سره کتل.
بیا د ایلک خان د سترګو تر مخه حماد خپله رسۍ د اوسپنیزې پنجې سره یو ځای تاو راتاوه کړه
او پورته یې ورګذار کړه. په همغه لمړي ځل د غه اوسپنیزه پنجه د دې دیوال شکله غره په کوم ځای
کې کلکه و نښتله. حماد د پنجې سره تړلې رسۍ ښه کش را کش کړه او د هغې د ټینګښت اندازه
یې واخسته، بیا د خپل آس څنګ ته راغي، د غشو ډک ملابند یې د ملا و تړه، ډال او کمان یې په
اوږه واچاوه او بیرته د رسۍ خوا ته راغي او ودرید. ایلک خان هم د حماد په څیر خپل ځان په وسله
سنبال کړ.
زما تر شا د راتلو هڅه کوه، یاد ساته چې کوم اواز را پیدا نه شی. او که نه زمونږ دا خطرناک
عملیات به د ناکامۍ سره مخ شی. دواړه د خپلو لاسو، پښو او زنګونو په مرسته په ډیره چټکتیا
سره پورته و ختل، حماد خپله رسۍ په دواړو لاسو و نیوله یو ټوپ یې وواهه، او بیا یې رسۍ د
خپلو دواړو پښو تر منځ کلکه و نیوله او پورته پرې خوت، ایلک خان ته یې هم وویل: «ایلک

WWW.LARAWBAR.COM

LARAWBAR

خانه ! لکه څنګه چې زه پورته ځم په همدې توګه ته هم زما تر شا د راتلو هڅه کوه. خو یاد ساته چې کوم اواز را پیدا نه شي او کنه زمونږ دا خطرناک پروګرام به د ناکامۍ سره مخ شي.
کله چې هغه ځای ته را ورسید چیرې چې او سپنیزه پنجه د یوې تیږې ترمنځ نښتې وه ، حماد تر څو لمحو پورې اخوا دیخوا وکتل او بیا یې په تیاره کې سترګو رڼا وکړه ، په کوم ځای کې چې پنجه نښتې وه ، د هغې څخه لږ څه پورته د غره ډیره برخه مخته را وتلې وه ، حماد ایلک خان ته په اشارې کولو سره د پورته راتلو وویل ، او بیا دواړه د غره په دغه را وتلې برخې باندې و دریدل، بیا حماد پنجه د غره د سترو تیږو څخه را خلاصه کړه او هغه یې د ترل شوې رسۍ سره را ټوله او یو ځل بیا پورته ور وغورځوله. پنجه یو ځل بیا د غره په کومه ستره تیږه کې نښتې وه او دوې دواړه بیا د پنجې او رسۍ په مرسته پورته وختل. په همدې توګه یې دوه ځله نور هم پنجه پورته ګذار کړه او دوې د دغې دیوال شکله غر ، چې په سر یې بهیم نومې مندر و ، په ور ختلو بریالي شول.(د نګرکوټ دا کلا شکله مندر د بهیم په نامه مشهور شوې و. هغه په یوه ډیر لوړ او ددرې خواو نه د ناقابل تسخیر غرونو د پاسه د مشهور راجه بهیم په لاسو تعمیر شوې و. په هندوستان کې دا د بتانو تر ټولو ستر مرکز و. او ددې ځای پروهتې په ټولو هندو راجاګانو باندې خپل اغیز درلود. ددې مندر د بتانو په سترګو کې لعل او جوهر ایښوول شوي و)
د غره د پاسه د راختلو وروسته حماد پنجه په یوه ستره تیږه کې ونښلوله او رسۍ یې ترې لاندې را وځړوله ، بیا یې په پټه ایلک خان ته وویل: (ایلکه ایلکه ! کومې لورې ته چې مونږ را غلي یو دا خو د مندر شاتنۍ برخه ده ، خو ددې سره سره به بیا هم دلته وسله وال ساتونکي اوسي. مونږ باید دلته پریوځو او د مار په څیر په سینه هغه لورې ته ور وښویږو.
سمدلاسه دواړه په دغه تیږلوړه زمکه باندې پریوتل ، بیا ایلک خان حماد ته وویل « یا امیره ! زه ددې مندر دهرې برخې په اړه معلومات لرم. ستا اندازه سهې ده ددې مندر په شاتنۍ برخه کې هم ساتونکې شته. زه به مخته مخته ښویږم ته زما شاته راځه« .
حماد یې وراندیز و مانه او ورته یې وویل: « یو بل کار هم وکړه ایلکه. خپل ډال شاته وتړه ، تر څو د ښویدو په وخت کې اواز ونه کړي«.
حماد او ایلک مخته ښوویدل ، کله چې د مندر شاتنۍ برخې کې د تورو تیږو څخه جوړ کړل شوي دیوال ته ور نژدې شول نو حماد ایلک خان د اوږې څخه ونیوه او تم یې کړ ، ورته یې وویل « تم شه ، ایلک خانه ! خپل ښي او کیڼ لورې ته ووینه. ددواړو خواو څخه ساتونکې را روان دي ، سر ټیټ کړه او ساه دې بنده کړه«

WWW.LARAWBAR.COM

LARAWBAR

حماد او ایلک خان دواړو خپل سرونه په زمکه ایښودي و.او خپلې ساه ګانې یې و درولې ، خو سترګې یې په دغو وسلوالو ساتونکو نښتې وې چې د ښي او کیڼ لورې څخه راتلل.
دواړه ساتونکې راغلل ، یو د بل سره یو ځای شول او بیا بیرته په مختلفو سمتونو روان شول. کله چې هغوې لرې ولاړل نو حماد ورته وویل: « ایلکه ! د دې مندر د شاتنۍ برخې دغه دواړه ساتونکې بیرته را ځي او یو د بل سره بیا ویني او بیرته ستنیږي ، د دوې د ساتنې او پهرې همدا طریقه ده.
ایلکه...ایلکه ! راځه لږ څه نور هم مخته ورځو او په زمکه پریوځو. خو واوره ! داخل چې هغوې دواړه یو ځای شی او بیا بیرته د مختلفو سمتو په لور روان شي نو په ښي لور تلونکې باندې په زه او په کیڼ لور تلونکې باندې ته حمله وکړه . پټ پټ د هغه شاته ولاړه شه. لمړی یې خوله وربنده کړه او بیا یې کار ور خلاص کړه«.
ایلک خان هم ورته په ځواب کې وویل: « ای امیره ! په دې اړه فکر مه کوه. زه به ستا د هدایت سره سم عمل کوم » لږه شیبه وروسته بیا هغه دواړه ساتونکې را وګرځیدل په همغه ځآی کې یو د بل سره یو ځآی شول او بیرته په مخالفو سمتونو روان شول.حماد او ایلک خان ورته په سنګر کې ناست و او د زمریو په څیر پسې را ووتل او په کرار کرار یې تر شا روان شول او بیا یې پرې ور ټوپ کړ ، لمړی یې د دوې خولې ور بندې کړې بیا یې د هغوې په سینو کې د زهرو خنجر ور ننویست ، بیا یې د دواړو ساتونکو لاشونه واخستل او شاته یې کړل ، بیا یې شاو خوا وکتل ، ترڅنګ یې ورته د ونو بوټو یو ځنګل شانته تر سترګو شو ، د هغوې دواړو لاشونه یې په همغه ځنګل کې ور واچول او بیرته د مندر لورې ته راستانه شول.
اوس نو هغوې د مندر د جنوبي دیوال تر څنګ څنګ د شرقي برخې په لور ور روان و . او همدا مندر ته د ورننوتلو لاره وه. د دیوال اخري سر ته په رارسیدو سره حماد د مندر شرقي برخې په لور وکتل ، د مندر په دغې برخې کې د بې شمیره ستنو څخه جوړ شوي دهلیز و چې د شمال په لور تر لرې لرې پورې غځیدلی و. د دې دهلیز د ننه بې شمیره ډیوې بلې شوې وې او د همدې ډیوو په رڼاکې هلته ساتونکو خپله دنده تر سره کوله. حماد او ایلک خان دواړه د یوې ستنې سره څنګ ته شول او د ساتونکو د راتلو انتظار یې پیل کړ.
څنګه چې پهره دار د ستنې تر څنګ په تیریدو شو نو حماد او ایلک خان پرې د زمریو په څیر ور ولویدل ، د هغه خوله یې ور بنده کړه او په ډیره چټکۍ سره یې هغه راښکود او د مندر د جنوبي دیوال په تیارو کې یې ور وغورځاوه.
هغوې بیرته همدې ستر دهلیز ته راستانه شول او شاوخوا یې و ځارله ، د مندر تر مخه شرقي لورې چیرې چې یو نشیبي لاره د مندر په لور راتلله هلته د مندر څو کسه وسلوال پهره داران ولاړ و . د

WWW.LARAWBAR.COM

LARAWBAR

ستنې شاته ولاړ حماد په پټه وویل: «ایلکه ، ایلکه ! ایا دا ویلې شې چې اوما به په کومه کمره کې بنده وي»

ایلک د څو لمحو د خاموشۍ وروسته وویل: «که چیرې ژوندۍ وي او په دیوي او دیوتاو باندې یې قرباني کړې نه وي نو هغه به ددې مندر په تاخانه کې وي».

حماد ترې بیا وپوښتل: «تاخانه کومې لورې ته دي»

«دلته خو یوه نه بلکه بې شمیره تاخانې دي او هیڅ نابلده انسان ددې تاخانو څخه نه شي وتلې. خو بیا هم زه فکر کوم چې هغه به د مندر د ستر پروهت په ذاتي تاخانې کې وي».

«ایا ته دهغې تاخانې په اړه معلومات لرې ؟»

هو ! امیره ما هغه تاخانه کتلې ده» .

«نو بیا واوره ایلکه ! دد دهلیز د دیوال سره نښتې نښتې مخته د هغې تاخانې په لور ولاړ شه. زه هم درسره ملګرې یم ، «دواړه دهغه دهلیز دد دیوال سره نښتي کرارکرار مخته ولاړل ،یوې دروازې ته په رسیدو سره ایلک خان تم شو ، بیا یې هغه دروازې ته لږ څه زور ورکړ او وېې کتل چې دروازه پرانیستې ده، دهغې یوه پله یې لږ څه خلاصه کړه. ایلک خان ورته په پټه وویل: «یا امیره ! قدرت په مکمله توګه زمونږ سره ملګرې دي. تاخانې ته تلونکې دا لاره پرانیستې ده. اوس زما شا شاته راځه»

دواړو دروازه پرانیسته او دننه ورغلل ، دروازه یې ترشا بیرته بنده کړه ،کوم ځاې چې دوي ولاړ و هغه پاتخې وې چې لاندې کوزیدې ، د پاتخو په دواړو خواو کې دد دیوالونو سره مشالونه لږیدلې و چې د همدې له کبله پاتخې په پوره اسانۍ سره څرګندیدې.

دواړو بې له دې چې شور وزوګ را پیدا کړي لاندې کیوتل ، د نژدې شلو پاتکو نه د کیوتلو وروسته هغوې د تورو تیږو نه په جوړ شوي فرش باندې ولاړ و. دا یوه پرانیستې لاره وه چې مخامخ دغرب په لورې تلله. دواړه څو قدمه مخته ولاړل چې وېې کتل چې دا لاره دیوې بلې لارې سره یو ځاې کیږې چې شمال جنوب لورې ته غځیدلې وه. دا ددې ټولو تاخانو دهلیزونه و ، ځکه چې ددې دهلیزونو دواړو خواو ته ګڼ شمیرې کوټې وې او ټولې په تیارو کې ډوبې وې خو بیا هم د شمال په لورې پرتو کوټو کې لږ څه روښنایي تر سترګو کیدله.

دواړو په ډیر غور سره یو بل ته وکتل. بیا مخته ولاړل ، دواړو د یوې روښانه کمرې دننه وکتل ،هلته په کمره کې د کرشن مراري د تیږو څخه جوړ کړل شوې یو ستر بُت ایښوول شوې و ،او دهغې بُت د سر سره نژدې دیوال باندې یو ستر مشال هم نښلول شوې و. ددې نه وروسته هغه د څلورو کمرو پلټنه وکړه خو هغه ټولې خالي وې خو د دیوي ګانو او دیوتاګانو د بوتانو نه ډکې

WWW.LARAWBAR.COM
LARAWBAR

وي او د هر بُت سره نژدې مشالونه ایښوول شوي و. دا کمرې په ښه عطرو خوشبویه شوې وې ، تر ځنګ یې د شمال او جنوب پورې غځیدلې دهلیزونه هم د همداسې خوشبو څخه ډک و.
حماد او ایلک خان مخته ولاړل.... اوس د هغوې تر مخه داسې یوه کمره راغله چې د پخوانیو کمرو په نسبت ډیره روښانه وه ، حماد لکه د یوه ځناور په څیر په زوره زوره ساه واخسته او ایلک خان ته یې وویل «ایلک خانه ! هوښیاره اوسه..... ماته ددې کمرې څخه تیز انساني بوې راځي«.
ایلک خان ورته هم په اشارې سره وویل: « یا امیره ! همدا د مندر دستر پروهت کمره ده«
حماد او ایلک خان همدې کمرې ته ور وکتل ،هلته د مندر ستر پروهت د یوه بُت تر مخه ناست وو ، یوه ښایسته او ډیره حسینه خدمتګاره ښځه یې تر څنګ وه چې د بُت په سر یې ګلان شیندل او شمعې یې پرې روښانه کولې .د پروهت سر ټیټ و او داسې څرګندیده چې په سکون او انجماد کې په مراقبې کې ډوب شوي وي ، د پروهت تر مخه او د بُت ښیې لورې ته ،چیرې چې انساني ځان په بُت باندې د قربانۍ له پاره ځآریده ، یو قربان ځآي هم موجود و. په زمکه کې یو ډیر ستر موګې ښخ کړل شوې و او اوما یې په هغې پورې کلکه تړلې وه. ایلک خان همغې لورې ته اشاره وکړه او ویې ویل: « یا امیره ! دغه مخته چې کومه نجلۍ وینې چې په رسیو تړل شوې ، همدا اوما ده«.
حماد وکتل چې هغه یوه ډیره حسینه او ښایسته ، د ښه قد خاونده او سترګې وړونکې پیغله وه. په تاخانه کې بنده او په تورو تیارو کې غمژنه ولاړه وه ، هغه اندیښمنه وه ، د کوټې په تیارو کې لکه د ماتې شوې ډیوې په څیر ګرځیدلې وه. سترګې یې بندې وې ، داسې معلومیده لکه د ډیرې مودې راهیسې چې خوب ته نه وي پریښوول شوې او اوس قربان ځآي ته په ورختلو باندی هم د کلک خوب کولو اراده لرې.
حماد او ایلک خان یو بل ته وکتل ، په سترګو سترګو کې یې پریکړه وکړه ،بیا دواړه د یوه توپان په څیر دننه ورننوتل ،حماد د تاخانې دروازه ددننه څخه وتړله ، دمندر دیوداسې چې کله دوې دواړه وکتل نو وجود یې په لړزان راغې ، حماد یې په لور توره وخوځوله او ورته یې وویل:
»که چیرې د خولې څخه دې لږ څه اواز هم وویست نو په دې توره به دې ستونې پریکړم.« هغه دیوداسې ګونګه شوه او دبُت تر څنګ په لړزیدلې وجود ولاړه پاته شوه.
اوما سترګې پرانیستې ، کله یې چې په تاخانې کې ایلک خان وکوت ، نو حیرانه شوه ، لړه شیبه مخته یې په مخ د غم او مرګ څپې تلې راتلې خو اوس یې مخ د خوشحالۍ نه وغوړید ، داسې بریښیده لکه د ایلک خان په کتلو سره یې هلته د وجود په هډوکو کې سمدلاسه شفا پیدا شوې وې.

WWW.LARAWBAR.COM

LARAWBAR

په ارتکاز او ذکر کې ډوب پروهت خپل سر و ښرخاوه او د ایلک خان په لور یې د کتلو په وخت کې په سختې لهجې وویل: «تاسو دواړه څوک یاست او ولې دلته دې مقدسې خونې ته را ننوتي یاست ؟»

حماد د پروهت خبره هسې واخسته او ایلک خان ته یې وویل: «ایلک خانه ! د او ما رسۍ پرانیزه او په ځاي یې د مندر دیوداسي و تړه او په خوله کې یې ورته د خپلو کالیو ټوټه ورومنډه تر څو اواز ونه شي کړاي» .

ایلک خان ور منډه شو او لړزانده دیوداسي یې د بُت د اړخ څخه را ونیوله او هلته په قربان ځاي کې یې د او ما په ځاي وتړله او د اوما رسۍ یې را پرانیستې»....

پروهت یو ځل بیا په خپلو غضبناکو سترګو حماد ته وکتل او په خپل قهرجن اواز یې وپوښتل ....«ما له تاسې وپوښتل چې تاسو څوک یاست چې په خپل سر مندر ته را ننوتي یاست. زه وینم چې ستاسو د ظاهر او باطن ترمنځ یو شرارت شتون لري او هغه انسان، چې د هغه په روح کې شیطان وی، هغه دې مندر ته نه شي داخلیدې».

حماد په داسې بڼه هغه پروهت ته ورنژدې شو، لکه څنګه چې یو وحشي د خپل یوه ښکار په لور ور نژدې کیږي. تر دې وخته پورې پروهت د خپله ځایه را پورته شوې و، حماد یې هم مخته ولاړ و.

»ته نه شې کولې مونږ دې مندر ته د راننوتلو څخه منع کړې«

پروهت په ډیره حیرانتیا سره د ایلک خان په لور وکتل او ویې ویل: «اوه .....ته خو همغه یې چې داوما سره دې د دې وطن د خاورې سره د خیانت اراده کړې وه او بیا و نیول شوې. تو خو هلته متهرا کې بندي وې، د هغه ځایه څه ډول را خلاص شوې یې. حماد د پروهت په خوله یوه درنده سپیړه ورکړه او ورته یې وویل: «په دې خاطر د متهرا د بندیخانې څخه را وتښتید چې ستا په څیر یې روح ناولې نه و«

پروهت ډیر په غضب سره و غړمبید او ویې ویل «هلکه ! د خپلې ژبې او د خپلې خولې مزې دې وتړه او که نه په همدې تاخانې کې به دې داسې ټوټې ټوټې کړم چې...» بیا یې د ایلک خان په لور وکتل او لږ څه په سړه لهجه یې ورته وویل: «دا ستاملګرې او زما د وطن دښمن دلته څه کوي .دمندر کومه دیوداسي یې چې نیولې ده هغه د ددیوتاګانو لویه عبات کونکې ده. که چیرې هغې ته لږ څه زیان هم ور ورسیږي نو دیوتاګان به تاسو یو هم ونه بښي. هغه بله نجلۍ چې اوما نومیږي او د کومې رسۍ یې چې پرانیستې دي د هغې په اړه پریکړه شوې چې هغه به په دیوتاګانو ځارول کیږي...واورئ ! دا ستاسو د لوبو کار نه دي، دا به ستاسو په کار رانشي، خو مونږ به یې په خپلو دیوتاګانو باندې ځار کړو او ودهغوې د غضب او قهر نه به خپلې خاورې ته نجات ورکړو«.

WWW.LARAWBAR.COM

LARAWBAR

حماد نور هم قهرورړي شو او پروهت یې د اوږې څخه و نیوه ، سخت ټکان یې ورکړ او ورته یې وویل : « ړونده انسانه ! ماته وګوره ! زه ستا د مرګ د هغه دیوتا په څیر راغلي یم چې ستا د دهرم له مخې خپلې متې یې په پوره توګه غځولې وي ، که چیرې ستا کوم بُت ، کوم دیوتا ، اویا کوم بل څه تا له ماڅخه خوندی کولې شی نو همغه ته ور غږ کړه« .

پروهت دا ځل لږ څه په عبثیاتو سره وویل :« اې هلکه واوره ! حوصله وکړه او په صبر سره زما خبره واوره ! همدا اوس دې خپله ملا سمه کړه او سترګې دې پرانیزه او ددې ځایه ووځه ، اوکه نه زه به دې داسې زخمي کړم چې خپل پیدا ایښت به دې هم له یاده ووځي«.

په دغه د اسرارو نه ډکې تاخانې کې حماد یو ځل بیا په قهر وویل:

»کاشکې چې ته د هندو دهرم د پروهت په ځاې کوم کشتری واې نو تر اوسه به مې ستا څټ وهلې و. مونږ د مذهب د مشرانو درنښت کوو . زما د څو پوښتنو ځواب راکړه ، خو که چیرې انکار دې وکړ اویا دې دروا غ وویل نو زه به د خپلې تورې په کارولو مجبور کړل شم« .

پروهت د سختې کرکې په بڼه وویل : « ته تر اوسه هلک یې ، ورکیږه . په خپله لاره ځه ، زه ستا د هیڅ سوال ځواب نه شم ورکولې ، ته داسې پهلوان نه یې چې زه دې تر مخه مات شم او خپله ماتې ومنم .«

حماد د خپلې درنې تورې څوکه د پروهت په ستوني کې ور ښخه کړه او ورته یې وویل « ګورم چې ته څنګه زما د پوښتنو ځواب نه شې ویلې«

پروهت د ویرې او وحشت نه په لړزه شو ، تر ډیره پورې یې خبرې نه شوې کولې ، حالت یې داسې ګرځیدلې و لکه ژبه یې چې په ستوني کې نښتې وي ، بیا یې په ډیره ستونزمنه توګه خپله ژبه پرانیسته او په ترټرې ژبه یې وویل:

»ځوانه ! زه ستا خدمتګار او غلام یم ، ستا د هرې خبرې خیال به ساتم او د هرې پوښتنې ځواب به دې وایم ، خو ما مه وژنه«

حماد ترې په قهر سره وپوښتل : « ستا هغه نا ماتیدونکې غرور چیرې ولاړ«...

پروهت ورته په ډیره بې وسۍ سره وویل : « مهاراجه ! بښنه وکړه ، .....زه هم انسان یم ، له ماڅخه غفلت شوې دې«

حماد یې په ستوني باندی د تورې د څوکې فشار را کم کړ او ورته یې وویل :« د هغه څه پوښتنه چې کوم سهي ځواب به یې راکوې او که نه په همدې تاخانې کې به دې څټ در پرې کړم او زه به په پوره خوندې توګه د دې ځایه ووځم«.

پروهت په لړزانده اواز سره وویل : « وپوښته ، وپوښته مهاراجه ! زه به درته دروا غ و نه وایم«

WWW.LARAWBAR.COM

LARAWBAR

حماد د پروهتې په سترګو کې سترګې ور ننويستلې او ور څخه يې وپوښتل: «که چيرې د غزني کوم حکمران د لته په هند باندې حمله وکړي نو د کوهستان د شوالک ټول راجه ګان به يو ځاى د هغه په مقابل کې څومره لښکر را ټول کړاى شي ؟»

پروهتې په غمژن اواز سره وويل: «شاوخوا څلويښت زره کسان»

»دمتهرا او تانيسر څخه د څومره کسانو د راټولو توقع کيدې شي ؟»

»شاوخوا پنځلس زره کسان«..

»دکشمير او شمالي سيمو څخه....؟«

»شاوخوا پنځه ويشت زره کسان«...

حماد خاموشه شو ،بيا يو ځل بيا د پروهتې په څټ توره کيښوده او په غوريدونکي اواز يې وويل: «ته هم دهغې قربان ځاي په لور ورځه ،چيرې دې چې زما د قوم يوه لور په خپلو بتانو د قربانۍ له پاره په رسيو کې تړلې وه. پروهته واوره چې ! ما به هرو مرو ته اوستا دا ديوداسى ببنبلې واې ، خو اوس تاسو دواړو ايلک خان و پيژانده په دې خاطر ستاسو د دواړو وژل را ته اړين دي«

پروهتې د قربانځاې په لور د تللو په وخت کې په زوره زوره چغې کړې « تباهي ده ، تباهي ده«...

حماد پرې توره را تاوه کړه او په يوه ګذار يې دهغه څټ ور پرې کړ ، دبله اړخه ايلک خان هم په رسيو کې تړلې ديوداسى د ژوند نه لاس په سر کړې وه او سريې ترې پرې کړې و. په همدې وخت کې د مندر بيرونۍ برخه کې شور و غوغا واوريدل شوه. حماد ايلک خان ته وويل:

»ايلکه ايلکه ! اوما له ځانه سره را واخله اوزما تر شاشا راځه ،کيدې شى ددې پروهتې اواز بيرون پهره دارانو اوريدلې وى، هغوې به هرو مرو تاخانې ته راځي ، زه به د پاتخو سره نژدې هغوې تم کړم ، ته اوما له ځآنه سره راواخله او را ځه« .

حماد په يوه منډه تر پاتخو پورې راغي او په پاتخو کې شته مشالونه يې مړه کړل او په دريم پاتکي باندې منتظر پاته شو. ايلک او اوما هم خپل ځآنونه همتله ور ورسول ، تر دې وخته پورې څلور ساتونکې په منډه را ورسيدل او د تاخانو دروازه يې پرانيسته او د پاتخو څخه لاندې را کيوتل ، حماد ، ايلک او اوما د ديوال پورې نښتې و ، په دې خاطر ساتونکو ونه شو کتلاې ، کله چې هغوې څلور واړه د پاتخو څخه ښکته شول نو ايلک خان غوښتل حمله پرې وکړې خو حماد يې لاس و نيو.

کله چې هغه څلور واړه د پاتخو څخه ښکته شول او د تاخانې په لور ولاړل نو حماد دروازه پرانيسته او بيرون يې وکتل ، بيرون هرې لورې ته خاموشى خپره وه. حماد ايلک ته په پټه وويل

....« تاسو دواړه زما شاته راځئ«

WWW.LARAWBAR.COM

LARAWBAR

دريٖ واړو دروازه پرانیسته ، ددروازې څخه ووتل ، بیا حماد دروازه د شانه و تړله او د دهلیز ددیوال سره څنګ کې په تیارو کې دجنوبي دهلیز په لور مخته ولاړل. حماد هغوې دواړو ته د تیښتې حکم وکړ او پخپله هم په پوره قوت سره په ځغاسته شو . هغه ځاي ته یې ځانونه ورسول چیرې یې چې او سپنیزه پنجه په غره کې ځړولې پرې ایښې وه. ایلکخان هم او ما له لاسه نیولې وه او په پوره منډه راون و.

ناڅاپه د مندر دشرقې برخې یوه ساتونکې شور وغوغا جوړه کړه: « هغوې وتښتیدل....و تښتیدل..... یو اځي دوه کسان دي ،.....او ما هم ورسره ده او تښتوي یې«...

دمندر د شرقي برخې ساتونکوټولو شور او غوغا پیل کړه.

خپلې رسۍ ته د ورسیدو سره سم حماد سمدلاسه سنګر و نیوه ، کمان یې دغشو نه ډک کړ او ایلک خان ته یې وویل ، « اوما له ځانه سره کړه او لاندې یې کیباسه. زه به د تعقیبوونکو د مخنیوي هڅې وکړم«

ایلک خان د ډیر محبت ځرګندونه وکړه او وویې ویل:

»یا امیره ! زه دې ددښمن تر مخه ځانته نه شم پریښوولې ، زه به ستا سره اوږه په اوږه دهغوې مقابله کوم«.

حماد په سخت اواز سره ورته وویل: « ایلک خانه !دا زما حکم دې ، اوما له ځانه سره واخله او لاندې یې ښکته کړه. او واوره ! چې د کیوتلو وخت کې چې کله ددوو رسیو جوړ راشي نو هلته کوم مناسب ځاي وګوره او اوما همښته په کوم ځاي کې ودروه ، هلته رسۍ په خپل ځاي پریږده ،ځکه چې زه د درکیوتلو په وخت کې خپله اوسپنیزه پنجه هم له ځانه سره درکیباسم. او په همغه وخت کې به تاسو ته ووایم چې څه وخت د رسۍ په مرسته نور هم ښکته ولاړ شئ او کوم وخت په غونډۍ باندې و دریږئ اورسۍ پریږدئ، اوس اوما له ځانه سره واخله او لاندې یې ښکته کړه .....ګوره هغه ساتونکې په منډه منډه را روان دي ، زه به هغوې همښته لږې تم کړم«....

ایلک خان لمړۍ اوما سره مرسته وکړه او هغه یې درسۍ له لارې لاندې کیوستله ، پخپله یې هم رسۍ و نیوله او لاندې کیوت ، دري څلور ګزه لاندې کیوتو سره ایلک خان اوما ته وویل: « اوما ته کرار کرار لاندې کیوزه ،زه به همدلته پاته شم او د امیر ساتنه به وکړم. که چیرې د حمله راوړونکو شمیره زیاته شوه نو زه به بیرته ور ستون شم او د هغه سره به مرسته وکړم« .

اوما ترې په پلټونکو سترګو و پوښتل « داامیر څوک دې او د کومه ځایه راغلې دې ؟«

ایلک خان ورته په پټه توګه وویل: « دا په هندوستان کې د ټولو کارکوونکو له پاره نوې امیر ټاکل شوې دې ، دغزني د حکومت له اړخه دلته را استول شوې دې، دنیشاپور اوسیدونکې دې

WWW.LARAWBAR.COM

LARAWBAR

اوحماد بن خلدون نومیږي.اوس ته وخت مه ضایع کوه او ښکته ولاړه شه. زه همدلته پاته کیږم او دامیر ځارنه به کوم.ته چې په څومره چټکتیا سره کیوتلې شې هغومره ژرکیوزه ، واوره ! که چیرې مونږ دواړو ته دلته کومه پیښه رامخته شوه یا زمونږ په درکیوتو کې ځنډ راپیدا شو ، نو هلته لاندې زمونږ ددواړو آسونه تړلي دي د همغوي څنګ ته ورشه« .

اوما لاندې ښکته شوه او ایلک خان لږ څه نور هم پورته ولاړ او دحماد ځارنه یې پیل کړه. هغې رسۍ پرې ایښې وه او د یوې راوتلې تیږې په سر ناست و او دحماد په لور یې کتل.

کله چې دمندر ساتونکي په منډو منډو دحماد لورې ته راغلل نو حماد د یوه تیږې شاته کیناست او په هغوې یې دغشو باران و اوراوو. تر ټولو مخکې راتلونکې پنځه کسه ساتونکې دهغه دغشو ښکار وګرځیدل او له منځه ولاړل. دوو نورو ساتونکو هم هغه وخت سر وخوړ چې دحماد په لور یې د راتلو هڅې کولې. دهغوې شاته څو نور ساتونکې وچې د حماد په لور دراتلو هڅې یې کولې هغوې بیرته شاته و تښتیدل او مندر ته ورننوتل.

په تیږه ناست ایلک خان وکتل چې د مندر پنځه ساتونکې دځپلو تورو سره یو ځای دحماد په لور دهغه تر شا حمله کونکي دي هغوې حماد ته ډیر را نژدې شوي وو ،کیدې شي چې دا دهغو ساتونکو چال وو چې حماد یې په خپله مخکینۍ برخه کې مصروف وساته او د فریب نه یې په کار اخستو سره دهغه تر شا پرې د حملې کولو هڅه وکړه.

ایلک خان په یوه ټوپ ځانته پورته وخیژاوه او چغه یې کړه « یا امیره ! شاته دې وګوره چې دښمن درباندې حمله کونکې دې»

حماد دبرق په څیر را وګرځیدل او خپله توره او ډال یې سنبال کړل ، تر دې وخته پورې ایلکخان هم هلته وررسیدلې و. دواړو یوځآي ددغو ساتونکو حمله ناکامه کړه.

ددې پنځو کسانو سترګې د حماد د اوسپنې په پنجې ورننبتې وې ، ځکه ددې پنجې سره رسۍ هم ننبتې وه ، دهغوې څخه یو ځان په ښویدو ښویدو هغې ته ورساوه او هغه یې په پښو ووهله او لاندې یې پرېیسته. پنجه لاندې و ښویده. ددې سره سم په فضا کې یوه هولناکه چیغه واوریدل شوه ، حماد او ایلک یوه شول چې دا د اوما چیغه ده.... په ښو باندې دپنجې د وهونکې ساتونکې په خلاف حماد داسې غصیلي شوي و چې په یوه ګذار یې توره دهغه دپښتیو څخه تیره کړې وه. اوهملته یې ځآي په ځاې وژلې و.حماد را وګرزید اودریم محافظ یې هم دخپلې تورې خوراک و ګرځاوه.

په دې وخت کې حماد وکتل چې دده د غشو څخه ویریدلي تښتیدلي ساتونکي چې مندر ته ننوتلي و یو ځل بیا په منډو منډو دهغه په لور را روان دی ،حماد لږ څه شاته شو او سمدلاسه یې

WWW.LARAWBAR.COM

خپل سنګر و نیوا او ایلک ته یې وویل: «دا دواړه سنبال کړه ایلکه !زه به دمندر له لورې د راتلونکو سره معامله خلاصه کړم« .
حماد په زمکه ګونډه ووهله او بیا یې دمندر څخه په راتلونکو ساتونکو باندی د غشو باران پیل کړ ، هغوې یو ځل بیا وتښتیدل او مندر ته ننوتل.حماد را پورته شو ، خپله توره یې سنبال کړه او د ایلک خان سره په جنګ کې دښتو ساتونکو په لور ورغې ، په هغوې یې حمله وکړه اودواړه یې د تیغه تیر کړل.
حماد هغه ځآې ته راغې چیرې چې او سپنیزه پنجه نښتې وه . خو هغه په ډیرې ناهیلۍ سره وویل: ایلکه !رسۍ لاندې پریوتې ده.زه د اوما د ژوندانه څخه هم ناهیلې شوې یم. راځه چې په تیږو پښې ږدو اولاندې ښکته شو . هسې نه چې دمندر ساتونکې یو اوږد چکر ووهې او دشمال له اړخه دغره دغې لاندې برخې ته راشې او زمونږ مخه و نیسې او زمونږد دواړو د ژوندانه هیلې هم له منځه ولاړې شې. زه ستا ممنون یم چې زه دې د شال له اړخه ددښمن د حملې څخه وژغورلم.
ایلک خان ورته په ډیره انکسارۍ سره وویل: «یا امیره !دا زما فرض و ،تا ته زما دشکریې د اداء کولو ضرورت نه شته« .
دواړه کینې خوا ته راغلل او په تیږو یې پښې ایښودې او په ډیر احتیاط سره لاندې کیوتل. نژدې شل دیرش لویشتې لاندې ایلک خان غږ کړ« یا امیره !ستا او سپنیزه پنجه دلته په دې غره کې نښتې ده. او رسۍ ترې لاندې ځانګې.
حماد وکتل چې ریښتیا هم پنجه په یوې سترې تیږه کې نښتې وه ، بیا دواړو رسۍ و نیوله او په ډیره بیړه لاندې کیوتل.
کله چې دواړه ددوو رسیو جوړ ته را رسیدل نو حماد ایلک خان ته وویل« ایلک خانه !په کوم نژدې تیږه باندی و دریږه تر څو دا پنجه دپاسه را خلاصه کړم.
ایلک خان په کیڼ اړخ کې تیږو باندی خپله پښه کلکه کړه او و درید ، حماد دښیې لورې تیږو باندی پښې کیښودې او ودرید . بیا یې د پنجې سره تړلې رسۍ په زوره و خرخوله اویوه جټکه یې ورکړه.
پاس په غره کې نښتې پنجه لاندې را پریوته ، دهغې رسۍ دحماد په لاسو کې وه ، هغه دوباره پنجه په تیږه کې و ښښلوله او په دې توګه لاندې را ښکته شول.
لاندې د راکیوتلو سره سم هغوې وکتل چې اوما ددریاب په غاړه په تیږ لوړه زمکه باندی چپه پرته ده ، حماد ورمنډه کړه تر څو ووینې چې ژوندۍ ده او که مړه شوې ده. خو یې کتل چې نبض یې چلیږې ، خو بې هوشه وه. حماد ایلک خان ته وکتل او ورته یې وویل:

WWW.LARAWBAR.COM

LARAWBAR

»ایلک ،ایلکه !اوما را واخله او د آسونو په لور راځه ،زه دا رسۍ تاووم او درځم. مونږ باید سمدلاسه ددې ځایه حرکت وکړو ، ددریاب نه اخوا بلې غاړې ته ولاړ شو. هر څومره زیات چې دلته تم کیږو همغومره خطرات زیاتیږي.
حماد په بیړه رسۍ را تاوه کړه ، ایلک خان اوما په خپلو لاسو کې را پورته کړه او د آسونو ځاي ته یې راوسته. هلته یې ددریاب په غاړه په اوما اوبه و شیندلې تر څو په هوش کې راشي خو هغه همغسې بې هوشه پرته وه خو ساه یې اخسته. ایلک آس را پرانست ، اوما یې دزمکې څخه را پورته کړه او په آس یې له ځانه سره وا چوله او سپور شو او دحماد انتظار یې پیل کړ.
لږه شیبه وروسته حماد هم راغي ، خپله او سپنیزه پنجه یې د آس د زین سره را وځړوله ،رسۍ یې د زین سره وتړلې او په آس باندی سپور شو او ایلک ته یې وویل:
»زما شاشا ته راځه ، دا کوهستاني دریاب دومره ژور نه دې ، زیات نه زیات درې لاسه اوبه لری ، اومونږ کولې شو دخپلو اسونو سره یوځاي ترې په آسانۍ سره هغه بلې غاړې ته تیر شو.
ددې خبرې سره سم حماد خپل آس دریاب ته ور وغورځاوه او ایلک یې هم تر شا شا په دریاب کې روان و.
ددریاب هغه بلې غاړې ته د ورسیدو سره سم دجنوب په لور روان شول او آسونه یې ترخپله وسه ځغلول ، دایلک په یوه لاس کې د آس واګې او په بل کې یې د اوما نبض نیولې و. هغه احساسوله چې د اوما نبض لا تر اوسه پورې کارکوي.
پنځه میله لرې یو ناڅاپه ایلک خان چغه کړه « حماده ، حماده !تم شه ، ....د اوما نبض ډوب شوي دې.» حماد آس تم کړ او لاندې ترې را ښکته شو ، ایلک خان هم اوما د آسه را ښکته کړه او په زمکه یې واچوله. خو کله چې ایلک خان د اوما په نبض لاس کیښود نو ناهیلې شو .ځکه د اوما نبض ولاړ و او دخپلې ساه اخري اه یې وړاندې کړې و.
ایلک نیغ و درید. او دحماد په لور یې په کتلو سره وویل« یا امیره !اوما ساه ورکړې ده» حماد هم راغي اودهغې نبض یې وکوت ، ویې کتل چې رېښتیا هم اوما مړه شوې وه. حماد هم ډیر غمګین شوي و. دایلکخان سترګې دغم او ویر نه ډکې وې ، دواړو یو ځاي دخپلو تبرونو په واسطه زمکه ژوره کړه ، قبر یې وویست او اوما یې هملته ښخه کړه ، اودوباره یې خپل سفر پیل کړ.

WWW.LARAWBAR.COM

LARAWBAR

۲۴مه برخه

یوه ورځ په داسې حال کې چې لمر دغرب په تاخانو کې پټیدونکې و ، حماد او ایلک خان د سرسوتي ددریاب په غاړه غاړه دجنوب لورې ته روا وو. هغوې دبهیم سیم نه څو مایله لرې د خپلو آسونو څخه را ښکته شول ، آسونه یې ازاد پرېښوول او پخپله اودسونه وکړله تر څو دماښام لمونځ اداکړي، دلمانځه د اداء کولو وروسته یې دوباره خپل سفر پیل کړ. خو دواړه ډیر غمژن او اندیښمن و.

د بدري نات حویلۍ ته د ور رسیدو په وخت کې شپه پوره تیاره شوې وه، پخپله بدري نات او ګیان یې ښه راغلاست ته راغلل. د کور دننه دبدري نات ښځه ساوترې او لوریې بملا هم په منډه دروازې ته راغلل. خو دپشپال او رتنا درک نه لګیده.

کله چې حماد ایلک خان له ځانه سره یو ځآی کړ او د ګیان دکمرې په لور روان شول نو بدرې نات منعه کړل او ورته یې وویل «هلته نه ، بلکه دننه حویلۍ ته به ځئ«

حماد ورته په پوره انکسار سره وویل «زما له پاره همغه کمره مناسبه ده. اوبیا رتنا».....

بدري نات یې دخبرو په منځ کې راټوپ کړ اوویې ویل «هغه دواړه خوړ او ورور دلته نه شته «.

حماد ترې په اندیښنې سره وپوښتل «هغوې چیرې تللي...؟«

بدري نات ورته په غمژنه توګه وویل «هر څه به درته ووایم ، خو لمړی تاسو راته ووایاست چې اوما مو څه کړه ؟» په ځواب کې یې ورته حماد د نګرکوټ دمندر ټوله پیښه بیان کړه او داوما د مړینې داستان یې ورته واوروو. بدري نات ، ساوتری او بملا درې واړه ډیر پریشانه او غمژن شول.

ګیان د ټول داستان د اوریدو نه وروسته د حماد او ایلک خان آسونو ته د خورا اچولو په خاطر اصطبل ته ورغي ، بدري نات ، ساوترې او بملا ، حماد او ایلک خان له ځآنه سره واخستل او هغه کمرې ته ورغلل چیرې چې زخمي پشپال په کې پروت و. خو اوس په دې کمرې کې درې پاکې بسترې غوړیدلي وې، داسې معلومیده چې دحماد او ایلک خان د اوسیدو له پاره همدا ځآې ټاکل شوې و.

په مخامخ بستره باندی دکیناستو وروسته حماد بدري نات ته وویل «تا غوښتل د پشپال او رتنا په اړه را ته څه ووایی«

بدري نات دحماد تر مخه دایلک خان سره څنګ کې کیناست په دې وخت کې بدري نات په خپل غمژن اواز سره وویل: «رتنا خو د اجمیر د راجه پتهوراې خلکو له دې ځایه تښولې ده«

WWW.LARAWBAR.COM

حماد د حيرانتيا نه په خپل ځاې کې پورته شو او بيرته کيناست او ترې ويې پوښتل «څنګه او کله ....؟»

بدري نات ورته په خپل لړزان اواز سره وويل: «د دې ځايه ستا د تللو څو ورځې وروسته د پشپال زخمونه لږ څه را ښه شوي و. او هغه د اسماعيل سره د هغه د کلي په لور ولاړ. د هغه په نشت کې رتنا د خپل بل ماما او زما د ورور ليکهراج کورته ورغله. زما د همدې ورور زوې راجن د رتنا سره نکاح هم شوې ده. کيدې شي چې تاسو په دې خبر ياستئ چې راې پتهورا د يوې مودې راهيسي د رتنا پسې دې تر څو ځانته يې واده کړي، په همدې خاطر يې د هغې مور او پلار دواړه وژلي دي. هلته د ليکهراج په کور کې لا د رتنا دوه ورځې نه وې تيرې شوې چې د راې پتهورا کسان بهيم سيم ته داخل شول، بدقسمتۍ سره چې رتنا هغه وخت په کوڅه کې وه. د راې پتهورا کسانو هغه و کتله او ويې پيژندله. رتنا هم هغوې و پيژندل او په منډه يې ځان د خپل ماما کور ته ورساوه. خو د راجه کسان هغه کور ته ور ننوتل او رتنا يې د هغه ځايه په زور وويستله. زما ورور او د هغه د کورنيو نورو خلکو د راجه د خلکو سره مقابله وکړه خو هغوې يې ټول ووژل او رتنا يې ترې پورته کړه او اجمير ته يې له ځانه سره يوړه.

ما د پشپال د راغوښتو له پاره خپل يو کس د اسماعيل کلي ته وليږه، بله ورځ پشپال هم را ورسيد او بيا دلته د تم کيدو پرته د اجمير په لور روان شو. ويل يې: يا د رتنا عزت خوندي کوم او يا به د هغې په عزت باندي ځان ځار کړم. خو کله چې پشپال د هغه ځايه راستون شو نو د هغه د خبرو څخه داسې ډاګيزيده چې د مسلمانانو څخه يې ډير اغيز اخستې دې«.

حماد ورته ډاګيزه کړه چې «پشپال مسلمان دې، او هغه زما په لاسو مسلمان شوې دې، هغه اسلام منلې دې«

بدري نات په عجيبه توګه ساوترې او بملاته وکتل او بيا يې خپله خبره د حماد په لور را وګرځوله «ما څو کسان اجمير ته استولی و، هغوې بيرته راستانه شوې او ويې ويل چې يوه مياشت وروسته راجه پتهورا د خپلې لور سوئمبر لمانځي او بيا د دې راج کنيا د سوئمبر په دويمه ورځ راې پتهورا د رتنا سره واده کول غواړی. د بيرته راغليو هغو خلکو وينا ده چې رتنا هلته په اجمير کې د يوې بندۍ په څير اوسيږي خو د پشپال درک تر اوسه نه دې معلوم چې هغه هلته په اجمير کې په کوم ځاې کې دې. دوې به يو ځل بيا اجمير ته ليږم تر څو د رتنا د خلاصون له پاره څه وکړاې شی.

حماد په ژورو فکرونو کې ډوب ناست و او ويې ويل: «رتنا او پشپال بايد ځآنته پرې نه ښوول شي، زه به سبا د ايلک خان سره يو ځاې هغه لورې ته ورځم. زه به هڅه وکړم چې هغه د سوئمبر د لمانځلو نه مخته را خلاصه کړم. خو که برياللې نه شوم نو بيا به د کشترې په کاليو کې په دغه

WWW.LARAWBAR.COM

LARAWBAR

سوئمبر کې برخه اخلم که چیرې سوئمبر مې و ګټه او د راجه لور کرشنا یی ماته واده کړه نو بیا به را ته د رتنا ازادول اسانه وی.
ساوترې او بملا بیرون ووتلې ، بدرې نات حماد ته وویل: «که چیرې تاسو دواړه هغې لورې ته ورځئ نو د احتیاط نه به کار اخلئ ، او که چیرې د چا سره مو جنګ پیدا شو نو د هغه د ملا لاندې ګذار مه کوئ ، ځکه په کشترې دهرم کې د ملا لاندې ځاې باندې ګذار کول ګناه ده»
ایلک خان خاموشه شو ، ځکه ساوترې او بملا له خپله ځانه سره د خوراک څښاک شیان راوړې و او بیا ټول په همدې کوټه کې کیناستل او یو ځاې یی ډوډۍ و خوړه.

WWW.LARAWBAR.COM

LARAWBAR

۲۵ مه (وروستی) برخه

بله ورځ حماد او ایلک خان دواړه د اجمیر په لور روان شول. بدري نات ورته مناسب کالي او لباس تهیه کړ. او اوس هغوي په دې کالیو کې د کشترې په څیر ښکاریدل. د بهیم سیم څخه د وتلو وروسته هغوي د هستناپور په لور مخه کړه ، یوه شپه هملته تم شول او ارام یې وکړ. بیا یې د هغه ځایه حرکت وکړ او په ډیره چټکتیا سره د ساتګړ،بهرت پور ، جې پور ، کشن ګړ، څخه تیر او د اجمیر ښار ته ورسیدل ، په دې وخت کې لمر د غروب په حال کې و. دوې د ښاره بیرون په یوه ځانته ځآي کې جوړ شوي سراې کې ځانته یوه کوټه و نیوله او درتنا د ازادیدو له پاره یې په مختلفو تدبیرونو کار پیل کړ.

حماد او ایلک خان په ا جمیر کې نژدې یوه میاشت و اوسیدل ، خو په دې ټوله موده کې هغوې نه رتنا پیدا کړاې شوه او نه یې د پشپال کوم درک خرکو موند . ان تر دې چې اجمیر ته په را رسیدو سره یې د رتنا مخ هم ونه شو کتلاې. ان تر دې چې هغه ورځ هم را ورسیده په کومه چې راجه د خپلې کرشنا سوئمبر لمانځه.

د راې پتهورا د محل سره نژدې چې د پهلوانانو د مقابلو او د ننبه ویشتونکو د جنګ له پاره چې کوم ډګر جوړ کړل شوې و ، د هغې نه بیرون په یوه خلاص میدان کې ، تر هغو چې سترګو کتلاې شو خیمې ښخې کړل شوې وې ،تر څنګ یې لویې لویې خیمې او شامیانې هم نصب کړل شوې وې. د راج فیل چې زرې ستر ستر څادرونه پرې غوړول شوې وو د خپلو پالونکو په اشارو په ازاده توګه هلته ګرځیده. د کلي کلي او ښار ښار څخه کشترې پهلوانان او ننبه ویشتونکې په دې سوئمبر کې د برخې اخستو له پاره دلته راغلي و. په دې ډله کې حماد هم شامل و. په داسې حال کې چې ایلک خان په خپلو لاسو کې نیزه نیولې وه او د حماد تر څنګ ولاړ و او د ا ټول منظریې کوت.

لږ شیبه وروسته راجه پتهورا د خپله محله راووت. په طلایې ګاډی کې سپور و . شاوخوا یې لعل رنګه پردې راځړول شوې وې ،ګاډی د میدان په هغه ځآي کې تم شوه چیرې چې د سور کاڼي څخه اویا اتیا فټه لوړ مینار جوړ کړل شوې و . ددې مینار د پاسه لس فټه پورته د لرګي څخه جوړه کړل شوې پیشو نصب کړل شوې وه. د لرګیو ددې جوړې کړل شوې پیشو د پاسه د سور رنګ یوه لرګیزه تخته اینبودل شوې وه. ددې تختې تر منځ یوه کوچنې شانته دایره وه او په سوئمبر کې برخه اخستونکو ننبه ویشتونکو به همدا سپین ګول دایروې شکله ځآې د خپلو غشو ننبه ګرځوله.

کله چې د طلایی رنګ د غه ګاډی په خپل ځاې کې و دریده نو تر ټولو لمړی راجه پتهورا ترې راښکته شو ،بیا راج کماري کرشنا ترې را ووتله. هغې د سور رنګه وریښمو کالي اغوستې وا و په

WWW.LARAWBAR.COM

LARAWBAR

مخ يې نازکه پوډر هم وهلي و. اخر د همدې ګاډۍ څخه رتنا هم په داسې حال کې را کیوته لکه چا
چې په زور راکیوستې وي اویا یې ورته په ډیره سختۍ سره د ګاډۍ څخه د راوتلو حکم کړې وي.
هغه غمژنه وه. د مړژواندي او رژیدلي ګلاب په څیر ګرځیدلې وه. د هغې په ښایسته مخ باندی د
دردونکو احساساتو نښې نښانې د ورایه څرګندیدې.
راجه پتهورا ، راج کماري کرشنا او رتنا له ځآنه سره کړې او شانشین په لور ورغې. هلته یې د
سوئمبر د پیلولو اعلان کاوه. د راج کماري کرشنا په لاسو کې درنګا رنګ ګلانو یوه غنچه وه او د
راجه په ښي لورې کې ناسته وه ، او دخپل مخ څخه یې هغه نرۍ شال هم لرې کړې و.
دنندارچیانو یو هجوم راټول شوې وټولو غوښتل د راجکماري ښایست له نژدې ووینې ، راجه رتنا
ته په خپل کیڼ لورې کې دکیناستو حکم وکړ هغه هم مجبوره وه چې د حکم سره سم عمل وکړي او
هملته په ورښوول شوي ځای کې کیناسته. که څه هم هغه غمګینه وه خو دهغې حسن د راجکماري
ښایست تر اغیز لاندې راوستې واو د نندارچیانو په زړونو کې یې خاص اغیز شیندلې و.
حماد هملته درتنا تر څنګ ولاړ و ، هغه په دې خاطر په خپل مخ او سر باندی او سپنیز نقاب
اینښودې و چې رتنا یې و نه پیژني اود خپل فطرت له مخې دهغه راز را ونه سپړي ، راجه پتهورا د
لاس په اشارې سره د سوئمبر دپیلیدو حکم وکړ. په سوئمبر کې برخه اخیستونکې ټول نښه
ویشتونکي کشتریان په کتارولاړ و. د راجه پتهورا کارکوونکي هم هملته دشانشین تر څنګ ولاړ
و او ددې نښه ویشتونکو تر منځ یې غشي ویشل.
هر نښه ویشتونکې به چې د شاه نشین څخه تیریده نو د راجه مامورینو به ورته پنځه غشي ورکول ،
هغوې به یو اوږود چکر واهه اوبیا به د هغه برج څخه په لړ. واټن دشرق په لورې دریده دکوم د پاسه
چې هغه تخته ایښوول شوې وه. هغه ځآې کې به چې په سوئمبر کې برخه اخستونکې دریدل هلته
د لرګیو په یوه کوچنې شاه نشین باندی یو دروند او وزني کمان ایښوول شوې و اوبیا به په همدې
شاه نشین ددریدو وروسته دبرج د سرې تختې په ګول دایره باندی هدف ویشتل کیده.
حماد په داسې حال کې چې په خپلې څهرې یې خود را اچولې و د شاه نشین تر مخه تیر شو ، رتنا
هغه و نه شو پیژاندې ځکه چې هغه خپل د ټاټ لباس هم بدل کړې و. کله چې د راجه مامورینو ورته
پنځه غشي ونیول نو هغه دغه ټول غشي راواخیستل ، ویې کتل اوبیا یې ترې یو خوښ کړ او نور
یې بیرته هغو مامورینو ته ورکړل. راجه ددې وضعیت په کتلو سره ډیر حیران پاته و ، په دې خاطر
یې د هغه څخه وپوښتل:
»اې نښه ویشتونکیه !تا ولې یو ځې یو غشې راواخیست. په داسې حال کې چې دغه پنځه واړه
غشي ستا حق دې. ټول واخله او ګټه ترې پورته کړه«.

WWW.LARAWBAR.COM

حماد خپل سر ښکته کړ او په ټيټ اواز يې وويل: «مهاراجه ! که چيرې زما فن ، زما جنګي مهارت او رياضت پوخ وي نو زما له پاره همدا يو غشي بس دي ، په نورو ځلورو به څه وکړم ؟»

راجه ورته يو ځل بيا وويل: «ته يو زړه ور او ميړنې ځوان ښکارې ، د خپل مخ نه دې دغه نقاب لرې کړه چې زه دې ووينم».

حماد ورته په منت کونکي توګه وويل:« مهاراجه ! ما د کرشن د بُت ترمخه سوګند کړې چې زه به د خپل مخ نه تر هغې نقاب نه لرې کوم ترڅو مې چې دا سوئمبر نه وي ګټلې ، که چيرې ناکام شوم نو چاته د خپل مخ د ښوولو پرته به بيرته نګرکوټ ته ستنيږم. چيرې چې زما ګورور دغره په سر ولاړ او هره ورځ زما لارې څارې. خو که چيرې بريالې شوم نو د خپل مخ څخه به پخپله نقاب لرې کوم» راجه خاموشه شو....حماد يې د دې خاموشۍ څخه ګټه پورته کړه او مخته ولاړ.

دغه کمان په واسطه چې غشي ويشتل کيده هغه دومره سخت و چې عام انسان دهغې څخه غشي نه شو ويشتلاې. خو بيا هم په سوئمبر کې برخه اخيستونکو ځوانانو بيا بيا هغه راواخست او خپل پنځه غشي يې دهمغې په واسطه په نښې وويشتل. دحماد نوبت تر را رسيدو پورې يوائې دوه کسه ځوانان دغسې وول چې دخپلو پنځو پنځو غشو نه يې يوائې يو يو په نښې لګيدلي و
کله چې دحماد نوبت راورسيد نو هغه په شاه نشين باندې ايښودې کمان راواخيست ، يو ځل يې کش کړ ، دهغې جايزه يې واخيسته ، بيا يې غشي په کې کيښود ، نښه يې و نيوله. او په پټه ژبه يې وويل: «اې زما خدايه ! په دې ازميښت کې راته هم بريا په برخه کړه.» بيا حماد کمان را کش کړ ، د سترګو يوه کږه زاويه يې ونيوله ، خپله ساه يې تم کړه او تيز تلونکي غشي يې د نښې په لور ور خوشې کړ ، غشي د نښې په منځ کې ولګيد.

دحماد دغه لمړني غشي په نښې په لګيدو سره په خلکو کې يو هيجان را پيدا شو هر ځاې خلکو لاسونه پړکول او دخوشحالۍ نه يې ښکته پورته ټوپونه وهل. د شاه نشين په يوې لور کې ولاړ ايلک خان هم د حماد په دغه نښه ويشتلو باندې ډير خوشحاله و ، دحماد نه وروسته دوه نورو ځوانانو هم دنښې منځ وويشت. او په دې توګه دحماد تر څنګ ځلور نورکسان هم دنښې ويشتلو دويم پړاو ته ورسيدل.

کله چې اخري ځوان پخپل هدف د سهي ګذار کولو وروسته فارغه شو نو ننداريان دخپلو ځايو څخه پورته شول او دراجه دمحل سره د ننښتې ميدان په هغو تيرلوړه پاتخو کيناستل چيرې چې د نښو ويشتونکو تر منځ د تورې مقابله کيدونکې وه. په دې خاطر چې دحماد تر څنګ چې ځلور نور ځوانان په نښه ويشتلو کې بريالي شوي و دهغوي څخه يوائې د يوه د انتخاب له پاره د تورې وهلو مقابله کيدونکې وه. او دهمدې مقابلې ګټونکې ته ښايسته کرشنان واده کول وو.

WWW.LARAWBAR.COM

LARAWBAR

راجه پتهورا د کرشنا او رتنا لاسونه و نیول او دهغې میدان د پاسه د جوړ شوي شاه نشین په لور راغلل او کیناستل ، چیرې چې دغه مقابلې کیدونکې وې. دا میدان د کوهې په څیر ګول شکله و. دمیدان څلورو خواو ته دخلکو دکیناستو له پاره دتیږو پاتخې جوړې کړل شوې وې. دتر ټولو ښکته پاتخې تر مخه یې چې دمیدان دننه برخه راتله د اوسپني د سیخونو جنګلې او تر څنګ یې اوسپنیزې پنجرې هم را تاوې شوي وې. ددغو مضبوطو سیخونو دجنګلو لوړوالې د دولسو یا پنځلسو لاسو څخه په هیڅصورت کم نه و. ددې پنجرو څخه یې په یوې کې یو زمرې بند پروت و خو نورې پنجرې خالي ولاړې وې.
حماد او هغه نور څلور کسه ځوانان یې دمرګ دغه کوهي ته راوستل ، لمړۍ یې حماد یوې لورې ته ودراوه اودهغو څلورو ځوانانو تر منځ یې مقابله پیل کړه. دهغوې څخه دوو دوو پخپلو کې د تورې وهلو مقابله وکړه ، خو دا مقابله دومره اوږده نه شوه ځکه دهغوې څخه دوه ځوانانو خپل مقابل لورې په اسانۍ سره لاندې کړې و. بیلونکې او نامراده ځوانان ټیټ سره یوې خواته ولاړل او و دریدل. اوس نو د بریالې شوو دوو ځوانانو ترمنځ مقابله پیل شوه. دې مقابلې کرار کرار په زړه پورې والي پیدا کړ او تر څنګ یې وخت هم واخیست. بالاخره د نیم ساعت کشمکش وروسته ددې دواړو ځوانانو څخه یې یو بریالې شو.
بریالې ځوان په ډیرې خوښۍ سره اوږده اوږده ساه اخیسته ، داسې بریښیده چې هغه به پوره ستومانه شوې و. د راجه مامورینو هغه یوې لورې ته کیناوه. اوس نو ناکامو شوو درې واړو ځوانانو په نوبت سره دحماد سره مقابله پیل کړه. حماد ډیر کم وخت کې درې واړه تر پښو لاندې کړل. تر دې وخته پورې هغه ګټونکې ځوان هم تازه شوې و.
تر یوه وخته پورې دا مقابله و ځنډیده ځکه چې حماد ته هم د ساه اخیستلو او ارام ورکولو اړتیا وه . د څه وخت وروسته دحماد اودهغه بریالي شوې ځوان تر منځ مقابله پیل شوه. په لمړیو کې هغه ځوان په حماد باندې را غوړیدلې واو دخپلې دفاع نه په وتلو سره یې په حماد باندې جارحانه حملې پیل کړې وې.او حماد یې په خپل مخ کې په میدان کې ګرد ګرځاوه. په میدان کې ولاړ ایلک خان ډیر پریشانه او غمژن ولاړ و. ځکه چې حماد یوائې دخپلې دفاع پورې ځان را نغاړلې و.
خو یو ناڅاپه نندارچیان حیران پاته شول ، ځکه حماد اوس د یوه وحشي په څیر توپاني بڼه خپله کړې وه. ددفاع نه ووت او په جارحانه توګه یې په خپل حریف برید پیل کړ. دهغه په حملو کې دومره تیزوالي او سختوالي راغلي و چې حریف یې دخپل ځان له پاره ډیرې خطرناکه او تباه کونکې وګڼلې. اوس نو حماد هغه تر خپلې مخې نخاوه او په ټول میدان کې یې ګرځاوه ، داسې

WWW.LARAWBAR.COM

LARAWBAR

لکه کوم وینه زبیښونکې حیوان چې خپل ښکار د میدان د یوې برخې نه بلې برخې ته په ځغاسته وړي.
په یوه ځای کې حماد په خپل رقیب باندی ډیر خطرناکه ګذار وکړ چې هغه په ډیره ستونزمنه توګه په خپل ډال واخیست. حماد سمدلاسه خپل ډال را پورته کړ او غوښتل یې په هغه مرګون ګذار وکړي خو هغه د حماد ډال هم په خپل ډال باندی واخیست ، دا د حماد یو چال و ځکه کله چې دواړه ډالونه یو د بل سره ټکر شول نو حماد د خپل ډال په زور حریف دومره زیات شاته ټیل واهه چې هغه په هوا کې پورته شو او لاندې په زمکه را پریوت. کله چې حماد ورمخته شو او غوښتل یې ګذار پرې وکړي نو هغه ځوان سمدلاسه خپله توره وغورځوله او په ملاسته ملاسته یې خپل مخ په خپل ډال کې پټ کړ ، ددې معنا دا وه چې هغه خپله ماتې منلې ده.
د حماد په بریالیتوب باندې میدان د شور او ځوګ نه ډک شو ، هرې لورې ته د خوشالۍ نعرې وی ، په دې هر څه کې ایلک خان تر ټولو مخته و .هغه خپل او سپنیزه نیزه په تخرګ کې نیولې وه او په دواړو لاسو یې چکچکې کولې او د خوشحالۍ او ډاډ څرګندونه یې کوله. کله چې د راجه مامورینو په هوا کې د لاسونو په خوځولو نندارچیان خاموشه کړل نو راجه پتهورا د خپله ځایه پورته شو او په لوړ اواز یې حماد ته په وینا کې وویل:
»اې ننبه ویشتونکیه ! ته یو زړه ور او بهادر انسان یې ، تا دا سوئمبر ګټلې دې او س ته زما د لور کرشنا خاوند یې ،د خپل مخ نه دې نقاب لرې کړه تر څو ووینم چې زما د لور راتلونکې میړه څه ډول شکل و صورت لرې.
حماد خپل سر را پورته ړ او د مخ څخه یې نقاب لرې کړ ، راجه پتهورا وکوت او په ډیره خوشحالۍ یې وویل: بلکل همغسې څهره او انځور دې کوم چې ما د خپلې لور د راتلونکې میړه له پاره په ذهن کې ویستلې و.
اې بې جوړه پهلوانه ! خپل او د خپل پلار نوم دې را ته ډاګیزه کړه تر څو په د غه ډک میدان کې زه ستا او ستا د پلار په نوم ستا د غه فتحه اعلان کړم. ستا سو د عزت ډیربښت وکړم او ودې اعلان سره سم«.....
راجه پتهورا خپلې خبرې تم کړې ځکه د هغې د خبرو په منځ کې رتنا په ډیره غصه را پورته شوې وه او په خپل پوره قوت سره چغې کړې او ویې ویل « دا دوکه او فریب دې.... فریب دې.... د راج کنیا په سوئمبر کې د قاعدې مطابق یوا ځې کشتریان برخه اخستلې شي... د غه ځوان چې سوئمبر یې ګټلې دې دا نه کشترې دې او نه د هندو دهرم سره کومه اړیکه لرې.....زه یې ډیر ښه پیژنم

WWW.LARAWBAR.COM

LARAWBAR

.....دا مسلمان دي او حماد بن خلدون نومیږي .....د نیشاپور او سیدونکې دي او دلته د سوداګرۍ کار وکسب کوي«...

د رتنا په دې انکشاف سره ټوله میله په خاموشۍ او غم بدله شوه . د کرشنا په مخ باندې هم تر څو لمحو پورې د غم لیکې را خپرې شوې وې خو ډیر ژر یې خپل ځان سبنال کړ او د هغې په سترګو کې یو ځل بیا د پخوا په څیر خندا او خوشالۍ نڅا کوله. راجه پتهورا تر څو لمحو پورې په حیرانتیا کې ولاړ او حماد ته یې کتل ، خو بیا معلومه نه شوه چې هغه به څه فکر کړې و چې د هغې کوهې شکله میدان د پاتخو څخه راکیوت او کرار کرار مخته راغې.

کله چې راجه پتهورا نژدې د ولس پاټکې راکیوتې و نو یوناڅاپه د هجوم تر منځ پشپال هم را پیدا شوا و د هغه شاه نشین خوا ته راغې چیرې چې راجه پتهورا ناست و . د هغې د کتلو سره سم رتنا را پورته شوه او په ډیره خوشحالۍ یې وویل: « را ځه ورو ره ! پشپال را نژدې شو نو په لاسو کې لوځې توري نیونکو ساتونکو د هغه مخه ونه نیوله ځکه هغه ته رتنا د ورور غږ کړې و «.

پشپال د رتنا خوا ته را غې ، د راتلو سره سم یې رتنا د لاسو څخه و نیوله او همله ته یې په زمکه را وویشته او ورته یې وویل « ته زما خور نه یې .....ته زما د مور د ګیډې نه نه یې پیدا شوې ..... که چیرې داسې واې نو نن به دې په دې ډک میدان کې زما او خپل محسن داسې نه رسوا کاوه ...کمینې ،ذلیلې ! هغې ستا د خلاصون په خاطر په دې سوئمبر کې برخه اخستې ده.....هغه غوښتل سوئمبر وګټې او راجه ته ځان را نژدې کړې او د موقع اوفرصت نه په ګټې سره تا له دې ځایه وتښتوي .....

د ماما خوکسه کارکوونکې هم دلته راغلي دي ...هغوي له ما سره کتلي او ټول داستان یې راته ویلې دي ، او دا یې هم را ته ډاګیزه کړې چې حماد ولې او د څه له پاره په دې سوئمبر کې برخه اخلي . هغه دا ټوله ډرامه ستا د خلاصون په خاطر پیل کړې ده«....

پشپال رتنا په سوکانو او لغتو باندې ښه پسته کړې وه ، رتنا د درد د شدت له لاسه چیغې سورې وهلې ، د لاندې کیوتونکې راجه قدمونه همله ته تم شول ، بیرته را ستون شو او په دریم پاټکې و درید او خپلو ساتونکو ته یې په سخته لهجه وویل « تاسو څه ته ګورئ ، ختم یې کړئ ،هغې په داسې بربنډه توګه د راج محل په ناوې باندې تیرې کړې دي ، داسې ناوې چې په دې ورځو کې به د دې ولس له پاره ملکه و ګرځې «.

ساتونکې ورمخته شول او په یوه ځل یې څو توري په پشپال باندې راپریښودې. رتنا د دردونو له لاسه شور وفریاد هم کاوه او ساتونکې یې هم په پشپال د حملې کولو څخه منعه کول. خو اوس به څه شوې و. د پشپال ټول وجود په وینو رنګ شوې و او په زمکه پروت و.

رتنا د پشپال سره په خپله غیږ کې کیښود او ورته یې وویل: «وروره ، وروره ! دا څه وشول«

WWW.LARAWBAR.COM

LARAWBAR

ساتونکي او راجه ټول حیران ولاړ وو. پشپال سترګې پرانیستې او په مړژواندې اواز یې وویل: »کاشکې... چې ته مې خور نه واې ، حماد زمونږ ددواړو محسن دې ، تا هغه سپک کړ...هغه یو سهي سلامت مندر دې... کاشکې ته دهغې مندر دیوداسی واې ،....هغه دنیکۍ او زړه ورتیا دیوتا دې. کاشکې ته دهغې دیوتا لمانځونکې واې.. ما خو فکر کړې و چې د ارج په ځاې دې دحماد سره واده وکړم خو تا زما په ټولو هیلو اوبه وشیندلې ،...که چیرې د هغې سره دې مینه نه شوه کولې نو بیا خو دې دهغې څخه د نفرت کولو هم حق نه درلود . ځکه چې هغه زمونږ ددواړو محسن دې«.
دپشپال ساه خرابه شوې وه. رتنا خپل دواړه نازک لاسونه جوړه کړل او ویې ویل: وروره !له ما خطا شویده ، اخر زه هم انسانه یم ، زه له تانه بښنه غواړم«...
پشپال تم تم کیدو کې وویل: « اه ....نه یم خبر چې حماد ته به څه پیښیږي ، ..... که چیرې هغه ژوندې پاته شو نو نو بیا دهمغه څه دخپلو ګناهونو بښنه وغواړه ....که چیرې هغه دې وبښي نوزما روح به ارام شي«...
رتنا وربښکته شوه او خپله خوله یې د پشپال په غوږ کیښوده او په ډیر خوږ اواز یې ورته وویل: « وروره !زه درسره ژمنه کوم چې د حماد څخه به بښنه غواړم. زه به ستا روح ارام وساتم. زه به دا ژمنه هم درسره وکړم چې زه به دهغه سره داسې مینه او محبت وکړم چې هغه به دخپل ژوند ټول ترخه یادونه له یاده وکاږي. وروره !زه به یې ددې ځایه د ازادیدو هڅې وکړم. وروره !تا غوښتل زه دهغې سره واده وکړم.زه به نن ستا ترمخه هغه ته د میړه غږ وکړم ،بس وروره !اوس ته خوشحاله اوسه. د نن نه وروسته دارجن سره زما هیڅ ډول اړیکي او یا واسطه نه شته. زه دهغه سره خپله نکاح ماتوم.
دپشپال له اړخه کوم ځواب رانغې ، هغې واړو را واړوو ، خو پشپال مړ شوې و. رتنا په چغو چغو ژړل ، راجه پتهورا خپلو ساتونکو ته حکم وکړ ، هغوې راغلل او دپشپال لاش یې واخیست اودهغه ځایه یې یوړ، رتنا هم غوښتل ددې لاش سره یو ځاې ولاړه شي خو دراجه کسانو هغه ونیوله او په زور یې کینوله ، درتنا حالت ډیر خراب شوې و او په لوړ اواز یې سلګۍ وهلې ، خلک هم پریشانه شوي وو ، هغوې په هیڅ نه پوهیدل چې څنګه ژر داسې یو انقلاب مخته راغئ.

پای

WWW.LARAWBAR.COM

LARAWBAR

د لراوبر برېښنايي کتابتون

قدرمنو لوستونکو !

تاسو کولاۍ سئ د لراوبر ویبپاڼې په برېښنايي کتابتون کې زيات شمېر ارزښتناک او په زړه پوري آثار په خپل تفريحي وخت کې مطالعه کړئ .

د لراوبر انلاين کتابتون ستاسو لپاره د لاندينيو موضوعګانو اړوند آثار پر ليکه کوي :

- **اسلام او مذهب**
- **ساينس او تخنيک**
- **سپورټ او روغتيا**
- **تاريخ او سياست**
- **هنر او ادبيات**
- **دماشومانو لپاره**
- **بېلابېل آثار**

www.Larawbar.net/library

WWW.LARAWBAR.COM